Saint Paul
Public Schools

၂၀၂၄-၂၀၂၅ တက်ခွဲးတက်ယာ်ဒီးမူဒါအလံာ်ဟံးဃာ်

လၢပှၤကွိဖိ, မိၢ်ပၢ်, ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ်အဂီၢ်

ပၢဆုၢကွိကျဉ်သ့ကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢၢ်: Halla Henderson • Uriah Ward • Erica Valliant • Yusef Carrillo • Chauntyll Allen • Carlo Franco • Jim Vue

ကွိပှၤပၢဆုၢတၢ်ခိဉ်ကျၢၢ်ပတြိၢ်: Dr. John Thein

တၢ်ကတိၤဆုၢနှာ်

လာ်ဟံးဃာ်တဘ့ဉ်အံၤမ့ၢ်လၢကနဲဉ်ပှၤကိုဖိအတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးကျဲအဂီၢ်နၤ့ဉ်လီၤ. စ့ဉ်ဖီလ်ပဒိဉ်ကိုတဖဉ် (SPPS) ပၢဆုၢကိုကူဉ်သ့ကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢၢ်, ဒုးအိဉ်ထီဉ် ဒီး ဟံးနှ့် စူးကါ ဒီးမၤဘဉ်လာ် ဖီလ်စံဉ်တဖဉ် လၢကနဲဉ်ကျဲ ပှၤလၢကီၢ်ရ့ဉ်ကိးဂၤဒဲးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဟ်သူဉ်ဟ်သးအဂီၢ်နၤ့ဉ်လီၤ. ပၢဆုၢတၢ်ခိဉ်မၤဂ့ၤထီဉ်တၢ်မၤ အကျိၤအကွာ်လၢ ကဟ်ဖျါထီဉ်လၢ ဖီလ်စံဉ်တဖဉ် ကဘဉ်တၢ်ဒုးလိဉ်ထီဉ်ဖးထီဉ်အီၤလၢ SPPS အပူၤဒ်လဲဉ်နၤ့ဉ်လီၤ. ကိုခိဉ်တဖဉ်ဒီးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအပှၤပၢဆုၢ ရဲဉ်ကျဲၤတဖဉ် ဆုၢနှာ်အါထီဉ် တၢ်နဲဉ်ကျဲလၢ အလီၢ်အိဉ်လၢအပှၤကိုဖိ, ပှၤမၤတၢ်ဖိ, ဒီးလၢပှၤတဝၤတဖဉ်အဂီၢ်သ့နၤ့ဉ်လီၤ. ကိုသရဉ်ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိအဂၤတဖဉ် ကမၤသကိးတၢ်ဒီး ပှၤကိုဖိ လၢကဟ်လီၤဒီး လူးဟိ် မၤထွဲတၢ်မ့ၢ်လၢ်တဖဉ်လၢ မ့ၢ်အဝဲသ့ဉ်ကမၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်မၤလိဒၤးတဖျၢဉ်စုာ်စုာ်အပူးဒ်လဲဉ်အဂီၢ်နၤ့ဉ်လီၤ. ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ် တၢ်မ့ၢ်လၢ် လၢအဝဲသ့ဉ်ကအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအကြၢးအဘဉ်လၢအပတီၢ်ထိဒီး လူးဟိ်မၤထွဲသဲစး, ပၢဆုၢကိုကူဉ်သ့ကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢၢ်အ တၢ်သိဉ်တၢ်သီ, ဒီးတၢ်ပၢဆုၢရဲဉ်ကျဲၤပှၤမၤတၢ်ဖိအဂံၢ်ဘါအတၢ်ဘျၢဒီးတၢ်သိဉ်တၢ်သီခဲလာ်နၤ့ဉ်လီၤ.

တၢ်နဲဉ်ကျဲဒီးတၢ်သိဉ်တၢ်သီဘဉ်ထွဲပှၤကိုဖိအတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးဒီး တၢ်ဖိဉ်ဃံးတၢ်သိဉ်တၢ်သီတဖဉ် လၢလာ်ဟံးဃာ်တဘ့ဉ်အံၤအပူးနၤ့ဉ်ကမၤလၢပုဲၤပၢဆုၢကို ကူဉ်သ့ကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢၢ်အဖီလ်စံဉ် ဒ်ဘဉ်တၢ်ဟ်ဖျါထီဉ်လၢ SPPS ပၢဆုၢကိုကူဉ်သ့ကမံးတံာ်အဖီလစံဉ် 506.00, 506.02 ဒီး 506.03., ဒီးလၢ Minn. Stat. § 121A.55(a) နၤ့ဉ်လီၤ.

လာ်ဟံးဃာ်အံၤကဘဉ်တၢ်စူးကါအီၤလၢတၢ်ကဲထီဉ်သးဒ်လၢလာ်တဖဉ်—

1. တၢ်ကဲထီဉ်သးလၢကိုအတၢ်ပၢအပူၤ, လၢသိလ့ဉ်ဝံစိာ်တီဆုၢလၢ ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ဟီဉ်ကဝီၤဟ့ဉ်လီၤဝဲအပူၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢ ပှၤကိုဖိအိဉ်ခိး သိလ့ဉ်အလီၢ်တဖဉ်.
2. ဖဲကိုအပှၤမၤသကိးတၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအိဉ်သးကတီၢ် မ့တမ့ၢ် ဖဲကိုအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ, တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, မူး မ့တမ့ၢ် အတၢ်ဟးလိာ်ကွဲတဖဉ်ကတီၢ်.
3. တၢ်စူးကါကိုအခီဉ်ဖျုဉ်ထၢဉ်, ထဲးနိလိဉ်ကုံဉ် အံဉ်လဲးထြီနံး, ပှာ်ဘျးစဲ, တၢ်အိဉ်ဖိုဉ်ကူဉ်လိာ်အိဉ်သကိး, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆုၢလာ်ပရၢ အဲဒရဲးစ် စရီတဖဉ်.
4. တၢ်စူးကါထဲးနိလိဉ်ကုံဉ် အံဉ်လဲးထြီနံးတဖဉ်လၢကိုချၢ ဒီးအမၤတာ်တာ်ဘဉ်ကိုဖိအတၢ်မၤလိမၤဒိး မ့တမ့ၢ် ကိုအခိဉ်ဃၢၤဝးတရံးတဖဉ်.
5. လာ်ဟံးဃာ်အဝဲအံၤ ဘဉ်တၢ်စူးကါစ့ၢ်ကီၤအီၤလၢ တၢ်ဟဲကဲထီဉ်သးတဖဉ်လၢအပဉ်ဃုာ် စ့ဉ်ဖီလ်ပဒိဉ်ကို လၢအဝဲသ့ဉ်မ့ၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ကတိၤဆဲးကျိး တၢ်တဖဉ် လၢတဘဉ်တၢ်ဟ်ဂၢၢ်ဟ်ကျၢၤအီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကဲထီဉ်သးလၢဘဉ်ထွဲလာ်သးဒီး စ့ဉ်ဖီလ်ပဒိဉ်ကို မ့တမ့ၢ် ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ဖျါ ထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်ဖျိဖျိဖျါဖျါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆၢတာ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်အမ့ၢ်အတီလၢဒိးနှ့်တၢ်ဂ့ၢ်ဖီခိဉ် (အဒိ, တၢ်ကတိၤလီၤနံၤဘဉ်ဖဉ်လဲဒီးတၢ်မၤမော်ဆုးတၢ်)

နတၢ်သံကွၢ်ဘဉ်ထွဲတၢ်လၢနဖးဘဉ်ဖဲအံၤမ့ၢ်အိဉ်တမံၤလၢ်လၢ်နၤ့ဉ်, ဝံသးစူၤဆဲးကျိးနဖိအကိုသရဉ် မ့တမ့ၢ် ကိုခိဉ်တက့ၢ်. ဒ်သိးကကွၢ်ကဒါက့ၤလာ်ဟံးဃာ်အံၤ ဒီတဘ့ဉ်လၢအ့ဉ်ထၢဉ်နဲးဖိခိဉ်အဂီၢ်နၤ့ဉ်, လဲၤကွၢ်ဖဲ **spps.org/rights_and_responsibilities** နၤ့ဉ်တက့ၢ်.

လၢနကဃုထံဉ်သ့ဉ်ညါအါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ထွဲတၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်နဲဉ်ကျဲတဖဉ် လၢဘၢးစ်တၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်နၤ့ဉ်, ကွၢ်လာ်ကဘျုံးပၤ ၃၀ နၤ့ဉ်တက့ၢ်.

ပှၤလၢအိဉ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကီဘဉ်ထွဲ မ်ာ်ချံတၢ်ထံဉ်တၢ်နၤ့ဉ် ကဃ့မၤနၤ့ဘဉ်လာ်ဟံးဃာ်အံၤလၢ ကွၢ်ဂီၤကျိၤကျဲအဂၤသ့, ဒ်အမ့ၢ် လာ်လၢအဘဉ်တၢ်စဲကျိး (ဖြဉ်)ထုးထီဉ် အီၤလၢ လာ်မာ်ဖျၢဉ်ဒိဉ်ထီဉ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိဉ်ဃာ်အကလုၢ်(အီဉ်ဒံဉ်အိဉ်) ဒီးတၢ်အဂုၤဂၤသ့ဝဲဒဉ်နၤ့ဉ်လီၤ. ဆဲးကျိး Office of Communications ဖဲ 651-767-8110 နၤ့ဉ်တက့ၢ်.

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်

တၢ်ကတိၤဆုၤနှာ် 1

မူဒါလၢတၢ်နီၤလီၤသကိးတဖၣ် 5

ကိုလုၢ်လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢၤလၢအဂ့ၤတဖၣ် 6

ပှၤကိုဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီးမူဒါတဖၣ် 8

ပှၤကိုဖိတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးအတီၤပတီၢ် 14

တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးတၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအပတီၢ် 15

တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးတၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးတၢ်ခီဆၢအပတီၢ်တဖၣ် 18

တၢ်သိၣ်တၢ်သီအကျိၤအကျဲ 27

တၢ်သိၣ်သီတၢ်အကျိၤကျဲတဖၣ်- ပှၤကိုဖိလၢအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤတူာ်လီၤကာ်တဖၣ် 30

တၢ်နဲၣ်ကျဲတဖၣ်လၢဘၢးစ်တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဖဲ စ့ၣ်ဖီလ်ပဒိၣ်ကိုတဖၣ်အပူၤ 32

တၢ်နဲၣ်ကျဲတဖၣ်လၢ iPads ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီတဖၣ်လၢအလီၤမၢ်ကွံာ်/ ဘၣ်တၢ် ဟူၣ်ကွံာ်အီၤ/ဟးကူာ်ဟးဂီၤတဖၣ်အဂီၢ် 34

တၢ်ကွၢ်ကဒါကွၤ iPad လံာ်ဟံးဃာ် 34

ဝီၢ်ဩဲ တၢ်ကတိၤအခီပညီတဖၣ် 35

တၢ်ဖိာ်ထွဲ I - ပၢဆုၤကိုကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၢ်ဖီလစံၣ်တဖၣ် 48

တၢ်မၤစၢၤဒီးတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ 62

မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် လံာ်နဲၣ်ကျဲ ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်လၢ ကိုဖိအတၢ်နှာ်လီၤပၣ်ဃုာ်ဖဲ ကီၢ်စဲၣ်ဒီဘ့ၣ်တၢ်ဒိးစဲးအပူၤ 69

ဆူ စ့ဉ်ဖီလ်ပဒိဉ်ကို ဟံဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ်,

လၢပၢဆုၢကိုကူဉ်သ့ကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢ်အခၢဉ်စး, စံးဘျုးသုလၢသုဃုထၢ စ့ဉ်ဖီလ်ပဒိဉ်ကို(SPPS) နှ့ဉ်လီၤ. ပအိဉ်ဒီးတၢ်သးခုဒိဉ်မးလၢ ပတူၢ်လိာ်မှာ်က့ၢ်ကိုဖိတဖဉ်လၢကိုနံဉ် ၂၀၂၄-၂၀၂၅ နံဉ်အဂီၢ်နှ့ဉ်လီၤ. ပဝဲကိးဂၤဒဲး ပအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်သးနီၢ်နီၢ် လၢပကဆီလီၤဟ်လီၤ တၢ်ဖံးလိမၤဒိးလီၢ်ကျဲလၢအပှဲၤဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးလၢတၢ်ဘဉ်ယိဉ်လၢအိဉ်ဒီးတၢ်တူၢ်လိာ်မှာ်ခီဉ်ဆၢအဂ့ၤဒိဉ်ကတၢၢ်လၢသုဖိအဂီၢ်လီၤ. ပစံးဘျုးသုဒိဉ်မးလၢသုအိဉ်ဒီးတၢ်နာ်နှ့်ပှၤ ဒီးပကဂ့ာကျဲးစၢးမၤတၢ်ဒ်သိးပကဒိးနှ့်ဒီးပၢၤဃာ်သုတၢ်နာ်နှ့်ပှၤတဖဉ်ကိးနံၤဒဲးနှ့ဉ်လီၤ.

ဝံသးစူၤကတိၤသကိးတၢ်ဒီးသုဖိတဖဉ်ဘဉ်ဃး လံာ်အကါဒိဉ်တဘ့ဉ်အံၤနှ့ဉ်တက့ၢ်. ကိုဖိတဖဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖဉ် ဖဲအဝဲသ့ဉ် အိဉ်လၢကိုအဆၢကတီၢ် ဒီးတဲသကိးစ့ၢ်ကီးတၢ်ဟံးနှ့်မူဒါတဖဉ်လၢ အဘဉ်လိာ်သးဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖဉ်နှ့ဉ်တက့ၢ်. တၢ်ဂ့ၢ်ခံခါလဂ်အံၤ ဘဉ်တၢ်ကွဲးဖြဉ်ဖုဉ်အီၤဖဲလံာ်နဲဉ်ကျဲတဘ့ဉ်အံၤအပူၤနှ့ဉ်လီၤ. လၢနှ့ဉ်အမဲာ်ညါ, လံာ်အဝဲအံၤ အိဉ်ဃာ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘဉ်ဃး ဒီးကိုကီၢ်ရ့ဉ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအဒုးအိဉ်ထီဉ်ကိုလုၢ်လၢ်ဆဲးလၢလၢအဂ့ၤ ဒီးဟ့ဉ်ကိုဖိတဖဉ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢအကသ့ဟံးနှ့်မူဒါဒီး လူၤဟ်မၤထွဲတၢ်ဘျၢလၢအဘဉ်ဃးဒီးတၢ်သကဲးပဝဲးလၢတကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲတဖဉ်အဂီၢ်နှ့ဉ်လီၤ.

ဝံသးစူၤသ့ဉ်ညါလၢ ပဝဲကိးဂၤဒဲး ပကျဲးစၢးထဲးဂံၢ်ထဲးဘါဒီးဆီလီၤဟ်လီၤကိုတဖဉ်အတၢ်ဖံးလိမၤဒိးခိဉ်ဃၢၤလၢအပှဲၤဒီး တၢ်တူၢ် လိာ်မှာ်ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်လီၢ်တဖဉ်လၢ ပှၤကထံဉ်, ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီးဟ်လုၢ်ဟ်ပ့ၤပပှၤကိုဖိကိးဂၤဒဲးနှ့ဉ်လီၤ.

ယဆၢဂ့ၤဆၢဝါသုဒီးသုဟံဉ်ဖိဃီဖိကိးဂၤဒဲးလၢ သုကအိဉ်ဒီးနံဉ်အဂ့ၤကတၢၢ်တနံဉ်ဖစ့ဉ်ဖီလ်ပဒိဉ်ကိုအပူၤနှ့ဉ်လီၤ.

ပှဲၤဒီးစုလီၤဃုာ်တၢ်မၤသကိးတၢ်,

Dr. John Thein,
Interim Superintendent

မူဒါလာတ်နီးလီးသကိးတဖဉ်

မးအါထိဉ်တ်ယူးယိဉ်ဟ်ကဲ, တ်သ့ဟံးမူဒါဒီးတ်ပူးဖျဲး

စ့ဉ်ဖိလ်ပဒိဉ်ကိုတဖဉ် (SPPS) ထဲးဂံ်ထဲးဘါလာကဒုးအိဉ်ထိဉ် တ်လီ်လာအပူးဖျဲးဒီးတူ်လိ်မှာ်ပှးကိုဖိခဲလာ်အဂီ်. ပဝဲခဲလာ်မးစားဒုးအိဉ်ထိဉ်တ်မးလိ မးဒိးခိဉ်ဃား လာအဂ့းပဲုဒီး တ်ယူးယိဉ်ဟ်ကဲ. ဖဲကိုတဖျာဉ်စုာ်စုာ်အတ်တိာ်ကျဲးကလီးဆီလိာ်သးလာတ်ဂ့်တ်ကျိုးလီးတံ်လီးဆဲးအပူးအခါ, လံာ်တိးဖျါ လာလာ် ဟ့ဉ်လီးတ်ဂ့်ကျာ်တံ် ဘဉ်ဃးဒီးမူဒါလာပဟံးသကိးအီး လာကဒုးအိဉ်ထိဉ်ကိုလာအဂ့းဒီး ကိုကီ်ရ့ဉ်လီ်ကဝီးလုပ်လ်တ်ဆဲးတ်လး -

		ပှးကိုဖိတဖဉ်	မိ်ပ်/ပှးကွ်ထွဲတ်တဖဉ်	SPPS ပှးမးတ်ဖိခဲလာ်
မူဒါလာတ်နီးလီးသကိးတဖဉ်	တ်နာ်	နာ်လာနအိဉ်ဒီးတ်သ့တ်ဘဉ်လာကမးတ်အဂ့းက တာ်လာနနီ်ကစ်အဂီ်, မးနှ်နတ်မံမိ်ဒီးဆီတလဲ ဟိဉ်ခိဉ်ချာ.	နာ်လာနဖိအိဉ်ဒီးတ်သ့တ်ဘဉ်လာကမးတ်အဂ့းကတာ်လာအဝဲသ့ဉ် အနီ်ကစ်အဂီ်, မးနှ် အဝဲသ့ဉ်အတ်မံမိ်ဒီးဆီတလဲဟိဉ်ခိဉ်ချာ.	နာ်လာပှးမးတ်ဖိအိဉ်ဒီးတ်သ့တ်ဘဉ်လာကဆိဉ်ထွဲမးစားပှးကိုဖိတဖဉ်လာကမးတ်အဂ့းကတာ်လာအဝဲသ့ဉ်အက စ်အဂီ်, မးနှ်အဝဲသ့ဉ်အတ်မံမိ်တဖဉ်ဒီးဆီတလဲဟိဉ် ခိဉ်ချာနှ်လီး.
	တ်ရ့လိာ်မှာ်လိာ်လ ◌ာအဂ့း	သူဉ်ထိဉ်ဒီးပားဃာ်တ်ရ့လိာ်မှာ်လိာ်လာအဂ့းဒီးပှးမးတ်ဖိခဲလာ်နှ်လီး. ဆိမိဉ်ကွ်ထံပှးသးပှ်လာ တ်သူဉ် ထိဉ်အပူးလာ နတူ်ဘဉ်လာနသးမှာ်လာ ကသံကွ်ာ် တ်သံကွ်ာ်ဒီးဟ်ဖျါထိဉ်တ်ကီတ်ခဲ တဖဉ်နှ်လီး.	သူဉ်ထိဉ်ဒီးပားဃာ်တ်ရ့လိာ်မှာ်လိာ်လာအဂ့း ဒီးပှးမးတ်ဖိတဖဉ်ဖဲကို.	သူဉ်ထိဉ်ဒီးပားဃာ်တ်ရ့လိာ်မှာ်လိာ်လာအဂ့းဒီးပှးကိုဖိခဲလာ်ဒီးအဝဲသ့ဉ် အဟံဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ်.
	တ်ယူးယိဉ်ဟ်ကဲ	ဟ်ကဲလီးနသး, တ်မးလိမးဒိးခိဉ်ဃား, ပှးကိုဖိ အဂး တဖဉ်, အဝဲသ့ဉ်မိ်ပ်တဖဉ်/ပှးကွ်ထွဲတ်တဖဉ်, ဟံဉ်ဖိဃီဖိဒီးပှးမးတ်ဖိခဲလာ်.	ဟ်ကဲဒီးဆိဉ်ထွဲမးစားတ်မးလိမးဒိးခိဉ်ဃား ဒီးဟ်ဖျါထိဉ်တ်အရ့ဒိဉ် ဘဉ်ဃးတ်အိဉ်ဒီး တ်ယူးယိဉ်ဟ်ကဲလာကိုအပူး.	သူဉ်ထိဉ်တ်မးလိမးဒိးအတဝါဒီးခိဉ်ဃားလာအပဲ့ ◌ါဒီးတ်ယူးယိဉ်ဟ်ကဲ လာအဆိဉ်ထွဲမးစားပှးဂ့်ဝီ-သးအတ်တူ် ဘဉ်ဒီး တ်မးလိမးဒိးတ်မးနားတ်တဖဉ်.
	တ်ဆိဉ်ထွဲမးစား	ဃ့ထိဉ်ဒီးတူ်လိာ်တ်မးစားဖဲနလိဉ်ဘဉ်တ်တိစားမး စားအခါတက့ဉ်.	ဃ့တ်မးစားဖဲနလိဉ်ဘဉ်တ်မးစားအခါနှ်တက့ဉ်. ဟ့ဉ်ကူဉ်တဲစားတ်လာနဖိအဂီ် ခီဖျိ တ်ဆဲးကျိးတဲသကိးတ်ဒ်အညီနှ်အသိးဒီး ကိုပှးမးတ်ဖိတဖဉ်တက့ဉ်.	ဆဲးကျိးတဲသကိးတ်ထီဘိဒီးပှးကိုဖိဒီးဟံဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ်တက့ဉ်.ဆိဉ်ထွဲမးစားအဝဲသ့ဉ်ဖဲအဝဲသ့ဉ်ဃ့တ်တိစားမးစား အဂီ်နှ်တက့ဉ်.
	တ်ထိဉ်ကို	လဲးထိဉ်မးလိတီးကိးမှုန်းဒဲးဘဉ်ဆာဘဉ်ကတီ်, အိဉ်ကတ်ာ်ကတီးသးလာ ကမးလိတ်ဒီး ဟ့ဉ်လီးန တ်ဂုံ်ကျဲးစား အဂ့းကတာ်တက့ဉ်	မးလီးတံ်နဖိဟဲတူးဖဲကိုကိးမှုန်းဒဲးဘ ◌ဉ်ဆာဘဉ်ကတီ်ဒီး အိဉ်ကတ်ာ်ကတီးသးလာ ကမးလိတ် နှ်တက့ဉ်.	ဒုးအိဉ်ထိဉ်ခိဉ်ဃားလာအတူ်လိာ်မှာ်တ်. အိဉ်ဒီးတ်မှု် လ်ကွ်စိလာအထီလာပှးကိုဖိခဲလာ်အဂီ်.
	တ်မှုလ်ကွ်စိဒီးတ်သိဉ်တ်သီတဖဉ်	မးလိဒီးလူးဟိ်မးထွဲကိုအတ်မှုလ်ကွ်စိဒီးတ်သိဉ်တ်သီတဖဉ်.	မးလိဒီးတဲသကိးတ်ဒီးနဖိဘဉ်ဃးဒီးတ်မှုလ်ကွ်စိဒီးတ်သိဉ်တ်သီတဖဉ်ဖဲအဝဲသ့ဉ် ကိုနှ်တက့ဉ်.	သိဉ်လိ, ဒုးအိဉ်ထိဉ်ဒီးမးဆူဉ်ထိဉ်ကိုတ်မှုလ်ကွ်စိ တဖဉ်ဒီးတ်သိဉ်တ်သီတဖဉ်တက့ဉ်. လူးဟိ်မးထွဲကိုဒီတဖျာဉ် အတ်သိဉ်တ်သီတ်တိာ်ကျဲးတက့ဉ်.
	တ်စူးကါထဲးနိလိဉ်ကုံဉ်	စူးကါထဲးနိလိဉ်ကုံဉ်ဒီးတ်ပီးတ်လီလာကျဲလာအိဉ်ဒီးတ်သ့ဉ်ညါမူဒါအပူးနှ်တက့ဉ်.	ကွ်ကဒါက့ထဲးနိလိဉ်ကုံဉ်တ်အာဉ်လီးအီလီးဒီးနဖိ.	ဒုးအိဉ်ထိဉ်တ်နဲဉ်ကျဲလာပှးကိုဖိအကလုပ်အဂီ်ဒီးတ်ဃု ထာ လာထဲးနိလိဉ်ကုံဉ်တ်မးလိမးဒိးခိဉ်ဃားလာအဂ့း အပူးနှ်တက့ဉ်. သိဉ်လိ ဒီး ကွ်ကဒါက့ တ်စူးကါ ထဲးနိလိဉ်ကုံဉ်လာ ကျိုးကျဲတကြားတဘဉ်.
	မးလိ	ဒုးအိဉ်ထိဉ်နတ်မးလိမးဒိး ခီဖျိဒုးအိဉ်ထိဉ်တ်အသီဒီး နကိုအတ်မးတဖဉ်တက့ဉ်.	ဟ့ဉ်ဂံ်ဟ့ဉ်ဘါနဖိအတ်သူဉ်ပိ်သးဝးလာက မးလိတ်ဒီးဒိဉ်ထိဉ်ဒီး အဝဲသ့ဉ် အနီ်ကစ် တ်ပညိဉ် ဖီတာဉ်ခီလ့ဉ်ကိုဒီးသးသမူတ်မး ဒီစိးအဂီ်နှ်တက့ဉ်.	ဟ့ဉ်လီးတ်သိဉ်လိလာတ်ဒုးအိဉ်ထိဉ်အီး, ဘျးစဲဒီး တ်ကြားဝဲဘဉ်ဝဲ လာတ်မးလိမးဒိး တကပး, ပဉ်ဃုာ်ဒီး တ်သိဉ်လိလာ အိဉ်ဒီး တ်ခီဆာလာတ်ဆဲးတ်လးတ ကပး လာအဟ်ဖျါ ထိဉ် ကွဲမှာ်ပှးကိုဖိတဖဉ် အတ်သး တဖဉ်နှ်လီး.
	တ်ပူးဖျဲး	ရဲဉ်ကျဲနနီ်ကစ်လာကျဲလာကမးလီးတံ်နတ်ပူးဖျဲး ဒီးတ်ပူးဖျဲးလာပှးအဂးအဂီ်တက့ဉ်.	ဆဲးကျာနဖိအကိုဖဲနမှ်ထံဉ်ဘဉ် မှတမှ်သ့ဉ်ညါ တ်ဟူးတ်ဂဲး မှတမှ် တ်မးအသးလာ အတပူးဖျဲးဘဉ်နှ်တက့ဉ်.	ဒုးအိဉ်ထိဉ်ဒီးအံးထွဲကွ်ထွဲတ်ပူးဖျဲးတ်မးအသးတဖဉ် လာ ကိုအခိဉ်ဃားအပူးနှ်တက့ဉ်. ပာဆုာအံးထွဲကွ်ထွဲ ကိုဖိ အ့ရံယဉ်ခဲလာ်လာ တ်သူဉ်ဆူဉ်သးဂဲးအပူး.

ကို့လုၢ်လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအဂ့ၢတဖၣ်

စ့ၣ်ဖီလ်ပဒိၣ်ကို့တဖၣ် သ့ၣ်ညါဟ်ပနီၣ် ကို့အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ အတၢ်ရ့ဒိၣ်တဖၣ်ဒီး ဟ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအိၣ်ဒီး အကံၢ်အစီဂ့ၢ ဆူအပှၤကို့ဖိဒီးအပှၤမၤတၢ်ဖိလၢ ကို့ကီၢ်ရ့ၣ်ဒီတဘ့ၣ် အပူၤနှၣ်လီၤ. လၢနှၣ်အမဲ်ညါ ပှၤပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်, ကို့သရၣ်, ဒီးကို့အပှၤမၤတၢ်ဖိဂုၤဂၤတဖၣ်, ကို့အပှၤဂ့ၢ်ဝီပှၤမၤတၢ်ဖိ, ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်, ခိၣ်နူၣ်ဒီး သးအတၢ်ဆိကမိၣ်ဂ့ၢ်ဝီ ကသံၣ်သရၣ်ဒီး ပှၤကွၢ်ထွဲ ပှၤဆါတဖၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်နဲၣ်ကျဲလၢကဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ ပှၤကို့ဖိတဖၣ်ဒီး ကထုးကွံ်မၤစှၤလီၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အတၢ်ကြီမၤတံ်တၢ်တၢ်တဖၣ်နှၣ်လီၤ. ကို့ကီၢ်ရ့ၣ်ဒီးကို့အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ လၢအဂ့ၢ နှၣ် မ့ၢ်တၢ်အရ့ဒိၣ်လၢ SPPS အဂီၢ် လၢကထိၣ်ဟူးထိၣ်ဂဲၤထီၣ်ကို့ဖိတဖၣ်အသးသဟီၣ်ဒ်သိး ကဆိမိၣ်ပဲၤထံနီၤဖးတၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး, ဂုက်ကျဲးစၢးမၤလၢထီၣ်ပှဲၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်တိ်တၢ်မုၢ်လၢ်တဖၣ် ဒီးဆီတလဲမၤဂ့ၤထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမုၢ်နှၣ်လီၤ. တၢ်လၢလာ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကွဲးဖှိၣ်ဖုၣ်ဘၣ်ထွဲတၢ်သုးဘူးထီၣ်အသးလၢအနုၣ်လီၤ ရဲၣ်ကျဲၤမၤသကိးတၢ်ဒ်သိးကဒုးအိၣ်ထီၣ်ခိၣ်ဃၢၤဝးတရံးလၢအတူၢ်လိ်မုၣ်တၢ်ဒီး တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ လၢအဂ့ၤအဂီၢ်နှၣ်လီၤ.

တၢ်နုၣ်လီၤမၤစၢၤ တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအဂ့ၤဒီး တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ် (Positive Behavioral Interventions and Supports (PBIS))— တၢ်မၤအတကွီၣ်လၢကို့ကိးဖျၢၣ်ဒဲးအဂီၢ်

တၢ်နုၣ်လီၤမၤစၢၤ တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအဂ့ၤဒီး တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ် (Positive Behavioral Interventions and Supports (PBIS))— မ့ၢ်ကျဲလၢဘၣ်ထွဲတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်ဒီသဒၢတၢ်, ဒီးတၢ်မၤပှဲၤကှၤဂံၢ်ဘါလၢ တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးတဖၣ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ. ကျဲအံၤကမၤစၢၤကို့တဖၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးကတီၤဃ်ခိၣ်ဃၢၤ ဝးတရံးလၢအဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဘျူး သ့ဒီး အပၣ်ဃုၣ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ ခဲလၢ်လၢကဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်မၤလိမၤဒိးဒီးတၢ်နုၣ်လီၤရ့လိ်မုၣ်လိ်သးလၢပှၤကို့ဖိကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်နှၣ်လီၤ. စ့ၣ်ဖီလ်ပဒိၣ်ကို့ အကို့ခဲလၢ် ကစူးကါ PBIS လၢကသိၣ်လိကို့အတၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိခဲလၢ် ဆူပှၤကို့ဖိတဖၣ်အအိၣ် ဒီးကဟ်သူၣ်ဟ်သး ပှၤကို့ဖိလၢမၤနှ့ၢ်ထီၣ်ဘး တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိတဖၣ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ. လၢကျဲအံၤအပူၤကအိၣ်ဒီးကရူၢ် ဆံးဆံးဖိဒီး တၢ်မၤစၢၤ ပှၤတဂၤစုၣ်စုၣ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ.

လၢကို့တဖျၢၣ်စုၣ်စုၣ်အပူၤနှၣ်, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်မၤကျဲဒီး တၢ်ဂဲၤလိထံသးလၢဟိ်ထွဲတဖၣ်နှၣ် မ့ၢ်တၢ်အခီၣ်ထံးခီၣ်ဘိလၢ PBIS အတၢ်ဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်တၢ်မၤအဂီၢ်—

- ကို့တဖျၢၣ်စုၣ်စုၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကို့တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်လၢ်လၢဖျါပျီပျီဒီးလၢအမၤအသးတမံၤဃီထီဘိ လၢကို့ဒီတဖျၢၣ်အပူၤ ဒ်သိးကမၤဂ့ၤထီၣ် ပှၤတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအဂ့ၤ တဖၣ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ. တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိတဖၣ်အံၤ, မ့ၢ်တၢ်လၢအဟ်ဖျါထီၣ် ကို့အတဝၢ, အလုၢ်အပှၤ ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဖၣ်အံၤ, လၢအဘၣ် တၢ်နဲၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလီၤတံၢ် လီၤဆဲး, ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤ, ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်လိကွၢ်ဒိး, ဘၣ်တၢ်သူၣ်ထီၣ်ဟ်ဂၢၢ်ဟ်ကျၢၤအီၤဒီး ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိကဒါကှၤအီၤအသီတဘျီ (ဖဲအလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်အခါ) နှၣ်လီၤ.
- ကို့တဖၣ်ကထၢဖှိၣ်ဒီးစူးကါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ (ဘၣ်ထွဲပှၤကို့ဖိဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်) ဒ်သိးကနဲၣ်လိကျဲလၢ အဝဲသ့ၣ်သိၣ်လိဒီး ဖီၣ်ဃံးဟ်ဂၢၢ်ဟ်ကျၢၤထီၣ်ကှၤတၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိ တဖၣ်အံၤလၢ ပှၤကို့ဖိတဂၤစုၣ်စုၣ်အဂီၢ်, လၢပှၤကို့ဖိအကရူၢ်အဂီၢ် ဒီးလၢပှၤကို့ဖိဒီတဒၢး မ့တမ့ၢ်ကို့ဒီတဖျၢၣ်အဂီၢ်တဘျီဃီနှၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖှိၣ်အံၤ ကဘၣ်တၢ်စူးကါ အီၤလၢ ကဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပှၤကို့ဖိလၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤဆီတဖၣ်ဒီးကမၤဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါပှၤကို့ဖိတဖၣ်နှၣ်ဆူတၢ်နုၣ်လီၤကျဲၤဃူကျဲၤဖိးကှၤတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအကြားဒီးအီၤအဂီၢ် စ့ၢ်ကီးနှၣ်လီၤ.
- ကို့တဖျၢၣ်စုၣ်စုၣ် ကဆဲးမၤဂ့ၤထီၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အတၢ်မၤကျဲဒီး တၢ်ဂဲၤလိထံသးတဖၣ်ဖဲအလိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆီတလဲကတီၢ်နှၣ်လီၤ. တၢ်ပညိၣ်ဖီတၢၣ်နှၣ် မ့ၢ်လၢပှၤကို့ဖိကိး ဂၤဒဲး ကအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သး, တၢ်ရ့လိ်မုၣ်လိ် ဒီးတၢ်မၤလိမၤဒိး အစၢလၢအဂ့ၤဒီးလၢအကြားဝဲဘၣ်ဝဲအဂီၢ်နှၣ်လီၤ.

ကို့တဖျၢၣ်စုၣ်စုၣ်နှၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်မၤကျဲ လၢအိၣ်ဝဲဒၣ် ၃ ပတီၢ်နှၣ်လီၤ—

အပတီၢ် ၁- *ပှၤကို့ဖိကိး*ဂၤကမၤလိသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအဘၣ်တၢ်ဆၢမုၢ်လၢ်အီၤတဖၣ်ဖဲအလဲၤထီၣ်ကို့အခါနှၣ်လီၤ ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ကသိၣ်လိ, ကဲနှ့ၢ်တၢ် အဒိဒီးဖီၣ်ဃံး မၤဂၢၢ်မၤကျၢၤထီၣ် တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိတဖၣ် ဖဲတၢ်မၤလိနံၣ်အတီၢ်ပူၤနှၣ်လီၤ.

အပတီၢ် ၂— *ပှၤကို့ဖိတနီၤကဒီး*နှ့ၢ်ဘၣ်တၢ်နုၣ်လီၤကျဲၤဃူကျဲးဖိးကှၤတၢ်လၢ ကရူၢ်ဆံးဆံးဖိအဂီၢ် ဒ်သိးကမၤလိသ့တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢ ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤလၢ အပတီၢ် ၁ တဖၣ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ.

အပတီၢ် ၃— *ပှၤကို့ဖိစှၤဂၤ ဒီး*နှ့ၢ်ဘၣ်တၢ်နုၣ်လီၤကျဲၤဃူကျဲၤဖိးကှၤတၢ်လၢပှၤတဂၤလီၤလီၤဆီဆီအဂီၢ်ဒီးတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤနှၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်မၤတပတီၢ်စုၣ်စုၣ်နှၣ်, ပှၤကို့ဖိတဖၣ်ကမၤလိဒီး ဂဲၤလိထံဘၣ်အသးဘၣ်ထွဲတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးဖဲတၢ်ရ့လိ်မုၣ်လိ်သးလၢအဝဲသ့ၣ်ကြားမၤအီၤဒီးကတီၤဃ်အတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သး လၢအဂ့ၤတဖၣ်နှၣ်လၢ တၢ်မၤလိတၢ်လၢကို့မ့ၢ်ဂ့ၤဒီးလၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤ မ့ၢ်ဂ့ၤတဖၣ် နှၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤတပတိၢ်စုာ်စုာ်နှၤ်ကအိဉ်ဒီးတၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤလၢပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂဲၤလိထံသး, တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ, ဒီးတၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤ အတၢ်ဟ်ဖိုဉ်ထိဉ်သး တပူၤဃီဒီး အတၢ်ဟ်ဘျၢထိဉ်တၢ်ဒ်ဘဉ်တၢ်ရဲဉ်လီၤလၢလာ်အံၤနှၤ်လီၤ. ယုထံဉ်သ့ဉ်ညါမၤလိအါထိဉ်ဖဲ **spps.org/pbis** ဟ်ယဲၤဖိခိဉ်နှၤ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤဆူဉ်မၤဂ့ၤထိဉ်က့ၤတၢ် အတၢ်မၤတဖဉ်

တၢ်မၤဆူဉ်မၤဂ့ၤထိဉ်က့ၤတၢ် အတၢ်မၤတဖဉ်နှၤ် မ့ၢ်ကျဲလၢ ကိုပှၤတဝၤ ကသူဉ်ထိဉ်တၢ်ရ့လာ်မာ်လာ်, တၢ်ဃ့ဉ်လီၤကွံာ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖဉ်, ဒီးတၢ်မၤလိသကိးတၢ် နှၤ်လီၤ. လၢကျဲအံၤနှၤ်, တၢ်ရ့လာ်မာ်လာ်သးတဖဉ်နှၤ် မ့ၢ်ကျဲလၢ အရ့ဒိဉ်ကတၢၢ်တဘိ လၢပကမၤလိသ့ဉ်ညါ ပနီၢ်ကစၢ်ဒီးဟီဉ်ခိဉ်ဒီဘ့ဉ်အံၤနှၤ်လီၤ. တၢ်လီၢ် တနီၤကဒုးလိဉ်ထိဉ်ဖးထိဉ် တၢ်မၤဆူဉ်မၤဂ့ၤထိဉ်က့ၤတၢ် အတၢ်မၤတဖဉ် လၢကွံဒီဖျၢဉ်ညါအပူၤ ဒ်အမ့ၢ်ကျဲလၢအနာ်လီၤရဲဉ်ကျဲၤ မၤသကိးသူဉ်ထိဉ်တၢ်ရ့လာ် မာ်လာ်လၢ ပှၤလၢအဘဉ်ထွဲမၤသကိးတၢ်အဘၢဉ်စၢၤဒီး လၢကစူးကါကျဲမၤပွဲၤထိဉ်က့ၤ ဂံၢ်ဘါလၢတၢ်ဘျိဘဉ်က့ၤတၢ်လီၤဘဉ်ယိဉ်တဖဉ်အဂီၢ်, ဖဲအလိဉ်ဘဉ် အကတီၢ်သ့နှၤ်လီၤ. ကွံလၢအမၤ တၢ်မၤဆူဉ်မၤဂ့ၤထိဉ်က့ၤတၢ် အတၢ်မၤတဖဉ် ဒီး ပှၤတဝၤအတၢ်နာ်-

- ပှၤကိးဂၤဒဲးလၢကွံအပှၤတဝၤပူၤနှၤ်အမ့ၢ်ပှၤဂ့ၤ, အိဉ်ဒီးတၢ်ကူဉ်တၢ်ဆး, ဒီးအိဉ်ဒီးအစိကမီၤနှၤ်လီၤ.
- ပဝဲဒဉ်ကိးဂၤဒဲး ပကဘျးစဲလာ်သးဒီးပှၤဂၤနှၤ်လီၤ
- ပဝဲဒဉ်ကိးဂၤဒဲးအဲဉ်ဒိး အိဉ်ဒီးတၢ်ရ့လာ်သးလၢအဂ့ၤ, အမ့ာ်ဒီးပှၤဂၤ နှၤ်လီၤ.
- ပကိးဂၤဒဲးအိဉ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်သါတဖဉ်လၢ ပကဟဲစာ် စူးကါအီၤလၢကွံနှၤ်လီၤ.
- ဒ်သိးပကသူဉ်ထိဉ်ဒီးပၢၤဃာ် တၢ်ရ့လာ်မာ်လာ်လၢအဂ့ၤအဂီၢ်နှၤ် ပကဘဉ်စူးကါတၢ်ဆၢကတီၢ်, တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအဂ့ၤဒီး တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤ တဖဉ်နှၤ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤ တၢ်မၤဆူဉ်မၤဂ့ၤထိဉ်က့ၤတၢ် အတၢ်မၤတဖဉ်အမဲာ်ညါနှၤ်, ကွံအါဖျၢဉ်ဃုကျဲ လၢကစူးကါ တၢ်မၤလၢအမၤပွဲၤထိဉ်က့ၤ ဂံၢ်ဘါတဖဉ်နှၤ်လီၤ. ယုထံဉ်သ့ဉ်ညါမၤလိအါထိဉ်ဖဲ **spps.org/restorativepractices**.

တၢ်ဖံးလိမၤဒီးဘဉ်ဃး ပှၤဂ့ၢ်ဝိ-သးတၢ်တူၢ်ဘဉ်

တၢ်ဖံးလိမၤဒီးဘဉ်ဃး ပှၤဂ့ၢ်ဝိ-သးတၢ်တူၢ်ဘဉ် မ့ၢ်ကျဲလၢ ပှၤဖိသဉ်ဒီးပှၤဒိဉ်တုာ်တဖဉ် ကမၤလိသ့ဉ်ညါကျဲလၢ ကရဲဉ်ကျဲၤကွၢ်ထွဲ အနီၢ်ကစၢ်အသးတၢ်တူၢ်ဘဉ် တဖဉ်, တၢ်ကဒုးအိဉ်ထိဉ်ဒီး မၤလၢပွဲၤအတၢ်ပညိဉ်ဖိတၢဉ်တဖဉ်, တၢ်ပလၢၢ်ဘဉ်ဒီးသ့ဉ်ညါသးကညီၤဘဉ်ပှၤဂၤ, တၢ်ဒုးအိဉ်ထိဉ် ဒီးကတီၤဃာ်တၢ်ရ့လာ်မာ်လာ် သးတဖဉ်, ဒီးတၢ်မၤတၢ်ဆၢတာ်လၢအသ့ဉ်ညါဟံးမူဒါတဖဉ်အဂီၢ်နှၤ်လီၤ. ဝဲၤကျိၤလၢ ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ဒီတဘ့ဉ်အပူၤ ကမၤသကိးတၢ်ဒ်သိးကဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဖံးလိ မၤဒိး ပှၤဂ့ၢ်ဝိ- သးတၢ်တူၢ်ဘဉ် အဂီၢ်နှၤ်လီၤ ကွံကဃုထၢဒုးလိဉ်ထိဉ်ဖးထိဉ် တၢ်ဖံးလိမၤဒိး ပှၤဂ့ၢ်ဝိ- သးတၢ်တူၢ်ဘဉ် အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ(တဖဉ်) လီၤလီၤဆီဆီ ဒ်သိး ကဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤ ကူဉ်သ့တၢ်မၤလိမၤဒိးဒီး တၢ်ကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ်လၢပှၤဂ့ၢ်ဝိနှၤ်လီၤ. ယုထံဉ်သ့ဉ်ညါမၤလိအါထိဉ်ဖဲ **spps.org/schoolsupport** ဟ်ယဲၤဖိခိဉ်နှၤ်တက့ၢ်.

သးဂ့ၢ်ဝိအတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့ဒီးနီၢ်ခိအတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့

သးဂ့ၢ်ဝိအတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့ဒီးနီၢ်ခိအတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤသးတပယ်ာ်ဃီဒီးတၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်သးဂဲၤတဖဉ်ဒ်သိးကမၤစၢၤ ပှၤကိုဖိဒီး ပှၤမၤ တၢ်ဖိတဖဉ်အဂီၢ်နှၤ်လီၤ တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤအံၤဂုာ်ကျဲးစၢးဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်မၤလိအခိဉ်ဃၢၤဝးတရံးလၢအပူၤဖျဲး, ဒုးအိဉ်အါထိဉ်တၢ်မၤသကိးတၢ်လၢပှၤကိုဖိဒီး ပှၤဒိဉ်တုာ်အဘၢဉ်စၢၤ, ဒုးအိဉ် ထိဉ်ပှၤကိုဖိအတၢ်ဃုထၢတဖဉ်, ဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်ရ့လာ်မာ်လာ်လၢတၢ်နာ်လာ်သးသ့, ဒီးဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤပှၤကိုဖိဒ်သိးအဝဲသ့ဉ်က ဂုာ်ကျဲးစၢးမၤတၢ်အဂ့ၤကတၢ်အဂီၢ်နှၤ်လီၤ. ယုထံဉ်သ့ဉ်ညါမၤလိအါထိဉ်ဖဲ **spps.org/schoolsupport** ဟ်ယဲၤဖိခိဉ်နှၤ်တက့ၢ်.

ပှၤကိုဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီးမူဒါတဖၣ်

ပှၤကိုဖိလၢအထိၣ် SPPS တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီးတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်နၣ်လီၤ. ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကီးဒီးမူဒါတဖၣ်ဒီး ကိုသရၣ်တဖၣ်, ပှၤမၤတၢ်ဖိအဂၤတဖၣ်ဒီးပှၤကိုဖိအတံၤသကိးတဖၣ်နၣ်လီၤ. ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အဂၤတဖၣ်လၢ ဘၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤအီၤလၢ တၢ်သူၣ်ထိၣ် တၢ်ဘျၤသဲစးခိၣ်သ့ၣ် ဒီးခီဖျိ ကီၢ်စဲၣ်ဒီးလီၢ်ကဝီၤသဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်နၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်ဒီးမူဒါတဖၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ကျၢၢ်တံၢ်အပူၤအံၤတမ့ၢ် တၢ်လၢအပၣ်ဃုာ်ခဲလၫ်ဒီး တကျၢၢ်ဘၢ တၢ်အိၣ်သးကိးမံၤဒဲးလၢအဟဲအိၣ်ထိၣ်ဘၣ်နၣ်လီၤ. တၢ်အကူာ်အံၤဟာ်ဖျါထိၣ်ပှၤကိုဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်, တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီးမူဒါတဖၣ်လၢ SPPS အပူၤလီၤ.

တၢ်နာ်လီၤကွၢ်တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါတဖၣ်

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အမိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ်ဒီးပှၤကိုဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်လၢဖဲၣ်ဒရၢၣ်ကီၢ်စၢဖိုၣ်သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဖီလာ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲး ဂ့ၤယာ်ဘၣ်လၢ ကကွၢ်အဝဲသ့ၣ်အကိုတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါ ဒ်ကီၢ်စဲၣ် ဒီးဖဲၣ်ဒရၢၣ်ကီၢ်စၢဖိုၣ်သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီဟ်ဖျါဝဲအသိးနၣ်လီၤ.
- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢတၢ်ဟ်ခူသ့ၣ်နိၢ်ကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲဒီးအဝဲသ့ၣ်အကိုတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါတဖၣ်နၣ်လီၤ. တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတမံၤလၢ်လၢ်လၢ ပှၤကိုဖိအတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါအပူၤနၣ် ကဘၣ်ဘၣ်လာ်ဖိးမံဒီး သဲစးတၢ်လိၣ်ဘၣ် တဖၣ်ဒီး ဖီလ်စံၣ်တဖၣ် လၢဘၣ်တၢ်ဒုး အိၣ်ထိၣ်အီၤလၢကိုကီၢ်ရ့ၣ်လီၢ်ကဝီၤနၣ်လီၤ.

မူဒါတဖၣ်

- ပှၤကိုဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ် အိၣ်ဒီးအမူအဒါလၢ ကသူၣ်ထိၣ် တၢ်သူၣ်ထိၣ်ဒီးကိုကီၢ်ရ့ၣ်လီၢ်ကဝီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၤဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်နာ်လီၤ ကွၢ်အဝဲသ့ၣ်အကိုတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါဟ်ထွဲတဖၣ်နၣ်လီၤ.

တၢ်ထိၣ်ကိုဒီးတၢ်ထိၣ်ကိုစဲၤခံ

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ပှၤကိုဖိအတၢ်တထိၣ်ကို မ့တမ့ၢ် ထိၣ်ကိုစဲၤခံ မ့ၢ်လၢတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ နံၤသဘျုတဖၣ် ဒီး တၢ်လုၢ်တၢ်လၢ်တဖၣ်နၣ် တၢ်ကမၤနီၣ်မၤဃါအီၤဒ်တၢ်ထိၣ်ကိုလၢ အိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အဝိၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ထိၣ်ကိုစဲၤခံ ဖဲ မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်အတၢ်ကွဲးဃ့ထိၣ်အခါနၣ်လီၤ. လၢနကမၤန့ၢ်အါထိၣ် တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်, ကွၢ် ပၢဆ့ၢကိုကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၢ်ဖီလ်စံၣ်(Board Policy)503.00 ဖဲ https://www.spps.org/about/board-of-education/board-policies-procedures.

မူဒါတဖၣ်

- ကိုဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်မုၢ်လၢ်အီၤလၢကအိၣ်လၢအတီၤဒၢးပူၤလီၤ. ကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢကလူၤဟ်မၤထွဲကိုတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် အဒိနၣ်, ဟံးနၣ်လံာ်ပျဲက့ လၢကိုပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ, ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲတုၤကိုစဲၤခံအဆၢကတိၢ် မ့တမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢဘၣ်ဟးထိၣ်လၢတီၤဒၢးပူၤနၣ်လီၤ.
- ပှၤကိုဖိဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ ကိုဖိအတၢ်ထိၣ်ကိုဒီးတၢ်ထိၣ်ကိုစဲၤခံ တၢ်ဘျၤဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီဟ်ထွဲထိၣ်တဖၣ် အဂီၢ်လီၤ.
- ပှၤကိုဖိဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါကို (အဒိ, တၢ်ကွဲးတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ, တၢ်ကိးလီတဲစိ) တချုးလၢတၢ်တထိၣ်ကို မ့တမ့ၢ် ဖဲတၢ်ဟဲကၤထိၣ်ကိုဖဲတၢ်တထိၣ်ကို ဝံၤအလီၢ်ခံနၣ်လီၤ.
- ပှၤကိုဖိဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ ကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါကို ဖဲပှၤကိုဖိမ့ၢ်ဘၣ်ကၤ၊ ဖဲတၢ်ထိၣ်ကိုတၢ်မၤလိနံၣ်အကတိၢ်နၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤ နၣ်အါထိၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျၢၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်, ကွၢ် ပၢဆ့ၢကိုကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၢ်ဖီလ်စံၣ် (Board Policy) 503.03 ဖဲ https://www.spps.org/about/board-of-education/board-policies-procedures.

တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်ထဲသိးတုၤသိး

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်လၢတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်ထဲသိးတုၤသိး, ဒ်တၢ်ပျဲအီၤလၢသဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ, ကနာ်လီၤပၣ်ဃုာ်လၢ ကိုတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီး ကိုတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်တိာ်ကျဲၤခဲလာ် လၢအဝဲသ့ၣ်ကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲအဂီၢ်နၣ်လီၤ.

မူဒါတဖၣ်

- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ ကိုဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အတၢ်ဘျၢ ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီဟ်ထွဲတဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်, မ့တမ့ၢ် ပှၤအဂၤတဖၣ်, လၢအနာ်လီၤပၣ်ဃုာ် ဝဲနၣ်လီၤ. ပှၤကိုဖိတဖၣ်အသးတဘၣ်ဟးဂီၤ, တဘၣ်တၢ်မၤတံာ်တာ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တြိအီၤလၢပှၤကိုဖိအဂၤအတၢ်နာ်လီၤ ပၣ်ဃုာ်ဘၣ်နၣ်လီၤ.

တက်မ္ေဘာ်ပ္ပ္ေဂ္ေလ္ေအိုာ်ဒီးတက်အတီအတြက်

တက်ခွဲးတက်ယာ်/တက်ခွဲးဂ့္ေယာ်ဘာ်တဖာ်

- ပ္ေကိုဖိအိုာ်ဒီးတက်ခွဲးတက်ယာ်လ္ေကဒီးန့္တက်စံာ်ညီာ်လ္ေအတီအတြက်, ဒ်တက်ဟ်ဖျိထီာ်အီေလ္ေ မံာ်နံာ်စိထာ်ပ္ပ္ေကိုဖိမူးတက်ပျက်ဖျဲးအဲးတက်သိာ် တက်သီ (Minnesota Pupil Fair Dismissal Act), ဖဲအန့ာ်လီေပာ်ဃာ်လ္ေ တက်လုာ်သ့ာ်ခါပတာ် ကိုကီာ်ရ့ာ်လီာ်ကဝီေတက်ဘျ္ေတဖာ်အပူေအခါန့ာ်လီေ. ပာ်ဃာ်ဒီးတက်ခွဲးဂ့္ေယာ်ဘာ်လ္ေကန္ေဟူဘာ် တက်လုာ် သ့ာ်ခါပတာ်တက်သိာ်တက်သီ အန့ဆ္ေဂ်ာ် ဒီးကဟ့ာ်လီေအဝဲသ့ာ်ဒီးအတက်အိုာ်သး လ္ေအိုာ်ဒီးအဂ့္ေအကျိန့ာ်လီေ.
- ပ္ေကိုဖိတဖာ်အိုာ်ဒီးတက်ခွဲးတက်ယာ်လ္ေ ကဘာ်သ့ာ်ညါတီေတက်မ္ေလိဒ္ေး ဒီးကိုအတက်ဘျ္ေ, တက်မုာ်လ္ေက္ငြာ်စိဒီးတက်သိာ်တက်သီတက်ဘျ္ေလ္ေ အကြ္ေးဝဲဘာ်ဝဲခဲလာ်နာ့ာ်လီေ.
- ပ္ေကိုဖိအိုာ်ဒီးတက်ခွဲးတက်ယာ်လ္ေ တက်ကရ့ေလာ်မ္ေဘာ်အီေလ္ေတက်ယူးယီာ်ဟ်ကဲအပူေ လ္ေကိုကီာ်ရ့ာ်လီာ်ကဝီေပ္ပ္ေမ္ေတက်ဖိတဖာ်ဒီး ပ္ေကိုဖိအဂ္ေတဖာ်နာ့ာ်လီေ.
- ပ္ေကိုဖိတဖာ်အိုာ်ဒီးတက်ခွဲးတက်ယာ်လ္ေ ကပူေဖျဲးလ္ေ နီာ်ခိတက်ဘာ်ထံးလာ်သးလ္ေ တကြ္ေးတဘာ်ဒီးပ္ေမ္ေတက်ဖိဒီးပ္ေကိုဖိအဂ္ေတဖာ် နာ့ာ်လီေ. တက်မ္ေဆူာ်လ္ေအကြ္ေးအဘာ် လ္ေပ္ေမ္ေတက်ဖိ လ္ေကဖိာ်ဃံး မ့တမ့ာ် မ္ေဘာ်လာ်ပ္ေကိုဖိလ္ေ တက်မ္ေဘာ်ဒိဘာ်ထံးနီာ်ကစ္ာ်အသး မ့တမ့ာ် ပ္ေအဂ္ေတဖာ်, ဒ်လဲာ်ဂ့ေ, နာ့တက်ပျါအီေသ့နာ့ာ်လီေ.

မူဒါတဖာ်

- ပ္ေကိုဖိတဖာ်အိုာ်ဒီးမူဒါလ္ေ ကမ္ေထွဲတက်နံာ်ကျဲတဖာ် မ့တမ့ာ် တက်သံကွာ်တဖာ်လ္ေပ္ေမ္ေတက်ဖိတဖာ် ဒီးသဲစးတက်သိာ်တက်သီခဲလာ်, ဖီလ်စံာ်တဖာ်, တက်ဘျ္ေတဖာ်ဒီး တက်မုာ်လ္ေက္ငြာ်စိဟ်ထွဲထီာ်တဖာ်လ္ေ အဘာ်ထွဲ ဒီးအဝဲသ့ာ်နာ့ာ်လီေ.
- ပ္ေကိုဖိတဖာ်အိုာ်ဒီးမူဒါလ္ေကသ့ာ်ညါဒီး လူေဟ်မ္ေထွဲတက်မ္ေလိတီေဒး တက်ဘျ္ေတဖာ်, တက်မုာ်လ္ေက္ငြာ်စိတဖာ်, ဒီးတက်သိာ်တက်သီခဲလာ်လ္ေ အကြ္ေးဝဲဘာ်ဝဲခဲလာ်နာ့ာ်လီေ.
- ပ္ေကိုဖိတဖာ်အိုာ်ဒီးမူဒါလ္ေ ကရ့ေလာ်မ္ေဘာ်ပ္ေခဲလာ်လ္ေတက်ယူးယီာ်ဟ်ကဲအပူေနာ့ာ်လီေ.
- ကိုဖိတဖာ်အိုာ်ဒီးမူဒါလ္ေ ကဟ်ကဲတက်လီာ်တက်ကျဲဒီး ပ္ေလ္ေ အအိုာ်လ္ေ အဝဲသ့ာ်အကဟိာ်ကပေအတက်သဘျ့နာ့ာ်လီေ.
- တက်မုာ်လ္ေက္ငြာ်စိပ္ေကိုဖိတဖာ်လ္ေ ကဟ်ကဲပ္ေအဂ္ေဒီးကိုကီာ်ရ့ာ်လီာ်ကဝီေအတက်စုလီာ်ခိာ်ခိာ်လ္ေအိုာ်ဒီးတက်သ့ာ်ညါမူဒါအပူေနာ့ာ်လီေ.
- ပ္ေကိုဖိတဖာ်အိုာ်ဒီးမူဒါလ္ေ တက်ပ္ေသးလ္ေတက်စူးကါင်ံာ်ဘါ မ့တမ့ာ် နီာ်ကစ္ာ်တက်ဘာ်ထံးလာ်သးလ္ေ ကမ္ေဘာ်ဒိပ္ေအဂ္ေ နာ့ာ်လီေ.
- ပ္ေကိုဖိတဖာ်အိုာ်ဒီးမူဒါလ္ေ တဘာ်နုာ်လီေပာ်ဃာ်လ္ေ တက်မ္ေပျုံမ္ေဖုး လ္ေနီာ်ခိမိာ်ပ္ပ္ေ မ့တမ့ာ် သးအတက်ဆိကမိာ်တက်အိာ်ဆူာ်အိာ်ချ့ လ္ေ အမ္ေဘာ်ဒိအဝဲသ့ာ်အနီာ်ကစ္ာ်, ပ္ေအဂ္ေ မ့တမ့ာ် တက်စုလီာ်ခိာ်ခိာ်ဘာ်နာ့ာ်လီေ.

တက်ကတိေလ္ေအသဘျ့ဒီး တက်ဟ်ဖျိထီာ်သးတဖာ်

တက်ခွဲးတက်ယာ်/တက်ခွဲးဂ့္ေယာ်ဘာ်တဖာ်

- ပ္ေကိုဖိတဖာ်အိုာ်ဒီးတက်ခွဲးတက်ယာ်လ္ေ ကတဲတက်လ္ေတက်သဘျ့ ဘာ်ထွဲဒီး တက်ဟ်ပနီာ်လ္ေတက်သူာ်ထီာ်တက်ဘျ္ေသဲစးခိာ်သ့ာ်နာ့ာ်လီေ.

မူဒါတဖာ်

- ပ္ေကိုဖိတဖာ်အိုာ်ဒီးမူဒါလ္ေ အဟ်ဖျိထီာ်တက်ထံာ်တက်ဆိမိာ်တဖာ်, စဲကျုံးထုးထီာ်တက်ပီးတက်လီလ္ေအမ့ာ်တက်ကွဲးတဖာ် ဒီးရ္ေလီေလံာ်လဲာ် လ္ေကျဲလ္ေတမ့ာ် တက်ကွဲးဟးဂီေ ပ္ေအလ္ေကပီေ, တက်ဘာ်အ္ေဘာ်သီ, တက်ဟ်ဖးနီေဖး မ့တမ့ာ် တက်ဟ်ဖျိထီာ်တက်ဖျိဖျိဖျိဖျိလ္ေမုာ်ခွါသွံာ်ထံးတကပ္ေ, လ္ေတပာ်ဃာ်ဒီးတက်ဂ့ာ်ဒိးသန့ာ်ဒီးသံးဧါက်ဧါ, က် တက်ဖိတက်လံေ, ညါသူးညါဖီ, မ့တမ့ာ် ပနာ်တက်ဖိတက်လံေအဂ္ေလ္ေတဖိးဒီး သဲစး လ္ေပ့ဖိသာ်တဖာ်ကစူးကါအဂီာ်- လ္ေတမ္ေတာံတာ်ပ့ေအဂ္ေ အတက်ခွဲးတက်ယာ်, လ္ေတမ္ေတာံ တက်လ္ေ တက်ဖိတက်လံေ တကပ္ေ ဒီးတက်မ္ေလိမ္ေ ဒီးအခိာ်အယ္ေဒိာ်ဒိာ်မုာ်မုာ်လ္ေကိုအပူေ, ဒီးမ္ေဟ်ထွဲကိုတက်ဘျ္ေဒီးတက်သိာ်တက်သီတက်ဘျ္ေ ဘာ်ထွဲဒီးတက်ဆ္ေကတီာ်, တက်လီာ်တက်ကျဲဒီး လုာ်လက် အကျဲအကပူေတဖာ် နာ့ာ်လီေ.
- ကိုခိာ်အတက်ဟ့ာ်ခွဲးနာ့တက်လိာ်ဘာ်အီေလ္ေတက်ရ္ေလီေ မ့တမ့ာ် ဟ်ထီာ် တက်ပီးတက်လီလ္ေတက်ကွဲးအီေတဖာ်နာ့ာ်လီေ.

တက်ဟ်ဖျိထီာ်တက်ကဲမုာ်ခွါ

တက်ခွဲးတက်ယာ်/တက်ခွဲးဂ့္ေယာ်ဘာ်တဖာ်

- ပ္ေကိုဖိအိုာ်ဒီးတက်ခွဲးတက်ယာ်လ္ေကဟ်ဖျိထီာ်အဝဲသ့ာ်အမံေ, မံေခ္ော်စး, ဒီးဟ်ဖျိထီာ်အတက်ကဲမုာ်ခွါ လ္ေကိုတက်မ္ေနီာ်မ္ေယါအပူေ, တက်မ္ေလိမ္ေဒီးတက်လီာ်တက်ကျဲ, တက်သူာ်ထီာ်တဖာ်, ဒီးတက်မ္ေလိမ္ေဒီးအချ္ေ တက်ဟူးတက်ဂဲေတဖာ် လ္ေအဘာ်လာ်ဖိးမံဒီးပ္ေဘာ့ာ် ကိုကူာ်သ့ကမံးတာံခိာ် ကျ္ေက်ဖီလ်စံာ်ဒီးတက်သိာ်တက်သီတက်ဘျ္ေတဖာ်နာ့ာ်လီေ. လ္ေကဒီးန့ာ်အါထီာ် တက်ဂ့ာ်တက်ကျိုအဂီာ် ကွာ် ပ္ေဘာ့ာ်ကိုကူာ်သ့ကမံးတာံခိာ်ကျ္ေက်ဖီလ်စံာ် (Board Policy) 500.00 ဒီးတက်သိာ်တက်သီတက်ဘျ္ေ 500.00.01 ဖဲ **spps.org/board-policies**.

မူဒါတဖာ်

- ပ္ေကိုဖိတဖာ်ကဘာ်ဆဲးကျိုးတဲသကိုးတက်ဒီး ကိုပ္ေမ္ေတက်ဖိ ဖဲအဝဲသ့ာ်အကိုတက်မ္ေနီာ်မ္ေယါ မ့ာ်တဟ်ဖျိထီာ် အဝဲသ့ာ်အမံေလ္ေအဘာ် သးဝ်, မံေခ္ော်စး, ဒီး/မ့တမ့ာ်, တက်ဟ်ဖျိထီာ်တက်ကဲမုာ်ခွါနာ့ာ်လီေ.
- ကိုမ္ေနီာ်မ္ေယါ မံေ ဒီး/မ့တမ့ာ်, တက်ကဲမုာ်ခွါတက်ဆီတလဲတဖာ် လ္ေအဘာ်ထွဲဒီးတက်ဟ်ဖျိထီာ်တက်ကဲမုာ်ခွါနာ့ာ် လိာ်ဘာ် တက်တီာ်ဖျိထီာ် တက်ဂ့ာ်အသီတဖာ်ဆူ ကိုဖိတက်ဆဲးလီေမံေဝဲေဒး ဒ် ပ္ေဆ္ေကိုကူာ်သ့ကမံးတာံခိာ်ကျ္ေက်, တက်သိာ်တက်သီတက်ဘျ္ေ (Board procedures) ဟ်ဖျိဝဲအသိးနာ့ာ်လီေ.

တၢ်မၤလိမၤဒိးဒီးကိုလံာ်လဲၢ်တၢ်မၤတဖၣ်

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ပှၤကိုဖိလၢလိၢ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကဒိးန့ၢ်ကလီ ပဒိၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဒ်ကိၢ်စၣ်ဒီးဖၣ်ဒရၢၣ်သဲစး တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဟ်ဖျါဝဲအသိးနှၣ်လီၤ.
- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကထိၣ်ကိုဒီးမၤနှ့ၢ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢသဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအသိးနှၣ်လီၤ. တၢ်ထိၣ်ကိုဖဲကိုလီၤလီၤ ဆီဆီနှၣ်မ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤဆီ, တမ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဘၣ်. လၢကမၤနှ့ၢ်အါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. Stat. § 120A.36 ဖဲ **revisor.mn.gov/statutes.**
- ပှၤကိုဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကထိၣ်ကိုလၢ ခိၣ်ဃၢၤလၢအပူၤဖျဲး အပူၤလၢအသဘျ့လၢ ပှၤအဂၤအတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအမၤတံာ်တာ်တၢ်နှၣ်လီၤ. ပှၤကိုဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကလဲခီဖျိ တၢ်မၤလိမၤဒိးတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ် လၢအဟ်ဖျါထိၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်လဲၤခီဖျိ ဒ်အလုၢ် အလၢ်ဟဲဝဲအသိးလၢ တအိၣ်ဒီး အဲၣ်ကလ့ာ်ဒွဲသနှ, တအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်ဖးနီၤဖးမုၣ်ခွါသွံၣ်ထံး, တၢ်ကဲမုၣ်ခွါဒီးတၢ်လီၤတူၣ်လီၤကာ်အကျဲကပူၤဘၣ်နှၣ်လီၤ. လၢကမၤနှ့ၢ်အါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်ကွၢ် ပၤဆ့ၢ်ကိုကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၢ်ဖိလ်စံၣ် (Board Policy) 602.01 ဖဲ **spps.org/board-policies**.
- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကမၤဝံၤကိုအတၢ်မၤလၢအတမၤဘၣ်ဝဲတဖၣ် ဖဲတထိၣ်ကိုလၢအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အဝီၢ်တမံၤလၢ်လၢ် အကတိၢ်နှၣ်လီၤ.
- ဖဲတၢ်မၤအါထိၣ်တၢ်တထိၣ်ကိုအကတိၢ် မ့ၢ်လၢဆူၣ်ချ့တၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်အခါ, ပှၤကိုဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ တၢ်သိၣ်လိလၢဟံၣ်/ တၢ်ဆါဟံၣ်ဒ်အလိၣ်အိၣ်ဝဲအသိး ဒ်ကိၢ်စၣ်တၢ်နဲၣ်ကျဲတၢ်ဘျၢအသိး နှၣ်လီၤ.

မူဒါတဖၣ်

- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢကထိၣ်ကိုကိုးမုၢ်နံၤဒဲး, လၢကမၤဝံၤကို့ အတၢ်မၤဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတိၢ်, ဒီးဟဲစိၣ်တၢ်ပီးတၢ်လီဘၣ်ဘျိုးဘၣ်ဒါလၢ တၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤလၢ တီၤကစူးကါအဂိၢ်နှၣ်လီၤ.
- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢကျဲလၢ အဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်မၤလိမၤဒိးခဲလၫ်, တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢ ကဒုးအိၣ် ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်သ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်နိၢ်နိၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အနိၢ်ကစၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤအဂၤ, ဒီးတမၤတံာ်တာ်အတၢ်မၤလိမၤဒိးအကျိၤအကျဲလၢ ပှၤအဂၤအဂီၢ်ဘၣ်နှၣ်လီၤ.
- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢကဟ်ကဲတၢ်လဲၤခီဖျိလၢအဘၣ်ထွဲဒီး လုၢ်လၢ်တၢ်ဆဲးလၢလၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤလီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အတံၤသကိုးတဖၣ်နှၣ်လီၤ.
- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးအမူအဒါလၢကမၤနှ့ၢ်ဒီးမၤဝံၤကိုအတၢ်မၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤတဖၣ် ဖဲအတဟဲထိၣ်ကိုအကတိၢ်နှၣ်လီၤ.

ကသံၣ်ကသီတဖၣ်

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကဒိးန့ၢ်ဘၣ် ကသံၣ်ကသီတဖၣ် ဒီးကသံၣ်ကသီတၢ်ကူစါယါဘျါအကျိၤအကျဲတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ရၣ်ကျဲမၤအီၤဖဲကိုထိၣ်အမုၢ်နံၤ အကတိၢ် လၢ ပှၤကိုဖိလၢကထိၣ်ကိုဘၣ်လိၢ်ဖိုးမံဒီး ပၤဆ့ၢ်ကိုကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၢ်ဖိလ်စံၣ်ဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢနှၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဒိးန့ၢ်အါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ် ကွၢ် ပၤဆ့ၢ်ကိုကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၢ်ဖိလ်စံၣ် 516.00 ဖဲ **spps.org/board-policies**.

မူဒါတဖၣ်

- ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ ကဆဲးကျိးတဲသကိးတၢ်ဒီးကိုကသံၣ်သရၣ်မုၣ်ကွၢ်ပှၤဆါ မ့တမ့ၢ် ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိအဂၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဆီတလဲတဖၣ်လၢကသံၣ်ကသီ မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်ကသီတၢ်ကူစါယါဘျါအကျိၤအကျဲ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ပၤဆ့ၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဖဲ ကိုထိၣ် အမုၢ်နံၤအကတိၢ် နှၣ်လီၤ.
- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးအမူအဒါလၢ ကမၤသကိးတၢ်ဒီးကိုပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးကသံၣ်ကသီဒီးကသံၣ်ကသီတၢ်ကူစါယါဘျါအကျိၤအကျဲလၢကဘၣ်တၢ်ပၤဆ့ၢ် ရဲၣ်ကျဲၤအီၤဖဲကိုထိၣ်အမုၢ်နံၤအကတိၢ်နှၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ်ဖးနီၤဖးတအိၣ်/ခိၣ်ဃၢၤလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်မၤတံာ်တာ်

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ပှၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ တၢ်မၤလိမၤဒိးခိၣ်ဃၢၤလၢအပူၤဖျဲးလၢတၢ်ဟ်ဖးနီၤဖး, တၢ်မၤတံာ်တာ်ဒီးတၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတာ်တၢ်သိၣ် တၢ်သီလၢအဒိးသန့ၤထီၣ် အသးလၢ ပှၤတဂၤစုၣ်စာ်အစၢၤသွဲၣ်ကလုၣ်ဒွၣ်, တၢ်သိၣ်တၢ်သီအမိၢ်ပှၢ်, တၢ်ကဲမုၣ်ခွါ, တၢ်ဖျိတဖျိသးအပတီၢ်, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, သးနံၣ်, ဖံးဘ့ၣ်အလွဲၢ်, တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ, ဟံၣ်ဖိဃီဖိအပတီၢ်, အပတီၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးကမျၢၢ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ, တၢ်ဟ်ဖျါထိၣ် သးလၢ မုၣ်ခွါသွံၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် လၢအဟ်ဖျါထိၣ်တၢ်အဲၣ်ကဟုကယာ်, တၢ်ဒုးနဲၣ် ဟ်ဖျါထိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တဲဖျါထိၣ်တၢ်ကဲ မုၣ်ခွါအပတီၢ်, ကွၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤ, မ့တမ့ၢ် ကရၢဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ လီၢ်ကဝီၤခီၣ်မံးရူၣ် အဖီခီၣ် ဒ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထိၣ်လၢ Minn. Stat.§ 363A.03 အသိးနှၣ်လီၤ. လၢကမၤနှ့ၢ်အါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်, ကွၢ် ပၤဆ့ၢ်ကိုကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၢ်ဖိလ်စံၣ် 101.00 & 102.00, ပၤဆ့ၢ်ကိုကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၢ်ဖိလစံၣ် 415.00 ဒီး ပၤဆ့ၢ်ကိုကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၢ်ဖိလ်စံၣ် 500.00 ဖဲ **spps.org/board-policies**.

- ပုၤကိုဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လ၊ တၢ်တဟ့ၣ်ကၣ်အီၤလ၊တၢ်မ၊တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်နာ်လ၊အဂ့ၤလ၊တၢ်ဟ်ဖျါထိၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဟဲာ်ဖးနီၤဖး, တၢ်မ၊တံာ်တာ်, မ့တမ့၊် တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဂီၢ်ဘၣ်နှၣ်လီၤ.

မူဒါတဖၣ်

- ပုၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလ၊ ကရ့လာ်မ၊ဘၣ်ပုၤကိုဖိအဂၤဒီး ကိုကီၢ်ရ့ၣ်ပုၤမ၊တၢ်ဖိတဖၣ်လ၊အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်ကဲလာ်သးအပူၤ ဒီးကျဲလ၊ တအိၣ်ဒီးတၢ်ဟဲာ်ဖးနီၤဖး မ့တမ့၊် မ၊တံာ်တာ်ပုၤတဂၤစုာ်စုာ် ဒီးသန့ၤထိၣ်အသးလ၊ တၢ်ဒီသဒၢတီၤပတီၢ်ဘၣ်နှၣ်လီၤ.
- ပုၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလ၊ကဟ်ဖျါထိၣ်ပုၤမ၊တၢ်ဖိ (အဒိ, ကိုသရၣ် မ့တမ့၊် ကိုခိၣ်) ဒီးတၢ်မ၊အသးလ၊တၢ်မ၊နာ၊မ၊ဃာ်, တၢ်ဟဲာ်ဖးနီၤဖး, တၢ်မ၊တံာ်တာ်, တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါ ပတာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့တမ့၊် တၢ်ဟ့ၣ်ကၣ်ထိဒါလ၊ အဝဲသ့ၣ်လဲၤခီဖျိဘၣ်တ့ၢ်ဝဲ မ့တမ့၊် တၢ်လ၊အဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်ညါဝဲနှၣ်လီၤ.

နီၢ်ကစၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခူသူၣ်

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ပုၤကိုဖိတဖၣ်အါတက့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လ၊ တၢ်ဟ်ခူသူၣ်အဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဒီးလ၊အဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် လ၊ကိုကီၢ်ရ့ၣ်အဖီခိၣ် ဒီးဖဲကို-ဆိၣ်ထွဲမ၊စ၊ၤ မ့တမ့၊် - တၢ်မ၊အသးလ၊အဘၣ်ထွဲတဖၣ်နှၣ်လီၤ.
- ဒ် Minnesota သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအသိး, ပုၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လ၊ကစူးကါ ကို-အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် (အဒိ, ဘံၣ်ဒိၢ်, စီၢ်နီၤခံၣ်, iPads) လ၊တၢ်ဟ်ကီၤ နီၢ်ကစၢ် တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လ၊အဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါတဖၣ်ဒီး တၢ်နၢ်ပၢၢ်လ၊ကိုပ၊ တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ခဲလာ်ာ် လ၊ ကိုကီၢ်ရ့ၣ်လီၢ်ကဝီၤအတၢ်ပ၊ဆ့ၢလီၤဆီအတီၢ်ပူၤ ဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘၣ် တၢ်ဃုထံၣ် အီၤလ၊ကိုပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်လ၊တၢ်ဂ့ၢ်တမံၤလ၊် လ၊အဂီၢ်, တၢ်ဆ၊ကတီၢ်တဘျိလ၊်လ၊်, လ၊တအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲခွဲး, တၢ်အ၊ၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး မ့တမ့၊် တၢ်လိၣ်ဘၣ်လ၊ တၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်အုၣ်ကီၤန့ၣ်လီၤ. လ၊ကမၤန့ၢ်အါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. Stat. § 121A.72, subd. 1 ဖဲ **revisor.mn.gov/statutes/**.

မူဒါတဖၣ်

- ပုၤကိုဖိတဘၣ်ဟဲစိာ် တၢ်ပီးတၢ်လီ မ့တမ့၊် တၢ်ဖိတၢ်လံၤ တမံၤလ၊်လ၊် လ၊အလုၢ်သ့ၣ်ခါပတာ် ကိုကီၢ်ရ့ၣ်လီၢ်ကဝီၤဖိလ်စံၣ်, ကိုတၢ်ဘျ၊ တဖၣ်, မ့တမ့၊် ကီၢ်စၣ် မ့တမ့၊် ဖဲၣ်ဒရၣ် ကီၢ်စၢဖိုၣ်သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ, မ့တမ့၊် လ၊ကဒူးအိၣ်ထီၣ်, မ့တမ့၊် ဟ်လီၤအသးလ၊ကဒူးအိၣ်ထီၣ်, တၢ်မ၊တံာ်တာ် မ့တမ့၊် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လ၊ ပုၤကိုဖိ မ့တမ့၊် ပုၤအဂၤ အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ မ့တမ့၊် တၢ်ပူၤဖျဲး ဆူကိုကီၢ်ရ့ၣ် တၢ်စုလီၢ်ခိၣ် ခိၣ်အဖီခိၣ်, မ့တမ့၊် ဆူကို-ဆိၣ်ထွဲမ၊စ၊ၤ မ့တမ့၊် - တၢ်မ၊အသး ဘၣ်ထွဲတဖၣ်ဘၣ်နှၣ်လီၤ. တၢ်ပီးတၢ်လီလ၊ တၢ်တြိအီၤတဖၣ်ပၣ်ဃာ်ဒီး, ဘၣ်ဆၣ်တမ့၊်တၢ်ဟ်ပနီၣ်, တၢ်ဖိတၢ်လံၤလ၊တၢ်ဟုၣ်အီၤတဖၣ်, တၢ်စုကဝဲၤတဖၣ် ဒီး တၢ်လ၊အလီၤက်ဒီးတၢ်စုကဝဲၤတဖၣ်, ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီ လ၊ တဖိးသဲစးအဂၤတဖၣ် နှၣ်လီၤ.
- ဖဲတၢ်တနာ်နၢ်အိၣ်ထိၣ်လ၊အိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အခၤး လ၊တၢ်နာ်လ၊ပုၤကိုဖိအိၣ် ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီလ၊တၢ်တြိအီၤတဖၣ် မ့တမ့၊် တၢ်ဃုကွၢ်ဝဲနှၣ်ကဟ်ဖျါ ထိၣ်တၢ်အုၣ်သးလ၊ တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတာ် ကိုအတၢ်ဘျ၊ မ့တမ့၊် သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီနှၣ်, ကိုပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ကမၤတၢ်ဃုကွၢ်တၢ် လ၊ အိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အခၤးဖဲပုၤကိုဖိအနီၢ်ကစၢ် မ့တမ့၊် တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် နှၣ်လီၤ.
- ပုၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးအမူအဒါလ၊ ကပ၊ၤဃာ်အဝဲသ့ၣ်အဘံၣ်ဒိၢ်/စီၢ် နီၤခိၣ်တဖၣ်လ၊တၢ်အိၣ်သးဂ့ၤဂ့ၤအပူၤ ဒီးတအိၣ်ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီ တမံၤ လ၊်လ၊်လ၊တဖိးသဲစး မ့တမ့၊် တၢ်တြိအီၤ တဖၣ်ဘၣ်နှၣ်လီၤ.
- ပုၤကိုဖိအနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလ၊အိၣ်လ၊ကိုအဘံၣ်ဒိၢ်အပူၤတဖၣ် နှၣ်တၢ်ကဃုကွၢ်အီၤ ထဲဒၣ်ဖဲကိုပုၤနၢ့်စိနၢ့်ကမီၤတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်တနာ် နၢ့်လ၊အိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အခၤးလ၊ တၢ်ဃုကွၢ်ကမၤဖျါထိၣ်တၢ်အုၣ်သးလ၊ တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတာ်သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့တမ့၊် ကိုတၢ်ဘျ၊တဖၣ် နှၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်မ၊တၢ်ဃုကွၢ် ဖဲတၢ်ဃုကွၢ်ပုၤကိုဖိအနီၢ်ကစၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် ဝံၤအလီၢ်ခံ, ကိုပုၤနၢ့်စိနၢ့်ကမီၤတဖၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ် ညါဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဃုကွၢ်တၢ် ဆူပုၤကိုဖိလ၊တၢ်ဃုကွၢ်အဘံၣ်ဒိၢ်တဖၣ် အအိၣ် မ့တမ့၊်ဘၣ်လ၊တၢ်ဘိးဘၣ်မ၊ဖျါထိၣ် ကမၤတံာ်တာ်ပ၊ကီၢ် မ့တမ့၊် ကိုပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအတၢ်ဃိသမံထံလ၊အမ၊အသးအဖ၊မုၢ် နှၣ်လီၤ. လ၊ကမၤန့ၢ်အါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. Stat. § 121A.72, subd. 1 ဖဲ **revisor.mn.gov/statutes/**.

တၢ်အ၊ၣ်လီၤအီလီၤလ၊ကမၤထွဲတၢ်

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- Minnesota သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လိၣ်ဘၣ်ပဒိၣ်ကိုခဲလာ်ာ် ကဟ့ၣ်လီၤပုၤကိုဖိတဖၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ် လ၊ကတဲဖျါထိၣ် တၢ်အ၊ၣ်လီၤ အီလီၤလ၊ကမၤထွဲတၢ် အစုၤကတၢၢ် တနွံတဘျိ (မ့တမ့၊်လ၊ ပ၊ဆ့ၢကိုကမီးတံာ်ခိၣ်ကျၢၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးဒီးဟ်ပ တုာ်ကွံာ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ).

မူဒါတဖၣ်

- ပုၤတဂၤလ၊်လ၊်လ၊တဆ၊မုၢ်လ၊်လ၊ ကနာ်လီၤပၣ်ဃုာ်လ၊ ကတဲဖျါထိၣ် တၢ်အ၊ၣ်လီၤအီလီၤလ၊ကမၤထွဲတၢ် လၢနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပီၢ်တမံၤ လ၊်လ၊်အဂီၢ်ဘၣ်နှၣ် ကဃုထ၊ လ၊တမၤဝဲသ့, ဒီးပုၤကိုဖိတဖၣ်ကဘၣ်ဟ်ကဲပုၤအဂၤတဂၤအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လ၊ကမ၊တၢ်ဃုထ၊နှၣ်လီၤ. လ၊ကမၤန့ၢ်အါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. Stat. § 121A.11, subd. 3(b) ဖဲ **revisor.mn.gov/statutes/**.

ပ၊ၤကီၢ်တၢ်သံကွၢ်သံဒီး

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ပုဂ္ဂိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကသဘျုလၢတၢ်သံကွၢ်သံဒီး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဃိသမံထံလၢပှၤနီၢ်တဂၤပၣ်တံၣ်တဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ် ပိၢ်ရီတဖၣ် ဒီးပုၤနီၢ်တဂၤပုၤဃိသမံထံတၢ် တဖၣ်, ဖဲကွိထီၣ်မ့ၢ်နံၤအကတိၢ်နှၣ်လီၤ.
- ကွိဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကသဘျုလၢတၢ်သံကွၢ်သံဒီး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဃိသမံထံဖဲကွိထီၣ်မ့ၢ်နံၤအကတိၢ်လၢ Saint Paul ပၤကိၢ်ဝဲၤကျိၤ မ့တမ့ၢ်ဘၣ် ပှၤကွိဖိအတၢ် သူၣ်ထိၣ်တၢ်ပၢဆျၢရဲၣ်ကျဲၤ ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါ လၢတၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆး မ့တမ့ၢ် တအိၣ်ဒီး တၢ်သူၣ်မံသးမံ လၢ Saint Paul ပၤကိၢ်ဝဲၤကျိၤ လၢကဆဲးကျၢ ပှၤကွိဖိ လၢကွိအချၢဘၣ်နှၣ်လီၤ.
- ဖဲ Saint Paul ပၤကိၢ်ဝဲၤကျိၤ သံကွၢ်သံဒီးတၢ်ဖဲကွိထီၣ်မ့ၢ်နံၤအကတိၢ်, ပုၤကွိဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢတၢ်ကသမံသမိးကွၢ်အီၤလၢ တၢ်ခူသူၣ် ဒီးတၢ်ဟ်အီၤဒ်တၢ်ခူ သူၣ် ဒီးဖဲပှၤကွိဖိအကွိခိၣ် မ့တမ့ၢ် ကွိခိၣ်အခၢၣ်စးအိၣ်အဆၢကတိၢ်, လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်မၤတံာ်တာ် ဒီးတအိၣ် ဒီးတၢ်လူးဟ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သိတၢ်ဘျၢ လၢကွိပှၤဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါအဂၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤကွိဖိတဖၣ်ဘၣ်အခါနှၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လီၤတံၢ်လီၤဆဲးအဂိၢ်, ကွၢ်ပၢဆျၢကွိကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၣ် ဖီလ်စံၣ် 506.05.01 ဖဲ **spps.org/board-policies**.

ပှၤကွိဖိအတၢ်ကူတၢ်သိး

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ပုဂ္ဂိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကဃုထၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကူတၢ်သိးအကျိၤအကျဲ ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်ကဆဲကဆီ မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်အံၤဟ်ဖျိထီၣ်တၢ်လိၤဘၣ်ယိၣ် ဖျိဖျိဖျိဖျိ ဒီးပုၤကွိဖိအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပူၤဖျဲး, ဒုးအိၣ်ထိၣ်တၢ်မၤတံာ်တာ်ဒီးကွိအတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထိၣ် တၢ်မၤလိတီဒၤး မ့တမ့ၢ် ကွိတၢ်သဘံၣ် သဘုၣ်ဘၣ်နှၣ်လီၤ.

မူဒါတဖၣ်

- ပှၤကွိဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ ကကူသိးတၢ်ကူတၢ်သိးလၢအဘၣ်ဘျိုးဘၣ်ဒါလၢကွိအဂိၢ်နှၣ်လီၤ. လၢကပၤဃာ် တၢ်မၤလိမၤဒိးခိၣ်ဃၤလၢ အပူၤဖျဲးအဂိၢ်, ပုၤကွိဖိအတၢ် ကူတၢ်သိး တဘၣ်မ့ၢ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ပူၤဖျဲး, တၢ်ဘၣ်အၢဘၣ်သီ, တၢ်ဟ်ဖျိထီၣ်မ့ၣ်ခွါသ့ၣ်ထံးဖျိဖျိဖျိဖျိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ဖးနီၤဖး ဘၣ်နှၣ်လီၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤလၢ အတဲဖျိထီၣ် တၢ်ကစီၣ်လၢအကွၢ်တလီၤဟ်ဖးနီၤဖးကလုာ်ဒူၣ်, တၢ်ကွၢ်တလီၤ ဟ်ဖး နီၤဖးမ့ၣ်ခွါအဆၢ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစုၤလီၤတၢ်လၢကပီၤန့ၣ် တၢ်တဟ့ၣ် အခွဲးဘၣ်နှၣ်လီၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးလၢအဟ်ဖျိထီၣ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး သံးဧၤက်ဧၤ, က်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်, ညါသူးညါဖိ မ့တမ့ၢ် ပန်ာ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂၤ တဖၣ်လၢတဖိးသဲစးလၢပှၤဖိသၣ်ကစူးကါအဂိၢ်တဖၣ် တၢ်တဟ့ၣ် အခွဲးဘၣ်နှၣ်လီၤ.
- ပုဂ္ဂိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ ကလူၤဟ်မၤထွဲကွိအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ တၢ်ဘျၢလၢတၢ်ကဘၣ်လူၤဟ်မၤထွဲ တၢ်ကဆဲကဆီ ဒီးတၢ်အိၣ်ကဆဲကဆီအတိၤပတိၢ်အစုၤကတၢၢ် နှၣ်လီၤ. ပုၤကွိဖိတဖၣ်လၢအထိၣ်ကွိတဖၣ် လၢအစူးကါကွိယူနံဖိတၢ်ဘျၢတဖၣ် ကဘၣ်လူၤဟ်မၤထွဲ ကွိအယူနံဖိတၢ်ဘျၢတဖၣ်နှၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤ တံၢ်လီၤဆဲးအဂိၢ်, ကွၢ် ပၢဆျၢကွိကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၣ် ဖီလစံၣ် 501.03 ဒီး ပၢဆျၢကွိကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၣ် ဖီလ်စံၣ် 501.04 ဖဲ **spps.org/board-policies**.

ပှၤကွိဖိတၢ်ပၢတၢ်ပြဲး

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ပုဂ္ဂိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်လၢကကရၢကရိဒုးအိၣ်ထိၣ် ဒီးနၣ်လီၤပၣ်ဃာ်လၢပှၤကွိဖိတၢ်ပၢတၢ်ပြဲးအပူၤ လၢဘၣ်တၢ်အိးထိၣ်နှၣ် အီၤလၢကရၢဖိခဲလာ်လၢအ ကဲခၢၣ်စးလၢ ပုၤကွိဖိအတၢ်ကရၢကရိ ခဲလာ်အဂိၢ်နှၣ်လီၤ. တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိလၢတၢ်အိၣ်ဒီး ပုၤကွိဖိတၢ်ပၢတၢ်ပြဲး နှၣ် လၢကကဲခၢၣ်စး ဒီးခီဆၢပုၤကွိဖိခဲလာ်အတၢ်လိၣ် ဘၣ်တဖၣ်နှၣ်လီၤ.

မူဒါတဖၣ်

- ပုဂ္ဂိုဖိဘၣ်ဟံးမူဒါ, ဖဲကရၢကရိဒုးအိၣ်ထိၣ်ပှၤကွိဖိတၢ်ပၢတၢ်ပြဲး, လၢတၢ်ဟ်လီၤတၢ်ပၢတၢ်ပြဲးတၢ်ဘျၢတဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢလၢ ပဲၤပဲၤအဂိၢ်နှၣ်လီၤ. ပုၤကွိဖိ တၢ်ပၢတၢ်ပြဲး ဟံးမူဒါလၢ တၢ်ဆဲးကျိးတဲသကိးတၢ်ဒီး ပှၤကွိဖိ တၢ်ကရၢကရိ, ဝဲၤကျိၤဒီးတၢ်ပၢဆျၢရဲၣ်ကျဲၤ, ဒီးသ့ၣ်ညါဟ်သူၣ်ဟ်သး တၢ်ဒီးလူးဟ်မၤထွဲ ကွိကိၢ်ရူၣ် လိၢ်ကဝီၤဖိလ်စံၣ်တဖၣ်လၢအမၤဘၣ်ဒိ ပှၤကွိဖိတၢ်ပၢတၢ်ပြဲး တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ် ဘျၢတဖၣ်နှၣ်လီၤ.

တၢ်စူးကါထဲးနိလိကံၣ်ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲး

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ပုဂ္ဂိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကနာ်လီၤစူးကါ ကွိကိၢ်ရူၣ်ထဲးနိလိၣ်ကံၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ် လၢအဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်မၤလိမၤဒိးလီၤဆီ တဖၣ်အပူၤနှၣ်လီၤ.

မူဒါတဖၣ်

- ပုဂ္ဂိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ တၢ်စူးကါ ကွိကိၢ်ရူၣ်ထဲးနိလိၣ်ကံၣ် တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်, ပၣ်ဃုာ်ဒီး iPads, ဘၣ်ဘျိုးဘၣ်ဒါဒီးလူးဟ်မၤထွဲ ကွိကိၢ်ရူၣ် ဒီးကွိအတၢ်ဘျၢဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သိတၢ်ဘျၢတဖၣ် ခဲလာ်နှၣ်လီၤ.
- ပုဂ္ဂိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ ကဟ်ကဲပုၤစူးကါတၢ်ဖိအဂၤအနိၢ်ကစၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်, ဒီးဃုမၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤ သးဃါမနၤဘၣ်ဃးဒီး, မၤန့ၢ်တၢ်အ ကွဲးဒိဘၣ်ဃးဒီး, မ့တမ့ၢ် ဘျိဘၣ် လံာ်လဲၤ်တဖၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖိုၣ်အဂၤ မ့တမ့ၢ် နိၣ်ဂံၢ်ခူသူၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲ ဒီးပုၤစူးကါတၢ်ဖိအဂၤတဖၣ်အတၢ် လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ပျါခွဲးဘၣ် နှၣ်လီၤ.
- ပုဂ္ဂိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢကပၤဃာ် ကွိကိၢ်ရူၣ်ထဲးနိလိၣ်ကံၣ်တၢ်မၤစၢၤတၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢတဖၣ် ဒီး သ့ၣ်ညါဟ်ပနိၣ်ဒီးဟ်ကဲ ပုၤအဂၤအတၢ် စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ အဘၣ် ဃးဒီးတၢ်ကူၣ်သ့ဖးဘၣ်တကပၤနှၣ်လီၤ.

- ပုၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလ၊ ကဘိးဘၣ်မ၊ဖျါထိၣ် တၢ်နှာ်လီၤကွၢ်၊ တၢ်ပီးတၢ်လီလ၊တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤတသ့လ၊တၢ်တဟ်သူၣ်ဟ်သးအီၤတဖၣ် မ့တမ့၊ တၢ်နှာ်လီၤစူးကါအုထၣ်နဲး လ၊တၢ်တူၢ် လိာ်အီၤတသ့ တဘျီဃီဆူ ကိုကီၢ်ရ့ၣ်ပုၤပ၊ဆှ၊ရဲၣ်ကျါ၊တၢ်လ၊အဘၣ်ဘျိုးဘၣ်ဒါအအိၣ်နၣ်လီၤ.
- ပုၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလ၊ တၢ်စူးကါကိုကီၢ်ရ့ၣ်ထဲးနိလိၣ်ကံၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတၢ်မ၊စ၊၊တဖၣ် လ၊တအိၣ်ဒီးတၢ်ဆီတလဲပီးလီမ၊တၢ်အကျိုအကျါ တဖၣ် ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိုတၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘ၊တဖၣ် မ့တမ့၊ ထ၊နှာ်လီၤအဲး(ဖ်)တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါ၊တမံၤလ၊်လ၊် လ၊တမ့၊ တၢ်လ၊ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ် ကမီၤအီၤလ၊ စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်ကိုတဖၣ်ဘၣ်နၣ်လီၤ.
- ပုၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလ၊ ကဘၣ်မ၊လီၤတံၢ် ဒီးကံၣ်တ၊ၣ်(လ်) တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိုတမံၤလ၊်လ၊် လ၊အဘၣ်ဃးဒီးကိုကီၢ်ရ့ၣ် ထဲးနိလိၣ်ကံၣ်တၢ်မ၊စ၊၊ တဖၣ်အံၤန့ၣ် ကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီး ကိုနၣ်လီၤ.
- တၢ်စူးကါကိုကီၢ်ရ့ၣ်ထဲးနိလိၣ်ကံၣ်တၢ်မ၊စ၊၊လ၊ တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤတသ့တဖၣ်, ပၣ်ဃာ်ဒီးအံမ့လ်ဒီးအ့ထၣ်ၣ်နဲးန့ၣ်, ကဒုးအိၣ်ထိၣ် တၢ်ဟိာ်ထွဲထိၣ်လ၊ လာ်တဖၣ် တခါ မ့တမ့၊ အါန့၊ အန့ၣ်- တၢ်ဆိကတီၢ်တစီၢ်တလီၢ် မ့တမ့၊ တၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်စူးကါ မ့တမ့၊ နှာ်လီၤမ၊န့၊ တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်လီၤဆီ တဖၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၣ်လ၊ ကိုကီၢ်ရ့ၣ်ဖီလ်စံၣ်လ၊ အကြၢးဝဲဘၣ် ဝဲတဖၣ် ဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုၤအဖီလာ်, မ့တမ့၊ တၢ်ဟံးမူဒါလ၊ ကွီၢ်ထံ မ့တမ့၊ ကီၢ်မ့ၣ် လ၊သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလ၊အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲအဖီလာ်နၣ့်လီၤ. လ၊ကမၤန့၊်အါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိုအဂီၢ်, ကွၢ် ပ၊ဆှ၊ကိုကူၣ်သ့ ကမံးတံာ်ခိၣ်ကျ၊ၣ် ဖီလ်စံၣ် 520.00 ဖဲ **spps.org/board-policies**.
- ဝံသးစူးကွၢ်တၢ်နဲၣ်ကျဲလ၊ iPads ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီလ၊အလီၤမၢ်ကွံာ်/ ဘၣ်တၢ်ဟုၣ်ကွံာ်အီၤ/ဟးဂီၤကွံာ် ဖဲကဘျုံးပ၊ 26 အဖီခိၣ်လ၊ ကမၤလိန့၊် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဟိာ်ထွဲထိၣ်အခံ တဖၣ်နၣ့်လီၤ.

တၢ်ဝံစိာ်တီဆု၊

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်/တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ဖဲဒီးကိုသိလ့ၣ်ဘ၊းစ် မ့တမ့၊ သိလ့ၣ်ပဒ၊းလ၊ကလဲၤဆူ မ့တမ့၊ ဟဲကျ၊လ၊ကိုအခါ, ပုၤကိုဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လ၊ ကသဘျုလ၊ တၢ်မ၊ပျံၤမ၊ဖုး, တၢ်မ၊ဖုးမ၊ပျိၣ်, မ့တမ့၊ တၢ်မ၊တံာ်တာ်မ၊အ့နှန့ၣ်လီၤ. ကွၢ် **spps.org/transportation**. လ၊တၢ်မ၊နှ၊်အါထိၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိုအဂီၢ်နၣ်တက့ၢ်.
- မိၢ်ပၢ်/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် ဒီးပုၤကိုဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လ၊ တၢ်ကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအီၤလ၊ တၢ်ဝံစိာ်တီဆု၊တၢ်မ၊စ၊၊တဖၣ်နၣ်မ့၊်ဝဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤဆီလ၊ တၢ်အုၣ်သးဟ့ၣ်လီၤအီၤဆူ ပုၤကိုဖိအအိၣ် လ၊အဒိးသန့၊ထိၣ်အသးလ၊တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလ၊အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ အဖီခိၣ်နၣ်လီၤ. ဒ် Minnesota တၢ်ဘျ၊ § 121A.59 ဟ်ဖျါဝဲအသိး, တၢ်ဝံစိာ်တီဆု၊ မ့၊်ဝဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤဆီ, တမ့၊်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်, လ၊ပုၤကိုဖိတဖၣ်လ၊ အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်အဂီၢ်နၣ်လီၤ.

မူဒါတဖၣ်

- ပုၤကိုဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလ၊ ကလူၤဟိာ်မ၊ထွဲတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလ၊တၢ်မှၢ်လ၊်ကွၢ်စိအီၤတဖၣ်, လ၊ဘၣ်တၢ်ဟ်လီၤအီၤလ၊ ပ၊ဆှ၊ကိုကမံးတံာ် ခိၣ်ကျ၊ၣ်, ဖဲအိၣ်လ၊ ကိုသိလ့ၣ် ဘ၊းစ်အဖီခိၣ် ဒီး ဖဲထိၣ်လ၊ ကိုသိလ့ၣ်ဘ၊းစ် ဒီးစံၣ်လီၤလ၊သိလ့ၣ်ဘ၊းစ် အပူၤအခါ နၣ်လီၤ. တၢ်သကာ်ပဝံးတဂ့ၤလ၊အကဲထိၣ်အသးလ၊ ကိုသိလ့ၣ်ဘ၊းစ် အဖီခိၣ်နၣ် ကဘၣ် တၢ်ပ၊ဆှ၊ရဲၣ်ကျါ၊အီၤ ဒ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီးတၢ်ဟံးမူဒါလ၊ပုၤကိုဖိလံာ်ဟံးယာ်အပူၤအသိးနၣ်လီၤ. လ၊တၢ်မ၊နှ၊်အါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိုလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်, ကွၢ် ပ၊ဆှ၊ကိုကူၣ်သ့ ကမံးတံာ် ခိၣ်ကျ၊ၣ် ဖီလ်စံၣ် 707.02 ဖဲ **spps.org/board-policies** မ့တမ့၊် **spps.org/transportation**.
- ပုၤကိုဖိလ၊အဒိးသိလ့ၣ် အမိၢ်ပၢ်/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးမူဒါလ၊ ကအံးထွဲကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်အဖိ တူၤလ၊အဝဲသ့ၣ်အဖိထိၣ်ကိုသိလ့ၣ် ဘ၊းစ်လ၊ဂီၤခီ ဒီးဖဲအဝဲသ့ၣ် အဖိစံၣ်လီၤလ၊သိလ့ၣ်ဘ၊းစ် အဖီခိၣ် ဖဲကိုထိၣ်အမုၢ်နံၤကတ၊ၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံနၣ်လီၤ.
- ပုၤကိုဖိတဖၣ်လ၊အနှာ်လီၤပၣ်ဃာ်လ၊ တၢ်မ၊အသးလ၊အနးနးကလဲာ် မ့တမ့၊ မ၊ကဒီးတၢ်လ၊တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤတသ့ လ၊ပုၤကိုဖိမ၊ဝဲလ၊ ကိုသိလ့ၣ်ဘ၊းစ်အဖီခိၣ် မ့တမ့၊် ကိုသိလ့ၣ်ဘ၊းစ် ပတုာ်အလီၢ်နၣ် တၢ်ကဆိကတီၢ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤဆီလ၊တၢ်ဒိးသိလ့ၣ် ဘ၊းစ် မ့တမ့၊် တၢ်ဆိကတီၢ်ကွံာ်အီၤ, ပၣ်ဃာ်ဒီးတၢ်ဒိးသိလ့ၣ်ဘ၊းစ် လ၊တၢ်လီၤဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်လ၊တၢ်မ၊ပျိုပူၤအဂီၢ်နၣ်လီၤ.
- ပုၤကိုဖိ အမိၢ်ပၢ် မ့တမ့၊် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် လ၊အဘၣ်တၢ်ဟ်ပတုာ်အီၤ တစီၢ်တလီၢ်လ၊ တၢ်ဝံစိာ်တီဆု၊တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤနှၣ် အိၣ်ဒီးမူဒါလ၊ကမၤလီၤတံၢ်ပုၤကိုဖိလဲၤတၢ်က့ၤတၢ် ပူၤပူၤဖျဲးဖျဲး လ၊ကလဲၤဆူ ဒီးဟဲက့ၤလ၊ကို ဒီးပုၤကိုဖိလဲၤတုၤကိုဘၣ်ဆ၊ဘၣ်ကတီၢ်နၣ်လီၤ.
- ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဘ၊းစ်တဖၣ်ဒီးကိုပုၤမ၊တၢ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးမူဒါလ၊ တၢ်သိၣ်လိ, တၢ်ဒုးနဲၣ်ဟ်ဖျါထိၣ်ဒီးမ၊ဆူၣ်ထိၣ် တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သး တၢ်မှၢ် လ၊်ကွၢ်စိလ၊အဂ့ၤတဖၣ် ဆူပုၤကိုဖိခဲလၫ်အအိၣ်နၣ်လီၤ.
- ပုၤကိုဖိတဖၣ်လ၊အထိၣ်ကိုတဖၣ်လ၊အဟ့ၣ်လီၤ Go-To Card ပုၤကိုဖိလံာ်ပျဲလ၊ကစူးကါဝဲလ၊ Metro Transit အဖီခိၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးမူဒါလ၊ ကလူၤဟိာ်မ၊ထွဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျ၊, လ၊အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်ဆဲးလီၤမံၤလ၊ကဒိးနှၣ်ဘၣ် Go-To လံာ်ပျဲနၣ်လီၤ. တၢ်လုၣ်သ့ၣ်ခါပတာ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျ၊ မ့တမ့၊် တၢ်မ၊ဝံၤမ၊က့ၤ တၢ်တထိၣ်ကိုလ၊ တအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ် အပီၢ်နၣ် တၢ်ကတြိအီၤ, တၢ်ကဟ် ပတုာ် မ့တမ့၊် တၢ်ဆိကတီၢ်ပုၤကိုဖိအ Go-To Card ပုၤကိုဖိအလံာ် ပျဲတစီၢ်တလီၢ်နၣ်လီၤ.

ပုဂ္ဂိုဖိတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအတီၤပတိၢ်

ခိဉ်ဃၢလေၢအပူၤဖျဲးဒီးအဂ့ၤနှဉ် မ့ၢ်တၢ်အလိၢ်အိဉ်သပုၢ်ကတၢ်လၢ တၢ်မၤလိမၤဒိးအဂီၢ်နှဉ်လီၤ. တၢ်သ့ဉ်ညါဒီးတၢ်လူၤဟိၣ်မၤထွဲတၢ်မ့ၢ်လၢ်ကွၢ်စိတဖဉ်ဒီး တၢ်သိဉ်တၢ်သိ တၢ်ဘျၢတဖဉ် ကဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤပုၤကွိဖိတဖဉ်လၢကမၤတၢ်ဃုထၢလၢအဂ့ၤဒီးတၢ်မၤလိမၤဒိးလဲၤထီဉ်လဲၤထီနှဉ်လီၤ. ဖဲပုၤကွိဖိတဖဉ်နှာ်လီၤပဉ်ဃာ်လၢ တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢ တလူၤဟိၣ်မၤ ထွဲအဝဲသ့ဉ် အကိုတၢ်မ့ၢ်လၢ်ကွၢ်စိတဖဉ်အခါ, တၢ်မ့ၢ်လၢ်ကွၢ်စိလၢပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ်ကခီဆၢက့ၤ တဘျီဃီ, ဘဉ်ဘျိးဘဉ်ဒါဒီးထီဘိလီၤ-

- ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိကဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါ ပုၤကွိဖိတဂၤလၢ်လၢ်လၢအတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအိဉ်ဒီးတၢ်သဘံဉ်ဘုဉ်ဒီး တၢ်မ့ၢ်လၢ်ကွၢ်စိဒီးတၢ်သိဉ်တၢ်သိ လၢတၢ်ဟ်လီၤအီၤတဖဉ် အမိၢ်ပၢ်/ပှၤ ကွၢ်ထွဲတၢ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ.
- တၢ်မ့ၢ်လၢ်ကွၢ်စိလၢကွိပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ် ကမၤနိဉ်မၤဃါ, တၢ်လၢပုၤကွိဖိ အတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်မၤနိဉ်မၤဃါအပူၤ, တၢ်မၤအသးဘဉ်ဃးဒီး တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢဘဉ် တၢ်ပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲအီၤလၢ တၢ်မၤလိတီၤဒၢးအချၢနှဉ်လီၤ.
- ပှၤကွိဖိတဖဉ်, အဝဲသ့ဉ်အမိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖဉ်ဒီးကွိပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ် အိဉ်ဒီးမူဒါလၢကမၤဃုာ်မၤသကိးတၢ်တပူၤဃီ လၢကဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်မ့ၢ်လၢ်ကွၢ်စိတဖဉ်ဒီး တၢ်သိဉ်တၢ်သိတၢ်ဘျၢတဖဉ် လၢဘဉ်တၢ်ဟ်လီၤအီၤလၢ ပှၤကွိဖိတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလံာ်ဟံးဃာ်အပူၤနှဉ်လီၤ.

တၢ်ခီဆၢဒီးတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သိအပတီၢ်တဖဉ်

တၢ်နီၤဖးလီၤတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတဖဉ်ယဲၤ်ပတီၢ်နှဉ်လီၤ. တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သိအပတီၢ် 1 မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤကမဉ်တၢ်လၢ အစၢ်ကတၢၢ် (ညီနှၢ် ဘဉ်တၢ်ပၢဆှၢရဲဉ်ကျၢအီၤလၢတၢ်မၤ လိတီၤဒၢး အပူၤ), တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သိအပတီၢ် 5 မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကမၤ တၢ်လၢအနးကတၢ်နှဉ်လီၤ. လၢတၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်တခါစုာ်စုာ်လၢလံာ်တီၤဖျါလၢလာ်အဂီၢ် (ကဘျုံးပၤ 17-24), အိဉ်ဒီး တၢ်အပတီၢ်ရဲဉ်လီၤအသး မ့တမ့ၢ် တၢ်စံးဆၢလၢတၢ် ဟ်ဖျါထိဉ်အီၤ- တၢ်အပတီၢ်အဆိကတၢ်တခါလၢ်လၢ် (•) ဟ်ဖျါထိဉ်အသးလၢလာ်နှဉ်မ့ၢ် တၢ်ခီဆၢလၢ အစုၤကတၢ် ဒီး တၢ်အပတီၢ်အကတၢ်တခါလၢ်လၢ် (•) ဟ်ဖျါထိဉ်အသးလၢလာ်နှဉ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ခီဆၢအအါကတၢ်နှဉ်လီၤ. တၢ်တဖဉ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်နှာ်လီၤကျဲၤဃူကျဲၤဖိးတၢ်ဒီးတၢ်ခီဆၢ အဒိတဖဉ်လၢ-

- အဘဉ်ဒီးသိဉ်လိတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအဂ့ၤ ဒ်သိးပှၤကွိဖိတဖဉ်မၤလိ နှၢ်တၢ်ဒီးပူၤဖျဲးဒီးအိဉ်ပဲၤဒီးတၢ်ဟ်ကဲနှဉ်လီၤ.
- တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်ကမဉ်ဖဲအကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲအခါ. တၢ်ကြၢးမၤတၢ်မၤလၢအိဉ်ဒီးအဂ့ၤ်အပိၢ်ကိးမံၤဒဲး လၢကမၤလိၤမၤဘဉ် တၢ်မၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး ဒီးဆီတလဲတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး ခီဖျိတၢ်စူးကါတၢ်နှာ်လီၤကျဲၤဃူကျဲၤဖိးတၢ် ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်တၢ်သိဉ်ဃီဉ်သီဃီဉ်အစုၤကတၢၢ် လၢအကြၢးဝဲဘဉ် ဝဲနှဉ်လီၤ.

တၢ်ကဘဉ်ကွၢ်ထံဆိကမိဉ်တၢ်မၤအသးနီၢ်နိၢ်လၢလာ်တဖဉ် တချုးတၢ်မၤ တၢ်နှာ်လီၤကျဲၤဃူကျဲၤဖိးတၢ် မ့တမ့ၢ် ဟ်လီၤတၢ်သိဉ်ဃီဉ်သီဃီဉ်တၢ်ခီဆၢ တဖဉ်-

- ပှၤကွိဖိအသးနံဉ်, တၢ်ဒိဉ်တုာ်ခိဉ်ပွဲၤ, တၢ်ဟ်လီၤသး ဒီး တၢ်သ့ဉ်ညါနၢ်ပၢၢ် တၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလၢ အကဲထိဉ်သးခီဖျိတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး
- ပှၤကွိဖိအတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လၢကဘျိဘဉ်တၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလၢ အကဲထိဉ်သးခီဖျိတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး
- ပှၤကွိဖိအတၢ်သူဉ်အိဉ်သးအိဉ်လၢကဘျိဘဉ်တၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလၢ အကဲထိဉ်သးခီဖျိတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး
- ပုၤကွိဖိအတၢ်သိဉ်ဃီဉ်သီဃီဉ်တၢ်မၤနိဉ်မၤဃါ ပဉ်ဃုာ်ဒီးနဆၢဉ်တချုး တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး, တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအဒိလၢညါအဘျီတဖဉ်, ဒီးတၢ်နှာ်လီၤကျဲၤဃူကျဲၤဖိးတၢ်ဒီး တၢ်စူးကါတၢ်သိဉ်ဃီဉ်သီဃီဉ်တၢ်ခီဆၢ
- တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအနှဆၢဉ်, တၢ်အၢတၢ်သီ, ဒီးအတကွိဉ်
- တၢ်မၤအသးတဖဉ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖဉ်လၢ တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး အိဉ်ထိဉ်, ပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဒိဘဉ်လၢတၢ်မၤလိမၤဒိးခိဉ်ဃၢၤအဖီခိဉ်
- ကူဉ်သ့လီၤဆိကွိဖိလၢအိဉ်ဒီး နိၢ်တဂၤတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တၢ်တိာ်ကျဲၤလီၤဆိ (IEP) မ့တမ့ၢ် 504 တၢ်တိာ်ကျဲၤ, ဖဲမ့ၢ်ကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲအခါ.

တၢ်နှာ်လီၤပဉ်ဃာ်လၢလၢပှဲၤပှဲၤဒီးတီတီလိၤလိၤ လၢဖိသဉ်ဆံးကူဉ်သ့အပူၤ ဒ် တၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွံာ်ပှၤကွိဖိလၢအတီအတြၢ်အဲးထံ တၢ်သိဉ်တၢ်သီ (Pupil Fair Dismissal Act) ဟ်ဖျါတခါစုာ်စုာ်အသိး-

ပှၤဖိသဉ်လၢအနာ်ဆဲးလီၤမံၤလၢ ကတီၤဆိကို့ မ့တမ့ၢ် တီၤဖိသဉ်တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ, ပဉ်ဃုာ်ဒီးပှၤဖိသဉ်နှာ်လီၤပဉ်ဃာ်လၢ ဖိသဉ်ကတီၢ် ဟံဉ်ဖိဃီဖိ တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့, တၢ်အိဉ်ကတာ်ကတီၤ သးလၢကို့, တၢ်အိဉ်ကတာ်ကတီၤသးလၢကို့ plus, နှာ်လီၤပဉ်ဃာ်လၢကတီၤဆိကို့လၢတၢ်သးအိဉ်အပူၤ, Head Start, မ့တမ့ၢ် တီၤဖိသဉ်ဆံးကို့ မ့တမ့ၢ် ဖြဲဉ်ခ့ဉ်ကို့တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် ခ့ဉ်ဒၢဉ်ကဉ်တၢဉ်ကို့ တူၤ ၃တီၤတဖဉ် တဘဉ်တၢ်ပျၢ်ကၢ့ၤ အီၤဆူဟံဉ်လၢတသိအ တီၢ်ပူၤဘဉ် မ့တမ့ၢ် ဃုသ့ဉ်ညါအါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဖဲ လံာ်နဲဉ်ကျဲအံၤအပူၤ, တၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ဃးဒီး ကီၢ်စၢဖိုဉ်သဲစးတၢ်ဘျၢလၢ ကိုဖိဒီးနှၢ် ကူဉ်သ့လီၤဆီတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတဖဉ်နှဉ်တက့ၢ်. တၢ်ကစူးကါတၢ်ဟီဟးထိဉ်ကွံာ်ဒီး တၢ်ဟ်ပတုာ်ကိုဖိတၢ်ထိဉ်ကိုတဖဉ် ထဲဒဉ်ဖဲ တၢ်ရဲဉ်ကျဲၤဟ်လီၤ တၢ်မၤစၢၤ တဖဉ်လၢလာ်တဖဉ်လာ်ကွံာ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, ဒီးထဲဒဉ်ဖဲတၢ်မၤအသး ဖဲအိဉ်ဒီးတၢ်မၤပျၢ်မၤဖုးတၢ်ပူၤဖျဲးလၢအကမၤအသးနးနးကလာ်ဒီးပှၤဖိသဉ် မ့တမ့ၢ် ပှၤအဂၤတဖဉ်အပူၤဧိၤနှဉ်လီၤ.

တၢ်သိဉ်ဃီဉ်သီဃီဉ်လၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်ပတုာ်ကိုဖိတၢ်ထိဉ်ကိုတဖဉ် ကဘဉ်ပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဟိာ်ထွဲလၢလာ်တခါအစုၤကတၢၢ်-

1. မၤဃုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီးပှၤကွိဖိအဟံဉ်ဖိဃီဖိ မ့တမ့ၢ် ပှၤဖိသဉ်အပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်,
   ပှၤဖိသဉ်အသးတၢ်ဆိကမိဉ်တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့ပှၤဟ့ဉ်ကူဉ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤဟ့ဉ်တၢ်မၤစၢၤ, တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ပှၤစဲဉ်နီၤလီၤဆီ, မ့တမ့ၢ် ပှၤတဝၤ-ဒိးသန့ၤ တၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤအဂၤနှဉ်လီၤ-
2. ဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ, လၢဘဉ်တၢ်ကွဲးအီၤဃုာ်ဒီးမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်, လၢပဉ်ဃုာ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒီးတၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤလၢကိုဖိလိဉ်ဘဉ်တဖဉ်လၢ ပုၤကိုဖိကနှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢလၢပှဲၤပှဲၤ ကူဉ်သ့တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤခဲအံၤအပူၤ, လၢအပဉ်ဃုာ် ကတီၤဆိကို့ မ့တမ့ၢ် ဖြဲဉ်ခ့ဉ်ဒၢဉ်ကဉ်တၢဉ်တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ, မ့တမ့ၢ်
3. ဟ့ဉ်လီၤတၢ်စိာ်ဆုၤခီဆူညါတတီၤ လၢတၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤလၢအလိဉ်အိဉ်တဖဉ်အဂီၢ်, ပဉ်ဃုာ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့, တၢ်လဲၤဟးအိဉ်သကိးဟံဉ်တဖဉ်, တၢ်ဆီဉ် ထွဲမၤစၢၤတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ် သ့တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤကျဲၤဃူကျဲၤဖိးတၢ်တဖဉ်, မ့တမ့ၢ်, တၢ်လီၤဖဲ

အကြားဝဲဘဉ်ဝဲ, တၢ်သမံထံလၢကဆၢတဲာ်ဟ်ဖျါလၢ မ့ၢ်ပှၤကိုဖိအံၤ ကြားဝဲဘဉ်ဝဲလၢ တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီၤဆီတၢ်မၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် အကူာ် 504 တၢ်မၤစၢၤတဖဉ်ဧါနှဉ်လီၤ.

တိၤ်နှံဉ်- ဝံသးစူၤကွၢ် ဝိၢ်ဩြလၢနကသ့ဉ်ညါအါထီဉ် လာ်ဖျၢဉ်ဒီးတၢ်ကတိၤအခီပညီအါထီဉ်တဖဉ်, လၢအဘဉ်ထွဲဒီး Minnesota သဲစးတၢ်ဘျၢတၢ်ကွၢ်သတြဲၤတဖဉ်, ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိုၤအဂၤတဖဉ်အဂိၢ်နှဉ်တက့ၢ်.

တၢ်ဟ်သူဉ်သးတၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သိအပတိၢ်

တၢ်အပတိၢ် 1

အပတိၢ် 1 တၢ်နှာ်လီၤကျဲၤဃူကျဲၤဖိုးတၢ်တဖဉ် အါတက့ၢ်ကဘဉ်တၢ်မၤကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်အီၤလၢကိုပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ် ဖဲပှၤကိုအိဉ်ဒီး တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ် တၢ်သိဉ် တၢ်သိဆံးကိာ်ဖိ မ့တမ့ၢ် တအိဉ် ဒီးတၢ်မၤကမဉ်တၢ်လၢညါနီတမံၤဘဉ် နှဉ်လီၤ. ပှၤမၤတၢ်ဖိအတၢ်ခီဆၢကမ့ၢ်ဝဲ ကသိဉ်လိဒီးစူးကါ တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢ တၢ်မ့ၢ် လၢ်ကွၢ်စိအီၤတဖဉ် ဒ်သိးပှၤကိုဖိတဖဉ်ကမၤလိန့ၢ်တၢ်ဒီးဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအပူၤဖျဲးဒီးပှဲၤဒီးတၢ်ဟ်ကဲနှဉ်လီၤ. ပှၤမၤတၢ်ဖိစူးကါ တၢ်သိဉ်လိ ဒီး တၢ်ပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်မၤအကျဲသနူတဖဉ်, ဒီးတၢ်အံၤညီန့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢတၢ်မၤလိတီၤဒၢး-ပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤဝဲန့ဉ်လီၤ.

တၢ်နှာ်လီၤကျဲၤဃူကျဲၤဖိုးတၢ်အဒိဒီးတၢ်ခီဆၢလၢတၢ်မၤဆူဉ်ထိဉ်တၢ်အဒိတဖဉ်

အပတိၢ် 1 တၢ်မၤအသးတဖဉ် တဒုးအိဉ်ထီဉ်တၢ်ထုးကွံာ်လၢကို မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအံၤအသဟီဉ်ဆူဉ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် မၤအသးခဲအံၤခဲအံၤအါ ဒီး တၢ်ကုာ်ကျဲးမၤ တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ် တဘျုးဘျိဘဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ်ပညိဉ်အံၤ လၢကမၤဘဉ် ဒီးသိဉ်လိ တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအဂၤ တဖဉ် ဒ်သိးပှၤကိုဖိမၤလိန့ၢ်တၢ် ဒီးဟ်ဖျါထီဉ် တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအပူၤဖျဲးဒီးပှဲၤဒီးတၢ်ယူးဃီဉ်ဟ်ကဲကသ့နှဉ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်လၢ်ကွၢ်စိကိုပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ် ကစူးကါတၢ်မၤအကျဲသနူအကလုာ်ကလုာ်ဒီးတၢ်မၤလိတီၤဒၢးတၢ်ပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတဖဉ်လၢ အပဉ်ဃုာ်ဒီး-

- တၢ်သိဉ်လိကဒါက့ၤ တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး/တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လၢတၢ်မ့ၢ်လၢ်ကွၢ်စိအီၤ
- တၢ်နဲဉ်လၢတၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် တမ့ၢ်တၢ်ကတိၤ
- တၢ်သိဉ်လိတၢ်ဂဲၤဒိ
- ကွဲးတၢ်ကွၢ်ထံဆိကမိဉ်/တၢ်ဃ့သကွံၢ်ကညးတၢ်
- ဆီတလဲလီၢ်ဆ့ဉ်နီၤ
- ကိုသရဉ်/ပှၤကိုဖိတၢ်အိဉ်ဖှိဉ် ခီဖရဲး
- တၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီကီးနံၤဒဲးတၢ်ဟ်ဖျါလၢတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအဖီခိဉ်
- တၢ်အိဉ်ပတုာ်တစိၢ်တလီၢ် လၢတၢ်မၤလိအပူၤ
- တၢ်ဘျိဘဉ်မၤဂ့ၤထိဉ်တၢ် (ဘျိဘဉ်တၢ်တိာ်ကျဲၤ)
- တၢ်ထုးကွံာ်လၢတၢ်မၤလိ ဆူတၢ်မၤလိတီၤဒၢးအဂၤတဖျၢဉ် လၢတၢ် တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲအီၤ (ကတီၢ်-ဖုဉ်)
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤဆီ(တဖဉ်) လီၤမ်ၢ်ကွံာ်
- ပှၤတဝၤတၢ်အိဉ်ဖှိဉ်ဝးကဝီၤမၤဂ့ၤထိဉ်တၢ်တဖဉ်

ပှၤမၤတၢ်ဖိတၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ်လၢအကြားဝဲဘဉ်ဝဲတဖဉ် ကပဉ်ဃုာ် ဒီးမိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် ဒီးကိုတဝၤကရၢဖိအဂၤတဖဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ်ကပဉ်ဃုာ်ဒီး-

- မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တၢ်ဘီးဘဉ်သ့ဉ်ညါ
- မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်/ကိုသရဉ်တၢ်အိဉ်ဖှိဉ်ခီဖရဲး
- မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် ဟဲသကီးဒီးပှၤကိုဖိဆူကို မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလိတီၤဒၢး
- ကိုဖိတဖဉ် လိဉ်ဆီတလဲ, မၤဘဉ်လိာ်, မ့တမ့ၢ် ကျၢၢ်ဘၢ တၢ်ကူတၢ်သိးလၢ အမၤကမဉ် ပှၤကိုဖိကူသိးတၢ်လိဉ်ဘဉ်တဖဉ်
- ထံဉ်လိာ်တဲသကီးတၢ်ဒီး ကိုခိဉ်နၢ် ဘဉ်ဃး တၢ်ဆီတလဲကိုဖိတၢ်မၤလိ အတၢ်ရဲဉ်လီၤကျဲးလီၤ
- ကိုအပူၤ ပှၤတဝၤတၢ်မၤစၢၤ
- တၢ်ဃ့ဉ်လီၤတၢ်သဘံဉ်ဘုဉ်
- ဟံးစုနံဉ်ကျဲတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတၢ်နှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်
- တၢ်မၤလံာ်ဃံးယာ် လၢကိုသရဉ်, ပှၤကိုဖိ ဒီးမိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်အဘၢဉ်စၢၤ
- တံၤသကီးတၢ်ကျဲၤဘဉ်လိာ်
- ဆုၢကိုဖိဆူပှၤမၤစၢၤတၢ်အအိဉ်ဒ်သိးကဒီးနှ့ၢ်အါထီဉ်တၢ်ဆီဉ်ထွဲဖဲကိုပူၤ

တၢ်မၤဝံၤမၤကဒါက့ၤတၢ်မၤကမဉ်တၢ်အပတိၢ် 1 အဒိတဖဉ် တၢ်ကရဲဉ်ကျဲၤမၤအီၤဒ်တၢ်မၤကမဉ်တၢ်ဖဲအပတိၢ်အထိကတၢၢ် ထဲဒဉ်ဖဲတၢ်မၤတၢ်နှာ်လီၤ မၤစၢၤဆိတၢ် လၢအကြားဝဲဘဉ်ဝဲ လၢတၢ်ဆၢကတိၢ်အကြားဝဲဘဉ်ဝဲတကတိၢ်အဖီခိဉ် ဒီးမၤနီဉ်မၤဃါအီၤလၢပှၤကိုဖိအတၢ်မၤနီဉ်မၤဃါအပူၤနှဉ်လီၤ.

တၢ်အပတီၢ် 2

တၢ်မၤကမၥ်တၢ်အပတီၢ် 2 တဖၣ်ကဒုးအိၣ်ထိၣ်တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်ဃီၣ်သီဃီၣ်တၢ်ခီဆၢတဖၣ်လၢ အပၣ်ဃုာ်ဒီး ကိုပှၤမၤ တၢ်ဖိအဂၤ နှၣ်လီၤ. တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်အံၤ ပညိၣ်လၢကမၤဘၣ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သး ခီဖျိမၤဆူၣ်ထိၣ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သး မၤအသးပှၢ်ပှၢ် ဖဲဟ်ပှၤကိုဖိ လၢကိုအပူၤအခါနှၣ်လီၤ.

တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ်အဒိတဖၣ်, တၢ်သူၣ်ထိၣ်ကဒါကွၤ, ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်ဃီၣ်သီဃီၣ်တၢ်ခီဆၢတဖၣ်
တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ်တဖၣ်အံၤ ပၣ်ဃုာ်ဒီးကိုတၢ်ပၢဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢကမၤဘၣ်လိာ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သး ခီဖျိမၤဆူၣ်ထိၣ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သး တၢ် အရ့ဒိၣ်တဖၣ် ဖဲဟ်ဃာ်ပှၤကိုဖိလၢကိုအပူၤအခါနှၣ်လီၤ.

- စူးကါ တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိအပတီၢ်-လၢအဖုၣ် ဒီးတၢ်ဗိာ်ထွဲထိၣ်အခံ တဖၣ်
- တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလိ
- ပှၤကိုဖိတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ခီဖရဲး
- မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ
- မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ခီဖရဲး
- တၢ်သူၣ်ထိၣ်ကဒါကွၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ် (တၢ်မၤပှဲၤန့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်, တၢ်ကျဲၤဘၣ်လိာ်)
- ကိုပှၤတဝၤတၢ်မၤစၢၤ
- တၢ်စိာ်ဆှၤခီဆူပှၤကိုဖိတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤကရူၢ် (SAT)
- တၢ်ထုးကွံာ်လၢတၢ်မၤလိတီၤဒၢး
- တၢ်ဖိၣ်ဃာ်ကယာ်
- မုၢ်ဘူၣ်နံၤကို
- တၢ်ဟ်ပတာ်တစိၢ်တလီၢ်လၢကိုအပူၤ လၢနံၤတတ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် အါသီ
- ကိုဖိတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလံာ်ဃံးဃာ်

တၢ်မၤဝံၤမၤကဒါကွၤတၢ်မၤကမၥ်တၢ်အပတီၢ် 2 အဒိတဖၣ် တၢ်ကရဲၣ်ကျဲၤမၤအီၤဒိတၢ်မၤကမၥ်တၢ်ဖဲအပတီၢ်အထီကတၢၢ်ၢ် ထဲဒၣ်ဖဲတၢ်မၤတၢ်နှာ်လီၤ မၤစၢၤဆိတၢ်လၢအကြားးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်အကြားးဝဲဘၣ်ဝဲတကတီၢ်အဖီခိၣ် ဒီးမၤနိၣ်မၤဃါအီၤလၢပှၤကိုဖိအတၢ်မၤနိၣ်မၤဃါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အပတီၢ် 3

တၢ်မၤကမၥ်တၢ်အပတီၢ် 3 ကပၣ်ဃုာ်ဒီးကိုပှၤပၢဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ ဒီးကဒုးအိၣ်ထိၣ်တၢ်ထုးကွံာ်လၢကိုလၢနံၤတတ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ကိုထိၣ်အမုၢ်နံၤဒီတနံၤ နှၣ်လီၤ.

တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ်အဒိတဖၣ်, တၢ်သူၣ်ထိၣ်ကဒါကွၤ, ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်ဃီၣ်သီဃီၣ်တၢ်ခီဆၢတဖၣ်
တၢ်စီးဆၢတဖၣ်အံၤ ကပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ထုးကွံာ်ပှၤကိုဖိတစိၢ်တလီၢ်, ကတီၢ်-ဖုၣ် လၢကိုခိၣ်ဃၢၤ မုၢ်လၢ တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးအၢအၢသီသီ အဃိနှၣ်လီၤ. တၢ်ထုးကွံာ်အကတီၢ်, တၢ်မ့ၢ်ထုးထိၣ်ဟ့ၣ်လီၤ, အံၤကဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ် အီၤတသ့ဖဲအသ့ ဖဲဟ်ဖျိထိၣ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးအလၢအပှဲၤအခါ နှၣ်လီၤ.

- စူးကါ တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိအပတီၢ်-လၢအဖုၣ် ဒီးတၢ်ဗိာ်ထွဲထိၣ်အခံ တဖၣ်
- မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ
- မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ခီဖရဲး
- ကျဲအဂၤလၢတၢ်ထုးကွံာ်လၢကို, ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဘှိဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး တၢ်လဲၤတရံး, ဟံၣ်ဖိဃီဖိကရူၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ခီဖရဲး (Family Group Conference), မ့တမ့ၢ် တၢ်သူၣ်ထိၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂၤ လၢတၢ်စိာ်ဆှၤ ခီဆူညါတတီၤ ဆူပှၤကိုဖိတၢ်ခီဆၢကရူၢ်နှၣ်လီၤ.
- တၢ်စိာ်ဆှၤခီဆူညါတတီၤဆူ PBIS ထါယၢၣ် 2 ဒီး/မ့တမ့ၢ် ထါယၢၣ် 3 တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢတၢ်သူၣ်ထိၣ်အပူၤ
- တၢ်ထုးကွံာ် (ထိၣ်ဘးတုၤလၢကိုထိၣ်အမုၢ်နံၤပှဲၤပှဲၤတနံၤ)

တၢ်မၤဝံၤမၤကဒါကွၤတၢ်မၤကမၥ်တၢ်အပတီၢ် 3 အဒိတဖၣ် တၢ်ကရဲၣ် ကျဲၤမၤအီၤဒိတၢ်မၤကမၥ်တၢ်ဖဲအပတီၢ်အထီကတၢၢ်ၢ် ထဲဒၣ်ဖဲတၢ်မၤတၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤ ဆိတၢ်လၢအကြားးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်အကြားး ဝဲဘၣ်ဝဲတကတီၢ်အဖီခိၣ် ဒီးမၤနိၣ်မၤဃါအီၤလၢပှၤကိုဖိအတၢ်မၤနိၣ်မၤဃါ အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အပတီၢ် 4

တၢ်မၤကမၣ်တၢ်အပတီၢ် 4 ကဒုးအိၣ်ထိၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်ပုၤကိုဖိတစိၢ်တလီၢ် ဒီးတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢ တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢဝဲၤဒၢးဒီးဂ့ၢ်ဂိၢ်အူ တၢ်ပၢဆ့ၢ်ရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆိကတီၢ်တစိၢ်တလီၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ထုးကွံာ်လၢကို လၢအါန့ၢ်တသိ နၣ်လီၤ.

တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ်အဒိတဖၣ်, တၢ်သူၣ်ထိၣ်ကဒါက့ၤ, ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်ဃီၣ်သိဃီၣ်တၢ်ခိဆၢတဖၣ်
တၢ်စီးဆၢတဖၣ်အံၤ ကပၣ်ဃ့ာ်ဒီး တၢ်ထုးကွံာ်ပှၤကိုဖိတစိၢ်တလီၢ်, ကတီၢ်-ဖၣ် လၢကိုခိၣ်ဃၢၤ မ့ၢ်လၢ တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးအၢအၢသိသိ အဃိန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ထုး ထိၣ်ဟ့ၣ်လီၤ, တၢ်ထုးကွံာ်ကတီၢ်ဖုၣ်အကတီၢ်, ကဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်အီၤတသ့ဖဲအသ့ ဖဲတၢ်ဟ်ဖျါထိၣ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢလၢပှဲၤပှဲၤအခါ နၣ်လီၤ.

- စူးကါ တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိအပတီၢ်-လၢအဖုၣ် ဒီးတၢ်ဗိာ်ထွဲထိၣ်အခံ တဖၣ်
- မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ
- မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ခီဖရဲး
- ဟံၣ်ဖိဃီဖိကရူၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ခီဖရဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်သူၣ်ထိၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂၤတဖၣ်
- ကွၢ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်အကျဲသနူလံာ်ဃံးဃာ် ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဒုးနဲၣ် ဖျါထိၣ်တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါဆၢတံာ်တၢ်ဒီးပှၤကိုဖိတၢ်ခိဆၢကရူၢ်တၢ်မၤအကျဲ တဖၣ်
- ဆ့ၢခီတၢ်ပၢဆ့ၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ
- တၢ်ဃုထၢအကျဲလၢတၢ်ဆိကတီၢ်တစိၢ်တလီၢ်
- ဘၢၣ်စၢၤကတီၢ်တၢ်ဃုထၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ
- တၢ်ဆိကတီၢ်တစိၢ်တလီၢ်, လၢတလၢကွံာ်ကိုထိၣ်အမ့ၢ်နံၤပှဲၤပှဲၤတသိ
- တၢ်ဟီဟးထိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွံာ် (တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကမံး တံာ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ)

တီၢ်နိၣ်- ပုၤကိုဖိတဖၣ်နှာ်လီၤပၣ်ဃုာ်လၢ တၢ်မၤအသးတဖၣ်အပူၤ ဖဲအပတီၢ် အံၤကဘၣ်တၢ်ဟီဟးထိၣ်ကွံာ်အီၤဒိးသန့ၤထိၣ်အသးလၢ တၢ်မၤအသး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိၤအဖီခိၣ်နၣ်လီၤ.

တၢ်အပတီၢ် 5

တၢ်မၤကမၣ်တၢ်အပတီၢ် 5 လိၣ်ဘၣ်ကိုခိၣ်လၢကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢဝဲၤဒၢးဒီးဂ့ၢ်ဂိၢ်အူတၢ်ပၢဆ့ၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ ဒီးမၤတၢ်စိာ်ဆ့ၢခီ ဆူညါတတီၤလၢ တၢ်ဟီ ဟးထိၣ်ကွံာ်အဂိၢ် ဆူပှၤပၢဆ့ၢ်ကိုခိၣ်ကျၢၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမီၤမၤတၢ်အအိၣ်လီၤ. ကွၢ်တၢ်ဟီဟးထိၣ်ကွံာ်အခီပညီလၢလၢပှဲၤပှဲၤ, ဒီးသဲစးတၢ်ဘျၢလၢအဘၣ်ထွဲ ဒီးတၢ်မၤကမၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သိ လၢ ဝိၢ်ဩြဲ အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်သိၣ်ဃီၣ်သိဃီၣ်တၢ်ခိဆၢအဒိတဖၣ်
တၢ်ခိဆၢတဖၣ်အံၤ ပၣ်ဃ့ာ်ဒီး တၢ်ထုးကွံာ်ပှၤကိုဖိလၢ ကိုခိၣ်ဃၢၤ မ့ၢ်လၢ တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးအၢအၢသိသိအဃိန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကပၣ်ဃ့ာ်ဒီး တၢ်ဟ် လီၤပှၤကိုဖိ အတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ လၢခိၣ်ဃၢၤလၢအပူၤဖျဲး လၢအဟ့ၣ်လီၤ တၢ်သူၣ်ထိၣ်အကျဲအကပူၤအဂၤတဖၣ် လၢကဟ်ဖျါထိၣ် တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးန့ၣ်လီၤ. တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ်တဖၣ်အံၤပညိၣ် တၢ်ပၢၤဃာ်ကိုပှၤတဝၤတၢ်ပူၤဖျဲးဒီးမၤကတၢၢ် တၢ်မၤဟးဂီၤလီၤနီၢ်ကစၢ်အသး ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢ အလီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်-

- စူးကါ တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိအပတီၢ်-လၢအဖုၣ် ဒီးတၢ်ဗိာ်ထွဲထိၣ်အခံ တဖၣ်
- မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ
- မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ခီဖရဲး
- ကွၢ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်အကျဲသနူလံာ်ဃံးဃာ် ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဒုးနဲၣ် ဖျါထိၣ်တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါဆၢတံာ်တၢ်ဒီးပှၤကိုဖိတၢ်ခိဆၢကရူၢ်တၢ်မၤအကျဲ တဖၣ်
- ဆ့ၢခီတၢ်ပၢဆ့ၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ
- ဘၢၣ်စၢၤကတီၢ်တၢ်ဃုထၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ
- တၢ်ဟီဟးထိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွံာ် (တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကမံး တံာ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ)

တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီးတၢ်ခီဆၢအပတီၢ်တဖဉ်

တၢ်အပတီၢ် 1	**အပတီၢ် 1** တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ်တဖဉ် အါတက့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဟ်ဖျါထီဉ် အီၤလၢ ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိကရှၢဖိတဖဉ်လၢတၢ်မၤလိတီၤဒၢးအပူၤ ဖဲ ပှၤကိုဖိအိဉ်ဒီး တၢ်မၤကမဉ်တၢ်ဆံးကိာ်ဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်တမၤကမဉ်တ့ၢ် တၢ်လၢညါနီတဘျီဘဉ်နှဉ်လီၤ. ပှၤမၤတၢ်ဖိအတၢ်ခီဆၢကမ့ၢ်ဝဲ က သိဉ်လိဒီးစူးကါတၢ်ဟ်သူဉ် ဟ်သးလၢ တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိအီၤတဖဉ် ဒ်သးပှၤကိုဖိတဖဉ်ကမၤလိနှ်တၢ်ဒီးဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢ အပူၤဖျဲးဒီးပှဲၤဒီးတၢ်ဟ်ကဲနှဉ်လီၤ. တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိလၢပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ်ကစူးကါ တၢ်သိဉ်လိအကလုာ်ကလုာ်ဒီးတၢ်ပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်မၤ အကျဲသနူတဖဉ်နှဉ်လီၤ.
တၢ်အပတီၢ် 2	တၢ်မၤကမဉ်တၢ်**အပတီၢ် 2** တဖဉ်ကဒုးအိဉ်ထီဉ်တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိ တၢ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်သိဉ်ဃီဉ်သီဃီဉ်တၢ်ခီဆၢတဖဉ်လၢ အပဉ်ဃုာ် ဒီး ကိုပှၤမၤ တၢ်ဖိအဂၤနှဉ်လီၤ. တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖဉ်အံၤ ပညိဉ်လၢကမၤဘဉ်တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး ခီဖျိမၤဆူဉ်ထီဉ် တၢ်ဟ်သူဉ် ဟ်သးမၤအသးပှၢ်ပှၢ် ဖဲဟ်ပှၤကိုဖိ လၢကိုအပူၤအခါနှဉ်လီၤ.
တၢ်အပတီၢ် 3	တၢ်မၤကမဉ်တၢ်**အပတီၢ် 3** ကပဉ်ဃုာ်ဒီးကိုပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤ ဒီးကဒုးအိဉ်ထီဉ်တၢ်ထုးကွံာ်လၢကိုလၢနံၤတတ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ကိုထီဉ်အမုၢ်နံၤ ဒီတနံၤနှဉ်လီၤ.
တၢ်အပတီၢ် 4	တၢ်မၤကမဉ်တၢ်**အပတီၢ် 4** ကဒုးအိဉ်ထီဉ်တၢ်ဆိကတီၢ်ပှၤကိုဖိတစိၢ် တလီၢ်နှဉ်လီၤ. တၢ်ဆိကတီၢ်တစိၢ်တလီၢ်အံၤမ့ၢ် တၢ်ထုးကွံာ်လၢကို အါနှ်တသီနှဉ်လီၤ. ကိုကီၢ်ရှ့ဉ်ပၢၤဃာ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကမၤတၢ်စိာ်ဆုၢခီဆူညါ တတီၤလၢ တၢ်ဟီဟးထီဉ်ကွံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်ကဟ် ကွံာ်လၢတၢ်အဒ် ဒိဉ်ဒိဉ်ကလဲာ်အပူၤလၢ တၢ်မၤကမဉ်တၢ်အပတီၢ် 4 အဂီၢ်နှဉ်လီၤ.
တၢ်အပတီၢ် 5	တၢ်မၤကမဉ်တၢ်**အပတီၢ် 5** တဖဉ် လိဉ်ဘဉ်ကိုခိဉ်တဖဉ်လၢကမၤ တၢ်စိာ်ဆှၢခီဆူညါတတီၤလၢ တၢ်ဟီဟးထီဉ်ကွံာ်အဂီၢ် ဆူ ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤနှ်စိနှ်ကမီၤမၤတၢ်အအိဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်ဟီဟးထီဉ်ကွံာ်အခီပညီလၢလၢပှဲၤပှဲၤ, တၢ်တတူၢ်တၢ်နီတစဲး ဒီးသဲ စးတၢ်ဘျၢ တဖဉ် လၢအဘဉ် ထွဲဒီးတၢ်မၤကမဉ်တၢ်တဖဉ် လၢ ဝီၢ်ဩ အပူၤနှဉ်တက့ၢ်.

***ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါတၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢဝဲၤဒၢးဒီးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤအဆၢကတီၢ်ဖဲလဲဉ်-** လံာ်တိၤဖျါလၢလာ်အပူၤ, တၢ်အံၤ (*) မ့ၢ်ပဉ်ဃုာ်လၢတၢ်မၤအပျီ ပှၤပၢဆှၢရဲဉ် ကျဲၤတၢ်အပတီၢ်အပူၤတဖဉ် တၢ်ဟ်ပနီဉ်ဟ့ဉ်လီၤဆူ ပှၤကိုဖိအတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအမၤကမဉ်တၢ်နှဉ်, ဝံသးစူၤဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါတၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢဝဲၤဒၢး ဒီးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ တၢ်ပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတက့ၢ်.

လံာ်တိၤဖျါလၢလာ်အံၤအိဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကျၢ်တံၢ်တၢ်အခီပညီတဖဉ်လၢ တၢ်မၤကမဉ်တၢ်ဒီးတၢ်ခီဆၢက့ၤတၢ်တဖဉ်အဂီၢ်နှဉ်လီၤ. ဝံသးစူၤကွၢ်တၢ်အခီပညီ လၢလၢပှဲၤပှဲၤ လၢ ဝီၢ်ဩ အပူၤနှဉ်တက့ၢ်.

တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီးတၢ်ခီဆၢအပတီၢ်တဖဉ်	အပတီၢ်တဖဉ်				
	1	2	3	4	5
တၢ်တထီဉ်ကို, တၢ်ဃ့ၢ်ကိုထီဘိတပယ္ဟုာ်ဃီ တၢ်တထီဉ်ကိုလၢတၢ်တဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအီၤဟိာ်ထွဲထီဉ်တဖဉ်. ကွၢ်တၢ်အခီပညီအလၢအပှဲၤဖဲ ဝီၢ်ဩအပူၤနှဉ်တက့ၢ်.		•			
တၢ်တထီဉ်ကို, တၢ်ထီဉ်ကိုစဲၤခံ ဟဲတုၤကို မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလိတီၤဒၢးစဲၤခံ	•				
တၢ်တထီဉ်ကို, တၢ်တထီဉ်ကိုလၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်ပျဲခွဲး တၢ်တထီဉ်ကိုလၢတၢ်တဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤလၢကို မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလိ တီၤဒၢး	•	•			
သံးဧိၤက်ဧိၤ, တၢ်အိဉ်ဒီး/တၢ်စူးကါ/တၢ်မူၤသံး/တၢ်ဟးစိာ်ဆါတၢ်/တၢ်ဆါသံး တၢ်အိဉ်ဒီး, စူးကါ, တၢ်ဟးစိာ်ဆါသံး, တၢ်ဆါသံး မ့တမ့ၢ် မူၤသံးဖဲအိဉ်လၢကိုတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအဖီခိဉ် မ့တမ့ၢ် ဖဲကို-ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တဖဉ်အခါနှဉ်လီၤ.				•*	
တၢ်ဒွဲဉ်အူပှၤတၢ်စုလီၢ်ခီဉ်ခိဉ်လၢမ့ဉ်အူ တၢ်မၤဟးကုာ်ဟးဂီၤတၢ်စုလီၢ်ခီဉ်ခိဉ် လၢတၢ်ဟ်လီၤဃါမနၤအပူၤ ခီဖျိ တၢ်ဒွဲဉ်အူအီဉ်ဒီးမ့ဉ်အူ မ့တမ့ၢ် ပိၢ်ဖးထီဉ်သ့တဖဉ်နှဉ်လီၤ.			•*	•*	•*
တၢ်မၤအၢမၤသီတၢ် တၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးဃါမနၤလၢကမၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးပှၤတဂၤအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်, ပှၤလၢတမ့ၢ် စ့ဉ်ဖီလ်ပဒိဉ်ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိ, လၢတအိဉ်ဒီးပှၤ တဂၤ အတၢ်အၢဉ်လီၤဟ့ဉ်ခွဲးဘဉ်.				•*	

*ဘီးဘဉ်သ့ဉ်ညါတၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢဝဲဒၢးဒီးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ပၢဆ့ၢ်ရဲဉ်ကျဲၤတၢ်

တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီးတၢ်ခိဆၢအပတိၢ်တဖဉ်	အပတိၢ်တဖဉ်				
	1	2	3	4	5
တၢ်မၤအၢမၤသီတၢ်, တၢ်မၤအၢမၤနးတၢ် (တၢ်မၤဘဉ်ဒိဆါနီၢ်ခိမိၢ်ပှၤ် ဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် အါအါဂိၢ်ဂိၢ်) တၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးဃါမနၤလၢကမၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး ပှၤအဂၤ တဂၤအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၤ် အါအါဂိၢ်ဂိၢ် မ့တမ့ၢ် ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ် လၢတမ့ၢ် SPPS ပှၤမၤတၢ်ဖိ တဖဉ်ဘဉ်နှဉ်လီၤ.					• *
တၢ်မၤအၢမၤသီတၢ်, တၢ်မၤအၢမၤနးတၢ် (ကျိ, တၢ်စုကဝဲလၢအလီၤ ပျံၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်စုကဝဲအဂၤတဖဉ်) မၤကမဉ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီး ကျိ, တၢ်စုကဝဲလၢအလီၤ ပျံၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်စုကဝဲအဂၤတဖဉ်ဒီး အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢကဒုးအိဉ်ထိဉ် တၢ်လီၤပျံၤလၢ ကမၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးပှၤအဂၤအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၤ် မ့တမ့ၢ် တုၤလၢ တၢ်သံနှဉ်လီၤ.					• *
တၢ်မၤအၢမၤသီတၢ်လၢပှၤမၤတၢ်ဖိအဖီခိဉ် တၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးဃါမနၤလၢကမၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး SPPS ပှၤမၤတၢ်ဖိအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၤ် လၢတအိဉ်ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိကရၢဖိအတၢ်အၢဉ်လီၤ ဟ့ဉ်ခွဲးဘဉ် နှဉ်လီၤ.				• *	
တၢ်မၤအၢမၤသီပှၤမၤတၢ်ဖိ, တၢ်မၤအၢမၤနးတၢ် (တၢ်မၤဘဉ်ဒိဆါနီၢ်ခိ မိၢ်ပှၤ် ဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် အါအါဂိၢ်ဂိၢ်) တၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးဃါမနၤလၢကမၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး ပှၤအဂၤ တဂၤအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၤ် အါအါဂိၢ်ဂိၢ် မ့တမ့ၢ် ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ် လၢတမ့ၢ် SPPS ပှၤမၤတၢ်ဖိ တဖဉ်ဘဉ်နှဉ်လီၤ.					• *
တၢ်မၤနၢၤမၤဃဉ်တၢ် တၢ်မၤဆါမၤပယ်ဲ, တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်, တၢ်မၤဆူးမၤဆါတၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဘဉ်ဒိတဖဉ်လၢအမၤသးဒိဉ်ထိဉ် တၢ်တပျဉ်တပျံၤ ဒီး- (1) အိဉ်ဒီး တၢ်စိ တၢ်ကမီၤလၢအတထဲသိးတုၤသိး လၢအမၤအသး နီၢ်နီၢ် မ့တမ့ၢ် ထံဉ်သ့ဉ် ညါတၢ်လၢ ပှၤကိုဖိလၢအနှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢ တၢ်မၤ ကမဉ်တၢ်အဘၢဉ်စၢၤ ဒီး ပညိဉ်တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးဒီးမၤဝံၤမၤကဒါကျၢတၢ် မ့တမ့ၢ် ဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်အဒိ, မ့တမ့ၢ် (2) မၤတာ်တာ်ပှၤကို ဖိအတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖဉ် နီၢ်နီၢ်ဒီးဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢၤကျၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လၢကနှာ်လီၤပဉ်ဃုာ် လၢကိုအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖဉ် မ့တမ့ၢ် မၤန့ၢ်ကို တၢ်နှ့ၢ်ဘျုးတဖဉ်, တၢ်မၤစၢၤတဖဉ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤဆီ တဖဉ် လီၤ. ကွၢ် ပၢဆ့ၢ်ကိုကူဉ်သ့ကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢၢ်ဖီလစံဉ် 505.00 (မၤန့ၢ်သ့ဖဲ **spps.org/board-policies**). ဃုကွၢ်တၢ်အဒိတဖဉ် လၢ ဝီၢ်ဩဲအပူၤ နှဉ်တက့ၢ်.					
တၢ်မၤနၢၤမၤဃဉ်ခီဖျိတၢ်စူးကါစဲးဖိကဟဉ်အကျိၤအကျဲ (တၢ်မၤနၢၤမၤ ဃဉ်လၢအ့ထၢဉ်နဲးအဖီခိဉ်) တၢ်မၤနၢၤမၤဃဉ်လၢအ့ထၢဉ်နဲးအဖီခိဉ်အခီပညီအဂီၢ်, ကွၢ် ပၢဆ့ၢ်ကိုကူဉ်သ့ကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢၢ်ဖီလစံဉ် 505.00 (**spps.org/board-policies**). ကွၢ်တၢ်အဒိတဖဉ်ဖဲလၢ ဝီၢ်ဩဲအပူၤ နှဉ်တက့ၢ်.		•	•	•	
ညါဖိ, တၢ်အိဉ်ဒီး/တၢ်စူးကါ/တၢ်မူၤညါဖိ/တၢ်ဟးစိာ်ဆါတၢ်/တၢ်ဆါညါဖိ တၢ်အိဉ်ဒီး, စူးကါ, တၢ်ဟးစိာ်ဆါ, တၢ်ဆါညါဖိ မ့တမ့ၢ် မူၤညါဖိဖဲအိဉ်လၢကိုတၢ်လိၢ်တၢ်ကျဲအဖီခိဉ် မ့တမ့ၢ် ဖဲကို-ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤ တဖဉ်အခါနှဉ်လီၤ. ကွၢ် ပၢဆ့ၢ်ကိုကူဉ်သ့ကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢၢ်ဖီလစံဉ် 504.00 ဖဲ **spps.org/board-policies**.				• *	
တၢ်လံဉ်တၢ်လီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံးနှ့ၢ်ကွဲးဒိကွဲးဆဲပုၤအတၢ် တၢ်မၤလိမၤဒီးတၢ်တတီတလိၤပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီဉ်, ကွဲးဒိကွဲးဆဲပုၤအဂၤအတၢ်မၤဘဉ်ဃးဒီးကိုအတၢ်မၤတဖဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ် ဒီးစဲးတဖဉ် ဒီးစူးကါပှၤအဂၤတဂၤအတၢ်ထိဉ်တၢ်ဆိကမိဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲးလၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်ခြဲးဒုးဆူပုၤလၢအဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်အ တၢ်မၤဘဉ် အဃိလီၤ. တၢ်အံၤပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်နှာ်လီၤကွၢ်တၢ်မၤလၢဒုးကံဉ်တၢ်ဉ်အကျိၤအကျဲတကပၤနှဉ်လီၤ.	•	•	•		
တၢ်မၤဆူဉ်မၤစီးတၢ် တၢ်အံၤဟဲကဲထိဉ်သးဖဲ ပှၤတဂၤမၤဆူဉ်ပှၤအဂၤတဂၤလၢအကမၤထီဒါ အဝဲသ့ဉ်တၢ်မ့ၢ်လ်ၢ်ကွၢ်စိ မ့တမ့ၢ် ဟးဆဲုး မၤတၢ်တမံၤမံၤလၢအဖိး သဲစးခီဖျိ တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ် လၢ ထးခိဉ်တၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် လံာ်တၢ်ကွဲးနှဉ်လီၤ.				• *	
အဲးတၢ်သိဉ်တၢ်သီလၢအဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်မၤကမဉ်သဲစး တၢ်မၤကမဉ်သဲစး, လၢကိုတၢ်စုလိၢ်ခိဉ်ခိဉ်အဖီခိဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလိ လၢကို-ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢအဘဉ်ထွဲဒီး-ကို, လၢ အက် ထိဉ်တၢ်မၤကမဉ်သဲစးသ့ ဖဲဘဉ်တၢ်မၤကမဉ်အိၤလၢပှၤဒိဉ်တုာ် ခိဉ်ပှဲၤ အခါ နှဉ်လီၤ.				• *	• *

*ဘီးဘဉ်သ့ဉ်ညါတၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢဝဲဒၢးဒီးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ပၢဆ့ၢ်ရဲဉ်ကျဲၤတၢ်

တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီးတၢ်ခီဆၢအပတိၢ်တဖဉ်	အပတိၢ်တဖဉ်				
	1	2	3	4	5
တၢ်မၤဟးဂီၤပှၤအဂၤအတၢ်စုလိၢ်ခီဉ်ခီဉ် တၢ်မၤဟးဂီၤပှၤမၤတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပှၤအဂၤအတၢ်စုလိၢ်ခီဉ်ခီဉ်လၢ အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးဃါမနၤအပူၤန့ဉ်လီၤ.		•	•	•	
တၢ်မၤဟးဂီၤကိုအတၢ်စုလိၢ်ခီဉ်ခီဉ် တၢ်မၤဟးဂီၤတၢ်စုလိၢ်ခီဉ်ခီဉ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီး မ့တမ့ၢ် ဘဉ်တၢ်စူးကါ အီၤလၢကိုကိၢ်ရ့ဉ်လၢအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးဃါမနၤအပူၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်အံၤ ပဉ်ယှာ်စ့ၢ်ကီးဒီး တၢ်မၤဟးဂီၤတၢ်ပီးတၢ်လီလၢခီဉ်ဖျူထၢဉ်အပူၤ, ခီဉ်ဖျူထၢဉ်ဒွဲပူၤ တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပီးတၢ်ပီလီအဂၤ လၢအဘဉ် ထွဲဒီး မ့တမ့ၢ် ဘဉ်တၢ်စူးကါအီၤ လၢကိုကိၢ်ရ့ဉ်လၢ အိဉ်ဒီး တၢ်ဟ်လီၤသးဃါမနၤအပူၤန့ဉ် လီၤ.		•	•	•	
တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်မၤထွဲပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါအတၢ်နဲဉ်လီၤ တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်လၢကမၤဟိာ်ထွဲပှၤမၤတၢ်ဖိအတၢ်နဲဉ်လီၤတဖဉ်လၢ အိဉ်ဒီး တၢ်ဟ်လီၤသးဃါမနၤအပူၤန့ဉ်လီၤ. ကွၢ်တၢ်အဒိတဖဉ်လၢ ဝိၢ်ဩဲအခိပညီအပူၤ.	•	•	•		
တၢ်ဟ်ဖးနီၤဖး [1] တၢ်ဟ်ဖးနီၤဖး မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ် ပဉ်ယှာ်တၢ်မၤဘဉ်ပှၤဂၤလၢတအိဉ်ဒီးတၢ်တုၢ်သိးထဲသိး ဒီးသန့ၤထီဉ်အသးလၢ စၢၤသွဲဉ်က လုာ်ဒူဉ်, တၢ်သိဉ်တၢ်သီမိၢ်ပှၤ်, တၢ်ကဲမုဉ်ခွါ, တၢ်ဖျီသးအပတိၢ်, ထံကိၢ်လၢအဟဲဝဲ, သးနံဉ်, ဖံးဘ့ဉ်အလွဲၢ်, တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ, တၢ်လီၤစၢၤ လီၤသွဲဉ်, တၢ်အပတိၢ် ဘဉ်ဃးဒီးကမျၢၢ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ, တၢ်ဟ်ဖျါထီဉ်သး လၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး မ့တမ့ၢ် လၢအဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်အဲဉ်ကဟု ကယာ်, တၢ်ဒုးနဲဉ် ဟ်ဖျါထီဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တဲဖျါထီဉ်တၢ်ကဲမုဉ်ခွါအပတိၢ်, ဟံဉ်ဖိဃီဖိတၢ်အိဉ်သးပတိၢ်, မ့တမ့ၢ် ကွၢ်ဂီၤတလၢတပွဲၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်ဟ်ထိနီၤဖး တၢ်အတၢ်ပညီဉ်လၢအဒိးသန့ၤ ထီဉ်သးလၢ မုဉ်ခွါဂ့ၢ်ဝီအဂီၢ်နှဉ်, အပဉ်ဃှာ်မုဉ်ခွါတၢ်မၤပယွဲမၤတာ်တာ်တၢ်နှဉ်လီၤ.		•	•	•	
တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအမၤတာ်တာ်တၢ် တၢ်အိဉ်သး ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖဉ်လၢအမၤတာ်တာ်တၢ်ဒီး, မ့တမ့ၢ် အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢကမၤတာ်တာ်တၢ်ဒီး, တၢ်မၤလိမၤဒိး တုၤလီၤ တီၤလီၤ ဒီး/မ့တမ့ၢ် ကွိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖဉ်နှဉ်လီၤ.	•	•	•		
တၢ်ဟ်သူဉ်သးလၢအမၤတာ်တၢ်, လၢအနး တၢ်အိဉ်သး ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်လီၤဘဉ် ယိဉ် မ့တမ့ၢ် ဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်လီၤဘဉ်ယိဉ် လၢပှၤအဂၤအတၢ်ပူၤဖျဲး, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤအၢမၤသိတၢ်ဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ် တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအမၤတာ်တာ်ကွိနးနးကျာ်ကျာ်, ကွိ-တၢ်ဆီဉ်ထွဲ မၤစၢၤတၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤတဖဉ်, မ့တမ့ၢ် ကွိ-အံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤလၢ တၢ်ရဲဉ်ကျၤမၤအီၤဖဲကွိတၢ်သူဉ်ထိဉ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ.			•	•	
တၢ်ဟ်သူဉ်သးလၢအမၤတာ်တၢ်လၢတၢ်လဲၤတၢ်ကွၤဆူကို ဒီး လၢကို တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်လီၤဘဉ်ယိဉ် မ့တမ့ၢ် မၤဆူးမၤဆါပှၤကိုဖိတဖဉ်ဖဲအဝဲသ့ဉ်ဟဲဆူဒီး ဟဲကွၤ ကိုလၢကျ မ့တမ့ၢ် ဖဲသိလ့ဉ်ဘၢးစ်သန့, မ့တမ့ၢ် လဲလာ်ပှၤနီဉ်သိလ့ဉ်အတၢ်သးစၢၤ်ဆၢ လၢတၢ်နီဉ်သိလ့ဉ်နှဉ်လီၤ.		•			
ကသံဉ်ကသိ မ့တမ့ၢ် က်ကသံဉ်မူၤဘိုးလၢတဖိးဒီးသဲစးတဖဉ်, တၢ်အိဉ်ဒီး/စူးကါ/ စိာ်ဆါ/ဆါ/မူးကသံဉ်ကသိ တၢ်စူးကါ ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်အိဉ်ဒီးက်ကသံဉ်မူၤဘိုး ဒီးက်လၢအိဉ်ဒီး အစုဉ်အပျၢ်လၢတဖိးဒီးသဲစး ဖဲကို မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလိၢ်တၢ်လိၢ်တၢ်ကျဲ တတီၤလၢ် လၢ်နှဉ်လီၤ. ကွၢ်ကမံးတာ်မိၢ်ပှၢ်ဖိးလစံဉ် 504.00 ဖဲ spps.org/board-policies.				•	•
ပီးလီလၢအမၤပိၢ်ဖးတၢ်သ့, တၢ်အိဉ်ဒီး/စူးကါ/တၢ်ဟ်လီၤသးလၢကစူး ကါအီၤ တၢ်အိဉ်ဒီး, စူးကါ, တၢ်ဟ်လီၤသးလၢကစူးကါ ပီးလီလၢအမၤပိၢ်ဖး တၢ်သ့ ဒ်အမ့ၢ် မ့ဉ်ပိၢ်, စုမ့ဉ်ပိၢ်, ဟီဉ်လာ်မ့ဉ်ပိၢ်, ရီးကဲး, မျာ်သဉ်, မ့ဉ်ပိၢ်လၢ ပီၤဘိအပူၤ, မ့တမ့ၢ် ပီးလီဒ်နှဉ်သိးတဖဉ်လၢတၢ်ဒုးအိဉ်ထိဉ် အီၤလၢကမၤပိၢ်ဖး တၢ် ဒီး မၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၤတၢ်စုလိၢ်ခီဉ် တကပၤသ့နှဉ်လီၤ.					•
တၢ်အ့ဉ်လိာ်ဆိးက့ ပှၤခံဂၤ မ့တမ့ၢ် ပှၤအါဂၤ နှာ်လီၤပဉ်ယှာ်လၢ တၢ်စူးကါဂံၢ်ဘါ မ့တမ့ၢ် မၤဆူးမၤဆါနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်နှဉ်လီၤ.		•	•	•	

*ဘီးဘဉ်သ့ဉ်ညါတၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢဝဲဒၢးဒီးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ပၢဆ့ၢ်ရဲဉ်ကျဲၤတၢ်

တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီးတၢ်ခီဆၢအပတီၢ်တဖဉ်	အပတီၢ်တဖဉ်				
	1	2	3	4	5
ကျိ, တၢ်အိဉ်ဒီး/စူးကါ/တၢ်ဟ်လီၤသးလၢကစူးကါအီၤ ကျိတၢ်စုကဝဲၤတမံၤလၢ်လၢ် (ပဉ်ဃုာ်ဒီးကျိ) လၢက မ့တမ့်၊ တၢ်ဒုးအိဉ်ထိဉ်အီၤ မ့တမ့်၊ ဆီတလဲအသးသ့ဆူကျိချံ ခီဖျိတၢ်မၤပိၢ်ထိဉ်တၢ် သ့, တၢ်အတကွိဉ် မ့တမ့်၊ တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအတူၢ်လာ် ကျိ တၢ်စုကဝဲၤဒ်နှဉ်သိးတမံၤ လၢ်လၢ်, ကျိတမံၤလၢ်လၢ်လၢအမၤဆံးလီၤ ကျိအ ကလုၢ် မ့တမ့်၊ ကျိလၢအကလုၢ်တသိဉ်, မ့တမ့်၊ ပီးလီလၢအမၤဟးဂီၤတၢ်သ့တဖဉ်လီၤ. တၢ်ဘျၢတဖဉ်အံၤတပဉ်ဃုာ်ဒီး စိၤပူၤကွံာ် ကျိတဖဉ်ဘဉ်လီၤ. လၢ BB ကျိ, ကျိကလံၤ, မ့တမ့်၊ တၢ်လၢအလီၤက်ဒ်သိးကျိတဖဉ်အဂီၢ်, ကွၢ် တၢ်အိဉ်ဒီး/တၢ်စူးကါကျိတၢ်စုကဝဲၤ လၢအလီၤဘဉ်ယိဉ်လၢ တမ့ၢ်ကျိတဖဉ်နှဉ်လီၤ.					• *
မ့ဉ်အူဒီးတၢ်မၤသိဉ်တၢ်ဟ့ဉ်ပလီၢ်မ့ဉ်အူလၢအကမဉ်တဖဉ် တၢ်မၤတံာ်တာ် မ့တမ့်၊ နှာ်လီၤမၤတံာ်တာ်ဒီး တၢ်ဟ့ဉ်ပလီၢ်မ့ဉ်အူတၢ်မၤ အကျိၤအကျဲတဖဉ် မ့တမ့်၊ တၢ်လီၤတူာ် လီၤကာ်လၢကမၤလိ တၢ်ဟ့ဉ်ပလီၢ်တဖဉ်, လၢအဒုးအိဉ်ထိဉ်မ့ဉ်အူအိဉ်တၢ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ.				•	
တၢ်တၢကျိဉ်တၢစ့ တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲတၢ်တၢကျိဉ်တၢစ့.		•	•		
ကရူၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ကရူၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအံၤမ့ၢ်ထဲဒဉ်တၢ်မၤကမဉ်သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီ လၢဂံၢ် ခီဉ်ထံးတၢ်သိဉ်တၢ်သီဘဉ်ဃးဒီး ပှၤကိုဖိ တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအ မၤကမဉ် သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီအခီဉ်ထံးတဘျီနှဉ်လီၤ. ဃုသ့ဉ်ညါအါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ ဝိၢ်ဩဲအပူၤနှဉ်တက့ၢ်.				• *	• *
တၢ်မၤအ့နှမၤတံာ်တာ်, ဒီးသန့ၤထိဉ်အသးလၢတၢ်ဒီသဒၢတၢ်အပတီၢ် အဖိခီဉ် [1] တၢ်မၤအ့နှမၤတံာ်တာ် ပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤဆါ နီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် မ့တမ့်၊ လၢထးခိဉ်, ပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီဉ်, တၢ်ဆဲးကျိးတဲသကိုးတၢ် လၢ အံဉ်လဲးထြိနံးအကျိၤအကျဲ, ဘဉ်ထွဲဒီးပှၤတဂၤစုာ်စုာ် မ့တမ့်၊ ကရူၢ်ဘဉ်ဃးဒီး ပှၤတဂၤဂၤအစၢၤသွဲဉ်ကလှာ်ဒူဉ်, တၢ်သိဉ် တၢ်သီမိၢ်ပှၢ်, တၢ်ကဲမုဉ်ခွါ, တၢ်ဖျိတဖျိသးအပတီၢ်, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, သးနံဉ်, ဖံးဘ့ဉ်အလွၢ်, တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ, တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွဲဉ်, တၢ်အပတီၢ် ဘဉ်ဃးဒီးကမျၢၢ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ, တၢ်ဟ်ဖျိထိဉ်သးလၢ မှဉ်ခွါသွံဉ်ထံး မ့တမ့်၊ လၢအဟ်ဖျိထိဉ်တၢ်အဲဉ်ကဟုက ယာ်, တၢ်ဒုးနဲဉ် ဟ်ဖျိထိဉ် မ့တမ့်၊ တၢ်တဲဖျိထိဉ်တၢ် ကဲမုဉ်ခွါအပတီၢ်, ကွၢ်ဂီၤတလၢတပ့ၢ, မ့တမ့်၊ ကရၢဖိ မ့တမ့်၊ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖဉ်လၢလီၢ်ကဝီၤ ခီဉ်မံးရျၢဉ်အပူၤ ဒ်တၢ်ဒုးနဲဉ်ဟ်ဖျိထိဉ်အီၤလၢ Minn. Stat. § 363A.03 ဖဲတၢ်မၤတၢ်- 1) အိဉ်ဒီးတၢ်ပညိဉ်ကွၢ်စိ မ့တမ့်၊ တၢ်ဒိဘဉ်လၢ တၢ်ဒုးအိဉ်ထိဉ် တၢ်မၤဆါမၤပယ်ဲ, တၢ်ဃုတၢ်အ့ဉ်လာ်ဆိးကှ, မ့တမ့်၊ တၢ်မၤထီဒုဉ်ဒါ တၢ် မ့တမ့်၊ တၢ်မၤလိမၤဒီးခိဉ်ဃၢၤ 2) အိဉ်ဒီး တၢ်ပညိဉ်ကွၢ်စိ မ့တမ့်၊ တၢ်ဒိဘဉ်လၢ တၢ်မၤတံာ်တာ်တၢ် အါအါဂီၤဂီၢ် မ့တမ့်၊ တအိဉ်ဒီးအဂ့ၢ်အပီၢ်ဒီးပှၤတဂၤအတၢ်မၤ မ့တမ့်၊ တၢ်မၤလိ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, မ့တမ့်၊ 3) မၤဘဉ်ဒိ ပှၤတဂၤ အတၢ်ဖံး တၢ်မၤလၢအတဂ့ၤ မ့တမ့်၊ တၢ်မၤလိမၤဒီးတၢ်ခွဲးဂ့ၤဘဉ်တဖဉ် နှဉ်လီၤ.		•	•	• *	• *
တၢ်သးအိဉ်မၤဆူဉ်မၤဆီးတၢ် [1] [2] မၤကမဉ်ထီဒါ ပှၤကိုဖိ, မ့တမ့်၊ မၤဆူဉ်ပှၤကိုဖိလၢကနှာ်လီၤပဉ်ဃုာ် တၢ်မၤကမဉ်သဲစးတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, လၢအဒုးအိဉ်ထိဉ် တၢ်လီၤဘဉ်ယိဉ် ဒိဉ်ဒိဉ် မှၢ်မှၢ်လၢကမၤဘဉ်ဒိပှၤ လၢပှၤကိုဖိနှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်မၤဝဲ မ့တမ့်၊ ဘဉ်ထွဲဒီးပှၤကိုဖိတၢ် ကရၢကရိ, မ့တမ့်၊ လၢတၢ်ပညိဉ်ကွၢ်စိအဂၤ တမံၤလၢ်လၢ်အဂီၢ်နှဉ်လီၤ.				•	
ပီးလီလၢတမၤတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤ, တၢ်အိဉ်ဒီး, တၢ်စူးကါ မ့တမ့်၊ တၢ်ဟ်လီၤသး လၢကစူးကါအဂီၢ် ပီးလီလၢတၢ်ဒုးအိဉ်ထိဉ်အီၤလၢ တၢ်တမၤတၢ်တစီၢ်တလီၢ် မ့တမ့်၊ ပှၤမၤ တၢ်တသ့ ဒ်အမ့်၊ ကျိလီမ့ဉ်အူ (taser), ကျိလီမ့ဉ်အူထုးတရူၤ (stun gun) မ့တမ့်၊ တၢ်ခးက်သဝံလၢအမၤလီၤမော်ထံနှဉ်လီၤ. တၢ်ကဘဉ်မၤဖျါထိဉ်တၢ်စူးကါ မ့တမ့်၊ တၢ်ဟ်လီၤသးနှဉ်လီၤ.					• *
ပီးလီလၢအမၤတၢ်လီၤတူာ်လီၤကာ်, တၢ်အိဉ်ဒီး, လၢတအိဉ်ဒီးတၢ်စူးကါ မ့တမ့်၊ တၢ်ဟ်လီၤသးလၢကစူးကါ. ကွၢ်လၢထး. တၢ်တဘဉ်ဒုးနဲဉ်တၢ်စူးကါ မ့တမ့်၊ တၢ်ဟ်လီၤသးဘဉ်. ခီဆၢတၢ်မၤကမဉ်တၢ်အခီဉ်ထံးတဘျီနှဉ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဟံးနှၢ်ကွံာ်တၢ်ဒီး တၢ်တဲသကိုး တၢ်ဒီး ပှၤကိုဖိဒီးမိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်နှဉ်လီၤ.	•	•	•	• *	

*ဘီးဘဉ်သ့ဉ်ညါတၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢဝဲဒၢးဒီးဂ့ၢ်ဂီၤအူတၢ်ပၢဆ့ၢ်ရဲဉ်ကျဲတၢ်

တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီးတၢ်ခီဆၢအပတီၢ်တဖဉ်	အပတီၢ်တဖဉ်				
	1	2	3	4	5
တၢ်နှာ်လီၤမၤတံာ်တာ်/တၢ်တြီမၤတံာ်တာ် တၢ်မၤတၢ်တမံၤလၢ်လၢ်လၢကတြိပှၤမၤတၢ်ဖိလၢကမၤ အဝဲအမူဒါလၢ အလီၤဘဉ်အီၤဖိုးသဲစးတဖဉ်, ပဉ်ဃုာ်ဒီးပှၤပၢဆ့ၢ်ရဲဉ်ကျဲၤတၢ်ဃိ သမံထံတ ဖဉ်နှဉ်လီၤ.		•	•		
ကျိာ်, လၢအမၤဆါမၤပယွဲတၢ်သ့ ပှၤကိုဖိရၢၤလီၤတၢ်ကစီဉ်လၢတၢ်ကတိၤ လၢအပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်မၤသးဒိဉ် ထီဉ်ပှၤ မ့တမ့ၢ် ကျိာ်လၢအမၤပျံၤမၤဖုးတဖဉ်နှဉ်လီၤ.		•	•	•	
ကျိာ်, တၢ်တဘဉ်ဘျိုးဘဉ်ဒါ တၢ်ဆိဉ်တၢ်ထု မ့တမ့ၢ် စူးကါတၢ်ကတိၤလၢ ကျဲလၢတၢ်တဟ်ကဲ တၢ်အပူၤနှဉ်လီၤ.	•				
ဟးထိဉ်လၢကိုအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖဉ် ဟးထိဉ်လၢကိုအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ ဖဲတၢ်ထိဉ်ကိုအနှဉ်ရံဉ် လၢတအိဉ်ဒီး ပှၤမၤတၢ်ဖိဟ့ဉ်အခွဲးဘဉ်နှဉ်လီၤ.		•			
ကသံဉ်ကသီဖိလစံဉ်တၢ်မၤကမဉ်သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီ ပှၤကိုဖိတဖဉ်စူးကါ မ့တမ့ၢ် ရၤလီၤကသံဉ်ကသီလၢအိဉ်ဒီးကသံဉ်သရဉ်တၢ်နဲဉ်လီၤ မ့တမ့ၢ် တအိဉ်ဒီးကသံဉ်သရဉ်တၢ်နဲဉ်လီၤလၢ ကျဲလၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအပူၤနှဉ်လီၤ.		•	•	•	•
တၢ်အိဉ်ဒီး, တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်တြီဃာ်ဝဲတဖဉ်, တၢ်အဒိလၢ တၢ်အိဉ်ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖဉ်ဒ်အမ့ၢ် (ဒီးအတမ့ၢ်ထဲဒဉ်လၢ) ကျိချုံပ့ာ်သဉ်, snaps-pop-its, မံဉ်ဒွဲး, ထးကျီစု, အီဉ်ဒံဉ်အိဉ်တၢ်ဟ့ဉ် ပလီၢ်ဝီးလီ, ဒီး တၢ်လာ်ကွဲဖိတဖဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပီးတၢ်လီတဖဉ် (လၢအပဉ်ဃုာ်ကျိလာ်ကွဲတဖဉ်လၢ အတမ့ၢ်ဒ်သိးဒီး ကျိစဲးတဖဉ်, ဒီခိဉ်စူ, ဒီလာ်ကွဲ ဒီး တၢ်အဂုၤဂၤ) လၢအတဘဉ်တၢ်ဟ်ပနီဉ် အီၤဒ်အမ့ၢ် တၢ်စုကဝဲၤဘဉ်ဆဉ် ဒုးအိဉ် ထိဉ်တၢ်ကီတၢ်ခဲတၢ်မၤတံာ်တာ်တၢ်သ့စ့ၢ်ကီးလီၤ.	•	•			
လၢအလီၢ်ကဝီၤအချၢ ပှၤကိုဖိလၢအိဉ်လၢတၢ်ဟ်ပနီဉ်လီၤန့ၢ်အဝဲသ့ဉ်အလီၢ်ကဝီၤအချၢ (အဒိ. ဟးထိဉ်လၢတၢ်မၤလိတီၤဒၢး မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလိမၤဒိးခိဉ်ဃၢၤလၢ တအိဉ် ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်အခွဲး, ဟးဝ့ၤဝီၤလၢဘျိဉ် မ့တမ့ၢ် ကိုတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ)	•	•			
တၢ်မၤကမဉ်တၢ်ပတုာ်သိလ့ဉ်လီၢ် တၢ်ပတုာ်သိလ့ဉ်လၢလီၢ်ကဝီၤလၢတၢ်တဟ့ဉ်အခွဲး လၢကိုတၢ်စုလီၢ်ခီဉ် ခိဉ်အဖီခိဉ်နှဉ်လီၤ.	•				
တၢ်မၤဆူးမၤဆါနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် (တၢ်မၤဘဉ်ဒိနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်) ပှၤကိုဖိအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢကမၤတၢ် လၢအဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ် မၤဘဉ်ဒိဆါ ပှၤအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်နှဉ်လီၤ.		•	•*		
တၢ်မၤဆူးမၤဆါနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် (တၢ်မၤဘဉ်ဒိနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်ဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ်) ပှၤကိုဖိအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢကမၤတၢ် လၢအဒုးအိဉ်ထိဉ် တၢ်မၤ ဘဉ်ဒိဆါ ပှၤအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်ဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ်နှဉ်လီၤ.			•*	•*	
တၢ်မၤဆူးမၤဆါပူၤမၤတၢ်ဖိအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် ပှၤကိုဖိတဂၤအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးဒီးမၤတခါလၢအဘဉ်မၤဒိဘဉ်ထံး ပှၤမၤတၢ်ဖိအနီၢ်ခိလၢတၢ်တတူၢ်လာ်မာ့အီၤနှဉ်လီၤ. တၢ်အံၤပဉ်ဃုာ်, ဘဉ်ဆဉ် အတမ့ၢ် ထဲဒဉ်လၢ, တၢ်ဆိဉ်တၢ်, တၢ်ဒဲတၢ်, တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်, တၢ်ထူပ့ာ်တၢ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ.		•	•*		
တၢ်ဘဉ်ထံးဒီးနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် (တအိဉ်ဒီးတၢ်မၤဘဉ်ဒိနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်) ပှၤကိုဖိတဖဉ်နှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢ တၢ်မၤဒိဘဉ်ထံးနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်လၢတဘဉ်ဘျိုးဘဉ်ဒါ, ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဆိဉ်တၢ်, တၢ်ထူပ့ာ်တၢ်, တၢ်တီၢ်လာ်ကွဲလာ်သး ဒီး တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်နှဉ်လီၤ.	•	•	•		

*ဘီးဘဉ်သ့ဉ်ညါတၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢဝဲဒၢးဒီးဂ့ၢ်ဂီၤအူတၢ်ပၢဆ့ၢ်ရဲဉ်ကျဲၤတၢ်

တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီးတၢ်ခီဆၢအပတိၢ်တဖဉ်	အပတိၢ်တဖဉ်				
	1	2	3	4	5
တၢ်အိဉ်ဒီး, ကျိတၢ်စုကဝဲၤအဂၤ မ့တမ့၊် တၢ်ပီးတၢ်လီ, တမ့၊်ကျိ ဒီးတတုၤထီဉ်ဒီး Minnesota သဲစးတၢ်ဘျၢ ကျိတၢ်စုကဝဲၤလၢ အလီၤဘဉ်ယိဉ် အခီပညီတဖဉ်, လၢတအိဉ်ဒီးတၢ်စူးကါ မ့တမ့၊် ဟ်လီၤသးလၢကစူးကါ ဒ်ကျိတၢ်စုကဝဲၤအသိး ပီးလီလၢတၢ်တထုးထီဉ်အီၤဒ်ကျိတၢ်စုကဝဲၤလၢအလီၤဘဉ်ယိဉ်တဖဉ် အသိးဘဉ် ဘဉ်ဆဉ်မၤဘဉ်ဒိနိၣ်ခိမိၣ်ပှၤ်သ့, မၤဘဉ်ဒိနိၣ်ခိမိၣ်ပှၤ် ဒိဉ်ဒိဉ် မုၢမ့၊် မ့တမ့၊် မၤပျံၤလၢကမၤဘဉ်ဒိနိၣ်ခိမိၣ်ပှၤ်နှဉ်လီၤ. အဒိပဉ်ဃုာ်ဒီး ဒီလၢအပဉ်ဒီး အကန့ဉ် လၢ 2.5 စုမ့ၢ်ဒိဉ်အဖိလာ်, ဒီလၢအကူးတဲာ်တၢ်ဒၢတဖဉ်, ဒီလူၤခဉ်ဆူဉ်, အဂၤတဖဉ်. တၢ်တဘဉ်ဒုးနဲဉ် ဖျါထီဉ်လၢတၢ်ကစူးကါ မ့တမ့၊် ဟ်လီၤသးလၢကစူး ကါအီၤဘဉ်နှဉ်လီၤ.					• *
တၢ်အိဉ်ဒီး/စူးကါကျိတၢ်စုကဝဲၤလၢအလီၤဘဉ်ယိဉ် လၢတမ့၊် ကျိ ပီးလီလၢတၢ်ဒုးအိဉ်ထိဉ်အီၤ မ့တမ့၊် ဘိုအီၤဒ်ကျိတၢ်စုကဝဲၤလၢ အမၤသဲတၢ်သ့ မ့တမ့၊် မၤဘဉ်ဒိနိၣ်ခိမိၣ်ပှၤ်လၢ အဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ်နှဉ်လီၤ. အဒိပဉ်ဃုာ်ဒီး ဒီလၢအိဉ်ဒီးအကန့ဉ် 2.5 စုမ့ၢ်ဒိဉ် မ့တမ့၊် ထီန့ၢ်အန့ဉ်, ကျိအဒိတဖဉ်, BB ကျိ, မ့တမ့၊် စုကမိာ်တိၢ်ဘိလၢအိဉ်ဒီးအကန့ဉ် တဖဉ် (brass knuckles) လီၤ.					• *
တၢ်အိဉ်ဒီး/စူးကါကျိတၢ်စုကဝဲၤ မ့တမ့၊် တၢ်ပီးတၢ်လီ, တမ့၊်ကျိ ဒီး တတုၤထီဉ်ဒီး Minnesota သဲစးတၢ်ဘျၢ ကျိတၢ်စုကဝဲၤလၢ အလီၤ ဘဉ်ယိဉ်အခီပညီ, ဃုာ်ဒီးတၢ်စူးကါ မ့တမ့၊် ဟ်လီၤသးလၢကစူးကါ ပီးလီလၢတၢ်တထုးထီဉ်အီၤဒ်ကျိတၢ်စုကဝဲၤလၢအလီၤဘဉ်ယိဉ်တဖဉ် အသိးဘဉ် ဘဉ်ဆဉ်မၤဘဉ်ဒိနိၣ်ခိမိၣ်ပှၤ်သ့, မၤဘဉ်ဒိနိၣ်ခိမိၣ်ပှၤ် ဒိဉ်ဒိဉ် မုၢမ့၊် မ့တမ့၊် မၤပျံၤလၢကမၤဘဉ်ဒိနိၣ်ခိမိၣ်ပှၤ်နှဉ်လီၤ. အဒိပဉ်ဃုာ်ဒီးဒီလၢအပဉ်ဒီး အကန့ဉ် လၢ 2.5 စုမ့ၢ်ဒိဉ်အဖိလာ်, ဒီလၢ အကူးတဲာ်တၢ်ဒၢတဖဉ်, ဒီလူၤခဉ်ဆူဉ်, အဂၤတဖဉ်. တၢ်ကဘဉ်ဒုးနဲဉ် ဖျါထီဉ်တၢ်စူးကါ မ့တမ့၊် တၢ်ဟ်လီၤသးလၢ ကစူးကါ တဖဉ်လီၤ.					• *
မ့ဉ်အူဖိပီးလီတဖဉ်, တၢ်အိဉ်ဒီး ဒီး/မ့တမ့၊် တၢ်ပိၢ်ဖးထီဉ် တၢ်ခးမ့ဉ်အူဖိ မ့တမ့၊် မ့ဉ်လိာ်ကွဲလၢ ဒုးကဲထီဉ် မ့ဉ်အူအိဉ်ထိဉ်တၢ်သ့.			•	• *	
ကလုာ်ဒူဉ် မ့တမ့၊် တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ တၢ်စုဆူဉ်ခီဉ်တကးတဖဉ် [1] [2] ကလုာ်ဒူဉ် မ့တမ့၊် တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ တၢ်စုဆူဉ်ခီဉ်တကးမ့၊်ဝဲ တၢ်မၤဘဉ် ဒိဆါနိၣ်ခိမိၣ်ပှၤ် မ့တမ့၊် မၤဆူးမၤဆါ မ့တမ့၊် မၤပျံၤမၤဖုးတၢ် မ့တမ့၊် မၤဆူး မၤဆါပှၤအဂၤမ့၊်လၢ, မ့တမ့၊် ကျဲလၢအိဉ်ဒီးအဂ့ၢ်အခၢးလၢအ ဘဉ်ထွဲဒီး, ကလုာ်ဒူဉ် မ့တမ့၊် တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါနှဉ်လီၤ.				• *	
တၢ်နိဉ်သိလ့ဉ်လၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်ကဲ မ့တမ့၊် တအိဉ်ဒီးတၢ်ပလိၢ်သး တၢ်နိဉ်သိလ့ဉ်လၢကိုတၢ်စုလိၢ်ခိဉ်ခိဉ်အဖိခိဉ် လၢကျဲလၢအဒုးအိဉ် တၢ်လီၤဘဉ်ယိဉ်လၢပှၤကညီ မ့တမ့၊် တၢ်စုလိၢ်ခိဉ်ခိဉ်အဂိၢ်နှဉ်လီၤ.				• *	
တၢ်မၤနီဉ်မၤဃါ ဒီးတၢ်အုဉ်သး တၢ်မၤကဘျုံးကဘျုဉ်တၢ် တၢ်မၤကဘျုံးကဘျုဉ်တၢ် မ့တမ့၊် ဆီတလဲတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ မ့တမ့၊် တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖြဉ်, ဂ့ၢ်လိာ်လၢကဟ့ဉ်လီၤတၢ်အုဉ်သးလၢအဘဉ်ဘျိုးဘဉ်ဒါ, မ့တမ့၊် ဟ့ဉ်လီၤတၢ်အုဉ်သးလၢအကမဉ်ဆူပှၤမၤတၢ်ဖိအအိဉ်လီၤ.		•	•		
တၢ်တမျာ်တၢ်/တၢ်ဃ့ဆူဉ်ဃ့စီးတၢ် ဟံးဃာ်တၢ်စုလိၢ်ခိဉ်ခိဉ်လၢပှၤအဂၤတဂၤအအိဉ် လၢတၢ်မၤဆူဉ်မၤစိး မ့တမ့၊် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးနှဉ်လီၤ.				• *	
တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢမုဉ်ခွါသံ့ဉ်ထံးတကပၤ နှာ်လီၤပဉ်ဃာ်လၢတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢမုဉ်ခွါသံ့ဉ်ထံးတကပၤ ပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့၊်တၢ်ဟ်ပနီဉ်, တၢ်မံဃာ်အိဉ်ဃာ်လာ်သး, မုဉ်ခွါသံ့ဉ်ထံးတၢ်ဘဉ်ဒုးဘဉ်ဒါ, တၢ်ဟ်ဖျါထိဉ်လၢတဘဉ်ဘျိုးဘဉ်ဒါ, မ့တမ့၊် ဖိဉ်လီၤမုဉ်ခွါကွၢ်ဂီၤဒီးမၤမှာ်ဖံးမှာ်ညဉ်အသး.		•	•	• *	

*ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါတၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢဝဲၤဒၢးဒီးဂ့ၢ်ဂိၢ်အူတၢ်ပၢဆ့ၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်

တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီးတၢ်ခီဆၢအပတီၢ်တဖဉ်	အပတီၢ်တဖဉ်				
	1	2	3	4	5
တၢ်မၤအ့နမၤပယွဲလၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတကပၤ [1] တၢ်မၤအ့နမၤပယွဲလၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတကပၤ ပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဒုးနဲဉ်မုဉ် ခွါသွံဉ်ထံးလၢတၢ်တတူၢ်လိာ်မှာ်အီၤ, တၢ်ဃ့ထီဉ် မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး လၢတၢ်ဘဉ်သးတမံၤမံၤအဂီၢ်, တၢ်မၤသူဉ်ပိၢ်သးဝးထီဉ်သးလၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး တကပၤလၢနီၢ်ခိမိၢ်ပုၢ်တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလၢ နီၢ်ခိမိၢ်ပုၢ် အဂၤ မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးတဲသကိးဘဉ်ဃးဒီး မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအန့ဆၢဉ် ဖဲ (က) တၢ်တီဉ်ဖျါထီဉ်တၢ်မၤတၢ် မ့တမ့ၢ် မၤတၢ်ဆဲးကျိးတဲသကိး တၢ်လၢတၢ်ဘျၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်သိဉ်တၢ်သီ, လၢဖျိဖျိ ဖျါဖျါ မ့တမ့ၢ်, တမ့ၢ်ဖျိဖျိဖျါဖျါ, ဟံးဃာ်တၢ်ဖံး တၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကူဉ် ဘဉ်ကူဉ်သ့, မ့တမ့ၢ် (ခ) တၢ်တီဉ်ဖျါထီဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်တၢ်မၤတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးတဲသကိးတၢ် ခီဖျိ ပှၤနိၢ်တဂၤ စုာ်စုာ်အံၤ တၢ်စူးကါ အီၤဒ်တၢ်ဂ့ၢ်နိၢ်နိၢ်လၢတၢ်ဆၢတာ်ာ် အပူၤ လၢအမၤဘဉ်ဒိ ပုၤတဂၤ အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကူဉ်ဘဉ် ကူဉ်သ့, မ့တမ့ၢ် (ဂ) တၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးတဲသကိးတၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ပညိဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒိဘဉ် ဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်နှာ်လီၤမၤတံာ် တာ်လၢ အိဉ်ဒီးအဂ့ၢ်အ ခၢးဒီး ပုၤတဂၤစုာ်စုာ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့, မ့တမ့ၢ် ဒုး အိဉ်ထီဉ် တၢ်မၤတံာ်တာ်, တၢ်အ့ဉ် လိာ်ဆိးက့, မ့တမ့ၢ် မၤဘဉ်ဒိဘဉ် ထံးတၢ်ဖံးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ခိဉ်ဃၢၤန္ဉာ်လီၤ.		•	•	•*	
တၢ်မၤတၢ်တကြၢးတဘဉ်လၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတကပၤ, တၢ်မၤအ့နမၤတံာ် တာ် တၢ်မၤကမဉ်တၢ်လၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးန္ဉာ် ပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤကမဉ်သဲစး “တၢ်မၤကမဉ်တၢ်လၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး” မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကမဉ်တၢ်လၢ မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအဂၤတမံၤလၢ်လၢ် လၢအကဲထိဉ် တၢ်မၤကမဉ်သဲစး ဖဲပှၤဒိဉ် တုာ်ခိဉ်ပှဲၤမၤ ကမဉ်တၢ်အခါန္ဉာ်လီၤ.				•*	•*
တၢ်မၤတရီတပါလၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတကပၤ [1] [2] တၢ်မၤတရီတပါတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဆူဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဃျိၤမၤဖုးတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဆူဉ်တၢ်လၢအပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဖိဉ်ပုၤအဂၤ တဂၤအမုဉ်ခွါ က့ၢ်ဂီၤ မ့တမ့ၢ် မၤဆူဉ်ပှၤတဂၤလၢကဖိဉ်ပှၤတဂၤလၢ်လၢ်မုဉ်ခွါက့ၢ်ဂီၤအကူာ် တဖဉ်နှဉ်လီၤ.				•*	•*
ပှၤကိုဖိအတၢ်ကူတၢ်သိး တၢ်ကူတၢ်သိး မ့တမ့ၢ် နီၢ်ကစၢ်တၢ်ကဆဲကဆီ လၢတဘဉ်လိာ်ဒီး ဖီလစံဉ်တဖဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်နဲဉ်ကျဲတဖဉ်လၢဘဉ် တၢ်ဟ်လီၤအီၤ လၢ ကို မ့တမ့ၢ် ကိုကီၢ်ရ့ဉ်နှဉ်လီၤ.	•	•			
တၢ်လိာ်လ့ဒီးတၢ်ကိးမံၤ တၢ်မၤအသးလၢတၢ်လိာ်လ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကိးမံၤ လၢအိဉ်ဒီး မ့တမ့ၢ် တအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢကမၤဘဉ်ဒိ ဘဉ်ထံး, မၤလီၤပုၤအေ လၢကပီၤ, တၢ်မၤမ်ာ်ဆှးတၢ် မ့တမ့ၢ် မၤဆူးမၤဆါပုၤအဂၤန္ဉာ် တၢ်ကြၢးဟ်ဖျါ ထီဉ်အီၤ ဖဲတၢ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤမ့ၢ်တတုၤထီဉ်ဒီး တၢ်မၤနၤၤမၤဃာ် အခီပညီဒဉ်လဲာ်နှဉ်လီၤ.	•				
တၢ်စူးကါကမဉ်စဲးဖိကဟဉ်/တၢ်မၤတရီတပါတၢ် တၢ်အံၤပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်တမၤမူဒါတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, တၢ်စူးကါ iPads လၢတၢ် တပလီၢ်သးအပူၤ ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီလီၤတာ်ာ် လၢတအိဉ်ဒီး တၢ်ဟ့ဉ် အခွဲးဘဉ်နှဉ်လီၤ.	•	•	•		
စဲးဖိကဟဉ် – တၢ်စူးကါကိုကီၢ်ရ့ဉ် စဲးဖိကဟဉ်တၢ်မၤစၢၤ **တၢ်စူးကါတဘဉ်ဘျိုးဘဉ်ဒါ** တၢ်မၤတရီတပါ တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ကမံးတာ်မိၢ်ပုၢ် တၢ်စူးကါ စဲးဖိ ကဟဉ်ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးဖိလစံဉ် မ့တမ့ၢ် ဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်စူးကါ ကိုကီၢ်ရ့ဉ် အခီဉ်ဖျုထၢဉ်တၢ်ပီးတၢ်လီတဖဉ်, တၢ်မၤအကျဲသနူတဖဉ်, ပှၤဘျးစဲ မ့တမ့ၢ် ခီဉ်ဖျုထၢဉ်ဒွဲပူၤတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲလၢ တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤ တသ့ မ့တမ့ၢ် တဖိးသဲစးတဖဉ်နှဉ်လီၤ.			•	•	•*	
တၢ်ဟုဉ်တၢ်ဘျၢ တၢ်ဟံးနှ်/တၢ်အိဉ်ဒီးကိုကီၢ်ရ့ဉ်တၢ်စုလီၢ်ခီဉ်ခိဉ် ဒီးပုၤအဂၤတ ဂၤအတၢ်စုလီၢ်ခီဉ်ခိဉ် ပဉ်ဃုာ်ဒီး ဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ပနီဉ် ဆ့ဖျိဉ်လၢၤကွဲးကဲး, အံဉ်လဲးထြိနံးတၢ်ပီးတၢ်လီလၢအပှၤဒိဉ်တဖဉ်, အဂၤန္ဉာ်လီၤ.	•	•	•	•*	

*ဘီးဘဉ်သ့ဉ်ညါတ်ဘံဉ်တ်ဘာဝဲဒေးဒီးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတ်ပာဆှာရဲဉ်ကျဲၤတ်

တ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတ်တ်သိဉ်တ်သီဒီးတ်ခီဆာအပတီၢ်တဖဉ်	အပတီၢ်တဖဉ်				
	1	2	3	4	5
တ်ဟုဉ်တ်ဘျဉ်, လာနီၢ်ကစ် [2] တ်ဟ်လီၤသးလာကဒုးအိဉ်ထီဉ်တ်မၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး မ့တမ့ၢ် မၤဘဉ်ဒိ ဆါပှၤအဂၤတဂၤ မ့တမ့ၢ် ပှၤအဂၤတဂၤအ တ်စုလီၢ်ခီဉ် ခိဉ်လာ ဘဉ်တ်ဟ့ဉ်လီၤအီၤလာပှၤတဂၤ လာတ်အိဉ်ဘူးဒီးပှၤလာဘဉ်တ်မၤပျုံၤမၤ ဖုးအီၤအနီၢ်ခိမိၢ် ပှၢ်အပူၤနှ့ဉ်လီၤ. ကဘဉ် အိဉ်ဒီး တ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးသတူၢ်ကလာ် မ့တမ့ၢ် တ်မၤတရီတပါ နှ့ဉ်လီၤ. ပှၤပာဆှာရဲဉ်ကျဲၤတ်တဖဉ်ကြားပလီၢ်သးလာ ကဃိ သမံထံပှၤကိုဖိ အတ်ဟ် လီၤသးလာကမၤ တ်ဟ်ဖျါထီဉ်သး ဒီးကွၢ်ထံ ဆိကမိဉ် တ်ဂ့ၢ်နီၢ်နီၢ်လာဘဉ်တ်ဒုးနဲဉ်ဟ်ဖျါထီဉ်အီၤလာ ကဘျုံးပၤ 13 အဖီခိဉ် နှ့ဉ်လီၤ. ကွၢ်တ်အဒိတဖဉ် ဒီး တ်နဲဉ်ကျဲလာ ဝီၢ်ဩအပူၤနှ့ဉ်တက့ၢ်.	•	•	•	•*	
တ်မၤပျုံၤမၤဖုး, လာတမ့ၢ်နီၢ်ကစ် [2] တ်ဟ်လီၤသးလာကဒုးအိဉ်ထီဉ် တ်မၤဘဉ်ဒိဆါ မ့တမ့ၢ် တ်စုဆူဉ်ခီဉ် တကးလာတ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် တ်ကွဲးဆူ ပှၤအဂၤတဂၤ မ့တမ့ၢ် ပှၤတဂၤအတ်စုလီၢ်ခီဉ်ခိဉ် လာတ်ရၤလီၤအီၤလာအ့ထာဉ်နဲးအဖီခိဉ် မ့တမ့ၢ် ခီဖျိလာကျိၤ ကျဲအဂၤတဖဉ်နှ့ဉ်လီၤ. ပှၤပာဆှာရဲဉ်ကျဲၤ တ်တ ဖဉ်ကြားပလီၢ်သးလာ ကဃိသမံထံ ပှၤကိုဖိ အတ်ဟ်လီၤသး လာကမၤ တ်ဟ်ဖျါထီဉ်သး ဒီးကွၢ်ထံ ဆိကမိဉ် တ်ဂ့ၢ်နီၢ်နီၢ်လာဘဉ်တ်ဒုး နဲဉ်ဟ်ဖျါထီဉ်အီၤလာ ကဘျုံးပၤ 11 အဖီခိဉ် နှ့ဉ်လီၤ. ကွၢ်တ်အဒိတဖဉ် ဒီး တ်နဲဉ်ကျဲလာ ဝီၢ်ဩအပူၤနှ့ဉ်တက့ၢ်.	•	•	•	•*	
တ်မၤပျုံၤမၤဖုး, လာအနး [1] [2] တ်မၤပျုံၤမၤဖုးလာတ်မၤတရီတပါ- (i) မၤတ်ဒီးတ်ဟ်လီၤသးလာကဒုးအိဉ်ထီဉ် တ်မၤပျုံၤမၤဖုးတ်ဒိဉ်ဒိဉ် ကလာ် မ့တမ့ၢ် တ်ပျုံၤတ်အါ တလာ လာကိုပှၤတဝ၊ အကူာ် လာအဂၢၢ်အကျၢၤ, (ii) မၤတ်ဒီးတ်ဟ်လီၤသးလာကဒုးအိဉ်ထီဉ်တ်ဃ့ၢ်ပူၤဖျဲး မ့တမ့ၢ် ကးတံာ်တ်သူဉ်ထီဉ်, တ်ရိဉ်ဖှိဉ် ထီဉ်သးအလီၢ်အကျဲ, ကိုအမူး တဖဉ်, မ့တမ့ၢ် သိလ့ဉ်, (iii) ထီဒါမၤကမဉ် ပှၤတဂၤစုာ်စုာ် မ့တမ့ၢ် ကရူၢ်, မ့တမ့ၢ် (iv) တ်ဟ်ဖျါတမံၤလ်လ်လာ တတူၤထီဉ်ဒီးတ်မၤပျုံၤမၤဖုးတ် အခီပညီ, ဘဉ်ဆဉ်မၤတ်လာ တ်ဟ်ကဲတအိဉ်လာဒုးအိဉ် ထီဉ်တ် လီၤဘဉ် ယိဉ်, ဒုးအိဉ်ထီဉ်တ်နီၢ်နီၢ်, လာတ်ပျုံၤတ်ဖုးတ် ဒိဉ်ဒိဉ်ကလာ်, တ်ပျုံၤ တ်ါတလာ, တ်ဃ့ၢ်ပူၤဖျဲး, မ့တမ့ၢ် တ်ကးတံာ်လာ အိဉ်ဒီးတ်ကွၢ်ထံဆိ ကမိဉ်တ် (i) ဒီး (ii). **ပှၤပာဆှာရဲဉ်ကျဲၤတ်တဖဉ် ကွၢ်ထံဆိကမိဉ်လာ တ်မၤဆူးမၤဆါတ်အံၤ တ်ကြားကွၢ်ကဒါက့ၤတ်မၤပျုံၤမၤဖုး တ်အခီပညီ ခီဖျိလာ်ဟံး ဃာ်အံၤလာတ်ဃုသ့ဉ်ညါဆာတ်လာ မ့ၢ်တ်မၤဆူးမၤဆါတ်လာအကြား အဘဉ်အံၤမ့ၢ် တ်မၤပျုံၤမၤဖုး, တ်မၤပျုံၤမၤဖုး, တ်မၤအာတ်, မ့တမ့ၢ် ကျာ်, လာအမၤတရီတပါတ်ဇါနှ့ဉ်လီၤ. ကွၢ်တ်အဒိ တဖဉ် ဒီး တ်နဲဉ်ကျဲလာ ဝီၢ်ဩအပူၤနှ့ဉ်တက့ၢ်.**				•*	•*
ညါသူးဒီး တ်ဖိတ်လံၤပီးလီအဂၤလာ အဘဉ်ထွဲဒီးညါသူးတဖဉ်, တ်ပာဘဉ်အီၤ/တ်စူးကါအီၤ တ်ကြီပှၤကိုဖိတဖဉ်လာ ကအိဉ်ဒီးညါသူး, မာ်ထူ (e-cigarettes) ဒီးတ်ဖိတ်လံၤပီးလီအရၤလာ အဘဉ်ထွဲဒီး ညါသူးလာ အတ်ပာအပူၤ ဘဉ် နှ့ဉ်လီၤ. ကွၢ်ကမံးတံာ်မိၢ်ပှၢ် အဖီလစံဉ် 414.00 ဖဲ spps.org/board-policies.		•	•		
တ်လဲၤနှာ်လီၤဆူပှၤဂၤအတ်လီၢ်လာ တမၤနှ့ၢ်အခွဲး, လာအပဉ်ဃုာ်ဒီး တ်ဆာကတီၢ်လာ တ်ပျၢ်ကွံာ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တ်ဒုးအိဉ်ပတုာ်အီၤတစိၤ တလီၢ်တဖဉ် တ်အိဉ်ဖဲကိုအတ်စုလီၢ်ခီဉ်ခိဉ်လီၢ်ကဝီၤတဖဉ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် အိဉ်ဖဲကိုအတ်ဟူးတ်ဂဲၤတဖဉ်အပူၤ ဖဲကိုအပှၤ ပာဆှာတ်တဖဉ် မ့တမ့ၢ် ပှၤအဂၤတဂၤ လာ အိဉ်ဒီးမူဒါဖိးသဲစးလာ ကကွၢ်ထွဲကိုကရာ နဲဉ်လီၤအီၤလာကဟး ထီဉ်ကွံာ်.			•	•*	

*ဘီးဘဉ်သ့ဉ်ညါတ်ဘံဉ်တ်ဘာဝဲဒေးဒီးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတ်ပာဆှာရဲဉ်ကျဲၤတ်

[1] လာကမၤနှ့ၢ်အါထီဉ် တ်ဂ့ၢ်တ်ကျိၤဘဉ်ထွဲ ဖိသဉ်အပှၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်တဖဉ်အဂီၢ်, ဝံသးစူၤ ဆဲးကျာ ပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါ (Ombudsperson) ဖဲ 651-767-8394 တက့ၢ်.

ပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါ (Ombudsperson) အိဉ်ဖဲ 360 Colborne Street, Saint Paul, MN 55102 နၣ်လီၤ.

[2] ပှၤကိုဖိခီဆၢတၢ်ကရူၢ် (Student Response Team) ကအိဉ်ဖိုဉ်လၢ ကသမံသမိးဘဉ်ဃး တၢ်မၤလီၤပျံၤလီၤဖုးတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢ အမၤလီၤပျံၤလီၤဖုးတၢ်အပတီၢ်ဒီး တၢ်နာ်နၢ်အီၤသ့ထဲလဲဉ်နၣ်လီၤ.

တၢ်သိဉ်တၢ်သီအကျိုၤအကျဲ

တၢ်ကမၤတၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝိမၤတၢ်လၢ အဘဉ်ထွဲဒီး တၢ်ဖိဉ်ဃံး တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒ် စုဉ်ဖိလ်ပဒိဉ်ကိုတဖဉ် တၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်အဖိလ်စံဉ်အိဉ်အသိး, ဒီးဒ် မံဉ်နံဉ်စိဉ်ထဉ် တၢ်ထုးထီဉ်ကွံဉ်ဖိသဉ်လၢကိုလၢအကြၢးအဘဉ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီ (Minnesota Pupil Fair Dismissal Act), ဒီးသဲစးလၢ အဘဉ်ထွဲ အဂၤတဖဉ်အတၢ်လိဉ်ဘဉ် အသိးလီၤ.

ပှၤကိုဖိတဂၤလၢ်လၢ်လၢ အမၤကမဉ်ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ဒီဘှဉ် ကိုဖိအတၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်ဖိလ်စံဉ်နှၣ် ကဘဉ်တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝိအီၤဒ် တၢ်ဗိာ်ထွဲထီဉ်အခဲလၢ တၢ်ကွဲးဟ်လီၤအီၤ လၢ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီးမူဒါ အလံာ်ဟံးယာ်အပူၤအသိးနှၣ်လီၤ.

ကိုတဖဉ်ကကျဲးစၢး စူးကါဝဲ တၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်မၤအကျိုၤအကျဲဒီးတၢ်မၤအလုၢ်အလၢ်တဖဉ် လၢတၢ်တထုးထီဉ်ကိုဖိလၢကိုတချုးပျၢ်ကှၤ ကိုဖိဆူဟံဉ်, မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်အိဉ်သးဖျါလၢ ကိုဖိဒုးအိဉ်တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုးဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ် သတူၢ်ကလာ်လၢအနိၢ်ကစၢ်ဖီခိဉ် မ့တမ့ၢ် ပှၤလၢအခိဉ် အဃၢၤတဖဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်စုလီၢ်ခီဉ်ခိဉ် အဖီခိဉ်ဘဉ်နှၣ်လီၤ.

ကိုဖိတဂၤလၢ်လၢ်လၢအမ့ၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတာ် ကိုအဖိလ်စံဉ်တခါလၢ အိဉ်ဒီးတၢ်အိဉ်သးလၢတၢ်ကဘဉ်ဆိကတီၢ်အတၢ်ဖံးလိမၤဒီး လၢကျိလၢ အအါန့ၣ် တၢ်မၤလိ တနံၤအတိၢ်ပူၤနှၣ် ကြၢးအိဉ်ဒီးတၢ်ထံဉ်လာ်အိဉ်သကိးလာ်သးဒီး ကိုခိဉ်နၢ်တဂၤနှၣ်လီၤ.

ကိုဖိလၢဘဉ်တၢ်ဟ်ပတာ်အီၤလၢကိုတစိၢ်တလီၢ်တဖဉ် အိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကမၤဝံၤကိုလံာ်လဲၢ်လၢဘဉ်တၢ်ဟ့ဉ်လီၤအီၤတဖဉ် ဖဲကိုဖိဘဉ် တၢ်ဟ်ပတာ်လၢ ကိုတစိၢ်တလီၢ်အဆၢကတီၢ် ဒီး ဒီးန့ၣ်လံာ်ခရ့ဒံဉ်ပှဲၤပှဲၤလၢအမၤဝံၤကိုလံာ်လဲၢ်တဖဉ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ်ပတာ်လၢ ကိုတစိၢ်တလီၢ်မ့ၢ်အါထီဉ်တုၤလၢ ယဲၢ်သီနှၣ်, ကိုခိဉ်နၢ်လၢအဟ်ပတာ်ကိုဖိတၢ်ထီဉ်ကိုတဂၤ ကဘဉ်ဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢအဘဉ်ဃးဒီး တၢ်ဟ်ပတာ်ကိုဖိအကိုလၢအသိယာ်တီၢ်ပူၤအဂ့ၢ်ဆူ ပှၤပၢဆှၢကိုခိဉ်ကျၢ်၊ ဒီး ကိုပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါအအိဉ်နှၣ်လီၤ.

ပှၤကိုဖိနီတဂၤမး တၢ်တဘဉ်ပတာ်အီၤလၢကိုယာ်နၢ့် အသိ 10 တပယ်ာ်ဃီ လၢတၢ်မၤတမံၤဃီ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကမဉ်တၢ်တမံၤဃီ အယိ, မ့တမ့ၢ်ဘဉ်လၢ ပှၤကိုဖိတဖဉ် ကဒုးအိဉ်ထီဉ် တၢ်ဘဉ်ယိဉ် တဘျီဃီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘဉ်ယိဉ်စဲယဲၤလၢ အနိၢ်ကစၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤလၢ အခိဉ်အဃၢၤ မ့တမ့ၢ် ကိုတၢ်စုလီၢ်ခီဉ်ခိဉ် အဂီၢ်, မ့တမ့ၢ် ဖဲကိုကီၢ်ရ့ဉ် စးထိဉ်မၤတၢ်လၢ ကဟီဟးထီဉ်ကွံဉ်အီၤလၢကို့ အဖၢမုၢ်အခါ, ဒီးဖဲတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်အံၤနှၣ် ဖဲကိုကီၢ်ရ့ဉ် မၤအါထီဉ် တၢ်ဟ်တုာ်လၢကိုသ့ခံလာ် 15 သီတပယ်ာ်ဃီနှၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ်ပတာ်ပုၤကိုဖိဒ်သိးအသုတဟဲထီဉ်ကို့ မ့ၢ်အါန့ၣ် အသိ 10 တပယ်ာ်ဃီလၢ တၢ်မၤလိနံဉ်ဒီတနံဉ်အပူၤအဃိ, ကိုကီၢ်ရ့ဉ် ကဘဉ်ကုာ်ကျဲးစၢး မၤသကိး တၢ်အိဉ်ဖှဉ်ဒီး ကိုဖိဒီး ကိုဖိအမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တချုးလၢ ထုးထီဉ်ကိုဖိလၢကိုနှၣ်လီၤ. တၢ်အိဉ်ဖှဉ်တဘျီအံၤ အတၢ်ပညိဉ် နှၣ်မ့ၢ်ဝဲဒ်သိး ကဂ်ာ ကျဲးစၢးမၤ တၢ်ဆၢတာ်လၢ ကိုဖိအတၢ်လိဉ်ဘဉ်လၢ တၢ်သံကွၢ်သမံထံ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤအဂၤ မ့တမ့ၢ် မ့ၢ် မိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် ကြၢးမၤ တၢ်သမံသမိး မ့တမ့ၢ် ဃုကွၢ်တၢ်ဆါလၢ ကသ့ဉ်ညါဝဲလၢ မ့ၢ်ကိုဖိအံၤလိဉ်ဘဉ် တၢ်ကူစါယါဘျါလၢ ခိဉ်နှာ်ဒီး သးအတၢ်ဆိကမိဉ် တဘဉ်လာ်ဘဉ်စးအဂီၢ် ဧါနှၣ်လီၤ. ခီဖျိလၢ မိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် အတၢ်ဟ့ဉ်ခွဲးအဖီခိဉ်, ကိုကီၢ်ရ့ဉ် ကရဲဉ်ကျဲၤန့ၣ် တၢ်သမံသမိးမၤကွၢ် ကိုဖိအခိဉ်နှာ်ဒီး သး အတၢ်ဆိကမိဉ် နှၣ်လီၤ. တလိဉ်လၢ ကိုကီၢ်ရ့ဉ် ကဘဉ်ဟ့ဉ်နှ့ၣ်တၢ်အပှၤလၢ ခိဉ်နှာ်ဒီးသးအတၢ် ဆိကမိဉ် တၢ်သမံထံအဂီၢ်ဘဉ်.

တၢ်တဘဉ်ထုးထီဉ် မ့တမ့ၢ် နီဉ်ထီဉ်ကွံဉ်အီၤလၢ ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ဟီဉ်ကဝီၤအပူၤ လၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါအီၤဒီး အိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ တၢ်ကမၤ တၢ်စံဉ်ညီဉ်ဒိကနဉ် ဒ်မံဉ်နံဉ်စိထဉ် (Minnesota) သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီအိဉ်အသိးနှၣ်လီၤ.

တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤလၢ တၢ်ဃုထၢကျဲအဂၤတဘိ အတၢ်မၤအကျိုၤအကျဲတဖဉ်

တၢ်ဟ်ပတုာ်လၢကိုအတၢ်ဆၢကတိၤ်အယံာ်	တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤလၢ တၢ်ဟ့ဉ်အိၤ	ကိုအပှၤပၢဆှၢတၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤခၢဉ်စးအမူအဒါ	မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် မူဒါ
တုၤလၢတၢ်ထိဉ်ကိုအနံၤယဲၢ်သိတပယ်ာ်ဃီ	မ့ၢ်သ့နှ၌, တၢ်ကဟ့ဉ်လီၤနၤ ကိုတၢ်မၤ ဒီးဟံဉ် တၢ်မၤဖဲကတိၤ်အံၤတဖဉ်လီၤ.	ရဲဉ်ကျဲၤလၢ နကဟဲဟံးနှ့် ကိုတၢ်မၤ ဒီးဟံဉ် တၢ်မၤလၢ သရဉ်တဖဉ်အအိဉ် တက့ၢ်.	တၢ်ဟဲဟံးနှ့်ကိုတၢ်မၤ ဒီးဟံဉ် တၢ်မၤလၢ ကိုအပှၤပၢဆှၢတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ရဲဉ်ကျဲၤ လၢ တၢ်ကဆှၢလီၤနှ့်ဆူဟံဉ်ဒီး လံာ်ပရၢ လီၤ. ဆှၢ ကဒါက့ၢ, တၢ်မၤလၢတၢ်မၤဝံၤအိၤ ဖဲကိုဖိဟဲထိဉ်က့ၢ်ကိုနှ၌ တက့ၢ်.
ကိုထိဉ်အမ့ၢ်နံၤ ဃုသီဒီး အသီ 10 တပယ်ာ်ဃီ	တၢ်ကရဲဉ်ကျဲၤန့ၢ်ဟ် ကိုဒီးဟံဉ် တၢ်မၤ တဖဉ် လၢတစဲၤခံန့ၢ်ဒီး တၢ်ဟ်ပတုာ်လၢ တၢ်ထိဉ် ကိုဃုသီတသီဘဉ်နှ၌လီၤ.	ရဲဉ်ကျဲၤလၢ နကဟဲဟံးနှ့် ကိုတၢ်မၤ ဒီးဟံဉ် တၢ်မၤလၢ သရဉ်တဖဉ် အအိဉ်တက့ၢ်.	တၢ်ဟဲဟံးနှ့်ကိုတၢ်မၤ ဒီးဟံဉ်တၢ်မၤလၢ ကိုအပှၤပၢဆှၢတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ရဲဉ်ကျဲၤ လၢ တၢ်ကဆှၢလီၤနှ့်ဆူဟံဉ်ဒီး လံာ်ပရၢလီၤ. ဆှၢကဒါက့ၢ, တၢ်မၤလၢတၢ်မၤဝံၤ အိၤဆူ ကိုအပှၤပၢဆှၢတၢ် အအိဉ်တက့ၢ်.
တုၤလၢကိုထိဉ်အမ့ၢ်နံၤ 15 သီ တပယ်ာ်ဃီ (ထဲဒဉ်တၢ်နိဉ်ဟးထိဉ်ကို လၢတၢ်ဟ်ပတြိၢ် အိၤတဖဉ် မ့တမ့ၢ် ကိုဖိဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ် လီၤပျံၤနိၢ်ကိၢ်ဒီးသတူၢ်ကလာ် တဖဉ်)	တၢ်ကဘဉ်ရဲဉ်ကျဲၤန့ၢ် တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤ လၢတၢ်ဟ့ဉ်အိၤလၢ ဟံဉ် လၢတစဲၤခံန့ၢ် ဒီးကိုထိဉ် အမ့ၢ်နံၤ 11 သီဘဉ်နှ၌လီၤ.	ရဲဉ်ကျဲၤန့ၢ်အိၤ တၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤလၢ တၢ် ဟ့ဉ်အိၤဖဲဟံဉ်လၢအဆိအချ့ ဖဲတၢ်ဟ်လီၤတၢ်ဆၢတဲာ်လၢ ကဆှၢထိဉ်ကိုဖိလၢ တၢ်ကနီဉ်ဟးထိဉ်ကွံာ်အိၤအဂိၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆှၢထိဉ်အိၤဆူ ကိုခိဉ်နှ၊်အအိဉ် အခါနှ၌တက့ၢ်.	မၤစၢၤကိုအပှၤပၢဆှၢတၢ်လၢ ကရဲဉ်ကျဲၤ နှ့်တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်မၤစၢၤ တၢ်မၤလၢဟံဉ်အဂိၢ်နှ၌တက့ၢ်.

တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတခါအံၤ တတြိကိုပှၤပၢဆှၢတၢ်တဖဉ်လၢ ကဟ့ဉ် တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တၢ်ဃုထၢကျဲအဂၤတၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤတဖဉ် လၢအပျဲ ကိုဖိတဖဉ်လၢ ကဒိဉ်ထိဉ်လဲၤထိဉ် ဒ်သိးကထိဉ်ဘးဒီး တၢ်ဖျိထိဉ်ကို အတၢ်လိဉ်ဘဉ်တဖဉ်ဘဉ်နှ၌လီၤ. တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝိတၢ်ဟ်ပတုာ်ဆိကတိၤ်လၢကို အတၢ်မၤတဖဉ်အပူၤ ကပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်တူၢ်လိာ်ကဒါက့ၢ်ဆူကို အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတဖဉ်လီၤ. မ့ၢ်ကြၢးမ့ၢ်ဘဉ်နှ၌, တၢ်တူၢ်လိာ်ကဒါက့ၢ်ဆူကို အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ ကပဉ်ဃုာ်ဒီး, တၢ်မၤကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ် တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တၢ်ဃုထၢကျဲအဂၤ အတၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤတဖဉ် ဖဲတၢ်တူၢ်လိာ်ကဒါက့ၢ်ဆူကိုဒီး တၢ်တဘဉ်စူးကါအိၤလၢ ကမၤယံာ်ထိဉ် တၢ်ဟ်ပတုာ်ဆိကတိၤ် လၢဆၢကတိၤ်ခဲအံၤဘဉ်နှ၌လီၤ.

ကိုခိဉ်အမူအဒါအိဉ်လၢ ကမၤလီၤတံၢ်ဝဲဒ်သိး ကိုကဂ်ကျဲးစၢးဟ့ဉ် တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တၢ်ဃုထၢကျဲအဂၤတၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤလၢ အလိဉ်ဘဉ်တဖဉ်နှ၌လီၤ. မိၢ်ပၢ်/ပှၤ ကွၢ်ထွဲတၢ်တဖဉ်စ့ၢ်ကီး အိဉ်ဒီးမူဒါလၢ တၢ်ဟ်ပနီဉ်လၢထးတဖဉ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖဉ်လၢ အိဉ်ဒီးတၢ်ဘဉ်ယိဉ်ဘဉ်ထွဲ ကိုအတၢ်လူးဟိာမၤထွဲတၢ်မၤ အကျိုၤအကျဲသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ကြၢးဆဲးကျၢဝဲဒဉ် ကိုခိဉ် မ့တမ့ၢ် ကိုခိဉ်အတၢ်မၤခိဉ်တဖဉ်ချ့သဒီးလီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိုၤအဂၤလၢ အဘဉ်ထွဲဒီး တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီၤဆိ ကိုဖိတဖဉ်- SPPS ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် ကအိဉ်ဒီးမူဒါအဂၤတဖဉ်လၢ အဘဉ်ထွဲဒီး တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီၤဆီအပှၤကိုဖိတဖဉ်လၢ တၢ်တတဲနၢ်ပၢ်အီၤဖဲအံၤနှ၌လီၤ. လၢကမၤန့ၢ်အါထိဉ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိုၤဘဉ်ဃး တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီၤဆိ အပှၤကိုဖိတဖဉ်အဂိၢ်, ကွၢ်တၢ် ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါ မိၢ်ပၢ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကဒိဉ်ကိုတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီၤဆိ အပှၤကိုဖိတဖဉ်အဂိၢ်ဖဲ **https://education.mn.gov/MDE/dse/sped/proc/** မ့တမ့ၢ် ဆဲးကျၢ ကိုခိဉ်, နပှၤကိုဖိအတၢ်ဂ့ၢ်မဲနှ့ၢ်ကျၢ်၊ မ့တမ့ၢ်, တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီၤဆိ အပှၤနဲဉ်တၢ်ဖဲ 651-767-8321 တက့ၢ်.

ကိုဖိတၢ်ခီဆၢကရူၢ်

ကိုဖိတၢ်ခီဆၢကရူၢ် (Student Response Team (SRT)) မၤတၢ်ဘဉ်ဃး တၢ်ကီတၢ်ခဲတဖဉ်လ၊ အဘဉ်ထွဲဒီး ကိုဖိ အတၢ်လူးဟိ်မၤထွဲ တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီး ကိုအတၢ်မၤဘဉ် လ်ာ်ဖိးဒ့ တၢ်လ၊- (1) ကိုဖိလ၊ အတကြၢးတဘဉ်ဒီး တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီၤဆီ တၢ်မၤစ၊ၤ- ဒီး (2) ကိုဖိလ၊ အဒိးန့်, တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီၤဆီ တၢ်မၤစ၊ၤတၢ်မၤလ၊ဘဉ် တၢ်ဆ၊တဲာ်အီၤလ၊ ကရူၢ်အကြၢးအဘဉ်လ၊ တလိဉ်ဟ်ဖျါထီဉ် ကိုဖိအတၢ်တဘဉ်လ်ာ်ဘဉ်စးဘဉ်နှဉ်လီၤ . တၢ်မၤတခါအံၤမ့ၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲ တၢ်မၤတၢ်ဘဉ်ထွဲ ကိုဖိ တဂၤအတၢ်ဒိးန့်, တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီၤဆီတၢ်မၤဒီး တၢ်မၤဝဲနှဉ်တၢ်မ့ၢ် ဆ၊တဲာ်အီၤလ၊ တၢ်ကဘဉ်ဒုးနဲဉ်ဖျါထီဉ် ကိုဖိ အတၢ်တဘဉ်လ်ာ်ဘဉ်စးဘဉ်အဃိ, IEP ကရူၢ် – ဒီးတမ့ၢ် SRT – ကြၢးဟ်ဖျါလ၊ တၢ်မၤအံၤဒီး ကိုအတၢ်ခီဆ၊တဖဉ်နှဉ်မ့ၢ်ဒ်ကီၢ်စဉ်ဒီးဖဉ်ဒရၢဉ် အတၢ်သိဉ်တၢ်သီအိဉ်အသိးလီၤ.

ကိုခိဉ်ဟ့ဉ်လီၤမူဒါဆူ ကမံးတံာ်အံၤဒီး ညီနှၢ်တၢ်အံၤပဉ်ဃုာ်ဒီး ပှၤပၤဆ့ၢတၢ်, ပှၤဟ့ဉ်ကူဉ်တၢ်, ကိုသရဉ်, ပှၤတဝၤအပှၤမၤတၢ်ဖိ, ပှၤကွၢ်ပှၤဆ၊, ဒီး/မ့တမ့ၢ် ပှၤမၤတၢ်ဖိအဂၤ တဖဉ် (ကရၢဖိ 5-7 ဂၤ) နှဉ်လီၤ. ကမံးတံာ်အံၤ ကထံဉ်လ်ာ်သးလ၊ ကဆိကမိဉ်သကိး တၢ်ဖိဉ်ဃံး တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီး ကိုဖိအတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး အတၢ်ကီတၢ်ခဲလ၊ လ၊ဘဉ် တၢ်တီဉ်ဖျါ ထီဉ် အီၤလ၊ ကိုခိဉ် မ့တမ့ၢ် ပှၤလ၊တၢ်ဟ့ဉ်လီၤမူဒါ (ပှၤပ၊၊လီၢ်ဆ့ဉ်နီၤ) ဒီးကဘဉ်ဟ့ဉ်ကူဉ် ကိုခိဉ်လ၊ တၢ်ဘှိဘဉ်မ၊ဂ့ၤထီဉ်က့ၤတၢ်, တၢ်မၤဘဉ်လ်ာ်ဖိးဒ့တၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိဉ်ဃံးတၢ် သိဉ်တၢ်သီတဖဉ်လ၊ အကဖျါထီဉ်ဒ် တၢ်သးစဲအဂ့ၤကတၢၢ်လ၊ ကိုဖိဒီးကိုတဖဉ်အဂီၢ်လီၤ. လ၊တၢ်ကဟးဆဲး တၢ်တလူးဟိ်မၤထွဲ တၢ်သိဉ်တၢ်သီ Minn. Stat. § 121A.41 လ၊အဟ်ပတုာ် ကိုဖိလ၊အအါန့်အသီ တဆံအဂီၢ်, ကမံးတံာ် ကြၢးထံဉ်လ်ာ်သးဒီး မၤတၢ်ဆ၊တဲာ်လ၊ တၢ်မၤဆ၊ကတီၢ်ခံသီအတီၢ်ပူၤ စးထီဉ်လ၊ တၢ်ဆ၊ကတီၢ်လ၊ တၢ်ကဲထီဉ် အသးနှဉ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဆိကမိဉ်နှၢ်တၢ်ဆ၊တဲာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဘဉ်ထွဲကိုဖိအခါ, တၢ်ကကွဲမိၢ်ပၢ်တဖဉ်လ၊ ကဟဲဆူ SRT တၢ်အိဉ်ဖိုဉ် မ့တမ့ၢ် တီဉ်ဖျါထီဉ် တၢ်ကွဲးဟ်ဖျါနှဉ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖဉ်အိဉ်ဒီး တၢ်ဃုထ၊လ၊ ကဟဲကီးဃုာ်ပှၤအဂၤတဂၤဆူ SRT တၢ်အိဉ်ဖိုဉ်နှဉ်လီၤ.

ကိုခိဉ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ SRT တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးတဖဉ် ဒီး ဟ်လီၤ တၢ်ဆ၊တဲာ်လီၢ်ခံကတၢၢ်နှဉ်လီၤ. တၢ်ဟ်လီၤတၢ်ဆ၊တဲာ်မ့မ့ၢ် တၢ်ကဆ့ၤကိုဖိဆူ ကိုအဂၤတဖျၢဉ်, တၢ်ထုး ထီဉ်ကွံာ်လ၊ကို မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ပတုာ်ကွံာ်အီၤလ၊ကိုနှဉ်, ကိုခိဉ်ကတီဉ်ဖျါထီဉ် လဲာ်လဲၢ်လ၊ တၢ်ကနီဉ်ဟး ထီဉ်ကွံာ်/ တၢ်ကဆ့ၤခီအီၤဆူ တၢ်လီၢ်အဂ့ၢ်ဖံအဒိးန့်, SRT အတၢ် ဟ့ဉ်ကူဉ်ဝံၤအလီၢ်ခံ 24 နှဉ်ရံဉ်အတီၢ်ပူၤဆူ ကိုကီၢ်ရ့ဉ်အ တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစ၊ၤကမံးတံာ်အတၢ်မၤအကျိၤ အကျဲ (Systems of Support Committee) ဖံဝဲၤကျိၤအခၢဉ်စးတဖဉ် အအိဉ်လ၊ တၢ်ကကွၢ်ကဒါက့ၤဒီး မၤတၢ်ဆ၊တဲာ်ဆူညါအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစ၊ၤ ကမံးတံာ် အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ (Systems of Support Committee) အံၤအပူၤ ပဉ်ဃုာ်ဒီး ကိုကီၢ်ရ့ဉ်အပှၤပၤဆ့ၢတၢ်တဖဉ်ဒီး ပှၤမၤတၢ်ဖိလ၊ လီၢ်ကဝီၤဒီး သနၢဉ်အါသနၢဉ်အပူၤ နှဉ်လီၤ. လ၊ပှၤလ၊အမၤကမဉ်တၢ်လ၊ အပတီၢ် 5 အဂီၢ်, ကိုခိဉ် အိဉ်ဒီး အစိကမီၤလ၊ ကတီဉ်ဖျါထီဉ် တၢ်ဃ့ထီဉ်လ၊ တၢ်ကနီဉ်ဟးထီဉ်ကွံာ် မ့တမ့ၢ် ထုးထီဉ်ကွံာ်ကိုလိၤလိၤ ဆူ တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစ၊ၤကမံးတံာ်အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ (Systems of Support Committee) လ၊တၢ်ကကွၢ်ကဒါက့ၤဒီး မၤတၢ်ဆ၊တဲာ်လ၊ တအိဉ်ဒီး SRT အတၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝိ ဘဉ်နှဉ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖဉ် မ့ၢ်အဲဉ်ဒိးနှဉ်, အဝဲသ့ဉ် ကွဲးဆ့ၢထီဉ်လံာ် ဖဲအဒိးန့်ဘဉ် ကိုခိဉ်အတၢ်ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါ မ့တမ့ၢ် SRT အတၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်လ၊ ကဆီတလဲကို, တၢ်နီဉ်ဟး ထီဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ထုးထီဉ်ကွံာ်လ၊ကိုဝံၤအလီၢ်ခံ သ၊သီအတီၢ်ပူၤနှဉ်လီၤ. ကိုခိဉ်ကထ၊နှာ်လီၤဃုာ် တၢ်ကွဲးဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျါတဖဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဆူ ကိုကီၢ်ရ့ဉ် တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစ၊ၤကမံးတံာ် အတၢ်မၤကျိၤကျဲ (District Systems of Support Committee) အအိဉ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်သမံသမီးကွၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်

ကရူၢ်လ၊အသမံသမီးကွၢ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ် ကသမံသမီးကွၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးလ၊ ကမၤအ၊မၤသိမၤတၢ်စုဆူဉ်ခိဉ်တကးဆူ ကိုဖိ, ပှၤမၤတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် ပှၤအဂၤတဖဉ်ဒီး တၢ်မၤလီၤ ပျံၤ လီၤဖုးတၢ် အတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး, ဒီးဆိကမိဉ်ဆ၊တဲာ်ကွၢ် တၢ်ကဲထီဉ်အသးလ၊ ပှၤတဂၤကမၤလီၤပျံၤလီၤဖုးတၢ်သ့ ထဲလဲဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်သမံထံကွၢ် တၢ်လီၤပျံၤ လီၤဖုးအတၢ်ပညိဉ်နှဉ် မ့ၢ်ဒ်သိး ကနဲဉ်လီၤ ကရူၢ်လ၊အသမံသမီးကွၢ်တၢ်လ၊အအိဉ်တၢ်လီၢ်အံၤဘဉ်ဃး တၢ်ထ၊ဖိုဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲလ၊ ကဒုးအိဉ်ထီဉ် တၢ်အစ၊လ၊ ကမၤအိဉ်ထီဉ်တၢ် ကွၢ်ထွဲတၢ်ဒီးတၢ်ဆီဉ်ထွဲတၢ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲလ၊ ကမၤဂ့ၤထီဉ် ကိုဖိအတၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲးအအါကတၢၢ်အဂီၢ်နှဉ်လီၤ. SPPS တၢ်ပူၤဖဲးဒီး တၢ်ကွၢ်ထွဲဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ တၢ်ကဲထီဉ်သးဝဲၤဒၤး (Office of Security and Emergency Management (SEM)) ကဟ့ဉ် တၢ်မၤလီ, တၢ်အိဉ်ယ၊တၢ်မၤစ၊ၤတၢ်မ၊, ဒီးတၢ်လဲၤဆီဉ် ထွဲမၤစ၊ၤတၢ်ဖဲ တၢ်လီၢ်ဖဲတၢ်ဃ့ထီဉ်အီၤအခါနှဉ်လီၤ.

တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစ၊ၤကမံးတံာ်အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ (Systems of Support Committee)

စ့ဉ်ဖီလ်ပဒိဉ်ကို (SPPS) တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစ၊ၤကမံးတံာ် အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ (Systems of Support Committee) အိဉ်ထီဉ်လ၊ တၢ်ပညိဉ်လ၊ကမၤလီၤတံၢ် ဝဲလ၊ SPPS ကိုဖိတဖဉ်နှဉ် ကဘဉ်တၢ်ဆဲးလီၤမံၤအီၤလ၊ တၢ်ခိဉ်တၢ်ဃ၊အကြၢးအဘဉ်လ၊ တၢ်မၤလိမၤဒီး ကအိဉ်ထီဉ်အဂီၢ်လီၤ. ကိုခိဉ်တဖဉ် ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် ကဃ့ထီဉ် လ၊ တၢ်က ဆ့ၢဃီၤအကိုဖိလ၊ အဝဲသ့ဉ်အကို ခီဖျိအလူးဟိ်မၤထွဲ လီၢ်ကဝီၤ SRT တၢ်မၤအကျိၤအကျဲလ၊ တၢ်ဟ်ဖျါထီဉ်တ့ၢ်အီၤလ၊ညါ လ၊လ်ာ်အံၤအပူၤနှဉ်လီၤ. တၢ်အံၤ မ့ၢ် ကိုကီၢ်ရ့ဉ်တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစ၊ၤ ကမံးတံာ်အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ (District Systems of Support Committee) အမူအဒါလ၊ ကဆ၊တဲာ် တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီလ၊ အကြၢးအဘဉ် ကတၢၢ်, တၢ်ကဟ်ဂၢၢ်ဟ်ကျ၊၊ တၢ်ဃ့ထီဉ်လ၊ ကဆ့ၢတၢ်ဆူ တၢ်လီၢ်အဂၤတတီၤ ဒီး တၢ်ဃုထ၊ တၢ်လီၢ်အသီတတီၤလ၊တၢ်ကဆဲးလီၤအမံၤ, မ့တမ့ၢ် သမ၊တၢ်ဃ့ထီဉ်လ၊ တၢ်ကဆ့ၢဆူ ကိုအဂၤတဖျၢဉ်လီၤ. တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစ၊ၤကမံးတံာ် အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ (Systems of Support Committee) စူးကါနီဉ်ထိဉ်အါမံၤ, လ၊အပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်ဒီးမူဒါလ်ာ်ဟံးဃာ် ဒီး မံဉ်နံဉ်စိထဉ် (Minnesota) ကီၢ်စဉ်တၢ်ဘျၢသဲစး, SRT တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်တၢ်, ဒီးတၢ်မၤလ၊အပူၤက့ာ် တဖဉ်လ၊ကဆ၊တဲာ်တၢ်ဟ်လီၤန့် ကိုဖိအ လီၢ်လ၊အ ကြၢးအဘဉ် အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစ၊ၤကမံးတံာ်အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ (Systems of Support Committee) ထိဉ်လ်ာ်သးတနံ့တဘျီလ၊ တၢ်မၤလိ နံဉ်အတီၢ်ပူၤဒီး က်ကျဲးစၢးလ၊ ကမၤလီၤတံၢ်လ၊ တၢ်ဃ့ထီဉ်တၢ်တခါစုာစုာ်နှဉ် မ့ၢ်ဝဲဒဉ်လ၊ ကိုဖိ, ဟံဉ်ဖိဃီဖိ, ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ် အတၢ်သးစဲ အဂ့ၤကတၢၢ်အဂီၢ်နှဉ်လီၤ.

တ၊်သိ၎်သီတ၊်အကျိုးကျဲတဖ၎်- ပှုးကိုဖိလ၊အိ၎်ဒီးတ၊်လီးတူ၎်လီးက၎်တဖ၎်

ပှုးကိုဖိလ၊အိ၎်ဒီးက့၊်ဂီးတလ၊တပဲှု၊/အကူ၎် 504 ပှုးကိုဖိတဖ၎်

ပှုးကိုဖိတဖ၎်လ၊ဘ၎်တ၊်ကျ၊၊်ဘ၊အီးလ၊အကူ၎် 504 တ၊်ကူစါယါဘျါ မၤဂ့ၤထီ၎်တ၊်သိ၎်တ၊်သီ 1973 တ၊်ကဟ့၎်အီးတ၊်ကမ၎်လ၊တ၊်ဟ် သူ၎်ဟ်သး အဂီ၊်ဘ၎်ထွဲဒီးအဝဲသ့၎် အက့၊်ဂီး တလ၊တပဲှု၊, မ့တမ့၊်ဘ၎်လ၊တ၊်သိ၎်တ၊်သီတ၊်ဘျ၊ ကဒုး အိ၎်ထီ၎် တ၊်ဆီတလဲဖးဒိ၎်လ၊တ၊်ဟ်လီးတ၊်လီ၊်တ၊်ကျဲ ဘ၎်နှ၎်လီး. ပှုးကိုဖိလ၊အိ၎်ဒီးက့၊်ဂီးတလ၊တပဲှုးနှ၎် တ၊်တဟ်တု၎် အီးတစိ၊်တလီ၊် အါနှ၎် တ၊်ထီ၎်ကိုအမု၊်နံးအါနှ၎် 10 သီ လ၊တအိ၎်ဒီး တ၊်ဒုးနဲ၎်ဖျါ ထီ၎် တ၊်ဆ၊တဲ၎်လ၊ဘ၎်တ၊်မၤအီးလ၊ ပှုးကိုဖိအ 504 ကရူ၊်ဘ၎်နှ၎်လီး.

ပှုးကိုဖိလ၊အိ၎်ဒီးက့၊်ဂီးတလ၊တပဲှုးတဖ၎် ဒီးပှုးကိုဖိလ၊အိ၎်ဒီးနီ၊် ကစ၊်တ၊်ကူ၎်ဘ၎်ကူ၎်သ့တ၊်တိ၎်ကျဲး (IEP)

ဖဲပှုးကိုဖိအိ၎်ဒီးက့၊်ဂီးတလ၊တပဲှုးအံးဘ၎်တ၊်ဟ်ပတု၎်အီးတစိ၊်တလီ၊် လ၊တ၊်ထီ၎်ကိုမု၊်နံးယဲ၊်သီတပယူ၎်ဃီ မ့တမ့၊် ဖဲ တ၊်ထီ၎်ကိုအမု၊်နံး အါထီ၎် 10 သီလ၊တ၊်ထီ၎်တ၊်မၤလိနံ၎် ဝံးအလီ၊်ခံနှ၎်, IEP ကရူ၊် ကဘ၎်တုးထီ၎်လ၊ကရဲ၎်ကျဲးမၤ တ၊်ဒုးနဲ၎်ဟ်ဖျါထီ၎်တ၊်ဆ၊တဲ၎်တ၊် အိ၎်ဖှိ၎်နှ၎်လီး. ကရူ၊် ကဆ၊တဲ၎်တ၊် ဖဲတ၊်ဟ်သူ၎်ဟ်သးအံးမ့၊်ဘ၎်ထွဲဒီးပှုးကိုဖိ အက့၊်ဂီးတလ၊တပဲှုးဘ၎်နှ၎်လီး. ကရူ၊်ကလိ၎်မၤ တ၊်သမံသမိးတ၊်ဟ်သူ၎်ဟ်သး တ၊်ဖံး တ၊်မၤအကျိုးအကျဲ (Functional Behavior Assessment (FBA)) ဒီးကွဲးလီး တ၊်နှ၎်လီးမၤစ၊းတ၊်ဟ်သူ၎်ဟ်သးတ၊်ရဲ၎်တ၊်ကျဲး လ၊ကဆီ၎်ထွဲပှုး ကိုဖိတဖ၎် ဖဲကိုနှ၎်လီး.

တ၊်အိ၎်ဖှိ၎်အံးကဘ၎်အိ၎်ထီ၎်လ၊အဆိအချ့, ဘ၎်ဆ၎်တဘ၎်အါနှ၎် 10 သီဖဲ တ၊်ဟ်ပတု၎်တစိ၊်တလီ၊်ဃုသီတပယူ၎်ဃီ ဝံးအလီ၊်ခံ မ့တမ့၊် ဖဲတ၊်ဟ်ပတု၎်တစိ၊်တ လီ၊်တဆံသီတပ ယူ၎်ဃီက တ၊၊်ကွံ၎်အခါနှ၎်လီး. တ၊်ကွ၊်ကဟ်ကွံ၎်တ၊်ထီ၎်ကိုတ၊်မၤလိတသီအဂီ၊် မ့တမ့၊် စှုနှ၎်အနှ၎် မ့၊်ဝဲတ၊်ဟ်ပတု၎်တသီ ဖဲပှုးကိုဖိလ၊အိ၎်ဒီးက့၊်ဂီးတလ၊တပဲှု၊ တမၤနှ၎်တ၊်ကူ၎် ဘ၎်ကူ၎်သ့ဒ်ညီနှ၎်အသိး မ့တမ့၊် တ၊်ကူ၎်ဘ၎်ကူ၎်သ့လီးဆီ တ၊်သိ၎်လိဖဲတ၊်ကွ၊်ကဟ်ကွံ၎်အကတီ၊်ဝဲနှ၎်နှ၎်လီး. တ၊်ကဘ၎်ဟ့၎်လီးပှုးကိုဖိလ၊အိ၎်ဒီးက့၊်ဂီးတလ၊တပဲှုးဒီး တ၊်ကူ၎် ဘ၎်ကူ၎်သ့တ၊်မၤစ၊း အဂၤလ၊တ၊်ဃု ထ၊အီးသ့လ၊ တ၊်ဟ်ပတု၎်တ စိ၊်တလီ၊်တလ၊ကွံ၎်တ၊်ထီ၎်ကိုမု၊်နံးတပယူ၎်ဃီယဲ၊်သီနှ၎်လီး.

တချုးတ၊်စးထီ၎်တ၊်ဟီဟးထီ၎်ကွံ၎် မ့တမ့၊် တ၊်ကွ၊်ကဟ်ကွံ၎်, ကိုကီ၊်ရ့၎်လီ၊်ကဝီး, ကရ၊ဖိလ၊အဘ၎်ထွဲဒီးပှုးကိုဖိအနီ၊်တဂၤတ၊်ကူ၎်ဘ၎် ကူ၎်သ့လီးဆီတ၊်တိ၎်ကျဲးကရူ၊်, ဒီး ပှုးကိုဖိအမိ၊်ပ၊်, လ၊တ၊်မၤဘ၎် လိ၎်ဖိးမံ ဒီးဖဲ၎်ဒရ၊၎်ကီ၊်စ၊ဖှိ၎်သဲစးတ၊်သိ၎်တ၊်သီ, ကဆ၊တဲ၎်လ၊မ့၊် ပှုးကိုဖိအတ၊်ဟ် သူ၎်ဟ်သးအံးအိ၎်ထီ၎်ခီဖျိ မ့တမ့၊် အိ၎်ဒီးတ၊်ရ့လိ၎်ဘ၎်ထွဲ လိၤလိၤဒီးဂ၊၊်ဂ၊၊်ကျ၊၊ကျ၊၊ဒီး ပှုးကိုဖိအက့၊်ဂီးတလ၊တပဲှုးဇါ ဒီး မ့၊်ပှုးကိုဖိအတ၊်မၤ တ၊်အံး မ့၊်လ၊အလီးတူ၎်လီးက၎်လိၤလိၤ လ၊ကမၤကဲထီ၎် လိ၎်ထီ၎်ပှုးကိုဖိ အနီ၊် တဂၤတ၊်ကူ၎် ဘ၎်ကူ၎်သ့လီးဆီတ၊်တိ၎်ကျဲးဇါနှ၎်လီး. ဖဲပှုးကိုဖိ လ၊အိ၎်ဒီးက့၊်ဂီးတလ၊တပဲှုး လ၊အိ၎်ဒီးနီ၊်တဂၤတ၊်ကူ၎်ဘ၎် ကူ၎်သ့လီးဆီတ၊်တိ၎်ကျဲးအံးဘ၎် တ၊်ကွ၊်ကဟ်ကွံ၎်အီး မ့တမ့၊် ဟီဟးထီ၎်ကွံ၎်အီးလ၊ တမ့၊်တ၊်လ၊အဒုးနဲ၎်ဟ်ဖျါထီ၎် ပှုးကိုဖိအက့၊်ဂီး တလ၊တပဲှုးအတ၊်ဟ်သူ၎်ဟ်သးတဂ့ၤနှ၎်, ကိုကီ၊်ရ့၎်လီ၊်ကဝီးကဆဲး ဟ့၎်လီးတ၊်ကူ၎်ဘ၎်ကူ၎်သ့ လီးဆီ ဒီးတ၊်မၤစ၊းဘ၎်ထွဲတဖ၎်ဖဲ တ၊် ကွ၊်ကဟ်ကွံ၎် မ့တမ့၊် တ၊်ဟီဟး ထီ၎်ကွံ၎်အကတီ၊်နှ၎်လီး. Minn. Stat. § 121A.43.

SPPS တ၊်သိ၎်တ၊်သီတ၊်နဲ၎်ကျဲလ၊ပှုးကိုဖိလ၊အိ၎်ဒီးက့၊်ဂီးတလ၊တ ပဲှုးအဂီ၊်လ၊ ကီ၊်စဲ၎်သဲစးတ၊်သိ၎်တ၊်သီဒီးဖဲ၎်ဒရ၊၎်ကီ၊်စ၊ဖှိ၎်သဲစးတ၊် ဘျ၊အဖီလ၎်

(ဖဲပှုးကုဖိလ၊အိ၎်ဒီးက့၊်ဂီးတလ၊တပဲှုးအံး တ၊်မ့၊်ကွ၊်ထံဆိကမိ၎်လ၊ တ၊်ဟ်ပတု၎်တစိ၊်တလီ၊်လ၊ကိုအချ၊အဂီ၊်အခါ, IEP တ၊်ဂ့၊်မဲနှ့ကူ၊၊် ကြားဟ့၎်ကူ၎်တဲသကိးတ၊်တချုးတ၊်မၤတ၊်ဆ၊တဲ၎် လ၊်ခံကတ၊၊် နှ၎်လီး. လံ၎်တိၤဖျါအံးတမ့၊် တ၊်မၤပဲှုးနှ၎်တ၊်လီ၊်လ၊ တ၊်ကူ၎်ဘ၎်ကူ၎်သ့လီးဆီ တ၊်ဘျ၊တဖ၎်အဂီ၊်ဘ၎်နှ၎်လီး. ထီဘိသမံသမိးဖဲ၎်ဒရ၊၎်ကီ၊်စ၊ဖှိ၎် မ့တမ့၊် ကီ၊်စဲ၎်တ၊်ဘျ၊တဖ၎် လ၊ တ၊်တဲနှ၎်ပ၊၊်အဂီ၊်.)

လ၊တ၊်ထီ၎်ကိုတ၊်မၤလိနံ၎်အတီ၊်ပူး, ပှုးကိုဖိလ၊ အိ၎်ဒီးက့၊်ဂီးတလ၊တပဲှုးအံးတ၊်ကထုးကွံ၎် အီး[1]	IEP ကရူ၊် တ၊်အိ၎်ဖှိ၎် တ၊်လိ၎်ဘ၎်	လိ၎်ဘ၎်တ၊်ဒုးနဲ၎်ဟ်ဖျါထီ၎်တ၊်ဆ၊တဲ၎်-တ၊်ဟ် သူ၎်ဟ်သးအံးဘ၎်ထွဲ/တဘ၎်ထွဲဒီးက့၊်ဂီးတ လ၊တပဲှုး မ့တမ့၊် IEP တဘ၎် တ၊်မၤကဲထီ၎်လိ၎် ထီ၎်အီး ဒ်တ၊်ကွဲးဟ်ဖျါထီ၎်အီးအသိး ဘ၎်နှ၎်လီး. 34 C.F.R. §300.530 (e)	လိ၎်ဘ၎် တ၊်သမံသ မိး တ၊်ဟ်သူ၎်ဟ်သး တ၊်ဖံးတ၊်မၤအကျိုးအကျဲ (FBA) မ့တမ့၊် တ၊်ကွ၊်ကဒါက့ၤ 34 C.F.R. § 300.530 (f)	တ၊်ဆီတလဲတ၊်လီ၊်တ၊်ကျဲလ၊တ၊်သိ၎်တ၊်သီတကပၤ-ကတီ၊်ဖိးသဲစးလ၊ တ၊်ထုးကွံ၎် 11 သီတပယူ၎်ဃီ မ့တမ့၊် အါနှ၎်အနှ၎်အဂီ၊်. ကဘ၎်ဟ့၎် လီးမိ၊်ပ၊် တ၊်ခွဲးတ၊်ယ၎် ဒီးတ၊်ဟ့၎် တ၊်ဒီသဒ၊ တ၊်ဖံးတ၊်မၤအကျိုးအကျဲ. 34 CFR § 300.536	ဘ၎်စ၊းကတီ၊်တ၊်ကူ၎်ဘ၎်ကူ၎်သ့တ၊်လီ၊်တ၊်ကျဲတ၊်ဃုထ၊ (IAES)- တ၊်လီ၊်တ၊်ကျဲလီးဆီနှ၎်ဒီး ပှုးကိုဖိအတ၊်လီ၊်တ၊်ကျဲ လ၊အပျဲပှုးကိုဖိ လ၊အိ၎်ဒီးက့၊်ဂီးတလ၊တပဲှုးလ၊က- (1) ဆဲးနှ၎်လီးပ၎်ဃု၎်လ၊ တ၊်ကူ၎်ဘ၎်ကူ၎်သ့ထီရီးလံ၎်တ၊်မၤလိမိ၊်ပ၊်, (2) မၤတ၊်လဲးထီ၎်လဲး ထီလ၊ကတုးထီ၎်ဒီး IEP တ၊်ပညိ၎်ဖီတ၊၎် တဖ၎်ဒီးတ၊်တိ၎်ဟ်တဖ၎် ဒီး (3) ဒီးနှ၎်ဘ၎် တ၊်မၤစ၊း တဖ၎်လ၊ တ၊်ဒုး အိ၎်ထီ၎်အီးလ၊ကဒီ သဒ၊ တ၊်ဟ်သူ၎်ဟ်သး လ၊အမၤအသးတလီ၊်လီ၊်နှ၎်လီး. တ၊်ဆ၊တဲ၎် IAES လ၊အကြားဝဲဘ၎်ဝဲအံး ဘ၎်တ၊်မၤအီးလ၊ ပှုးကိုဖိ အ IEP ကရူ၊် လ၊တ၊်ဂ့၊်တ ခါဘ၎်တခါ တ၊်ဂ့၊်ဂံ၊်ထံးအဖီခိ၎်နှ၎်လီး. 34 CFR §300.530(d)(1)-(5)
တ၊်ထုးကွံ၎်လ၊ 1-10 သီလ၊အဟ်ဖှိ၎် အါထီ၎်သးကွ့၊်ကွ့၊် [2, 3]	တမ့၊်	တမ့၊်	တမ့၊်	တမ့၊်	တ၊်ဘ၎်ထွဲ
တ၊်ထုးကွံ၎်လ၊ 6 မ့တမ့၊် နှံးသီတ၊်ပယူ၎် ဃီအါနှ၎်အနှ၎် [2, 3]	မ့၊်	တမ့၊်	မ့၊်, တ၊်ဟ်ပတု၎်တစိ၊်တလီ၊်အံးမ့၊် အါနှ၎် 10 သီတ ပယူ၎်ဃီဒီး တ၊်ဒုးနဲ၎်ဟ်ဖျါ ထီ၎် တ၊်ဟ်သူ၎်ဟ်သး [3]	တမ့၊်	SPPS ကဘ၎်ဟ့၎်လီး တ၊်ကူ၎်ဘ၎်ကူ၎်သ့တ၊်မၤစ၊းလ၊ တ၊်ဃုထ၊ အီးသ့လ၊ IAES အပူး ဖဲတ၊်ထုးကွံ၎် 6 သီ မ့တမ့၊် အါနှ၎်အနှ၎် တပယူ၎် ဃီအကတီ၊်. တ၊်ထုးကွံ၎်ပဲှုးသီနှ၎် ကြားမၤဟိ၎်ထွဲ SPPS တ၊်ခွဲးတ၊်ယ၎်ဒီး မူဒါအလံ၎်ဟံးယ၎်ခဲအံး လ၊ တ၊်ဟ်သူ၎်ဟ်သးဒီ ားသကဲးပဝးလ၊ ပှုးကိုဒုးနဲ၎်ဖျါထီ၎်ဝဲအဂီ၊်.

တၢ်ထုးကွံာ်လၢ 11 နံၤသီလၢအဟ်ဖှိၣ်အါထီၣ်သးကွၢ်ကွၢ် [3]	မ့ၢ်	မ့ၢ် လၢတၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ပတ့ာ်တစိၢ် တလီၢ်ကိးခါဒဲးလၢတၢ် ထီၣ်ကို တၢ်မၤလိ နံၣ်အိၣ်တ့ၢ်အဂီၢ်	မ့ၢ် (မ့တမ့ၢ် ကွၢ်ကဒါကုၤ FBA လၢအိၣ်ဟ်တဖၣ်)	မ့ၢ်	SPPS ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ဃုထၢအီၤသ့လၢ IAES အပူၤ ဖဲတၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ပတ့ာ်တစိၢ် တ လီၢ်ကိးခါဒဲး လၢတၢ်ထီၣ်ကိုတၢ်မၤလိနံၣ် လၢအိၣ်တ့ၢ်တနံၣ်စုာ်စုာ် အဂီၢ်နှၣ်လီၤ. တၢ်ထုးကွံာ်ပဲ့ၤသီနှၣ် ကြားမၤဟ်ထွဲ SPPS တၢ်ခွဲးတၢ် ယာ်ဒီး မူဒါအလံာ်ဟံးဃာ်ခဲအံၤ လၢတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးဒီးသကဲးပဝး လၢ ပှၤကိုဒုးနဲၣ် ဖျါထီၣ်ဝဲအဂီၢ်. စူးကါအီၤတသ့တုၤလၢ 45 သီ မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ် ဟ်သူၣ်ဟ် သး 3 ခါအကျါတခါလၢာ် မ့ၢ်ဒ် "တၢ်မၤအ သးလီၤဆီ" အိၣ်ထီၣ် ဘၣ်နှၣ်လီၤ.
ဟ်လီၤလၢ- ကိုတၢ်ဟ်ပတ့ာ် တစိၢ်တလီၢ် [4]	တမ့ၢ်	တမ့ၢ်	တမ့ၢ်	တမ့ၢ်	တၢ်ဘၣ်ထွဲ
တၢ်ထုးကွံာ်အီၤမ့ၢ်လၢတၢ် မၤအသးလီၤဆီအဃိ [6] (တၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိၣ် တၢ်သီနးနးကျံာ်ကျံာ်)	မ့ၢ်	မ့ၢ်	တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအဂ့ၤကတၢၢ်	မ့ၢ်	ဘၢၣ်စၢၤကတီၢ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတၢ်ဃုထၢအဂၤ (Alternative Educational Setting) (ထီၣ်ဘးတုၤလၢတၢ်ထီၣ်ကို မုၢ်နံၤ 45 သီ) နှၣ်တၢ်စူးကါအီၤသ့ထဲဒၣ်ဖဲ ပှၤကိုဖိမ့ၢ်အိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤတ လၢတ ပဲ့ၤ မၤတၢ်လၢလာ်ဖဲကို, လၢကိုတၢ်သူၣ်ထီၣ်အဖီခိၣ် မ့တမ့ၢ် ဖဲကိုတၢ်ဖံးတၢ်မၤ (34 CFR § 300.530(g)): (1) ဟဲစိာ်ကျိတၢ်စုကဝဲၤ လၢအလီၤဘၣ်ယိၣ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးကျိတၢ်စု ကဝဲၤလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ် (မ့ၢ်ဝဲကျိတၢ်စုကဝဲၤ, ပီးလီ, တၢ်ပီးတၢ်လီ, တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်မူၤဘှီး, တၢ်ဂီၤမူ မ့တမ့ၢ် တမ့ၢ်တၢ်ဂီၤမူ, လၢတၢ်စူးကါအီၤလၢ, မ့တမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ, ဒုးအိၣ်ထီၣ် တုၤလၢတၢ်သံတၢ်ပှၢ် မ့တမ့ၢ် နီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး နးနး ကလာ်, ပူၤကွံာ်တၢ်အကတီၢ်လၢ တပၣ်ဃုာ်ဒီးဒီလၢအိၣ်ဒီးအကနှၣ် လၢအထီ စှၤနှၢ် 2 ½ စုမုၢ်ဒိၣ်) 18 USC §930(g)(2) (အခီပညီ), (2) သ့ၣ်ညါလၢအိၣ်ဒီး မ့တမ့ၢ် စူးကါကသံၣ်လၢတဖိးဒီးသဲစး, မ့တမ့ၢ် ဆါ မ့တမ့ၢ် စိာ်ဆါ ကသံၣ်မူၤဘှီးလၢတၢ်ကြီအီၤတဖၣ် (34 C.F.R. § 300.530 (အခီပညီ)), မ့တမ့ၢ် (3) ဒုးတူၢ်ဘၣ်နီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးနးနးကလာ်လၢပှၤအဂၤတဂၤ (ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါအီၤဒ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် တုၤ လၢတၢ်သံတၢ်ပှၢ်, နီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်ဘၣ်ဒိဆါနးနးကလာ်, ယံာ်ထၢဒီး အကွၢ်အဂီၤဟးဂီၤ, မ့တမ့ၢ် လီၤမၢ်ယံာ်ထၢ မ့တမ့ၢ် နီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် အတၢ်ဖံးတၢ်မၤလီၤတူာ်လီၤကာ်ဟးဂီၤ, ကွၢ်ဂီၤဒွဲ, မ့တမ့ၢ် သး တၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးခိၣ်နှာ်ဟးဂီၤ) 18 USC §1365(h)(3) (အခီပညီ). တၢ်ဆီတလဲတခီပၤလၢတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ 45-သီအံၤ ကဒိဘၣ်မၤဟူးတၢ်သ့လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်တၢ်မၤကမၣ်, တၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် ပှၤကိုဖိအကွၢ်ဂီၤတလၢတပဲ့ၤဘၣ်ဧါ နှၣ်လီၤ.

1 တၢ်ထုးကွံာ်ပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွံာ် (စှၤနှၢ်တၢ်ထီၣ်ကိုတၢ်မၤ လိ တသီ) ဒီးတၢ်ဟ်ပတ့ာ်တစိၢ်တလီၢ် (တၢ်ထီၣ်ကိုတၢ်မၤလိပဲ့ၤပဲ့ၤ ဒီတနံၤ). တၢ်ထုးကွံာ်ခဲလၢာ်ဂံၢ်ဒွးအသးဒ် တၢ်ထုးကွံာ်အသီတဖၣ်အသိးနှၣ်လီၤ. အဒိ, တၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွံာ် 11 ဘျိမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ထုးကွံာ် အမုၢ်နံၤမုၢ်သီလၢ တၢ်ဟ်ဖှိၣ်အါထီၣ်အီၤ 11 သီနှၣ်လီၤ.

2 တၢ်ထုးကွံာ်အသီလၢအဟ်ဖှိၣ်အသးမ့ၢ်အါထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်လၢတၢ်ထီၣ်ကို တၢ်မၤလိနံၣ်အပူၤလၢအအါနှၢ် 10 သီနှၣ်, ကွၢ် "တၢ်ထုးကွံာ် တၢ်ထီၣ် ကိုအမုၢ်နံၤလၢအဟ်ဖှိၣ်ထီၣ်အသး 11 သီအဂီၢ်." Minn. Stat. §§ 121A41, subd.10, 121A.43.

3 ပှၤကိုဖိလၢအိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤတလၢတပဲ့ၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီး ဝံစိာ်တီဆှၢလၢ IEP အဖီခိၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်ထုးကွံာ်အီၤလၢကိုသိလ့ၣ်ဘၢးစ် နှၣ်, မုၢ်နံၤလၢ တၢ်ထုးကွံာ်အီၤလၢသိလ့ၣ်ဘၢးစ် နှၣ်တၢ်ကဘၣ်ဂံၢ်ဒွးအီၤ နံၤသီ တပယူာ်ဃီ 6 သီ မ့တမ့ၢ် အါနှၢ်အနှၣ် မ့တမ့ၢ် နံၤသီလၢတၢ် ထုးကွံာ်အီၤအါထီၣ် 11 သီ မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢကိုကီၢ်ရှၣ် ဟ့ၣ်လီၤဝံစိာ်တီဆှၢတၢ်ဃုထၢအဂၤဘၣ်နှၣ်လီၤ.

4 တၢ်ဟ်ပတ့ာ်တစိၢ်တလီၢ်လၢကိုအပူၤနှၣ် တဘၣ်တၢ်ကွၢ်ထံဆိကမိၣ် အီၤဒ်တၢ်ထုးကွံာ်အသိး ဖဲပှၤကိုဖိအံၤအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်လၢ ကဆဲး မၤတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီလၢအကြားဝဲဘၣ်ဝဲလၢ လံာ်တၢ်မၤလိမိၢ်ပှၢ်ထီရီၤအပူၤအခါ, ဆဲးမၤနှၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢ IEP အဖီခိၣ်ဒီးဆဲးနုာ်လီၤ ပၣ်ဃုာ်လၢ ပှၤကိုဖိလၢတအိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤကွဲကွဲၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်လၢတၢ် လီၢ်တၢ်ကျဲအခဲအံၤအပူၤအခါဘၣ်နှၣ်လီၤ.

5 တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်မၤစၢၤတၢ်ဃုထၢအဂၤတဖၣ် ကပၣ်ဃုာ်ဒီး, ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်, တၢ်သိၣ်လိလီၤဆီ, ဘှီဘၣ်လံာ်တၢ်မၤလိ မိၢ်ပှၢ်, ဘှီဘၣ်တၢ်သိၣ်လိ, တၢ်ဘှီဘၣ်အဂၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံးနှၢ်စူးကါမၤဘၣ်လာ်တၢ်တဖၣ်, တၢ်သိၣ်လိခိဖျိအံၣ်လဲးထြိနံး မံၣ်ဒယၢၣ်, တၢ် ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤဆီတၢ်မၤစၢၤတဖၣ် ဒ်တၢ်ဒုးနဲၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ တၢ်သမံသမိးလၢအကြားဝဲဘၣ်ဝဲ, တၢ်သိၣ်လိလၢဟံၣ်, အံးထွဲကွၢ်ထွဲကို ဟ့ၣ်တၢ်မၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်နှာ်ဆဲးလီၤမံၤလၢကိုကီၢ်ရှၣ်လီၢ်ကဝီၤအဂၤ မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်မၤလိမၤဒိးစဲထၢၣ်အဂၤ လၢတၢ်ဃုထၢအီၤလၢ ကပျဲပှၤ ကိုဖိတဖၣ်ကမၤတၢ်လၢကတုၤထီၣ်ဒီး တၢ်ဖျိထီၣ်ကိုတီၤပတီၢ် ဖဲအအိၣ် လၢတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလီၤဆီအပူၤဒၣ်လာ်နှၣ်လီၤ. Minn. Stat. § 121A.41, subd. 11

6 ကိုပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါကကွၢ်ထံတၢ်ဆိကမိၣ် တၢ်မၤအသးလီၤဆီလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တခါဘၣ်တခါအဂံၢ်ထံးအဖီခိၣ် ဖဲတၢ်ဆၢတာ်လၢ တၢ်ဆီတလဲ တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအခါ, လၢအဘၣ်လိာ်ဖိးမံဒီးတၢ်လိၣ်ဘၣ်အဂၤလၢလံာ်အကူာ်အံၤ, ကြားဝဲဘၣ်ဝဲလၢပှၤဖိသၣ် လၢအိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤ တလၢတပဲ့ၤလၢ အမၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီပှၤကိုဖိအတၢ်ဘျုၤတဖၣ်အဂီၢ်ဧါနှၣ်လီၤ. "တၢ်လိၣ်ဘၣ်အဂၤလၢလံာ်အကူာ်အံၤ" တပျဲတၢ်ထီၣ်သီကိုအမုၢ်နံၤ 45 သီလၢဘၢၣ်စၢၤကတီၢ်တၢ်ဟ်လီၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတၢ်ဃုထၢအဂၤ ပူၤကွံာ် တၢ်မၤအသးလီၤဆီသၢခါအဖီလာ် လၢလာ်ဘၣ်နှၣ်လီၤ. 34 C.F.R. § 300.530(g).

တၢ်နဲ့ဉ်ကျဲတဖဉ်လၢဘၢးစ်တၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဖဲ စ့ဉ်ဖီလ်ပဒိဉ်ကိုတဖဉ်အပူၤ

စ့ဉ်ဖီလ်ပဒိဉ်ကို (SPPS)ဟ့ဉ်လီၤတၢ်ဝံစိာ်တီဆှၢတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတဖဉ်ဆူ ကိုဖိတဖဉ်လၢအထိဉ် စ့ဉ်ဖီလ်ပဒိဉ်ကို ဒီး တၢ်ဖံးလိမၤဒိးအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ ဂုၤဂၤ မ့တမ့ၢ် ကိုဖိလၢအတထိဉ်ပဒိဉ်ကိုတဖဉ်, ဒီးခုါထၢဉ်ကိုတနီၤ, လၢအိဉ်ဆီလီၤ အသးဖဲ ဝ့ၢ်စ့ဉ်ဖီလ် အပူၤနှဉ်လီၤ. တၢ်ဝံစိာ်တီဆှၢဘဉ်တၢ်ဟ့ဉ်လီၤ အီၤဆူ ကိုဖိတဖဉ်လၢကြားဝဲဘဉ်ဝဲ ဒ်တၢ်ဟ်ပနီဉ်တဖဉ်အသိး လၢဘဉ်တၢ်ကွဲး ဟ်ဖျါထိဉ်အီၤဖဲ ပၢဆှၢကိုကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢၢ် (Board of Education) ဖီလ်စံဉ် ၇၀၇.၀၀, Eligibility for Student Transportation အပူၤနှဉ်လီၤ.

ကိုကီၢ်ရ့ဉ်အိဉ်ဒီးမူဒါလၢ ဘဉ်ကွၢ်ထွဲကိုဖိတဖဉ်ဖဲအဟဲထိဉ်လၢဘၢးစ်အဖီခိဉ်လၢ ဂီၤခီကတီၢ်ဒီးတုၤလၢအစံဉ်လီၤလၢဘၢးစ်အဖီခိဉ်, မ့တမ့ၢ် ဘဉ်တၢ်ဟ့ဉ်လီၤအီၤဆူ မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် အစုပူၤတစုနှဉ်လီၤ. ပှၤနီဉ်ဘၢးစ်ဒီးကိုပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ် အိဉ်ဒီးမူဒါလၢ ကဘဉ်သိဉ်လိနဲဉ်လိဉ်, ဒုးနဲဉ်, ဒီး မၤဂ့ၤဒိဉ်ထိဉ်တၢ်သကဲးပဝးဒီး တၢ်မုၢ်လၢ် ကွၢ်စိတဖဉ်လၢ ကိုဖိကိးဂၤဒဲးအဂီၢ် လီၤ. မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖဉ် အိဉ်ဒီးမူဒါလၢ အဝဲသ့ဉ်ကဘဉ်မၤလီၤတံၢ်ဝဲလၢ ကိုဖိတဖဉ်သ့ဉ်ညါ ဒီးနၢ်ပၢၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီး တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိတဖဉ် ဖဲဒိးဘၢးစ်အဆၢကတီၢ်နှဉ်လီၤ. ဘၢးစ်ဒီးဘၢးစ်ပတုာ်အလီၢ်တဖဉ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးကိုနှဉ်လီၤ. လုၢ်လၢ်သကဲးပဝးတဂ့ၤ မ့ၢ်အိဉ်ထိဉ်လၢ ဘၢးစ်ဖီခိဉ်နှဉ် ကိုကဟံးနှ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဂ့ၢ်ဝီဒီးဟ့ဉ်တၢ်ကမဉ်တဖဉ်လီၤ.

ကိုဖိလၢဆဲးအိဉ်ဒီးလုၢ်လၢ်သကဲးတဂ့ၤတဖဉ်နှဉ် တဒိးနှ့ၢ်လၢၤဘၢးစ်တၢ်ဝံစိာ်တီဆှၢအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖဉ်, လၢအပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဝံစိာ်တီဆှၢလၢတၢ်လဲၤ ဟးမၤလိတၢ် လၢကိုချၢ(field trips)တဖဉ်နှဉ်လီၤ. ကိုခိဉ်ကဟ်လီၤတၢ်ဆၢတဲာ်လၢ အကဟ့ဉ်ကိုဖိ တၢ်ကမဉ်လၢလုၢ်လၢ်သကဲးပဝးတဂ့ၤအဂီၢ်ဒ်လဲဉ်နှဉ် လၢအကစူးကါတၢ်နဲဉ်ကျဲလၢ လာ်တဖဉ်အံၤနှဉ်လီၤ. တၢ်ဟ်လီၤတၢ်ဆၢတဲာ်ဖျိဖျိဖျါဖျါ (“**manifestation determination**”) လၢဃုထံဉ်သ့ဉ်ညါ တၢ်လၢအဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်ဟ်သး တကြားတဘဉ်တခါ ကဘဉ်တၢ်ရဲဉ်ကျဲၤမၤဆိအီၤ တချုးပှၤဟ်လီၤတၢ်ဆၢတဲာ်လၢ တၢ်ဟ်ပတုာ် ကိုဖိအိဉ်ဒီးနီၢ်ခီကှ့ၢ်ဂီၤ တဂၤ အတၢ်ဒိးနှ့ၢ် ကိုဘၢးစ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖဉ်ဒံးဘဉ်အခါနှဉ်လီၤ. (Minn. Stat. § 121A.43(d)). တၢ်မ့ၢ်ဆိကတီၢ်ဟ်ပတုာ်ကိုဖိ အတၢ်ဒိးနှ့ၢ်ဘၢးစ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖဉ်နှဉ်, တၢ်အံၤပဉ်ဃုာ် ဘၢးစ်တၢ်ဝံစိာ်တီဆှၢအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤခဲလၢာ် လၢစ့ဉ်ဖီလ်ပဒိဉ်ကို အဂီၢ်, မ့တမ့ၢ်ဘဉ်လၢ ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဘဉ်နှဉ်လီၤ.

လၢ SPPS Board of Education ဖီလ်စံဉ်အဖီလာ်, ကိုဖိကိးဂၤဒဲးလၢ တၢ်ဆိကတီၢ်ဘၢးစ်တၢ်ဝံစိာ်တီဆှၢအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် တဖဉ်လၢအဟဲကဲထိဉ်သးလၢ လုၢ်လၢ်သကဲး ပဝးတဂ့ၤအဃိနှဉ် အဝဲသ့ဉ်ကဘဉ်ထိဉ်မၤလိ School Bus Safety Class (ကိုဘၢးစ်တၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢအတီၤ) ဒီး အဝဲသ့ဉ်ဘဉ်ဒုးနဲဉ်ဟ်ဖျါထိဉ်အတၢ်နၢ်ပၢၢ် ကိုဘၢးစ် တၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢဂ့ၤဂ့ၤ နှဉ်လီၤ. တၢ်ဝံစိာ်တီဆှၢဝဲၤကျိၤကသိဉ်လိမၤစၢၤတၢ်မၤလိအဝဲအံၤဃုာ်ဒီးကိုနှဉ်လီၤ.

Minnesota Statute 121.59 ဟ်ဖျါထိဉ်ဝဲလၢ တၢ်ဝံစိာ်တီဆှၢတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤနှဉ်မ့ၢ် တၢ်ခွဲးယာ်လီၤဆီတခါ, ဘဉ်ဆဉ် အတမ့ၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢထီဒါမၤကမဉ်တၢ်ဘဉ်, တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအဝဲအံၤဘဉ်တၢ်ဟ့ဉ်လီၤအီၤဆူကိုဖိတဖဉ် ဒီးသနှၤအသးလၢ ကိုကီၢ်ရ့ဉ် တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအလုၢ်လၢ်သကဲးပဝးအဖီခိဉ်, ဒီးအတမ့ၢ်ထဲဒဉ်လၢတၢ်ဟ်သူဉ် ဟ်သးဧိၤဘဉ်, ဒီး ဘဉ်တၢ်ဟ်ဖျါအီၤဒ်လၢလာ်အသိးနှဉ်လီၤ.

ဖြိုဉ်ခ့ဉ် - ၁၂ တီၤ တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအလုၢ်လၢ်သကဲးပဝးတၢ်နဲဉ်ကျဲတဖဉ် ဒီး တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီတဖဉ်

တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတာ် ပတီၢ် ၁ တၢ်သိဉ်တၢ်သီတဖဉ်

၁. ထူပှဲာ်တၢ်
၂. မၤသီမၤသဲတၢ်လၢဘၢးစ်အပူၤ
၃. ဂဲၤလိာ်ကွဲ, မၤဟးဂီၤတၢ်, သကဲးပဝးမၤတံာ်တာ်တၢ်
၄. အီဉ်တၢ်, အီတၢ်, တၢၤလီၤတၢ်ကမှံၤလၢဘၢးစ်အဖီခိဉ်
၅. တဆ့ဉ်နီၤလၢလီၢ်ဆ့ဉ်နီၤဖီခိဉ်, ဆၢထၢဉ်လၢတနှ့ၢ်တၢ်ပျဲလၢပှၤနီဉ်သိလ့ဉ်, ဟးထိဉ်ဟးလီၤလၢဘၢးစ်ဖီခိဉ်
၆. သူနါစိၤထံပလီတဖဉ်လၢအပဉ်ဃုာ် ထံအီကိတဖဉ်, စိဉ်ဒဉ် ဒီး တၢ်အဂုၤဂၤ
၇. ဆိဉ်တၢ်, ကတိၤမၤအ့နှမၤတံာ်တာ်တၢ်, အိဉ်ဖျါလၢပကွၢ်တကြားတဘဉ် မ့တမ့ၢ် အိဉ်ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီလၢ တကြားတဘဉ်တဖဉ်
၈. တဲဖျါနီၢ်ကစၢ်ဂ့ၢ်ကျိၤတမ့ၢ်တတီ, ဂ့ၢ်လိာ်လၢကတဲဖျါထိဉ်အမံၤအသဉ်
၉. ဒိးဘၢးစ်တခိဉ်လၢ တဘဉ်ဒိးဝဲ မ့တမ့ၢ် လဲၤအိဉ်ခိးဘၢးစ်လၢတဘဉ်လဲၤအိဉ်ခိးဝဲအလီၢ်
၁၀. အိးထိဉ် ဘၢးစ်အပဲတြီလၢအတလၢထိဉ်ကွံာ်တၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢအတၢ်ဟ်ပနီဉ်/တလၢကွံာ်ပဲတြီခၢဉ်သး
၁၁. ဒိးဘၢးစ် မ့တမ့ၢ် ကျဲးစၢးဒိးဘၢးစ်တခိဉ်ခိဉ်ဖဲ တဒိးနှ့ၢ် ဘၢးစ်အတၢ်ခွဲးယာ်အဆၢကတီၢ်
၁၂. တဒိကနဉ် ပှၤနီဉ်ဘၢးစ်, ကူဉ်သ့ပှၤဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်, ဘၢးစ်ပှၤဟံးစုနဲဉ်ကျဲတၢ်အတၢ်ဟံးစုနဲဉ်ကျဲ
၁၃. တၢ်စူးကါထဲးနိလိဉ်ကုံဉ်လၢကျိၤကျဲတဘဉ်

တၢ်သိဉ်ကွၤသိကွၤ ပှၤမၤကမဉ်တၢ်သိဉ်တၢ်သိ - ပတိၢ် ၁

ပှၤနီဉ်ဘၢးစ်ကဆဲးကျိုးဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးကိုခိဉ်နၢ်တဖဉ်ဘဉ်ဃး ကိုဖိလုၢ်လၢ်သကဲးပဝးတဂ့ၤတဘဉ်.

တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ် ပတိၢ် ၁ တၢ်သိဉ်တၢ်သိတဖဉ်	တၢ်သိဉ်ကွၤသိကွၤတၢ်
တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ် အခိဉ်ထံးတဘျိ	တၢ်ဟ့ဉ်ပလိၢ်
တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ် ခံဘျိတဘျိ	တဒီးနၢ့်ဘၢးစ်တၢ်ဝံစိၢ်တီဆုၤလၢ ၁သီ တုၤ ၅ သီ
တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ် သၢဘျိတဘျိ	(၁) တဒီးနၢ့်ဘၢစ်တၢ်ဝံစိၢ်တီဆုၤလၢ ၅သီ တုၤ ၁၀ သီ (၂) တဒီးနၢ့်ဘ့ဉ်လၢၤ ဘၢးစ်တၢ်ဝံစိၢ်တီဆုၤအတၢ်ရဲဉ် တၢ်ကျဲၤခဲလၢာ် (၃) မိၢ်ပၢ်/ကွိခိဉ်/ Safety Traffic Operations တၢ်အိဉ်ဖှိဉ်
တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ် လွံၢ်ဘျိတဘျိ	တဒီးနၢ့်ဘဉ်လၢၤ ဘၢးစ်တၢ်ဝံစိၢ်တီဆုၤအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ ခဲလၢာ်သ့

တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ် ပတိၢ် ၂ တၢ်သိဉ်တၢ်သိတဖဉ်

၁. ယူာ်ထိဉ်အသးဆူပဲတြိအချ၊ ကိးပသူတၢ်လၢပဲတြိ

၂. ကွံာ် မ့တမ့ၢ် ခး တၢ်တမံၤမံၤလၢ ဘၢးစ်ဖီခိဉ် မ့တမ့ၢ် ဆူ ဘၢးစ်အချ၊

၃. မၤနၢၤအီဉ်ဃီဉ်တၢ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် မၤဆူးမၤဆါ/မၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးပှၤတဂၤလၢ်လၢ်အနီၢ်ခံ

၄. ကတိၤဒုဉ်ဒွဲဉ်စံးအၢစံးသိတၢ် ဒီး ကတိၤမၤဃျုံၤ ပှၤနီဉ်သိလ့ဉ်/ကွိပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါ

၅. အိဉ်ဒီး မ့တမ့ၢ် စူးကါ ညါသူး, အံးလဲထြိနုံးမိာ်ထူ မ့တမ့ၢ် တၢ်မူးတၢ်ဘိုးဂုၤဂၤ

၆. မၤဟးဂီၤ ဘၢးစ်အပီးအလီတမံၤလၢ်လၢ် (ကဘဉ်လိဉ်ဟ့ဉ်ကွၤအပူၤ)

၇. ဖိဉ်ဃာ် မ့တမ့ၢ် ကျဲးစၢးဖိဉ်ဃဉ် တၢ်တမံၤမံၤလၢ်လၢ်လၢအအိဉ်ဖဲဘၢးစ်အချ၊

၈. လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ် “Danger Zone” (တၢ်ဘဉ်ယိဉ်အလီၢ်)အတၢ်သိဉ်တၢ်သိ (ဘဉ်ဟးစီၤစုၤယံၤဒီး ကိုဘၢးစ်လၢ ၁၀ ခိဉ်ယီၢ် ဒ်သိးလၢပှၤနီဉ်ဘၢးစ် ကထံဉ်အီၤကိးဆၢကတိၢ်ဒဲး)

၉. မၤကဲၤထီဉ် မ့ဉ်ဒွံးတဖဉ်, မ့ဉ်ခုံးတဖဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပီးတၢ်လီလၢ မ့ဉ်အူးအီဉ် ညီတမံၤမံၤ

၁၀. နှာ်လီၤဟးထီဉ်လၢ ဘၢးစ်အဖီခိဉ်ဖဲ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူးပဲတြိလၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်အခွဲး

၁၁. မၤတံာ်တာ်မၤဟးဂီၤ ဘၢးစ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ

၁၂. တၢ်အိဉ်ဒီး မ့တမ့ၢ် မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်ဒီး တၢ်စုကဝဲၤတဖဉ်, တၢ်ပိၢ်ဖးသ့တဖဉ်, မ့ဉ်အူးကဲၤထီဉ်သ့တဖဉ် ဒီးတၢ်အဂုၤဂၤ

၁၃. တၢ်အိဉ်ဒီး မ့တမ့ၢ် စူးကါ လ့စၢ်ထိဉ်ဒံးဘိတဖဉ်

၁၄. ပှၤမ့ၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်ဒီးမၤကမဉ်တၢ်ဖဲ တၢ်ဝံစိၢ်တီဆုၤကွိဖိဆူ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအလီၢ်, field trip, တၢ်ဆုၤထီဉ်ဆုၤ လီၤကွိဖိ, ဒီးတၢ်အဂုၤဂၤအကတိၢ်နှဉ် ကဒိးနၢ့်တၢ်ကမဉ်အစုၤကတၢၢ်ဂ် လၢအမ့ၢ် Class II First Violation (တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သိ ပတိၢ် ၂ အခိဉ်ထံးတဘျိ) နှဉ်လီၤ.

တၢ်သိဉ်ကွၤသိကွၤ ပှၤမၤကမဉ်တၢ်သိဉ်တၢ်သိ -

ပှၤနီဉ်ဘၢးစ်ကဆဲးကျိုးဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးကိုခိဉ်နၢ်တဖဉ်ဘဉ်ဃး ကိုဖိလုၢ်လၢ်သကဲးပဝးတဂ့ၤတဘဉ်.

တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ် ပတိၢ် ၂ တၢ်သိဉ်တၢ်သိတဖဉ်	တၢ်သိဉ်ကွၤသိကွၤတၢ်
တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ် အခိဉ်ထံးတဘျိ	တဒီးနၢ့်ဘၢးစ်တၢ်ဝံစိၢ်တီဆုၤ ၅ သီ
တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ် ခံဘျိတဘျိ	တဒီးနၢ့်ဘၢးစ်တၢ်ဝံစိၢ်တီဆုၤ ၁၀ သီ
တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ် သၢဘျိတဘျိ	(၁) တဒီးနၢ့်ဘၢးစ်တၢ်ဝံစိၢ်တီဆုၤအစုၤကတၢၢ်ဂ် ၁၀ သီ (၂) တဒီးနၢ့်ဘ့ဉ်လၢၤ ဘၢးစ်တၢ်ဝံစိၢ်တီဆုၤအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤခဲလၢာ် (၃) မိၢ်ပၢ်/ကွိခိဉ်/ Safety Traffic Operations တၢ်အိဉ်ဖှိဉ်
တၢ်လုၢ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ် လွံၢ်ဘျိတဘျိ	တဒီးနၢ့်ဘဉ်လၢၤ ဘၢးစ်တၢ်ဝံစိၢ်တီဆုၤအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤခဲလၢာ်သ့

တၢ်နဲၵ်ကျဲတဖၣ်လၢ iPads ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီတဖၣ်လၢအလီၤမၢ်ကွံာ်/ ဘၣ်တၢ်ဟုၣ်ကွံာ်အီၤ/ဟးကူာ်ဟးဂီၤတဖၣ်အဂီၢ်

တၢ်ကွၢ်ကဒါကၠၤ iPad လာ်ဟံးဃာ်

တၢ်စူးကါ iPad အလာ်ဟံးဃာ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပှၤကိုဖိအ iPad မ့ၢ်လီၤမၢ်, မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟုၣ်အီၤ, မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်မၤဟးဂီၤနၣ့်, ကဒိးနၣ့်ဘၣ် တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီလူးဟိာ် မၤထွဲတၢ်အတၢ်မၤလၢ၊ အပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်တနၣ်ဘၣ်လၢ၊၊ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ၊ ကကွၤစိာ် စူးကါ iPad လၢဟံၣ် ဒီး တၢ်ကဟ့ၣ်အါထီၣ်အီၤ၊ တၢ်နဲၵ်ကျဲလီၤဆီ ဘၣ်ထွဲ တၢ်စူးကါ iPad လၢကျဲအကြၢးအဘၣ်အဂီၢ်တဖၣ်နၣ့်လီၤ. တၢ်မၤတၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီလူးဟိာ်မၤထွဲတၢ်အတၢ်မၤသ့ၣ် တဖၣ်အံၤဖဲ—

- iPad အမဲာ်သၣ်သ့ၣ်ဖး မ့တမ့ၢ် ဟးဂီၤခီဖျိလၢ၊ တၢ်ကွံာ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလီၤတဲာ်တၢ်ပီးတၢ်လီလၢ၊ တၢ်ပညီၣ်အဃိ,
- တၢ်ကွံာ်ထၢၣ်လၢအအိပူးအိၣ်ဒီး iPad မ့တမ့ၢ် တၢ်ယီၢ် iPad,
- တၢ်လူးလီၤထံလၢ၊ iPad အလီၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးစဲးဃဲၤ, တၢ်စူးကါ iPad တီၢ်ပှၤဂၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂၤတဖၣ်,
- iPad အတၢ်ဟးဂီၤလၢတကဲထိၣ်သးလၢ၊ တမ့ၢ်လၢ၊ တၢ်ဂ့ၢ်လၢ၊ ကိုကီၢ်ရ့ၣ်ထုးထိၣ်ဟ့ၣ်အီၤတဖၣ်အဂီၢ်,
- တၢ်မၤတံာ်တာ်တၢ်လၢအအိၣ်ဃာ်လၢ၊ iPad အပူးတဖၣ်,
- တၢ်ဘျိဘၣ် iPad လၢတဒိးနၣ့်ဘၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်နၣ်လီၤမၤဟးဂီၤပုၤအခိၣ်ဖျူၣ်ထၢၣ်ပီးလီတဖၣ်,
- တၢ်မၤလီၤမၢ် မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၤကွံာ် Lightning-to-USB ပျံၤ, အတၢ်သွီနၣ်လီသဟီၣ်အခိၣ် 12W မ့တမ့ၢ် အဒၢတဖၣ်,

တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢ၊ တၢ်ကဟ့ၣ်အလဲ/တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်လီးတဖၣ်

မံၣ်နံၣ်စိထၣ် (Minnesota) ကိုကီၢ်ရ့ၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီနိၣ်ဂံၢ်အကူာ် 123B.34 တူၤလၢ၊ 123B.39 ဖိၣ်ဃီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢ၊ ကမျၢ်ကိုတဖၣ် ကဃ့တၢ်အပူးလၢ၊ ပှၤကိုဖိဒီး အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ် အအိၣ်နၣ့်လီၤ. ဒီးသနူးထိၣ်သးလၢ၊ SPPS ကီၢ်ရ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤသဲစးဝဲၤကျိၤ (District Legal Department) အတၢ်ကျိးထံတၢ်သိၣ် တၢ်သီတဆၢအံၤ အဖိခိၣ်, ကိုဃ့တၢ်အပူးလၢပှၤကိုဖိဒီးအဟံၣ်ဖိဃီဖိအအိၣ်ခီဖျိလၢ၊ iPad ဒီးအပီးအလိာ်ထွဲတဖၣ် အတၢ်လီၤမၢ် မ့တမ့ၢ် ဟးဂီၤအပူးတဖၣ်သ့, ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအလိၣ်ဝဲဘၣ်, နၣ့်လီၤ. တၢ်ထၢကျိၣ်စ့ တမံၤလၢ်လၢ်လၢ၊ အဘၣ်တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီမၤအီၤခီဖျိ ကိုအပှၤကွဲးလံာ် ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်နၣ့် ကဘၣ်တၢ်ထၢနၣ်လီၤအီၤဆူ ကိုအတၢ်ဟဲနၣ် ထီရီၤ အစရီပူးနၣ့်လီၤ. ခ့ခါကတီၢ်အံၤနၣ့်, တၢ်စံၣ်ညီၣ်အီၣ်လိးခီဖျိလၢတၢ်မၤလီၤမၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဟးဂီၤ iPad အဃိတအိၣ်ဒီးဘၣ်နၣ့်လီၤ. တၢ်နဲၵ်ကျဲအံၤ လူးဟိာ်မၤထွဲ မံၣ်နံၣ်စိထၣ် (Minnesota) ကိုကီၢ်ရ့ၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ထွဲ တၢ်စံၣ်ညီၣ်အီၣ်လိးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အပူးတဖၣ်နၣ့်လီၤ.

- **တၢ်ကဃ့တၢ်စံၣ်ညီၣ်အီၣ်လိးအပှၤတသ့ဘၣ်. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကဃ့ဒူၣ်ဖိထၢဖိတဖၣ်လၢကမၤစၢၤပှၤစၢၤကွၤတၢ်လၢအလီၤမာ် မ့တမ့ၢ် ဟးဂီၤကွံာ် အလီၤနၣ့်လီၤ.**
- **တၢ်ဃ့တၢ်စံၣ်ညီၣ်အီၣ်လိး**လၢ iPad အဂီၢ်တသ့ ခီဖျိလၢ၊ တၢ်ဟ့ၣ်လိၤ်လီၤတၢ်၊ အတၢ်အၢၣ်လီၤလၢ၊ တၢ်မၤအီၤခီဖျိ Apple ဒီး မံၣ်နံၣ်စိထၣ် (Minnesota) ကိုကီၢ်ရ့ၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဃိနၣ့်လီၤ.

တၢ်တဟ့ၣ်ကဒါကွၤတၢ်ဖဲကိုနံၣ်ကတၢၢ်

ခီဖျိတၢ်တဟ့ၣ်ကဒါကွၤ iPad ဒီးအပီးအလီတဖၣ်အဃိ, ကိုကဂ့ၢ်လိာ်ကွံာ်လၢ၊ ကမၤနၣ့် ဒံၢ်ဖလိမၣ်တၢ်ဖျိကိုလဲးမး မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤနၣ့်တၢ်မၤလိအခြဲးဒွးတဖၣ် တသ့ဘၣ်နၣ့်လီၤ. ကိုတြိပှၤကိုဖိလၢတဟ့ၣ်ကဒါကွၤတၢ်ပီး တၢ်လီနၣ့်ဆူ တၢ်နၣ်လီၤမၤသကိးနံၣ်ကတၢၢ်တၢ်ဟူးတဂဲၤတဖၣ်အံၤသ့နၣ့်လီၤ—

- ကိုတၢ်ဟးအိၣ်ဝံၣ်မ့ၤတဖၣ်
- တၢ်ဟးလိာ်ကွဲလၢပှၤဖျိကိုတဖၣ်အဂီၢ်

တၢ်မၤဂ့ၤထိၣ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအဂ့ၤဒီးတၢ်ပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤ iPad

ကိုဆီၣ်ထွဲဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ်စူးကါ ဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲ iPad လၢ အကြၢးအဘၣ် ခီဖျိတၢ်လူးဟိာ်မၤထွဲတၢ်ဃုထၢဒီး တၢ်မၤအကျိၤအကျဲ တဖၣ်နၣ့်လီၤ. ဝံသးစူၤ စူးကါတၢ်ဃုထၢလၢလာ်အံၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်နဲၵ်ကျဲဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနၤဖဲနဆီတလဲမၤဂ့ၤထိၣ်တၢ်အစၢတဖၣ်ဒ်သိးအကြၢးကဘၣ်ဒီးနပှၤကိုဖိတဖၣ် အတၢ်လိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်နၣ့်တကွၢ်.

- ထီဘိထၢနာ်လီၤဃုာ် ကိုသရၣ်, ကိုခိၣ်, ပှၤပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤဒီး PBIS အပှၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်လၢ၊ ကနာ်လီၤမၤသကိးတၢ် ဖဲတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤဘၣ်လိာ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤ လီၤမၢ်/ဟးဂီၤ/ဟါမၢ် အတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် အပူးနၣ့်တကွၢ်.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် ဘျိဘၣ်ကွၤ PBIS အတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ် လၢပှၤကိုဖိကဘၣ်မၤလၢပဲၤအီၤဒ်သိးကဒိးနၣ့်ဘၣ်ကဒါကွၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်အဂီၢ်.
- တၢ်ဟ်ပနီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိၣ်ဃံး တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ပုၤကိုဖိကွၤစိာ် iPad ဆူအဟံၣ်.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ် “တၢ်ဆဲးလီၤမံၤဟံးနၣ့်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ” (“Check Out”) အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဖဲ Media Center မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်လိၤ်တတီၤတီၤ လၢအလီၤက်လာ်သး ဒ်သိးကဟ်ပနီၣ်တၢ်နၣ်လီၤမၤနၣ့်ဘၣ် တၢ်ပီးတၢ်လီ တဖၣ်အဂီၢ်တကွၢ်.
- ထၢနၣ်လီၤ တၢ်ဖိၣ်ဃံးတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အကွၢ်အဂီၤ အဂၤတမံၤမံၤတကွၢ်.
- တၢ်မၤလၢမၤပျဲထီၣ် “သးတၢ်သ့ဆိကမိၣ် တၢ်ကစီၣ်” (“Common Sense Media”) မ့တမ့ၢ် လၢအအိၣ်လၢအ့ၣ်ထၢၣ်နဲးအလီၤတမံၤမံၤ ဒ်သိးကဒုးအိၣ် ထီၣ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးဒီးတၢ်သ့စူးကါ ဒီးကွံးတၢ်ၣ်ပီးလီလၢကျဲအဂ့ၤအဘၣ်အဂီၢ်တကွၢ်.

တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢအဖိလ်စံၣ်လၢ၊ တၢ်ပီးတၢ်လီလီၤမၢ်/ ဘၣ်တၢ်ဟုၣ်ကွံာ်/ ဟးဂီၤတဖၣ်အဂီၢ်

- တၢ်မ့ၢ်မၤနိၣ်လၢ၊ iPad “လီၤမၢ်” မ့တမ့ၢ် “ဘၣ်တၢ်ဟုၣ်ကွံာ်” အီၤနၣ့်, တၢ်ကဘၣ် ထၢနၣ်လီၤတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢ အတၢ်မၤအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဒုးကဲထိၣ် iPad တဖျၣ်နၣ့် လၢတၢ်ဆါက ဒါကွၤအီၤ မ့တမ့ၢ် ပှၤကစူးကါအီၤလၢ၊ နိၢ်ကစၢ်တဂၤအဂီၢ်တသ့ဘၣ်နၣ့်လီၤ.
- ဖဲ SPPS အ iPad မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်“တြူၢ်သဲ”ကွံာ်အီၤလံနၣ့်, လၢ iPad အမဲာ်သၣ်လိၤနၣ့်ကဖျါထီၣ် “Hello” ဒီးဖျါလီၤက်လၢပှၤဆါအီၤ မ့တမ့ၢ် ဟ်အီၤလၢ တၢ်စူးကါအီၤလၢနိၢ်ကစၢ်အဂီၢ်ကသ့နၣ့်လီၤ.
- ဖဲတၢ်ဆီလီၤဟ်လီၤတၢ်ကတီၢ်နၣ့်, SPPS အတၢ်ပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤကဟူးဂဲၤထိၣ်ဒီး ကဃ့တၢ်အုၣ်ကီၤသး အနီၣ်ဂံၢ်ခူသူၣ် တဖၣ်နၣ့်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တထၢနာ်လီၤဘၣ် တၢ်အုၣ်ကီၤသး အနီၣ်ဂံၢ်ခူသူၣ် လၢအဘၣ်တဖျၣ်ဘၣ်နၣ့်, တၢ်ကဆီလီၤဟ်လီၤ ဒ်သိးကစူးကါ iPad အံၤတသ့ဘၣ်နၣ့်လီၤ.
- တၢ်မ့ၢ်မၤနိၣ်ဃာ် iPad မလၢအလီၤမၢ်/ဘၣ်တၢ်ဟုၣ်ကွံာ် /ဟးဂီၤကွံာ်လံလၢ၊ Fuji/Destiny ဒီးအတၢ်အုၣ်ကီၤသးနိၣ်ဂံၢ်ခူသူၣ် (Active Directory) လၢ ပှၤစူးကါ အီၤမ့ၢ်သ့ဒ်နၣ့်, iPad တဖျၣ်နၣ့် ကဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်အီၤလၢ “လီၤမာ်ကွံာ်လံ” ဒီးတၢ်ကစူးကါအီၤ တသ့လၢၤဘဉ်နၣ့်လီၤ.
- **iPad တဖၣ်နၣ့်တၢ်ကဆါကွံာ်အီၤ မ့တမ့ၢ် ဟ်ဃာ်အီၤလၢ၊ ပှၤကစူးကါအီၤလၢနိၢ်ကစၢ်တဂၤအဂီၢ်တသ့ဘၣ်နၣ့်လီၤ.**

ဝိၢ်ဩ့ တၢ်ကတိၤအခီပညီတဖၣ်

တၢ်တလဲၤထီၣ်ကို –

- **တၢ်ဃ့ၢ်ကိုလၢအကဲထီၣ်သးထီဘိ –** တၢ်တလဲၤထီၣ်ကိုလၢ အမၤသးကွ့ၢ်ကွ့ၢ် လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲနှၣ်လီၤ. တၢ်ကဆှၢဃီၤကိုဖိဆူပှၤဂ့ၢ်ဝီပှၤမၤတၢ်ဖိအအိၣ်လၢ အကကွၢ်ထံဆိမိၣ်ဘၣ်ဃး အတၢ်ဆှၢထီၣ်တၢ်ပတံသကွံၢ်ကညးကွီၢ်ဘျီၣ်အတၢ်စံၣ်ညီၣ်တဲ် မ့တမ့ၢ် ဆှၢဃီၤအီၤဆူ တၢ်နှာ်လီၤကျဲၤစၢၤတၢ်ဃ့ၢ်ကိုတၢ်တိၣ်ကျဲၤ (Truancy Intervention Program (TIP)) နှၣ်လီၤ. ဒ်ညီနှၢ်အသိး, တၢ်ဃ့ၢ်ကိုလၢအကဲထီၣ်သးထီဘိ တမ့ၢ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢအပျၢ်ဖျဲးကွံၣ်တၢ်ဘၣ်နှၣ်လီၤ.
- **တၢ်စဲၤခံ –** တၢ်လဲၤတုၤဆူကို မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလိလီၢ်စဲၤခံနှၣ်လီၤ.
- **တၢ်တဃ့ခွဲး –** တၢ်တထီၣ်ကို မ့တမ့ၢ် တထီၣ်တၢ်မၤလိလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲနှၣ်လီၤ.

တၢ်သုးကျဲၤတၢ်ဆီတလဲလီၢ်ကျဲ – တၢ်ဆီတလဲကိုဖိအလီၢ်အကျဲ လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီဂ့ၢ်ဝီတဖၣ်နှၣ်လီၤ.

တၢ်သုးကျဲၤဆှၢခီဆူအဂၤ – တၢ်ဆှၢဃီၤဝဲဒၣ်ကိုဖိဖဲကိုတဖျၢၣ်အံၤဒီး ဆူကိုအဂၤတတီၤတီၤအါတက့ၢ်မ့ၢ်တၢ်နှာ်လီၤကျဲၤစၢၤဝဲဒၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကမၣ်ဝံၤကမၣ်က့ၤဝဲဒၣ် လံာ်ဃံးဃာ်အံၤနှၣ်လီၤ.

တၢ်ပၢဘၣ်/တၢ်စူးကါ/တၢ်အိၣ်ဖဲသံးဧိၤက်ဧိၤအတၢ်လုၢ်ဘၢစိကမီၤအဖီလာ် – တၢ်ပၢဘၣ်, တၢ်စူးကါ, တၢ်အိၣ်ဖဲသံးဧိၤက်ဧိၤပိးလီတမံၤလၢ်လၢ် အတၢ်လုၢ်ဘၢစိကမီၤအဖီလာ်ဖဲအအိၣ်ဖဲကိုအပျီပူၤအခါ မ့တမ့ၢ် ဖဲကိုအတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်အခါနှၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကကိးထံၣ် လိာ်ကိုဖိလၢ တၢ်သမံသမိးဝဲဒၣ်အတၢ်စူးကါက်ကသံၣ်ကသီအဂ့ၢ်နှၣ်လီၤ. လၢကသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလၢအပှဲၤအဂီၢ်, ကွၢ်ဘၣ် ကမံးတံာ်ဖီလစံၣ် 504 (Board Policy 504) လၢအ့ထၢၣ်နဲးဖီခိၣ်ဖဲ spps.org/boardpolicies တက့ၢ်.

တၢ်ဃုထၢကျဲအဂၤလၢ တၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွံာ်အလီၢ် (Alternative to Expulsion (A2E)) – တၢ်ဃုထၢတၢ်မၤလိမၤဒိးအတၢ်အိၣ်သး လၢကိုဖိတဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် ဟ့ၣ်ဖးတ့ၢ်လံဝဲလၢတၢ်ဒုးဟးထီၣ်ကွံာ်အီၤစးထီၣ်ဖဲ 2-12 တီၤနှၣ်လီၤ. A2E ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢကိုဖိတဖၣ်ကဒိးနှ့ၢ်ဝဲဒၣ် ကိုအမး (school credit) ဖဲအအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤသးလၢ အတၢ်က့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤကိုဒ်အလီၢ်လီၢ်အသိးနှၣ်လီၤ. ကိုဖိလၢဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ကွံာ်အီၤခီဖျိ အိၣ်ဒီးတၢ်မၤကမၣ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးအတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်နှၣ် ကဘၣ်ထီၣ်မၤ လိ A2E အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတချုးဒံးဖဲအဟဲက့ၤထီၣ်ကိုအဆၢကတီၢ်နှၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲအံၤပၣ်ဃုာ် ကိုဖိတဖၣ်လၢအဃုထၢဟးထီၣ်လၢကိုကီၢ်ရ့ၣ်တစိၢ်တလီၢ်ဖဲ တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် ဟ့ၣ်ဖးလၢ ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ကွံာ်လၢကိုဝံၤအလီၢ်ခံ ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဃုထၢလၢကဟဲက့ၤဆူ ကိုကီၢ်ရ့ၣ်, ဒီးဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲက့ၤအဆၢကတီၢ်, အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်မၤထီၣ်ဝံၤဝဲဒၣ် A2E အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤနှၣ်လီၤ.

တၢ်ဒွဲၣ်အူပှၤတၢ်စုလီၢ်ခီၣ်ခိၣ် – တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢ တၢ်မၤဟးကူဟးဂီၤ မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၤပှၤတၢ်စုလီၢ်ခီၣ်ခိၣ်ခီဖျိမ့ၣ်အူ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပိးတၢ်လီလၢအမၤပိၢ်ဖးတၢ် တဖၣ်နှၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ဟ်ပနီၣ်တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဝဲအံၤဒ်ပတီၢ် ၅ အသိးနှၣ်, တၢ်အထံလၢမ့ၣ်အူအီၣ်ထီၣ်ညီ မ့တမ့ၢ် ကဲထီၣ်ညီတဖၣ် ဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤ နှၣ်လီၤ. လၢနကသ့ၣ်ညါအါထီၣ်အဂ့ၢ်လၢလၢပှဲၤပှဲၤအဂီၢ်, ကွၢ် - Minn. Stat. § 609.561, Minn. Stat. § 609.562, Minn. Stat. § 609.563, Minn. Stat. § 609.5631, Minn. Stat. § 609.5632 (တၢ်ဒွဲၣ်အူပှၤတၢ်စုလီၢ်ခီၣ်ခိၣ်စးထီၣ် **1** ဒံၢ်ကရံၣ် တုၤလၢ **5** ဒံၢ်ကရံၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်အခီပညီတဖၣ်) နှၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအၢတပျုၢ်တပျီၤတၢ် – အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢ တၢ်မၤဘၣ်ဒိဆါ ပှၤဂၤအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်လၢအတမ့ၢ်ဝဲဒၣ် SPPS ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအကရၢဖိတဂၤဂၤ, လၢတအိၣ်ဒီးပှၤတဂၤဂၤဝဲနှၣ် အတၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်နှၣ်လီၤ. ကွၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်မၤအၢတပျုၢ်တပျီၤပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအဂ့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤအၢတပျုၢ်တပျီၤ, နးဒိၣ်ထီၣ် (တၢ်မၤဘၣ်ဒိဆါ ပှၤဂၤ အနီၢ်ခိဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် မ့တမ့ၢ် နးနးကလဲာ်) – အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသး လၢ တၢ်မၤဘၣ်ဒိဆါပှၤဂၤအနီၢ်ခိမိၢ် ပှၢ် ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် မ့တမ့ၢ် နးနးကလဲာ်, ဒီးပှၤတဂၤဂၤလၢအတမ့ၢ်ဝဲဒၣ် SPPS ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ အကရၢဖိနှၣ်လီၤ. ကွၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်မၤအၢတပျုၢ်တပျီၤ, နးဒိၣ်ထီၣ် ဖဲပှၤဘၣ် မူဘၣ်ဒါအဂ့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤအၢတပျုၢ်တပျီၤ, နးဒိၣ်ထီၣ် (ကျိ, တၢ်စုကဝဲၤ လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်စုကဝဲၤအဂၤတဖၣ်) – တၢ်မၤကမၣ်တၢ်ဒီးကျိ, တၢ်စုကဝဲၤလီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်စုကဝဲၤအဂၤတဖၣ်လၢအိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢတၢ်မၤပျံၤမၤဘၣ်ဒိဆါပှၤဂၤအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်တဘျီဃီ မ့တမ့ၢ် တုၤလၢတၢ်သံဒၣ် လဲာ်နှၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအၢတပျုၢ်တပျီၤပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ – အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသး လၢတၢ်မၤဘၣ်ဒိဆါပှၤဂၤအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်လၢအတမ့ၢ်ဝဲဒၣ် SPPS ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအကရၢဖိတဂၤဂၤ, လၢတအိၣ်ဒီးပှၤတဂၤဂၤဝဲနှၣ် အတၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်နှၣ်လီၤ. ကွၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်မၤအၢတပျုၢ်တပျီၤအဂ့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤအၢတပျုၢ်တပျီၤပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ, နးဒိၣ်ထီၣ် – (တၢ်မၤဘၣ်ဒိဆါ ပှၤဂၤအနီၢ်ခိဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် မ့တမ့ၢ် နးနးကလဲာ်) – အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤ သးလၢတၢ်မၤဘၣ်ဒိဆါပှၤ ဂၤအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် မ့တမ့ၢ် နးနးကလဲာ်, လၢအတမ့ၢ်ဝဲဒၣ် SPPS ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ အကရၢဖိ, လၢတအိၣ်ဒီးပှၤတဂၤဂၤဝဲနှၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်နှၣ်လီၤ. ကွၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်မၤအၢတပျုၢ်တပျီၤ, နးဒိၣ်ထီၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ဒုးပလီၢ်အပိးလီလၢအိၢ်ဒီးတၢ်ကလုၢ်အသိၢ် – တၢ်စူးကါဝဲဒၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီတမံၤလၢ်လၢ်လၢအဒုးအိၢ်ထိၢ်တၢ်ကလုၢ်သိၢ်အပနိၢ်တဖၢ်ဒ်သိးတၢ်နိၢ်ဟးထိၢ် ကွံၢ်ပှၤဂၤအတၢ်ဟဲမၤအၢမၤသီ မ့တမ့ၢ် ဟဲနုၢ်လီၤဆူၢ်တၢ် အဂီၢ်နှၢ်လီၤ.

တၢ်သိၢ်လိနဲၢ်လိတၢ်ဟ်သူၢ်ဟ်သးအတၢ်သ့တၢ်ဘၢ်တဖၢ် – ကိုဖိတဖၢ်ဒိးနှ့ၢ်ဝဲဒၢ်တၢ်သိၢ်လိနဲၢ်လိတၢ်ဟ်သူၢ်ဟ်သးအတၢ်သ့တၢ်ဘၢ်တဖၢ်လၢကိုအပှၤဘၢ်မူ ဘၢ်ဒါကရၢ ဖိအအိၢ်ဖဲတကတီၢ်စုၢ်စုၢ် မ့တမ့ၢ် တဘျုးကတီၢ်ဖဲ အထိၢ် ကိုအဆၢကတီၢ်, ဒီးမၤလိကဒါက့ၤဒီးမၤလိထံသးတၢ်လၢအဂ့ၤတပၤ, ကိုအတၢ်ဟ်သူၢ် ဟ်သးအကြားဝဲဘၢ်ဝဲ တဖၢ်, အါတက့ၢ်တၢ်ခီဆၢကဒါ က့ၤတၢ်ကဲထိၢ်သတူၢ်ကလာ် လၢတၢ်သိၢ်တၢ်သီအကျဲနှၢ်လီၤ.

တၢ်မၤဘၢ်ဒိဆါနိၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် – နိၢ်ခိနိၢ်ခီဆါ မ့တမ့ၢ် ဘၢ်ဒိဘၢ်ထံး, တၢ်ဆူးတၢ်ဆါတဖၢ်, မ့တမ့ၢ် နိၢ်ခိတဘၢ်လီၢ်ဘၢ်စးအတၢ်အိၢ်သးတမံၤလၢ်လၢ်နှၢ်လီၤ. လၢကမၤနှ့ၢ်အါထိၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. Stat. § 609.02. subd. 7.

တၢ်မၤနၢၤမၤဃၢ်တၢ် – တၢ်မၤနၢၤမၤဃၢ်တၢ်အခီပညီ, ကွၢ်ဘၢ်ဖဲ ကမံးတံာ်ဖီလစံၢ် 505 (Board Policy 505) အပူၤတက့ၢ်. တၢ်မၤနၢၤမၤဃၢ်တၢ် အဒိအတဲာ် တဖၢ် ပၢ်ဃုာ်ဒီး, ဘၢ်ဆၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနိၢ်ဝဲလၢ- (1) ကိုဖိတဂၤကတိၤဝံၤကတိၤက့ၤတၢ်လၢအတမ့ၢ်တတီ, မၤသးထိၢ်မၤသးတမုာ်ပှၤသး, မၤဟူထိၢ်သါလီၤ ကိုဖိအဂၤ တဂၤ အဂ့ၢ်သကုၤကိုဒီတဖျၢၢ်,- (2) ကိုဖိလၢအနိၢ်ဒိၢ်တဂၤနဲၢ်စုနဲၢ်ခီၢ်ကိုဖိလၢအသးစၢ်နှ့ၢ်အီၤဒ်ကိုဖိလၢအသးပှၢ်တဂၤ မၤဆူးမၤဆါကိုဖိလၢအသးစၢ် တဂၤဂၤအသိး,- (3) ကိုဖိလၢအမ့ၢ်ပှၤမံၤဟူသၢ်ဖျါနိၢ်နိၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤသ့ၢ်ညါအီၤဒ်အမ့ၢ်ပှၤမံၤဟူသၢ်ဖျါလၢအထုးနှ့ၢ်ပှၤအါဂၤအသးတရ့ဒီး အတံၤသကိးအဂၤ တဖၢ်လၢအမ့ၢ်ပှၤမံၤဟူသၢ်ဖျါနိၢ်နိၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤသ့ၢ်ညါဒ်အမ့ၢ်ပှၤမံၤဟူသၢ်ဖျါစှၤနှ့ၢ်အီၤ,- (4) ကိုဖိတဂၤဂၤတီၢ်ဖျါထိၢ်ကိုဖိအဂၤတဂၤဂၤအဂီၤလီၤမဲာ်ဆှးတဖၢ် ဖဲပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်က စိၢ်အပူၤဖဲကိုဖိအဂၤတဖၢ် ထံၢ်သ့အလီၢ်, ဒုးအိၢ်ထိၢ်ကိုဖိလၢအဖျါဖဲတၢ်ဂီၤလီၤမဲာ်ဆှးဝဲနှၢ်အပူၤအသးတမုာ်တုၤဒၢ်လဲာ်ပတုာ်ထိၢ်ကို, မ့တမ့ၢ် **(5)** ကိုဖိတဂၤဂၤမၤပျံၤမၤဖုး ဝဲဒၢ်ကိုအဂၤတဂၤဂၤ လၢအကထိတီၢ်အီၤဖဲကိုပျၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, ဒုးအိၢ်ထိၢ်ကိုဖိဝဲနှၢ်ပျံၤဖုးတၢ်ဒိၢ်မးလၢအကနုာ်လီၤပၢ်ဃုာ်ဖဲကိုပျၢ် ဝံၤလီၢ်ခံကိုတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံၤလၢ်လၢ်အပူၤနှၢ်လီၤ.

တၢ်စူးကါတၢ်မၤနၢၤမၤဃၢ်အကျိၤအကျဲခီဖျိတၢ်သ့တၢ်ဘၢ်ပီညါတပၤ (Cyberbullying) – တၢ်မၤနၢၤမၤဃၢ်တကလုာ်အံၤဒုးအိၢ်ထိၢ် တၢ်စူးကါဝဲဒၢ်တၢ်သ့ တၢ်ဘၢ်ပီညါကျိၤကျဲ မ့တမ့ၢ် လီသဟီၢ်တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအကျိၤကျဲအဂၤတဖၢ်နှၢ်လီၤ. ကွၢ်ဘၢ် Board Policy 505 (လၢအ့ထၢၢ်နဲးဖီခိၢ်ဖဲ spps.org/boardpolicies) တက့ၢ်.

သိလ့ၢ်ဘၢးစ်တၢ်ပူၤဖျဲးအတီၤတၢ်မၤလိ – လၢတၢ်ဆိကတီၢ်သိလ့ၢ်ဘၢးစ် အလီၢ်တၢ်ဃုထၢသိလ့ၢ်ဘၢးစ်လၢတၢ်လိၢ်ဘၢ်ဝဲလၢ ကိုဖိဒီးမိၢ်ပၢ်အတၢ်လဲၤထိၢ်ကိုဖဲ သိလ့ၢ်ဘၢးစ် လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်လီၤဘၢ်ယိၢ်အပူၤနှၢ်လီၤ.

တၢ်မၤကမၢ်ဘၢ်ဃးသိလ့ၢ်ဘၢးစ် – တၢ်မၤကမၢ်ဝဲဒၢ်လံာ်ဃံးဃာ်အံၤအဂ့ၢ်တမံၤလၢ်လၢ်လၢအကဲထိၢ်သးဘူးဒီးကိုသိလ့ၢ်ဘၢးစ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပတုာ်သိလ့ၢ် ဘၢးစ်အလီၢ် နှၢ်လီၤ. တၢ်ဟ်ဖျါထိၢ်ဝဲလၢအိၢ်ဒီးတၢ်ဟ်သူၢ်ဟ်သးလၢအမၤတံာ်တာ်တၢ်ဖဲသိလ့ၢ်ဘၢးစ်အပူၤဒ်အမ့ၢ် 'တၢ်ဟ်သူၢ်ဟ်သးလၢအမၤတံာ်တာ်တၢ် ဖဲတၢ်လဲၤဆူကိုဒီး ဟဲက့ၤ လၢကိုအခါ.' တၢ်မၤကမၢ်သိလ့ၢ်ဘၢးစ်တၢ်သိၢ်တၢ်သီ တမံၤလၢ်လၢ်တၢ်ကဘၢ်ဆီတလဲအီၤလၢတၢ်အိၢ်သးအကလုာ်အဖီခိၢ်လၢအ ဘၢ်ထွဲဒီးကိုဖိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, လၢအမ့ၢ် ကဲထိၢ်သးဖဲသိလ့ၢ်ဘၢးစ် ပူၤဒၢ်လဲာ်နှၢ်လီၤ. အဒိ, တၢ်အ့ၢ်လိာ်သးဖဲသိလ့ၢ်ဘၢးစ် အပူၤတၢ်ဟ်ပနိၢ်ဝဲဒ်အမ့ၢ် 'တၢ်အ့ၢ်လိာ်ဝးလိာ်,' တမ့ၢ် 'တၢ်ဟ်သူၢ်ဟ်သးလၢ အမၤ တံာ်တာ်တၢ်ဖဲတၢ်လဲၤဆူကိုဒီးဟဲက့ၤလၢကိုအခါ' ဘၢ်နှၢ်လီၤ. လၢကသ့ၢ်ညါထိၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလၢ အပှဲၤအဂီၢ်, ကွၢ်ဘၢ် Board Policy 707.02 လၢအ့ထၢၢ်နဲးဖီခိၢ်ဖဲ https://www.spps.org/about/board-of-education/board-policies-procedures တက့ၢ်.

ညါဖီ, တၢ်အိၢ်ဒီး/တၢ်စူးကါ/တၢ်ဟးစိာ်ဆါ/တၢ်ဆါ/မူးညါဖီ

တၢ်စူးကါ ဒီး/မ့တမ့ၢ် တငအိၢ်ဒီး ညါဖီတဖၢ် ဖဲကိုတဖျၢၢ်ဂ့ၤတဖျၢၢ်ဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလီၢ်တခါဂ့ၤတခါဂ့ၤအပူၤ. ကွၢ် ပၢဆှၢကိုကမံးတံာ်ခိၢ်ကျၢၢ်ဖီလ်စံၢ် 504 ဖဲ https://www.spps.org/about/board-of-education/board-policies-procedures နှၢ်တက့ၢ်.

တၢ်လံၢ်တၢ်လီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကဲဒီးမၤဒီးတၢ် – တၢ်တတီတလိၤလၢ လံာ်လဲၢ်တပၤပၢ်ဃုာ်ဒီး, ဘၢ်ဆၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနိၢ်ဝဲလၢ, တၢ်ကွဲးကူပှၤဂၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ ကိုဟ့ၢ်လီၤ မၤမူဒါတဖၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒိးစဲး, ဒီးတၢ်စူးကါပှၤဂၤအတၢ်ထံၢ်တၢ်ဆိမိၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲးတဖၢ်နှၢ်လီၤ. တၢ်လံၢ်တၢ်လီပၢ်ဃုာ်စ့ၢ်ကီးဒီး တၢ်စူးကါ ကမၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၢ်ပီညါ ကျိၤကျဲလၢတၢ်ဂီၤတၢ်ဖိၢ်, တၢ်ကွဲးကူတၢ်တဖိးသဲစး မ့တမ့ၢ် တၢ်ထုးထိၢ်ဟံးနှ့ၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီဖဲအ့ထၢၢ်နဲးဖီခိၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်စူးကါ နိၢ်ကစၢ်အံၢ်လဲးထြိနံးပိးလီလၢ တၢ်ကကွဲး ဆှၢတၢ်စံးဆၢ, ဒီးအဂၤတဖၢ်နှၢ်လီၤ.

တၢ်သမံသမိးတၢ်အိၢ်ဆူၢ်အိၢ်ချ့ဘၢ်ဃးက်ကသံၢ် – ဘၢ်သ့ၢ်သ့ၢ် တၢ်ကကိးထံၢ်လိာ်ကိုဖိလၢအကနုာ်လီၤမၤသကိးဖဲတၢ်သမံသမိးအပူၤလၢ အတၢ်သးဆူၢ် ဒၢ်ဝဲ, လၢတၢ်မၤဝံၤအီၤခီဖျိပှၤတဝၢခၢၢ်စးကရၢ, လၢတၢ်ဆိမိၢ်ဆၢတဲာ်အဝဲသ့ၢ်တၢ်ဘၢ်ထွဲဒီးသံးဧိၤက်ဧိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်စူးကါက်ကသံၢ်အတီၤပတီၢ်အဂ့ၢ်နှၢ်လီၤ.

တၢ်သုးကျဲၤတၢ်ဟ်သူၢ်ဟ်သးဖဲတီၤဒၢးတၢ်မၤလိအပူၤ – တၢ်ဟ်သူၢ်ဟ်သးလၢတၢ်ပၢဆှၢဝဲဖဲတီၤဒၢးတၢ်မၤလိအလီၢ်တၢ်စူးကါဝဲဒၢ်တၢ်နုာ်လီၤကျဲၤစၢၤတၢ်ဖဲ တီၤဒၢးတၢ်မၤလိအပူၤကွ့ၢ်ကွ့ၢ်ဒီး တၢ်လၢအဟိာ်ထွဲထိၢ်တဖၢ်တၢ်ဆီၢ်ထွဲမၤစၢၤဝဲခီဖျိကိုတၢ်သူၢ်ထိၢ်-တၢ်သိၢ်တၢ်သီတၢ်တိာ်ကျဲၤလဲၢ်လဲၢ်ဃဲာ်ဃဲာ်နှၢ်လီၤ.

တၢ်မၤဆူဉ်မၤဆီးတၢ် - တၢ်မၤဆူဉ်မၤဆီးတၢ်အိဉ်ထိဉ်ဖဲ ပှၤတဂၤမၢပှၤတဂၤဂၤဒ်သိးကမၤထီဒါအဝဲသ့ဉ်သးသဟီဉ် မ့တမ့၊် မၢအမၤတၢ်မၤလၢအတဘဉ်ကနှဉ် တၢ်သိဉ်တၢ်သီခီဖျိ တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်, လၢတၢ်စံးတၢ်ကတိၤ မ့တမ့၊် လၢတၢ်ကွဲး, ဒ်သိးအက-

- ဒုးတူၢ်ဘဉ် နိၢ်ခိတၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢပှၤတဂၤဂၤအဖီခိဉ် မ့တမ့၊် ဒုးဃာ်ပှၤတဂၤဂၤ (ဖဲလၢအတမ့၊် တၢ်ဂ့ာ်ဆူဉ်တၢ်တခါ မ့တမ့၊် တၢ်ကျဲးစၢး ဂ့ာ်ဆူဉ်တၢ်)
- ဒုးအိဉ်ထိဉ် တၢ်ဟးဂ့ာ်ဟးဂီၤဆူ ပှၤတဂၤဂၤအတၢ်စုလိၢ်ခိဉ်ခိဉ်
- မၤဘဉ်ဒိ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ, ပနာ်တၢ်ကၤ မ့တမ့၊် တၢ်ဖံးအီဉ်မၤအီဉ်
- ဟ်ဖျါထိဉ်ပှၤအက့ၢ်အဂီၤတဂ့ၤ မ့တမ့၊် တၢ်ခူသူဉ်, ဘိးဘဉ်ရၤလီၤ လံာ်လဲၢ်တၢ်ဟ်ဖျါလၢတၢ်မၤဟးဂီၤပှၤအလၢကပီၤ, မ့တမ့၊် တၢ်ကတိၤနံၤဘဉ်ဖဉ်လဲ မ့တမ့၊် ကတိၤမၤမ်ာ်ဆုးတၢ်
- ဒုးအိဉ်ထိဉ် မ့တမ့၊် ဒုးကဲထိဉ် တၢ်မၤကမဉ်ကွီဉ်မ့၊်လၢအမ့၊်အတီၢ် မ့တမ့၊် အတီတလိၤ
- ထီဒါမၤကမဉ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီတခါဖဲ Section 617.261 အဖီလာ် (Nonconsensual Dissemination of Private Sexual Images) (တၢ်ရၤလီၤပှၤနိၢ်တဂၤ မုၢ်ခွါကွၢ်ဂီၤလၢပှၤတဘဉ်သူဉ်ဘဉ်သး)

တၢ်ဃ့ဉ်လီၤဘ့ါဘဉ်တၢ်သဘံဉ်ဘုဉ် – ကျဲတဘိလၢကရၢတဖု မ့တမ့၊် ကရၢအါဖုအတၢ်ဃုထံဉ်နှ့်တၢ်အစၢ လၢတၢ်မှာ်တၢ်ခုဉ်အပူၤ ဒီးတၢ်တၢဉ်ပီဉ်တဲကျဲၤတၢ် အစၢလၢတၢ် တအၢဉ်လီၤတူၢ်လိာ်အဂိၢ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်အၢဉ်လီၤ – တၢ်အၢဉ်လီၤအီလီၤတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး အတၢ်ကွဲးလၢတၢ်ဆဲးလီၤမံၤခီဖျိကိုဖိ, သရဉ်သမါ မ့တမ့၊် ပှၤရဲဉ်ကျဲၤတၢ်ဖိ, ဒီး/မ့တမ့၊် မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် ဖိနှဉ်လီၤ.

တၢ်မၤကမဉ်ကွီၢ်မ့ဉ်သဲစးအတၢ်သိဉ်တၢ်သီ – တၢ်သိဉ်တၢ်သီ ကမံးတံာ်, ဖဲကို့တၢ်စုလိၢ်ခိဉ်ခိဉ်အဖီခိဉ် မ့တမ့၊် တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤ ကို့တၢ်မၤလိမၤဒိးအပူၤ မ့တမ့၊် တၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤလၢအဘဉ်ထွဲဒီးကို လၢအမ့၊်ဝဲဒဉ်တၢ်မၤကမဉ်ကွီၢ်မ့ဉ်ဖဲလၢပှၤဒိဉ်တုာ်ခိဉ်ပွဲၤမ့၊်မၤဝဲနှဉ်လီၤ.

တၢ်မၤဟးဂီၤပှၤဂၤအတၢ်စုလိၢ်ခိဉ်ခိဉ် – အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢ တၢ်မၤဟးဂီၤဝဲပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါအကရၢဖိဒီး/မ့တမ့၊် ပှၤအဂၤတဖဉ်အတၢ်စုလိၢ်ခိဉ်ခိဉ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်မၤဟးဂီၤကို့အတၢ်စုလိၢ်ခိဉ်ခိဉ် – အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသး လၢတၢ်ဒိဉ်တံာ်, တၢ်မၤဟးဂီၤ, မ့တမ့၊် တၢ်မၤဟးဂီၤ တၢ်စုလိၢ်ခိဉ်ခိဉ်လၢကျဲတဘိဘိ, လၢအနိၢ်ကိၢ် မ့တမ့၊် နိၢ်ကစၢ်, ဘဉ်ထွဲဒီးလိၢ်ကဝိၤကို့အတၢ် မ့တမ့၊် လိၢ်ကဝိၤကို့စူးကါဝဲနှဉ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိကဘဉ်ဟံးမူဒါဝဲလၢတၢ်ဟးဂီၤခဲလာ်ာ အဖီခိဉ်လၢကို့ဖိ မၤဝဲနှဉ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လာ်ာပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါအတၢ်နဲဉ်လီၤ – အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်လာ်ာတၢ်လူၤဟ်မၤထွဲတၢ်နဲဉ်လီၤတဖဉ်လၢပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါအကရၢဖိနဲဉ်လီၤဝဲနှဉ်လီၤ. တၢ်အဒိအတံာ်တဖဉ် ပဉ်ဃုာ်ဒီး, **ဘဉ်ဆဉ်တမ့၊်တၢ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲလၢ**-

- ဖဲကို့ဖိသ့ဉ်ညါလီၤတံၢ်ဘဉ်ဃးဒီးတၢ်ဆၢမ့ၢ်လ၊်ကွၢ်စိ ဖဲတၢ်ဒုးသ့ဉ်နီဉ်ထီဉ်အီၤဝံၤအလိၢ်ခံ, ဒီးဖဲနှဉ်ဝံၤအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသး လၢတၢ်မၤထီဒါဝဲဒဉ် တၢ်ခီဆၢတခါလၢ ဒုးဖျါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢပှၤတဂၤဂၤအအိဉ်နှဉ်လီၤ.
- ဖဲကို့ဖိတဖဉ်တလူၤဟ်မၤထွဲဝဲဒဉ်ပှၤနိၢ်ဒိဉ်အတၢ်နဲဉ်ကျဲအီၤအခါဘဉ်ဆဉ်တဖီးမံလာ်သးဖဲတၢ်ဂ့ၢ်ကရူၢ်အဂၤတခါအပူၤဘဉ်နှဉ်လီၤ. အဒိ, ပတဲဘဉ် ကို့ဖိတဖဉ် လၢ, "တဘဉ်အ့ဉ်လာ်သးတဂ့ၤ," ဘဉ်ဆဉ်အဝဲမ့၊်အ့ဉ်လာ်သးနှဉ်ပတဟ်လီၤဝဲဖဲ "တၢ်ဟ့ဉ်ခွဲးစိကမီၤတၢ်ခီဆၢတၢ်," အဖီလာ်ဘဉ်, ပဟ်လီၤဖဲ "တၢ်အ့ဉ်လာ်ဆိး က့" အဖီလာ်နှဉ်လီၤ. တၢ်အဒိအတံာ်တဖဉ်အပူၤပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လာ်တၢ်လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးတၢ်ကတိၤခီဆၢသရဉ် သမါလၢအ တလူၤဟ်မၤထွဲအဝဲသ့ဉ်အတၢ်နဲဉ်ကျဲတဖဉ် ("နတဒုးကဲထီဉ်ယၤဘဉ်," "ယတဘဉ်ဒိကနဉ်နၤဘဉ်," "ယတကနဉ်ဘဉ်").
- ဖဲကို့ဖိတဖဉ်အခိဉ်ကိၤဝဲလၢတၢ်သမၤလဲၤမၤလိတၢ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်ဒုးဃာ် – တၢ်လိဉ်ဘဉ်ဝဲလၢကို့ဖိကအိဉ်ဒဲးဖဲကို့ပူၤ မ့တမ့၊် ထီဉ်ကို့လၢတၢ်ချၢဒ်တၢ်မၤလိညီနှၢ်အသိး မ့တမ့၊် တၢ်ထီဉ်ကို့ အဆၢကတီၢ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ် – တၢ်ဟ်ဖးနီၤဖး မ့တမ့၊် တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ် ပဉ်ဃုာ်တၢ်မၤဘဉ်ပှၤဂၤလၢတအိဉ်ဒီးတၢ်တုာ်သိးထဲသိး ဒီးသန့ၤထိဉ်အသးလၢ စၢၤသွဲဉ်ကလုာ်ဒူဉ်, တၢ်သိဉ်တၢ်သီမိၢ်ပှၢ်, တၢ်ကဲမုဉ်ခွါ, တၢ်ဖျိသးအပတီၢ်, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, သးနံဉ်, ဖံးဘ့ဉ်အလွဲၢ်, တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ, တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွဲဉ်, တၢ်အပတီၢ် ဘဉ်ဃးဒီးကမျၢ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ, တၢ်ဟ် ဖျါထိဉ်သးလၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး မ့တမ့၊် လၢအဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်အဲဉ်ကဟုကယာ်, တၢ်ဒုးနဲဉ်ဟ်ဖျါထိဉ် မ့တမ့၊် တၢ်တဲဖျါ ထိဉ်တၢ်ကဲမုဉ်ခွါအပတီၢ်, ဟံဉ်ဖိဃီဖိတၢ်အိဉ်သးပတီၢ်, မ့တမ့၊် ကွၢ်ဂီၤတလၢတပွဲၤနှဉ်လီၤ. တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ်အတၢ်ပညိဉ်လၢအဒိးသန့ၤ ထိဉ်သးလၢ မုဉ်ခွါဂ့ၢ်ဝီ အဂိၢ်နှဉ်, အပဉ်ဃုာ်မုဉ်ခွါတၢ်မၤပယွဲမၤတာ်ာတာ်တၢ်နှဉ်လီၤ. လၢနကသ့ဉ်ညါအါထီဉ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလၢအပွဲၤအဂိၢ်, ကွၢ်ဘဉ် ပၢဆ့ၢကို့ကမံးတံာ်ဖီလစံဉ် 102 (Board Policy 102) လၢ အိန်လဲ အဖီခိဉ်ဖဲ spps.org/boardpolicies နှဉ်တကွၢ်.

တၢ်နိၣ်ဟးထိၣ် (မ့တမ့၊ တၢ်ထုးထိၣ်ကွံာ်လၢကို) – တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီခီဖျိကိုအတၢ်ပၢဆ့ၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလၢအဟ်ပနိၣ်လီၤဝဲဒၣ်ကိုဖိကဟးထိၣ်ဖဲကိုဖဲတၢ်ထိၣ်ကိုအနံၤတသိ ပွဲၤပွဲၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအမၤတံာ်တာ်တၢ် – တၢ်အိၣ်သးဒီး/မ့တမ့၊ တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါနာ်ဝဲလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤတံာ်တာ်တၢ် မ့တမ့၊ ကဲထိၣ်တၢ်မၤတံာ်တာ် တၢ်သ့ဝဲလၢအမၤ ဘၣ်ဒိတၢ်မၤလိမၤဒိးဒီး/မ့တမ့၊ ကိုအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်နၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအမၤတံာ်တာ်တၢ်, နးနးကလဲာ် – တၢ်အိၣ်သးဒီး/မ့တမ့၊ တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအဒုးလီၤဘၣ်ယိၣ်တၢ် မ့တမ့၊ အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢပှၤအဂၤတဖၣ်အတၢ်ပူၤ ဖျဲးအဂီၢ်, မ့တမ့၊ တၢ်မၤကမၣ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်, မ့တမ့၊ တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအမၤပျံၤမၤဖုးတၢ်နးနးကလဲာ်လၢအမၤတံာ်တာ်ကို, တၢ်မၤစၢၤ ကိုအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, မ့တမ့၊ တၢ်ပၢဆ့ၢ ကိုအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖဲလၢတၢ်သုးကျဲၤမၤဝဲဖဲကိုအချၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအမၤတံာ်တာ်တၢ်ဖဲတၢ်လဲၤဆူကိုဒီးဟဲကွၤလၢကိုအခါ – တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအဒုးလီၤဘၣ်ယိၣ်တၢ် မ့တမ့၊ မၤအ့နုပယွဲကိုဖိတဖၣ်ဖဲအ တၢ်လဲၤဆူကိုဒီး ဟဲကွၤ ဆူကိုအခါ, မ့တမ့၊ ဖဲသိလ့ၣ်ဘၢး(စ)ပတုာ်အလိၢ်, မ့တမ့၊ လဲလိာ်ဝဲဒၣ်ပှၤနိၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်သးစၢၤဖဲအနိၣ်သိလ့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်အါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်အခိပညီတဖၣ်, တၢ်နာ်လီၤကျဲၤစၢၤတၢ်, ဒီးတၢ်ခိဆၢတဖၣ်အဂ့ၢ်လၢအ့ထၢၣ်နဲးအဖိခိၣ်ဖဲ spps.org/transportation တက့ၢ်. လၢကသ့ၣ်ညါအါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလၢအပှဲၤအဂီၢ်, ကွၢ်ဘၣ် Board Policy 707.02, ဒီး ကမံးတံာ်အတၢ်မၤကျိၤကျဲ 709.01 (Board Procedure 709.01) လၢအ့ထၢၣ်နဲးဖိခိၣ်ဖဲ spps.org/boardpolicies တက့ၢ်.

တၢ်ပၢဘၣ်/တၢ်စူးကါ/တၢ်ဃုန့ၢ်လွဲန့ၢ်/တၢ်ဆါကသံၣ်ကသိ မ့တမ့၊ တၢ်ပၢဆ့ၢကသံၣ်မူၤဘိုး – တၢ်စူးကါတဖိးသဲစး, တၢ်သူၣ်တၢ်ဖျး, တၢ်တ့ထုးထိၣ်, တၢ်ရၤလီၤ, တၢ်ဆါ, တၢ်ပ့ၤ, တၢ်ပၢဘၣ်, မ့တမ့၊ တၢ်ဆ့ၢကသံၣ်ကသီတမံၤလၢ်လၢ် မ့တမ့၊ တၢ်ပၢဘၣ်ကသံၣ်မူၤဘိုးတဖၣ်, မ့တမ့၊ တၢ်ပၢဘၣ်တၢ်ပိးတၢ်လီ မ့တမ့၊ တၢ်စူးကါစဲးပိးလီလၢတၢ်ကတာ်ကတီၤ မ့တမ့၊ တၢ်ဟံးနာ့်ကသံၣ်ကသိ မ့တမ့၊ တၢ်ပၢဆ့ၢကသံၣ်မူၤဘိုးတဖၣ်အဂီၢ်နၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကကိးထံၣ်လိာ်ကိုဖိလၢ တၢ်သမံသမိးဝဲဒၣ်အတၢ်စူးကါက်ကသံၣ်ကသီအဂ့ၢ်နၣ်လီၤ. လၢကသ့ၣ်ညါအါထိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤလၢပှဲၤအဂီၢ်ကွၢ်ဘၣ်ဖဲ Minn တက့ၢ်. Stat. § 152.01, subds. 1-23 (1-23 (တၢ်ပၢဆ့ၢကသံၣ်မူၤဘိုးတဖၣ်အခိပညီ), Minn. Stat. § 152.02, Minn. Stat. § 152.021, Minn. Stat. § 152.022, Minn. Stat. § 152.023, Minn. Stat. § 152.024, Minn. Stat. § 152.025 (တၢ်ပၢဆ့ၢကသံၣ်မူၤဘိုးလၢအ မၤကမၣ် ကွီၢ်မ့ၣ်သဲ စးအပတီၢ် **1** ဒဲၢ်ကရံၣ်တုၤလၢ **5** ဒဲၢ်ကရံၣ်), ဒီး Board Policy 504.00 လၢအ့ထၢၣ်နဲးဖိခိၣ်ဖဲ spps.org/boardpolicies နၣ့လီၤ.

တၢ်တြီဃာ်ဟ် – တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲလၢ တၢ်ဒီသဒၤဝဲဒၣ်ကိုဖိအတၢ်နာ်ဆဲးလီၤမံၤ မ့တမ့၊ အတၢ်နာ်ဆဲးလီၤကဒါက့ၤမံၤဖဲတၢ်အကတီၢ် လၢတၢ်မၤအါထိၣ်ဝဲ တကြၤးအါန့ၢ်ဒံးတၢ်ထိၣ်ကိုအနံၣ်ဖဲကတီၢ်အံၤဘၣ်နၣ့လီၤ.

တၢ်ပၢဘၣ်/တၢ်စူးကါ/မ့တမ့၊ အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢတၢ်စူးကါတၢ်ပိးတၢ်လီလၢအပိၢ်ဖးသ့ – တၢ်ပၢဘၣ်, တၢ်စူးကါ, မ့တမ့၊ အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢတၢ်စူးကါတၢ်ပိးတၢ်လီ လၢအပိၢ်ဖးသ့ဒ်အမ့ၢ်မ့ၣ်ပိၢ်, စုမ့ၣ်ပိၢ်, တၢ်ဆဲမ့ၣ်ပိၢ်, မျိာ်သၣ်ယူၤ, မ့ၣ်ပိၢ်အပျီ (pipe bomb), မ့တမ့၊ တၢ်ပိးတၢ်လီလၢတၢ်တ့ထုးထိၣ်ဝဲလၢ အလီၤက်လိာ်သးလၢအမၤပိၢ်ဖးတၢ်ဒီး ဒုးအိၣ်ထိၣ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိဆါနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် မ့တမ့၊ မၤဟးဂီၤတၢ်စုလိၢ်ခိၣ်ခိၣ်နၣ်လီၤ.

တၢ်ထုးထိၣ်ကွံာ်လၢကို – တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီဖိးသဲစးလၢအတြီဝဲဒၣ်ကိုဖိအတၢ်နာ်ဆဲးလီၤလၢကထိၣ်ကိုဆူညါအဂီၢ်တုၤလၢ 12 လါစးထိၣ်ဖဲ တၢ်ထုးထိၣ်ကိုဖိဖဲ ကိုအနံၤဒ် မံၣ်နံၣ်စိထၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ §121A.40 ဆူ 121A.56 (Minnesota Statutes §121A.40 to 121A.56) ဟ်ပနိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

ဟံၣ်ဖိဃီဖိကရူၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် – ဟံၣ်ဖိဃီဖိကရူၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖဲကိုမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤပှဲၤကဒါက့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤကိုအပှၤမၤတၢ်ဖိအတၢ်ဟ်ဖှိၣ်ထိၣ်သး တပူၤဃီဒီးကိုဖိဒီး ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်လၢတၢ်မၤလဲၤထိၣ်လဲၤထိတၢ်တိာ်ကျဲၤလၢအဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤကိုဖိအတၢ်မၤဃုာ်မၤသကိး, တၢ်ဟံးမူဒါ, ဒီးတၢ်မၤနၤဖီတၢၣ် အဂီၢ်နၣ့လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘှိလိာ် – ပှၤခံကပၤလိာ်အတၢ်နာ်လီၤပၣ်ဃုာ်ကဒဲကဒဲလၢအဒုးအိၣ်ထိၣ်တၢ်အိၣ်သးခီဖျိတၢ်စံးတၢ်ကတိၤဒီး/မ့တမ့၊ နီၢ်ခိတၢ်ဟူးဂဲၤဖံးမၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စုကဝဲၤ – လ့ၤတက့ၤတၢ်တတူၢ်ဝဲဒၣ်ကိုဖိတဂၤလၢ်လၢ်အတၢ်ပၢဘၣ် မ့တမ့၊ စူးကါတၢ်စုကဝဲၤန့ၣ်လီၤ. စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်ကိုတဖၣ်တြီဝဲဒၣ် တၢ်စူးကါတၢ်စုကဝဲၤဖဲအ တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ လၢအပၢဘၣ်ဝဲ မ့တမ့၊ အပၢဆ့ၢဝဲခဲလာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထိၣ်တၢ်စုကဝဲၤအခိပညီဖဲ Minn အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သိ § 609.666, အဒ့တဒ့. (Stat. § 609.666, subd.)

1(a) ဒ်တၢ်တ့ဟ်လီၤတၢ်ပိးတၢ်လီလၢတၢ်စူးကါဝဲဒ်တၢ်စုကဝဲၤ, လၢအမ့ၢ်တၢ်ဒုးဖျိးထိၣ်တၢ်ချ့ချ့ဆူညါတခီ ခီဖျိတၢ်ပိၢ်ဖးအသဂံၢ် မ့တမ့၊ တၢ်ကဲၤထိၣ်အသဂံၢ်နၣ့လီၤ. လၢကသ့ၣ်ညါအါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလၢအပှဲၤအဂီၢ်ကွၢ်ဘၣ် ကမံးတံာ်ဖိလ်စံၣ် **903.00 (Board Policy 903.00),** ဒီး Minn တက့ၢ်. **Stat. §121A.44.**

မ့ၣ်အူအိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်ကမၣ်မ့ၣ်အူအိၣ်တၢ် –

(1) တၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ပလီၢ်ပဒိဒ်မုၢ်ဆ့ၣ်မုၢ်ဂီၤအသိး, ဒုးအိၣ်ထိၣ်မ့ၣ်အူအိၣ်တၢ်ဖဲကိုတၢ်သူၣ်ထိၣ်အလီၢ် မ့တမ့၊ မၤဟးဂီၤကိုအတၢ်စုလိၢ်ခိၣ်ခိၣ်နၣ့လီၤ.

(2) တၢ်ဟ့ဉ်ပလီၢ်ကမဉ်မ့ဉ်အူအိဉ်တၢ် – တၢ်ဟ့ဉ်ပလီၢ်ကမဉ်မ့ဉ်အူအိဉ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤခူသူဉ် မ့တမ့ၢ် မၤတံာ်တာ်ဝဲဒဉ်တၢ်ဟ့ဉ်ပလီၢ်မ့ဉ်အူအိဉ်တၢ်အတၢ်မၤကျိၤကျဲနှဉ်လီၤ. အလီၢ် အိဉ်ဝဲလၢကိုအပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါကဒုးသ့ဉ်ညါပၢၤကီၢ်ဒီးတၢ်မၤသံမ့ဉ်အူဝဲၤကျိၤတဖဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်မၤသးလၢအဟိာထွဲထီဉ်ကိုဖိတဖဉ် ပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဆိကတီၢ်အီၤ လၢကို, တၢ်သုးကျဲၤ တၢ်ဆ့ၢ်ခီလၢအကဲထီဉ်သးသ့ဒီးတၢ်လိးက့ၤတၢ်လၢအဟးဂီၤတဖဉ်အဂီၢ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်တၤကျိဉ်တၤစ့ – တၢ်လိာ်ကွဲလၢတၢ်ဒိးန့ၢ်ဘူဉ်တီၢ်ဒီးတၢ်ဘျၢလီၤစ့အဂီၢ်နှဉ်လီၤ.

ကရူၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ (Gang Activity) – ကိုဖိအလုၢ်လၢ်သကဲာ်ပဝံးတကြၢးတဘဉ်လၢအဒုးအိဉ်ထီဉ်စ့ၢ်ကီးကရူၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤမ့ၢ် တုၤထီဉ်ဘးဝဲဒဉ်တၢ်အနီဉ် ထိဉ်လၢလာ်တဖဉ်ခဲလာ်— (1) ကိုဖိ/ပှၤနှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်ကရၢကရိလၢအအိဉ်ဝဲဒဉ် (2) သၢကရူၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤအါဂၤလၢအဟာ်ဖှိဉ်ဃုာ်သးတရူၢ် ဃီဖဲတၢ်ပနီဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အမံၤတခါခါ အဖီလာ်, ဒီး (3) ပှၤနှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်, လၢအအိဉ်ဖဲ Saint Paul ကမျၢၢ်ကိုအတၢ်ပၢဆ့ၢ်အဖီလာ်ဒ်အမ့ၢ်ပှၤမၤတၢ်ဖိဝဲၤကျိၤ, တၢ်နှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်ဖဲ တၢ်ဟ်လီၤ ဆီတၢ်မၤ ကမဉ်တၢ်အဖျိ ဖဲလာ်ဃံးဃာ်အပူးလၢကရူၢ်ကရၢ/ကရူၢ်အတၢ်ပညိဉ်ကွၢ်စိကအိဉ်ဖျိလီၤတံၢ် မ့တမ့ၢ် ဖျိဖျိဆူညါအဂီၢ် နှဉ်လီၤ. ကရူၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအံၤမ့ၢ်ထဲဒဉ် တၢ်မၤကမဉ်သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီ လၢဂံၢ် ခီဉ်ထံးတၢ်သိဉ်တၢ်သီဘဉ်ဃးဒီး ပှၤကိုဖိတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအမၤကမဉ် သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီအခီဉ်ထံးတဘျိနှဉ်လီၤ.

တၢ်မၤဘဉ်ဒိဆါနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်ဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ် – နီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလၢအကဲထိဉ်တၢ်သံတၢ်ပှၢ်သ့ဝဲ, မ့တမ့ၢ် ဒုးအိဉ်ထိဉ်ကွၢ်ဂီၤဟးဂီၤနးနးကလဲာ်လီၤစိၤ, မ့တမ့ၢ် ဒုးအိဉ်ထိဉ် နီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် မ့တမ့ၢ် ဒွဲပူၤဟးဂီၤယာ်ယာ်ထၢထၢ မ့တမ့ၢ် လီၤစိၤလီၤထီ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဘဉ်ဒိဆါနီၢ်ခိအဂၤတဖဉ်နးနးကလဲာ်နှဉ်လီၤ. လၢကမၤန့ၢ်အါထိဉ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. Stat. § 609.02, subd. 8.

တၢ်မၤအ့ၤန့ၤပယွဲဒိးသန့ၤထိဉ်သးလၢတၢ်ဒိသဒၢအပတီၢ်တဖဉ်အဖိခိဉ် – တၢ်မၤအ့ၤန့ၤပယွဲပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤပယွဲလၢနီၢ်ခိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကတိၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိး ဆဲးကျၢဒီး ပှၤတဂၤဂၤဝဲနှဉ်လိၤလိၤလၢအမ့ၢ်—

(1) ဒိးသန့ၤထိဉ်သးလၢပှၤတဂၤဂၤအကလုာ်, တၢ်သိဉ်တၢ်သီမိၢ်ပှၢ်, မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး, တၢ်ဆီဟံဉ်ဆီဃီအတၢ်အိဉ်သး, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, သးနံဉ်, ဖံးဘ့ဉ်အလွဲၢ်, တၢ်ဘူဉ် တၢ်ဘါ, တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွဲဉ်, တၢ်အတီၤပတီၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်မၤစၢၤကမျၢၢ်, ဟံဉ်ဖိဃီဖိတၢ်အိဉ်သး, သွံဉ်ထံးတၢ်ရ့လာ် မ့တမ့ၢ် သွံဉ်ထံးတၢ်အဲဉ် တၢ်ကွံလာ်သး, မုဉ်ခွါအတၢ်မ့ၢ်တၢ် မ့တမ့ၢ် အတၢ်အိဉ်ဖျါ, မ့တမ့ၢ် နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤ, ဒီး

(2a) တၢ်ဒုးအိဉ်ထိဉ်ခိဉ်ဃၢၤတၢ်အိဉ်သးလၢအိဉ်ဒီးတၢ်ပညိဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒိဘဉ်လၢအမ့ၢ်တၢ်တဲပျံၤတဲဖုးတၢ်, တၢ်ဃုတၢ်အ့ဉ်လာ်ဆိးက့, မ့တမ့ၢ် မၤသးထိဉ်ပှၤတဂၤဂၤအသး, မ့တမ့ၢ်

(2b) ဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်ကြိမၤတံာ်တာ်ဝဲဒဉ်ပှၤတဂၤဂၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, တၢ်မၤလိမၤဒိးအတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘဉ်တဖဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်နှာ်လီၤမၤန့ၢ်တၢ်နှ့ၢ်ဘျုးလၢလီၢ်ကဝီၤကို့ အအိဉ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်မၤအ့ၤန့ပယွဲမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအတၢ်မ့ၢ်တၢ်အဒိအတံာ်တဖဉ်ပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်သမၢစူးကါတၢ်မံၤတၢ်သဉ်ဒီးနီၢ်ခၢဉ်စးလၢအဘဉ်တဖဉ်, တၢ်မၤကမဉ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ခူသူဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ခူသူဉ် လၢအပဉ်ဃုာ်ဒီးကိုဖိအ “တၢ်ဟးလာ်ကွဲလၢတၢ်ချၢ”, တၢ်မၤကီခဲနီၢ်ခိ မ့တမ့ၢ် မၤကီခဲဝဲလၢကျဲအဂၤတဘိဘိလၢအတၢ်ဒိးန့ၢ်ဘဉ် တၢ်မၤသ့ မၤညီထိဉ်တၢ်လၢအဖိးမံလာ်သး ဒီးကိုဖိအတၢ်မ့ၢ်တၢ် မ့တမ့ၢ် အတၢ်အိဉ်ဖျါနှဉ်လီၤ. လၢကမၤန့ၢ်အါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. Stat. § 121A.03, ဒီးကမံးတံာ်အဖီလစံဉ်တဖဉ် 415.00, 510.00.

ကရူၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဘဉ်ဃးတၢ်မၤဆံးစ့ၤလီၤပှၤဂၤအလၢကပီၤ (Hazing) – တၢ်မၤထီဒါကိုဖိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤနၤၢအိဉ်ဃီဉ်ကိုဖိလၢအကမၤတၢ် တမံၤမံၤ, လၢအဒုး အိဉ်ထိဉ်တၢ်မၤဘဉ်ဒိဆါပှၤတဂၤဂၤဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဒ်သိးကိုဖိကစးထိဉ်မၤ မ့တမ့ၢ် မၤသကီးဒီးကိုဖိတၢ်ကရၢကရိ, မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ပညိဉ်အဂၤ တမံၤမံၤအဂီၢ်နှဉ်လီၤ. တၢ်ပၢဆ့ၢ်မၤတၢ် လၢတၢ်တြိဃာ်ဝဲတဖဉ်ပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲလၢ, တၢ်မၤအၢသအုးသပှီၤနီၢ်ခိနီၢ်ခိအကလုာ်တမံၤ လၢ်လၢ်, ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဖျ, တၢ်တီၢ်, တၢ်ဒိ တီၢ်, တၢ်ကျူပနီဉ်ဒီးမ့ဉ်အူ, တၢ်ထိးထုးဒီးလီမ့ဉ်အူသဂံၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်လီၤက်ကသံဉ်ကသီလီၤဘဉ်ဃိဉ်ဖဲအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် အလိၤနှဉ်လီၤ. တၢ်စူးကါဝဲဒဉ်ဖီလ်စံဉ်လၢကိုဖိအ တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအကဲထိဉ်ဖဲကိုပူၤ မ့တမ့ၢ် ကိုချၢဖဲကိုတၢ်လိၢ်တၢ်ကျဲအပူးဒီးဖဲကိုထိဉ် အဆၢကတီၢ်ဒီးကိုပျၢ်ဝံၤ အလိၢ်ခံနှဉ်လီၤ. ဖဲတၢ်မၤသးဒ်နှဉ်သိးတဖဉ်မ့ၢ်ကဲထိဉ်ဝဲဖဲ ကိုတၢ်လိၢ်တၢ်ကျဲအချၢအခါ, တၢ်စူးကါဝဲဒဉ်တၢ်တြိဆၢ ကရူၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဘဉ်ဃး တၢ်မၤဆံးစ့ၤလီၤ ပှၤဂၤအလၢကပီၤ (Hazing) ဖဲတၢ်မံၤလၢ်လၢ်ဘျးစဲလာ်သးဒီး Saint Paul ကမျၢၢ်ကိုတဖဉ်အတၢ်မၤအိဉ်ဖျါလီၤတံၢ် မ့တမ့ၢ် ဖျိဖျိအခါ နှဉ်လီၤ. လၢကသ့ဉ်ညါအါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလၢအပုံၤအဂီၢ်, ကွၢ်ဘဉ် ကမံးတံာ်ဖီလစံဉ် 501 လၢ အ့ထၢဉ်နဲးဖီခိဉ်ဖဲ spps.org/boardpolicies တကွၢ်. ဒ်နှဉ်သိး, ကွၢ်ဘဉ်စ့ၢ်ကီးတၢ် မၤအၢတပျၢ်တပျီၤတၢ်အဂ့ၢ်တကွၢ်.

တၢ်လာ်ကွဲဆိဉ်လာ်သးလၢသိဉ်အသဲ - တၢ်လိာ်ကွၢလၢ ကိုဖိတဖဉ် ဆိဉ်လာ်သး ဒီး တီၢ်လာ်သးတဂၤဒီးတဂၤ.

တၢ်မၤဝဲဒဉ်တၢ်ပိးတၢ်လီတသ့မၤတၢ် – တၢ်ပိးတၢ်လီလၢတၢ်တ့လီၤဟ်လီၤ မ့တမ့ၢ် အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးခီဖျိပှၤတ့ထုးထိဉ်တၢ်ဖိလၢတၢ်ကစူးကါဝဲလၢတၢ်ဖိဉ်ဂၢၢ် ဃာ်အီၤတစိၢ်တလီၢ် မ့တမ့ၢ် တသ့စူကါအီၤ

(1) ပုၤတဂၤဂၤခီဖျိတၢ်စူးကါအံၣ်လဲးထြိနံးတၢ်ထိၣ်သွံၣ်စံၣ် မ့တမ့ၢ် ဖဲကတိၢ်အံၤ,-

(2) တၢ်မၤဝဲဒၣ်တၢ်ပိးတၢ်လီလၢအမၤဆါတၢ်တမံၤမံၤ, မ့တမ့ၢ် က်သဝံလၢအမၤဘၣ်ဒိမ်ာ်ချိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟဲလီၤစၢၤလၢမ်ာ်ထံက်သဝံ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်လီၤသးဒုးအိၣ်ထိၣ်က်ကသံၣ်လၢ အလီၤက်လိာ်သးဒီးက်သဝံလၢအမၤဘၣ်ဒိမ်ာ်ချံနှၣ်လီၤ. လၢကသ့ၣ်ညါအါထိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤလၢပွဲၤအဂီၢ်ကွၢ်ဘၣ်ဖဲ Minn တကွ့ၢ်. Stat § 624.731.

တၢ်မၤစၢၤပှၤတဝၤဖဲကိုပူၤ – တၢ်မၤဝဲဒၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤခီဖျိကိုတၢ်ပၢဆှၢဝဲၤကျိၤဖဲကိုဖိအလီၢ်လၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အတၢ်သးဆူၣ်မၤတၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ကဒါကွၤတၢ်ဆူ ပှၤတဝၤအဂီၢ် နှၣ်လီၤ.

တၢ်သမံထံကွၢ်ထွဲဖဲကိုပူၤ – ကိုဖိကအိၣ်ဒံးဝဲဖဲကိုပူၤဒီးတၢ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ပျဲလၢအကထိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤလိတဖၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ကဘၣ်သမံသမိးဒီးကိုအပှၤမၤတၢ်ဖိလၢ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤမူဒါ ဖဲဆၤကတီၢ်ကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲအခါနှၣ်လီၤ. ကိုအပှၤမၤတၢ်ဖိကလဲၤယုၤဒီးကဟုကယာ်ကိုဖိဖဲဘျိၣ်ဒိၣ်ပူၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟးလီၢ်ဖဲအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲအခါနှၣ်လီၤ.

တၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်မၤလိမၤဒိးတၢ်ဖဲကိုပူၤ – တၢ်မၤဝဲဒၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤခီဖျိကိုတၢ်ပၢဆှၢဝဲၤကျိၤလၢအတြိဝဲဒၣ်ကိုဖိအတၢ်ထိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤလိတဖၣ်လၢအကတီၢ်ဒၣ်ဝဲ (အါန့ၢ်ဒံး တၢ်ထိၣ် ကိုအနံၤတတ်) ဖဲအအိၣ်ဒံးဝဲဖဲကိုအပှၤမၤတၢ်ဖိအတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲအဖီလာ်ဖဲတၢ်ထိၣ်ကိုအဆၤကတီၢ်နှၣ်လီၤ.

အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသး, **တၢ်သူၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤ**, **မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်လီၤသးစဲဃဲၤ –** "အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢ" မ့တမ့ၢ် "တၢ်သူၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤ" မ့တမ့ၢ် "တၢ်ဟ်လီၤသးစဲဃဲၤ" အခိုပညီ မ့ၢ်ဝဲကိုဖိ/ ပှၤမၤတၢ်တဂၤဂၤအိၣ်ဒီးအတၢ်ပညိၣ်လၢအကမၤကဲထိၣ်တၢ်တမံၤမံၤ မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထိၣ်တၢ်အစၢလီၤဆီတမံၤမံၤ, မ့တမ့ၢ် နာ်ဝဲလၢအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဝဲနှၣ်, မ့ၢ်ကဲထိၣ်လိၣ်ထိၣ်, ကကဲထိၣ်တၢ်ဝဲနှၣ်အစၢနှၣ်လီၤ. လၢကသ့ၣ်ညါအါထိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤလၢပွဲၤအဂီၢ်ကွၢ်ဘၣ်ဖဲ Minn တကွ့ၢ်. Stat. § 609.02, subd. 9.

အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢတၢ်မၤဟးဂီၤလီၢ်ကဝီၤထဲးနိုလိကှံၣ်အတၢ်အိၣ်ယၢၤတဖၣ် – ဟ်ဖျါထိၣ်အတၢ်သးအိၣ်မၤဟးဂီၤဝဲဒၣ် ခိၣ်ဖျူထၢၣ်ပိးလီ (hardware), ခိၣ်ဖျူထၢၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (software) မ့တမ့ၢ် တၢ်ပိးတၢ်လီအဂၤတဖၣ်နှၣ်လီၤ.

တၢ်မၤတၢ်တၢ်/တၢ်တြိမၤတၢ်တၢ် – တၢ်ကျဲးစၢးမၤတၢ်တမံၤလၢ်လၢ်လၢၤအဒီသဒၢဝဲဒၣ်ကိုအပှၤမၤတၢ်ဖိလၢၤအဖံးမၤဝဲဒၣ်အမူဒါတဖၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤဖိးသဲစး, ပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ပၢ ဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်သမံသမိးနှၣ်လီၤ.

တၢ်ဃုထၢတၢ်မၤလိဒိးဖဲတၢ်ဘၢၣ်စၢၤကတီၢ် – ကိုဒီးလီၢ်ကဝီၤတၢ်ပၢဆှၢဝဲၤကျိၤဖံးမၤတၢ်လၢတၢ်ထုးထိၣ်ကွံာ်ကိုဖိအတၢ်မၤလိမၤဒိးလီၤဆီဆူ တၢ်ဃုထၢတၢ်မၤလိမၤဒိးဖဲတၢ်ဘၢၣ်စၢၤကတီၢ်လၢတအါန့ၢ်ဒံး 45 သီနှၣ်လီၤ. ဘၢၣ်စၢၤကတီၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတၢ်ဃုထၢအဂၤ (Alternative Educational Setting) (ထိၣ်ဘးတုၤလၢ တၢ်ထိၣ်ကို မုၢ်နံၤ 45 သီ) နှၣ်တၢ်စူးကါအီၤသ့ထဲဒၣ်ဖဲ ပှၤကိုဖိမ့ၢ်အိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤတ လၢတပွဲၤမၤတၢ်လၢလာ်ဖဲကို, လၢကိုတၢ်သူၣ်ထိၣ်အဖီခိၣ် မ့တမ့ၢ် ဖဲကိုတၢ်ဖံးတၢ်မၤ (34 CFR § 300.530(g)):

(1) ဟဲစိာ်ကျိတၢ်စုကဝဲၤလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးကျိတၢ်စု ကဝဲၤလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ် (မ့ၢ်ဝဲကျိတၢ်စုကဝဲၤ, ပီးလီ, တၢ်ပီးတၢ်လီ, တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်မူၤ ဘှီး, တၢ်ဂီၤမူ မ့တမ့ၢ် တမ့ၢ်တၢ်ဂီၤမူ, လၢတၢ်စူးကါအီၤလၢ, မ့တမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ, ဒုးအိၣ်ထိၣ် တုၤလၢတၢ်သံတၢ်ပှၢ် မ့တမ့ၢ် နီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး နးနးကလဲာ်, ပူၤကွံာ်တၢ်အကတီၢ်လၢ တပၣ်ဃုာ်ဒီးဒီလၢအိၣ်ဒီးအကနၣ် လၢအထိ စုၤန့ၢ် **2 ½** စုမုၢ်ဒိၣ်) 18 USC §930(g)(2) (အခိုပညီ),

(2) သ့ၣ်ညါလၢအိၣ်ဒီး မ့တမ့ၢ် စူးကါကသံၣ်လၢတဖိးဒီးသဲစး, မ့တမ့ၢ် ဆါ မ့တမ့ၢ် စိာ်ဆါ ကသံၣ်မူၤဘှီးလၢတၢ်တြိအီၤတဖၣ် (34 C.F.R. § 300.530 (အခိုပညီ)), မ့တမ့ၢ်

(3) တၢ်ဒုးတူၢ်ဝဲဒၣ်နီၢ်ခိတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးနးနးကလဲာ်လၢပှၤအဂၤတဂၤဂၤအလီၤ (ဒုးနဲၣ်ဖျိထိၣ်တၢ်အခိုပညီဒ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်တုၤတၢ်သံ, နီၢ်ခိဆါနးနးကလဲာ်, နီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤဟးဂီၤယာ်ယာ်ထၢထၢဒီးဖျါတြၢ်ကလာ်, မ့တမ့ၢ် နီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်, ကွၢ်ဂီၤဒွဲ, မ့တမ့ၢ် နီၢ်သးဟးဂီၤယာ်ယာ်ထၢထၢ မ့တမ့ၢ် တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး) 18 USC §1365(h)(3)(g)(2) (တၢ်အခိုပညီ) နှၣ်လီၤ. တၢ်ဆိမိၣ်ဆၢတၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဃုထၢတၢ်မၤလိဒိးဖဲတၢ်ဘၢၣ်စၢၤကတီၢ်ကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲခိဖျိကိုဖိအ IEP ကရူၢ်ဖဲတၢ်ဂ့ၢ် တခါဘၣ်တခါအဂံၢ်ထံးခိၣ်ဘိအပူၤနှၣ်လီၤ.

တၢ်နှာ်လီၤကျဲၤစၢၤတၢ် – တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကိုဖိတဖၣ်ကမၤလိန့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဃုာ်ဒီးတၢ်ဆီတလဲတၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးလၢအဂ့ၢ်တပၤအတၢ်ပညိၣ် ကွၢ်စိနှၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့တၢ်နှာ်လီၤကျဲၤစၢၤတၢ်ဘၣ်ထွဲဝဲဒီးကိုအပှၤမၤတၢ်ဖိဒ်နှၣ်သိးတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤကိုအပှၤမၤတၢ်ဖိဖဲပှၤတဝၤလဲာ်လဲာ်ဃာ်ဃာ် အပူၤနှၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်အလီၢ်တဖၣ် – ပၣ်ဃုာ်ဒီးဟ်မုၣ်ဟ်မၢၤအက့ၢ်ဂီၤခိၣ်သ့ၣ်, ကံၣ်ကၤထံး, ကံၣ်ဒုၣ်, ခံကိၢ်, သးနါပှၢ် (ဒ်နှၣ်သိးတၢ်ကူတၢ်သိးလၢအကျၢ်ဘၢဝဲဒၣ်တၢ်ဘူးဘူး တံၢ်တံၢ်အလီၢ်တဖၣ်တဘျိဃီ) နှၣ်လီၤ. လၢကမၤန့ၢ်အါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. Stat. § 609.341, subds. 5, 11.

ကျော် –

- **တၢ်မၤအၢမၤသီ -** ကိုဖိဆှၢယီၤဝဲဒဉ်တၢ်ကတိၤဖျၢဉ်လၢအပဉ်ယုာ်ဒီးတၢ်မၤအၢမၤသီတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်အကျော်နှ့ဉ်လီၤ.
- **တၢ်တကြၢးတဘဉ် -** ဆိဉ်တၢ်ထုတၢ် မ့တမ့ၢ် စူးကါတၢ်ကတိၤဖျၢဉ်လၢအလီၤရၢၢ်လီၤစၢၢ်တဖဉ်နှ့ဉ်လီၤ.

ဟးထိဉ်ဖဲကိုပူၤလၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်ခွဲးစိကမီၤ – တၢ်ဟးထိဉ်ဖဲကိုပူၤဖဲတၢ်ထိဉ်ကိုအဆၢကတီၢ်လၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်ခွဲးကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲနှ့ဉ်လီၤ. လၢကသ့ဉ်ညါအါထိဉ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢပှဲၤအဂီၢ်, ကွၢ်ဘဉ် Board Policy 503.03 လၢအ့ထၢဉ်နဲးဖီခိဉ်ဖဲ spps.org/boardpolicies တက့ၢ်.

လီၢ်ကဝီၤကမံးတံာ် -- ဝ့ၢ်အခၢဉ်စးကရၢ, ကီၢ်ခီ, မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ခီတဖဉ်အကရူၢ်ဒုးအိဉ်ထိဉ်ဝဲဒဉ်သဲစးတၢ်ဘျၢ, ကီၢ်ခီကမံးတံာ်အတၢ်စံဉ်ညီဉ်တဲာ်, ဝ့ၢ်တၢ်ပၢအခွဲး, မ့တမ့ၢ် ဝ့ၢ်တၢ်ပၢတၢ်ပြး အတၢ်သိဉ်တၢ်သီအတၢ်ပညိဉ်လၢတၢ်ကွၢ်ဆၢဉ်မဲာ်ဒီးတၢ်ပဲၤဖးနီၤဖးတၢ်လၢကလုာ်တၢ်လီၤစၢၤ, ဖံးဘ့ဉ်အလွဲၢ်, တၢ်သိဉ်တၢ်သီမိၢ်ပှၢ်, တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး, သးနံဉ်, နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤ, တၢ်ဆီဟံဉ်ဆီယီအတၢ်အိဉ်သး, တၢ်အတီၤပတီၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်မၤစၢၤ ကမျၢၢ်, မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်သးစဲ, မ့တမ့ၢ် ဟံဉ်ဖိယီဖိတၢ်အိဉ်သးနှ့ဉ်လီၤ. ဒ်တၢ်အတီၤပတီၢ်လၢအဘဉ်တၢ်ဒီသဒၢအီၤအသိး, ပပဲၤဖးနီၤဖးလိာ်သး မ့တမ့ၢ် မၤကဉ်ထိဒါပှၤတဂၤဂၤလၢအ မၤမူဒါဖဲလီၢ်ကဝီၤ ကမံးတံာ်အပူၤတသ့ဘဉ်ဒ်တၢ်ဟ်ဖျါအခီပညီခီဖျိ Minn အသိးနှ့ဉ်လီၤ. Stat. § 363A.03

တၢ်ဒီးဘၢးစ်ခွဲးယာ်လီၤမၢ် - တၢ်ကြီယာ်ကိုဖိတဂၤလၢ အတဒိးနှ့ၢ်ဘၢးစ်တၢ်ဝံစိာ်တီဆှၢ တစိၢ်တလီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံာ် ဆူ ကို မ့တမ့ၢ် မူးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ တခါခါလၢအပဉ်ယုာ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤလၢကိုဖိဘဉ်ဒိးဘၢးစ်နှ့ဉ်လီၤ.

ခွဲးယာ်လီၤဆီလီၤမၢ် – ကိုတၢ်ပၢဆှၢဝဲၤကျိၤဖံးမၤတၢ်လၢတၢ်ဒီသဒၢဝဲဒဉ်ကိုဖိအတၢ်နုာ်လီၤပဉ်ယုာ်ဖဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤ, မ့တမ့ၢ် ကိုဖိအခွဲးယာ်လီၤဆီလီၤမၢ်ခီဖျိ လၢအမၤကမဉ်တၢ်အ ယိနှ့ဉ်လီၤ.

တၢ်ဆၢတဲာ်လၢအိဉ်ဒီးတၢ်ဖျိဖျိဖျါဖျါ - တၢ်အိဉ်ဖှိဉ်တခါဖဲလၢ ကိုဖိတဂၤလၢ အိဉ်ဒီး IEP အမိၢ်ပၢ်တဖဉ် ဒီး ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိ ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကြၢး အဘဉ် ဘဉ်ထွဲ ကိုဖိ ဒီး တၢ်စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်ခံဖျၢဉ် - ၁. တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးဟဲကဲထိဉ်အသးခီဖျိ ကိုဖိဆူဉ်ချ့တၢ်လီၤတူၢ်လီၤကာ်နှ့ဉ်ဧါ မ့တမ့ၢ် အဟဲခီဖျိသးလၢ လိၤလိၤ ဒီး လီၤဆီဆီလၢ အဘဉ်ထွဲလိာ်သးဒီး ကိုဖိဆူဉ်ချ့တၢ်လီၤတူၢ်လီၤကာ်နှ့ဉ်ဧါ. ၂. မ့ၢ်တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးဟဲကဲထိဉ်အသးလိၤလိၤခီဖျိလၢ ကိုတမၤကဲထိဉ် လိဉ်ထိဉ်ကိုဖိ IEP အယိ နှ့ဉ်ဧါ. တၢ်စံးဆၢမ့မ့ၢ် "မ့ၢ်" လၢတၢ်သံကွၢ်ဖျါလၢထးအံၤတဖျၢဉ်ဂ့ၤတဖျၢဉ်ဂ့ၤ, ဝံၤဒီး တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး ဘဉ်တၢ်ဆၢတဲာ်အီၤလၢအမ့ၢ် တၢ်အိဉ်ဒီး တၢ်ဖျိဖျိဖျါဖျါလၢအဘဉ်ဃး ဒီး ကိုဖိဆူဉ်ချ့တၢ်လီၤတူၢ်လီၤကာ်နှ့ဉ်လီၤ.

တၢ်မၤကမဉ်ကသံဉ်ကသီဖီလစံဉ် – ပှၤကိုဖိတဖဉ်စူးကါ မ့တမ့ၢ် ရၤ လီၤကသံဉ်ဖီဉ်လၢအိဉ်ဒီးကသံဉ်သရဉ်တၢ်နဲဉ်လီၤ မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်ဖီဉ် လၢတအိဉ်ဒီးကသံဉ် သရဉ်တၢ်နဲဉ်လီၤလၢကျဲလၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤဘဉ်အပူၤနှ့ဉ်လီၤ. လၢတၢ်မၤနှ့ၢ်အါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်, ကွၢ်ကမံးတံာ်မိၢ်ပှၢ်ဖီလ်စံဉ် 516 လၢအ့ထၢဉ်နဲးအဖီခိဉ် ဖဲ spps.org/boardpolicies. ကွၢ်စ့ၢ်ကီး ကသံဉ်ဖီဉ် မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်မူၤဘှီးလၢတၢ်ကြီအီၤတဖဉ်, တၢ်အိဉ်ဒီး/စူးကါ/တၢ်စိာ်ဆါ/ဆါ.

ကသံဉ်ကသီ – ပှၤကိုဖိတဖဉ်လၢအိဉ်ဒီးတၢ်သဘံဉ်ဘုဉ်လိာ်သး ကဒဲကဒဲ ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်တၢ်ကမၢအနုာ်လီၤပဉ်ယုာ်လၢ ကသံဉ်ကသီ တၢ်အိဉ်ဖှိဉ်အတီၢ်ပူၤ လၢဘဉ်တၢ်တီခိဉ်ရိဉ်မဲအီၤလၢ ပှၤကျဲၤဘဉ်လိာ် တၢ်လၢကယ့ဉ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢအဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်သဘံဉ်ဘုဉ်နှ့ဉ်လီၤ.

တၢ်ဟံးစုနဲဉ်ကျဲတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ – ယုာ်ဒီးမိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် တၢ်ဟ့ဉ် ပျဲခွဲး, ပှၤကိုဖိကထံဉ်လိာ်သးဒီးပှၤဒိဉ်တုာ်ခိဉ်ပှဲၤလၢအနာ်နှ့ၢ်ဝဲလၢအ ကဟ့ဉ်လီၤတၢ်ဆီဉ် ထွဲမၤစၢၤဒီး တၢ်နဲဉ်ကျဲ လၢတၢ်သးအိဉ်ဒဉ်ဝဲအပူၤနှ့ဉ်လီၤ. ပှၤဟံးစုနဲဉ်ကျဲကမ့ၢ်ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါ မ့တမ့ၢ် ပှၤတဂၤဂၤ လၢပှၤတဝၢနှ့ဉ်လီၤ. ကိုစှၤဖျၢဉ် အိဉ်ဒီးပှၤဟံးစုနဲဉ်ကျဲ တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတဖဉ်လီၤ.

မံဉ်နံဉ်စိထဉ်ပှၤကိုဖိတၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွံာ်လၢအတီအကြၢ်အဲးတၢ်သိဉ်တၢ်သီ (Minnesota Pupil Fair Dismissal Act) – ပှၤကိုဖိတၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွံာ်လၢအတီ အကြၢ်အဲး တၢ်သိဉ်တၢ်သီမ့ၢ်ဝဲဒဉ်ကီၢ်စဲဉ်သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ် သီလၢအဒီသဒၢပှၤကိုဖိခဲလၢာ်, လၢအိဉ်ဒီး မ့တမ့ၢ် တအိဉ်ဒီးက့ၢ်ဂီၤတ လၢတပှဲၤ, လၢတၢ်ဟ်ပတုာ်အီၤ တစိၢ်တလီၢ်, တၢ်ဟီဟးထိဉ်ကွံာ်, ဒီးတၢ် ကွၢ်ကဟ်ကွံာ်တၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ်တဖဉ်နှ့ဉ်လီၤ. လၢကမၤနှ့ၢ်အါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. Stat. § 121A.40 ဆူ § 121A.56.

တၢ်တပဉ်ယုာ်လၢ တၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ် ဖီလ်စံဉ် ဒီး တၢ်မၤကျိၤကျဲတဖဉ် - ဖီလ်စံဉ် ဒီး တၢ်မၤကျိၤကျဲတဖဉ်လၢ အမ့ၢ်ကျိၤကျဲဂုၤဂၤတဖဉ်လၢတၢ်ထုးထိဉ်ကိုဖိ လၢကို, လၢအပဉ်ယုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်အတမ့ၢ်ထဲလၢ, တၢ်နုာ်လီၤတိစၢၤမၤစၢၤဒီးတၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဟ်သးလၢအဂ့ၤ လၢအိဉ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး, ပှၤဂ့ၢ်ဝီဒီး သးတၢ်တူၢ်ဘဉ်တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတဖဉ်, ကိုသးခိဉ်နူာ် ဆူဉ်ချ့တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ, တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးတၢ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတဖဉ်, ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ, တၢ်ဒိးစဲး မၤကွၢ်ကူဉ်သ့တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်အပတီၢ်လၢကဒိးနှ့ၢ် Title 1 တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ တဖဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်နုာ်လီၤတိစၢၤမၤစၢၤလၢလံာ်တၢ်ဖးတဖဉ်, ကူဉ်သ့တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ လၢကျိၤကျဲအဂုၤဂၤတဖဉ်နှ့ဉ်လီၤ. တၢ်တပဉ်ယုာ်လၢတၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ် ဖီလ်စံဉ် ဒီး တၢ်မၤကျိၤ ကျဲတဖဉ် (Nonexclusionary disciplinary policies and practices) ပဉ်ယုာ်, ဘဉ်ဆဉ်အတမ့ၢ်ထဲလၢ, ဖီလ်စံဉ် ဒီး တၢ်မၤကျိၤကျဲတဖဉ်လၢ Minn.Stat. § 120B.12 (Reading Proficiency No Later Than The End Of Grade 3), Minn.Stat. § 121A.575 (1) and (2)(Alternatives To Pupil Suspension); Minn.Stat. § 121A.031, Subd. 4(a)(1)(School Student

Bullying Policy), Minn.Stat. § 121A.61, Subd. 3(r)(Discipline And Removal Of Students From Class), and Minn.Stat. § 122A.627(3)(Positive Behavioral Interventions And Supports) တဖၣ်အဖီလာ်နၤ့ဉ်ဘဉ်.

ဝဲၤဒးးတၢ်သိဉ်တၢ်သိတၢ်စိာ်ဆ့ၣ်ခီဆူညါတတီၤ (Office Discipline Referral) (ODR) လာ်ကွီဉ်ဒိ – SPPS ဟ်ပနီဉ်တၢ်အတီၤပတိၢ် ODR လာ်ကွီဉ်ဒိအံၤ ဘဉ်ထွဲဒီး SPPS တၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်ဒီးတၢ်သ့ဟံးမူဒါ လာ်ဃံးဃာ်, Infinite Campus, ဒီးကွီဒိတဖျၣ်ဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတၢ်မၤ အကျဲသနူ (School-Wide Information System -SWIS) လီၤ. တၢ်အံၤပဉ်ဃုာ်ဒီးလိၢ်ကဝီၤလၢတၢ်လိဉ်ဘဉ်အီၤ လၢကဒုးနဲဉ်ဟ်ဖျါထီဉ် ဒီးဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖဉ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးကွိ-ဒိတဖျၣ်ဉ်တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်မၤအကျဲသနူ တၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖဉ် ပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်တဃူတဃီၤဘဉ်နၤ့ဉ်လီၤ.

ဝဲၤဒး-ပၤဆ့ၣ်တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး (Office-Managed Behavior) – တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢတၢ်ရဲဉ်ကျဲၤမၤအီၤလၢတၢ်မၤလိတီၤဒၤးတၢ်လိၢ်တၢ် ကျဲအချၢ (ခီဖျိစူးကါတၢ်ဆဲးဆီဉ်ထွဲမၤ စၢၤတၢ်, တၢ်နှာ်လီၤမၤစၢၤဆိတၢ် ဒီးတၢ်ဖိဉ်ဃံးတၢ်သိဉ်တၢ်သိတၢ်စံးဆၢတဖဉ်ခံခါလာ်, လၢဘဉ်တၢ်စူးကါအီၤလၢတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤပှၤမၤတၢ်ဖိဒီးပှၤပၤဆ့ၣ်ရဲဉ်ကျဲၤတၢ်တဖဉ်) လၢအဒုးအိဉ်ထီဉ်တၢ်သိဉ်လိအဆၢကတိၢ်လိၤမၢ်ကွံာ် ဒီးမၤနီဉ်မၤဃါအီၤလၢ SPPS ဝဲၤဒးးတၢ်ဖိဉ်ဃံး တၢ်သိဉ်တၢ်သိတၢ်စိာ်ဆ့ၣ်ခီဆူညါတတီၤ (**Office Discipline Referral)** လာ်ကွီဉ်ဒိနၤ့ဉ်လီၤ.

တၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၣ်ဝဲၤဒးးဒီးဂ့ၢ်ဂိၢ်အူတၢ်ပၤဆ့ၣ်ရဲဉ်ကျဲၤ (Office of Security and Emergency Management) – ဝဲၤဒးးအံၤမၤတၢ် လၢကဟ့ဉ်လီၤတၢ်မၤလိမၤဒိးခိဉ်ဃၣ်လၢအပူၤ ဖျဲးဒီးအိဉ်ဒီး တၢ်ဘံဉ် တၢ်ဘၣ်လၢ Saint Paul ကမျၢ်ကွိတဖဉ်အပူၤနၤ့ဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်ကွၢ်ကဒါက့ၤဒီးမၤဂ့ၤထီဉ်တၢ်ပူၤဖျဲးဒီးဂ့ၢ်ဂိၢ်အူတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤဖဲ SPPS တၢ်လိၢ်တၢ်ကျဲကွၢ်ကွၢ်, ဒီးအံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၣ်ပှၤမၤတၢ်ဖိ လၢကမၤစၢၤဒီသဒၤဒီးဃ့ဉ်လီၤတၢ်ကီတၢ်ခဲလၢအမၤအသးလၢ ကွိကီၢ်ရ့ဉ်လီၤ် ကဝီၤဒီတကဝီၤနၤ့ဉ်လီၤ. ဝဲၤဒးးမၤဘဉ်လိာ်ဖိးမံအတၢ်ဖံးတၢ် မၤဒီး ပှၤတဝၤတၢ်မၤစၢၤတၢ်လိၢ်တၢ် ကျဲအကလုာ်ကလုာ် ဒ်အမ့ၢ်ပၢၤကီၢ်, မ့ဉ်အူ, ဒီးဂ့ၢ်ဂိၢ်အူပှၤခီဆၢတၢ်တဖဉ်နၤ့ဉ်လီၤ. ဆဲးကျၢဝဲၤဒးးခီဖျိကိး 651-767-8370.

တၢ်ပိးတၢ်လီဂုၤဂၤလၢဘဉ်တၢ်တြိအီၤ, တၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ပိးတၢ်လီ - တၢ်အဒိတဖဉ် ပဉ်ဃုာ် (ဒီးအတမ့ၢ်ထဲဒဉ်လၢ) ကျိချုာ်ဟ့သဉ်, မံဉ်ဒွဲး(လၢတအိဉ်ဒီးညါသူးကသံဉ်မူၤ ဘျိးဂုၤဂၤ), ထးကျီၤစု, တၢ်လာ်ကွဲဖိတဖဉ် မ့တမ့ၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီတဖဉ် (လအပဉ်ဃုာ် ကျိလိဉ်ကွဲတဖဉ်လၢ အတမ့ၢ်ဒ်သိးဒီး ကျိစဲးတဖဉ်, ဒီခိဉ်စူ, ဒီလိဉ်ကွဲ ဒီး တၢ်အဂုၤဂၤ) လၢအတဘဉ်တၢ်ဟ်ပနီဉ်အီၤဒ်အမ့ၢ် တၢ်စုကဝဲၤဘဉ်ဆဉ် ဒုးအိဉ်ထီဉ်တၢ်ကီတၢ်ခဲတၢ်မၤတာ်တာ်တၢ်သ့စ့ၢ်ကီးလီၤ. တၢ်ပိးတၢ်လီ တဖဉ်အံၤတဘဉ်တၢ်ဟ်ပနီဉ်အီၤဒ်အမ့ၢ် တၢ်စုကဝဲၤ တဖဉ်အသိးနၤ့ဉ်ဘဉ်.

မိၢ်ပၢ် – ပှၤကိုဖိအပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိုးသဲစး ဒ်တၢ်ကွဲးရဲဉ်လီၤဟ်ဖျါအီၤ လၢ CAMPUS အပူၤအသိး.

မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် တၢ်အိဉ်ဖှဉ်ခီဖရဲး/တၢ်ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါ – ပှၤပၤဆ့ၣ် ရဲဉ်ကျဲၤတၢ်တၢဉ်ပိဉ်သကိးတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးတဲသကိးတၢ်ဒီး မိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်လၢကဟ်ဖျါထီဉ် ပှၤကိုဖိတၢ်မၤလိမၤဒိး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖဉ်နၤ့ဉ်လီၤ.

တၢ်မၤကမဉ်တၢ်ပတုာ်သိလ့ဉ်လိၢ် – တၢ်ပတုာ်သိလ့ဉ်လၢ တၢ်လိၢ်လၢ တၢ်တဟ့ဉ်အခွဲးလၢကွိတၢ်စုလိၢ်ခိဉ်ခိဉ်အဖိခိဉ်နၤ့ဉ်လီၤ. လၢတၢ်မၤန့ၢ်အါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤတံၢ် လီၤဆဲးအဂိၢ်, ကွၢ်ကမံးတံာ် မိၢ်ပှၤ်ဖီလစံဉ် 501.02 (လၢအ့ထၢဉ်နဲးအဖိခိဉ်ဖဲ spps.org/boardpolicies.

တၢ်မၤဆူးမၤဆါနိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ် (တၢ်မၤဘဉ်ဒိနိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ်) – ပှၤကိုဖိဟ်လီၤအ သးလၢကမၤဘဉ်ဒိနိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ်လီၤ.

တၢ်မၤဆူးမၤဆါနိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ် (မၤဘဉ်ဒိနိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ်ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ်) – ပှၤကိုဖိဟ်လီၤအ သးလၢကမၤဘဉ်ဒိနိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ်ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ်လီၤ. တၢ်အံၤပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ပနီဉ်, ထူတကျာ် ဒီးဒဲလၢမ်ာ်. " မၤဘဉ်ဒိနိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ်ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ် " အခီဝညီမၤဘဉ်ဒိနိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ်လၢ အပဉ်ဃုာ်ဒီးတစိၢ်တလိၢ် ဘဉ်ဆဉ်မၤဟးဂီၤက့ၢ်ဂီၤဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ်, မ့တမ့ၢ် ဒုးအိဉ်ထီဉ် တစိၢ်တလိၢ် ဘဉ်ဆဉ် တၢ်လီၤမၢ်ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤ ဟးဂီၤနိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ် မ့တမ့ၢ် က့ၢ်ဂီၤဒွဲအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ, မ့တမ့ၢ် မၤကၢ်နိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ်တခါလၢ်လၢ်နၤ့ဉ်လီၤ. Minn. Stat. § 609.02, subd 7a.

တၢ်မၤဆူးမၤဆါပှၤမၤတၢ်ဖိအက့ၢ်အဂိၤ – ပှၤကိုဖိမၤတၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ် လီၤသးလၢကဖိဉ်ပှၤမၤတၢ်ဖိအနိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ်လၢတၢ်တလိဉ်ဘဉ်အီၤနၤ့ဉ်လီၤ. တၢ်အံၤပဉ်ဃုာ် ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီဉ်, တၢ်ဆီဉ်, တၢ်ဒဲလၢပှၤ, တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ် ဒီး တၢ်ထူပှာ်တၢ်နၤ့ဉ်လီၤ.

တၢ်ဖိဉ်နိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ် (တၢ်တမၤဘဉ်ဒိနိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ်) – ပှၤကိုဖိနှာ်လီၤပဉ်ဃာ် လၢတၢ်မၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးပှၤအနိၢ်ခိမိၢ်ပှၤ်လၢအတဘဉ်ဘျိးဘဉ်ဒါ, ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဆီဉ်ပှၤ, တၢ်ထူပှာ်တၢ်, တၢ်လာ်ကွဲတီၢ်လာ်သး ဒီး တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်နၤ့ဉ်လီၤ.

ပၢၤကီၢ်တၢ်ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါ – ပှၤပၤဆ့ၣ်ရဲဉ်ကျဲၤတၢ် မ့ၢ်နှာ်လၢပှၤကိုဖိ မၤကမဉ်သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သိနၤ့ဉ်, ကကိးပၢၤကီၢ်လၢကတိဉ်ဖျါထီဉ် တၢ်ဟ်ဖျါ ဒီး/မ့တမ့ၢ် တိစၢၤမၤစၢၤဒ်အလိဉ် အိဉ်အသိးနၤ့ဉ်လီၤ.

တၢ်အိဉ်ဒီး/တၢ်စူးကါ –

- **ကျိတၢ်စုကဝဲၤလၢတမ့ၢ်ကျိ –** "တၢ်စုကဝဲၤလၢအလီၤဘဉ်ယိဉ်လၢအတမ့ၢ်ထဲလၢကျိ" နၤ့ဉ်အခီပညီမ့ၢ်ဝဲ

- ပီးလီ မ့တမ့်၊ တ၀်ဖိတ၀်လ၊တမံ၊လ၀်လ၀်လ၊ဘဉ်တ၀်ဒုးအိဉ်ထိဉ်အီ၊ဒ် ကျိတ၀်စုကဝဲ၊အသိး ဒီး၊မ၊တ၀်တုၤလ၊တ၀်သံတ၀်ပှ၀် မ့တမ့်၊ မ၊ဘဉ်ဒိ နိ၀်ခိမိ၀်ပှ၀် နးနးကလဲာ်
- ပီးလီလ၊တ၀်ဘှိဘဉ်အီ၊တမံ၊မံ၊ လ၊တ၀်စူးကါအီ၊ဒ်ကျိတ၀်စုကဝဲ၊ ဒီးဒုးအိဉ်တ၀်သ့တုၤလ၊တ၀်သံတ၀်ပှ၀်၊ မ့တမ့်၊ မ၊ဘဉ်ဒိဆါနိ၀်ခိမိ၀်ပှ၀်၊ ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ်သ့
- တ၀်အထံနီလ၊မ့ဉ်အူအူအီ၀်ညီ မ့တမ့်၊ တ၀်ဒွဲဉ်အူညီ မ့တမ့်၊ ပီးလီ အဂၤ မ့တမ့်၊ တ၀်ဖိတ၀်လံၤအဂၤလ၊, တ၀်စူးကါအီ၊ မ့တမ့်၊ ဟ်လီၤ သးလ၊ကစူးကါအီ၊ လ၊ကျဲလ၊, တ၀်တယ်၀်အီ၊ မ့တမ့်၊ မ၊တုၤလ၊ တ၀်သံတ၀်ပှ၀်၊ မ့တမ့်၊ မ၊ဘဉ်ဒိဆါနိ၀်ခိမိ၀်ပှ၀်ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ်
- မ့ဉ်အူတမံ၊လ၀်လ၀်တ၀်စူးကါအီ၊တုၤလ၊တ၀်သံတ၀်ပှ၀် မ့တမ့်၊ မ၊ဘဉ်ဒိ ဆါနိ၀်ခိမိ၀်ပှ၀်သ့
- ဒီလ၊အိဉ်ဒီးအကန်ဉ်လ၊အထဲသိးဒီး မ့တမ့်၊ ထီန့်ဒံး 2.5 စုမ့၀်ဒိဉ်
- ကျိအဒိတမံ၊လ၀်လ၀်, BB ကျိ, မ့တမ့်၊ ကျိကလံၤ
- စုကမိ၀်တိ၀်ဘီလ၊အိဉ်ဒီးအကန်ဉ် တဖဉ် (brass knuckles)

လ၊ကမၤန့်အါထိဉ်တ၀်ဂ့၀်တ၀်ကျိုၤအဂီ၀်, ကွ၀် Minn. Stat § 609.02, subd 8 (နိ၀်ခိမိ၀်ပှ၀်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးနးနးကလဲာ် အခီပညီ), Minn. Stat § 609.02. subd 6 (ကျိတ၀်စုကဝဲ၊ လ၊အလီၤဘဉ်ယိဉ်), Minn. Stat § 609.66 subd. 1d 18 U. S. C. § 930(g)(2) (ကျိတ၀်စုကဝဲ၊လ၊အလီၤဘဉ်ယိဉ်), St. Paul Legis. တ၀်သိဉ်တ၀်သီတ၀်ဘျ၊ § § 225.01, 225.02, ဒီးကမံးတံာ်မိ၀်ပှ၀်ဖိလ စံဉ် 903.00.

- **ကျိတ၀်စုကဝဲ၊အဂၤ မ့တမ့်၊ တ၀်ပီးတ၀်လီ, တမ့်၀်ကျိဒီးတတုၤထိဉ်ဒီး Minnesota သဲစးတ၀်သိဉ်တ၀်သီ ကျိတ၀်စုကဝဲ၊လ၊အလီၤဘဉ်ယိဉ် အခီပညီ**
- **ကျိတ၀်စုကဝဲ၊အဂၤပဉ်ဃုာ်ဒီး ပီးလီ မ့တမ့်၊ တ၀်ဖိတ၀်လံၤတမံ၊လ၀်လ၀်** – ပဉ်ဃုာ်ဒီး ကျိတ၀်စုကဝဲ၊လ၊တမ့၀်ဒ်အလုၢ်အလ၀်အသိး– လ၊, ကျဲလ၊ တ၀်စူးကါအီ၊လ၊ မ့တမ့်၊ ဟ်လီၤအသးလ၊ကစူးကါအီ၊လ၊, ဂံ၀်ဒွးအီ၊ မ့တမ့်၊ ဖျိလ၊ကမ၊ဘဉ်ဒိဆါနိ၀်ခိမိ၀်ပှ၀်၊ မ့တမ့်၊ မ၊ဘဉ်ဒိဆါ နိ၀်ခိမိ၀်ပှ၀် ဒိဉ်ဒိဉ်ကလဲာ်, မ့တမ့်၊ မ၊ပျံၤ တ၀်ဖုးတ၀်လ၊ တ၀်ကမ၊ ဘဉ်ဒိဆါ နိ၀်ခိမိ၀်ပှ၀်လ၊အဒံ၀်ကစံဉ်တမံ၊လ၀်လ၀်နှဉ်လီၤ. (ကျိတ၀်စုကဝဲ၊အဂၤပဉ်ဃုာ်ဒီး ဒီလ၊ အိဉ်ဒီးအကန်ဉ်ဖုဉ်နှ့်ဒံး 2.5 စုမ့၀်၊ ဒိဉ်, ဒီအလီအပျိုတဖဉ်, လီၤက်ဒ်ကျိတ၀်စု ကဝဲ၊အသိး, တ၀်ကူးတဲာ်တ၀်ဒ၊, ကျိချုံဟ့်သဉ်, တ၀်အဂုၤအဂၤ.)နှဉ်လီၤ. ကွ၀် Minn. Stat. § 609.02 subds. 7, 7a, 9, ဒီး 17; Minn. Stat. § 609.713, subd. 3(b) (def. BB ကျိ ဒီးကျိအဒိ), ဒီး Minn. Stat. § 624.713 (ကျိချုံဟ့်သဉ်).

မ့ဉ်အူဖိပီးလီ, တ၀်အိဉ်ဒီး ဒီး/မ့တမ့်၊ တ၀်မ၊ပိ၀်ဖးထိဉ်တ၀်၊ – တ၀်ခးမ့ဉ် အူဖိ မ့တမ့်၊ တ၀်ခးမ့ဉ်လိာ်ကွဲလ၊အဒုးအိဉ်ထိဉ်မ့ဉ်အူအိဉ်ထိဉ်တ၀်သ့.

ကလုာ်ဒူဉ် မ့တမ့်၊ တ၀်ဘူဉ်တ၀်ဘါ တ၀်မ၊အ့နှမ၊တံာ်တ၀်် – ကလုာ်ဒူဉ် မ့တမ့်၊ တ၀်ဘူဉ်တ၀်ဘါတ၀်မ၊အ့နှမ၊တံာ်တ၀် ပဉ်ဃုာ်ဒီး တ၀်မ၊တံာ်တ၀် လ၊နိ၀်ခိမိ၀်ပှ၀် မ့တမ့်၊ တ၀်ကတိ၊ မ့တမ့်၊ တ၀်ဆဲးကျိုးတဲသကိုးတ၀်ဘဉ် ထွဲဒီးပှ၊တဂၤအကလုာ်ဒူဉ် မ့တမ့်၊ တ၀်ဘူဉ်တ၀်ဘါ ဖဲမ၊အ့နှမ၊တံာ် တ၀်တ၀်အခါ-

(1) အိဉ်ဒီးတ၀်ပညိဉ် မ့တမ့်၊ တ၀်ဒိဘဉ်လ၊တ၀်ဒုးအိဉ်ထိဉ်တ၀်မ၊ပျံၤ မ၊ဖုး, တ၀်အ့ဉ်လိာ်ဆိးက့, မ၊စှၤလီၤသူးသ့ဉ်လ၊ကပီၤ, မ့တမ့်၊ မ၊ ဟးဂီၤတ၀်ဖံးတ၀်မ၊, တ၀်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့, မ့တမ့်၊ ကိုကီ၀်ရ့ဉ်လီ၀်ကဝီၤ အခိဉ်ဃ၊၊တဖဉ်

(2) အိဉ်ဒီးတ၀်ပညိဉ် မ့တမ့်၊ တ၀်ဒိဘဉ်လ၊ကနှာ်လီၤမ၊တံာ်တ၀် ပှ၊ တဂၤအတ၀်ဖံးတ၀်မ၊ မ့တမ့်၊ တ၀်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ ဂ၊၀်ဂ၊၀်ကျ၊၊ကျ၊၊ မ့တမ့်၊ လ၊တအိဉ်ဒီး အဂ့၀်အခး မ့တမ့်၊

(3) မ့တမ့်၊ မ၊ဘဉ်ဒိပှ၊တဂၤအတ၀်ဖံးတ၀်မ၊, တ၀်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ တ၀်ခွဲးဂ့၊ယာ်ဘဉ်တဖဉ်, မ့တမ့်၊ နှာ်လီၤဟံးန့်တ၀်န့်ဘျုးလ၊ ကိုကီ၀်ရ့ဉ်လီ၀်ကဝီၤလ၊ အတဂ့၊တကပၤန့ဉ်လီၤ.

လ၊ကမၤန့်အါထိဉ်တ၀်ဂ့၀်တ၀်ကျိုၤအဂီ၀်, ကွ၀် Minn. Stat. § 121A.03, ဒီးကမံးတံာ်မိ၀်ပှ၀်ဖိလစံဉ် 415.00.

တ၀်မ၊ကမဉ်ကလုာ် မ့တမ့်၊ တ၀်ဘူဉ်တ၀်ဘါ – တ၀်မ၊ကမဉ် ကလုာ်ဒူဉ် မ့တမ့်၊ တ၀်ဘူဉ်တ၀်ဘါ မ့၀်ဝဲ တ၀်စူးကါနိ၀်ခိမိ၀်ပှ၀်ဒီး၊မ၊ဆူး၊မ၊ဆါ မ့တမ့်၊ မ၊တရီတပါ မ့တမ့်၊ မ၊ပျံၤမ၊ဖုးပှ၊အ တဂၤတဂၤ မ့၀်လ၊, မ့တမ့်၊ လ၊ကျဲလ၊အိဉ်ဒီးအဂ့၀်အခးလ၊အဘဉ်ထွဲဒီး, ကလုာ်ဒူဉ် မ့တမ့်၊ တ၀် ဘူဉ်တ၀်ဘါနှဉ်လီၤ. တ၀်မ၊တ၀်ဒ်သိး တဖဉ်အံၤစ့၀်ကီး ပဉ်ဃုာ်လ၊ တ၀်မ၊ကမဉ်ကွိ၀်မ့ဉ် သဲစး အပူၤန့ဉ်လီၤ. လ၊ကမၤန့်အါထိဉ်တ၀်ဂ့၀်တ၀်ကျိုၤအဂီ၀်, ကွ၀် Minn. Stat. § 121A.03, ပၤဆ့ၤကို့ကူဉ်သ့ ကမံးတံာ် ဖီလ်စံဉ် 415.00.

တ၀်နိဉ်သိလ့ဉ်လ၊တအိဉ်ဒီးတ၀်ဟ်ကဲ မ့တမ့်၊ တ၀်တပလီ်သူဉ်ပလီ် သးအပူၤ – တ၀်နိဉ်သိလ့ဉ်လ၊ကို့တ၀်စုလီ်ခီဉ်ခိဉ်အဖိဉ် လ၊ကျဲလ၊အဒုး အိဉ်ထိဉ်တ၀်လီၤ ဘဉ်ယိဉ်လ၊ပှ၊ မ့တမ့်၊ တ၀်စုလီ်ခီဉ်ခိဉ်အဂီ၀်.

တၢ်ကိးဟ်ဃာ်ကိုဖိလၢကိုပျၢ်ကသုဉ် - တၢ်တဟ့ဉ်ကိုဖိတဂၤအခွဲးလၢကလဲၤကိုပျၢ်ကသုဉ် ဖဲတၢ်နှာ်လီၤကျဲၤဃူကျဲၤဖိးတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သိဉ်သိတၢ်အဆၢကတီၢ် နှဉ်လီၤ. တၢ်ကိးဟ်ဃာ် ကိုဖိလၢကိုပျၢ်ကသုဉ်(Recess detention)နှဉ်ဘဉ်တၢ်ကြီဃာ်အီၤလၢ တၢ်တဘဉ်မၤအီၤဘဉ် မ့တမ့ၢ်လၢ ကိုဖိဖျါလီၤက်လၢအကမၤ ဘဉ်ဒိဆါကိုဖိ မ့တမ့ၢ် ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ် , မိၢ်ပၢ် ဒီး ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖဉ်တူၢ်လိာ်ဝဲ, မ့တမ့ၢ် IEP ကရူၢ်ဆၢတဲာ်လၢ ကိုဖိကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲလၢတဘဉ်လဲၤကိုပျၢ်က သုဉ်ဘဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်တဟ့ဉ်ကိုဖိအခွဲးလၢကလဲၤကိုပျၢ်ကသုဉ် မ့ၢ်လၢအမၤ လံာ်လဲၤ်တဝံၤဘဉ်အဃိနှဉ် တၢ်ကြီဃာ်အီၤလၢတၢ်တဘဉ်မၤအီၤဘဉ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်မၤနီဉ်မၤဃါဒီးတၢ်အုဉ်သးတၢ်လံဉ်တၢ်လီ – လံဉ်တၢ်လီတၢ် မ့တမ့ၢ် ဆီတလဲတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖြဉ်, ဂ့ၢ်လိာ်လၢကဟ့ဉ်လီၤ တၢ်အုဉ်သးလၢအ ဘဉ်ဘျိုးဘဉ်ဒါ မ့တမ့ၢ် ဟ့ဉ်လီၤတၢ်အုဉ်သးလၢ အလီအပျိၢ်ဆူပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ်အအိဉ်လီၤ.

တၢ်စိာ်ဆှၤခီဆူညါတတီၤလၢပှၤအဂၤအဂိၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ချၢတဖဉ် – တၢ်စူးကါက်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတၢ်သမံသမိး, ပှၤဂ့ၢ်ဝိပှၤမၤတၢ်ဖိ, သးအတၢ်ဆိက မိဉ်ဒီးခိဉ်နှာ်တၢ်အိဉ် ဆူဉ်အိဉ်ချ, အဂၤ.

တၢ်ထုးကွံာ်လၢတၢ်မၤလိတီၤဒၢး – ကိုသရဉ်, ကိုခိဉ် မ့တမ့ၢ် ကိုကိၢ်ရ့ဉ်အဂၤပှၤမၤတၢ်ဖိ ဟံးဂ့ၢ်ဝိမၤတၢ်လၢ ကတြိပှၤကိုဖိလၢ ကထိဉ်မၤလိကိုလၢတၢ်ဆၢကတီၢ် တကတီၢ် (ကဘဉ် စုၤန့ၢ် နံၤတတ်)နှဉ်လီၤ. ဝံသးစူးဟ်သူဉ်ဟ်သး- တၢ်မ့ၢ်ဟ်ပတုာ်ကိုဖိလၢအါန့ၢ်နံၤတတ်နှဉ် ကဲထိဉ်ဝဲ တၢ်ဟ်ပတုာ်ကိုဖိလၢကိုတစိၢ်တလိၢ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်ဘှိဘဉ်တၢ် – တၢ်ဘှိဘဉ်တၢ်ပီးတၢ်လီလၢအမၤဘဉ်ဒိတၢ် မ့တမ့ၢ် ဆီတလဲတၢ်ပီးတၢ်လီလၢတၢ်ဟုဉ်အီၤ မ့တမ့ၢ် ဟးဂီၤကွံာ် မ့ၢ်ဟ့ဉ်လီၤ တၢ်ဆါတၢ်ပူၤအလုၢ် အပူၤလၢအတီအကြၢ် ခီဖျိကျဲလၢတၢ်ဟ့ဉ်အိဉ်လိး မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်အံၤလိဉ်ဘဉ်ပှၤကိုဖိလၢ ကဟ့ဉ် မ့တမ့ၢ် ဘှိဘဉ်တၢ်ဟးကူာ်ဟးဂီၤ တဖဉ် မ့တမ့ၢ် ဟုဉ်စူးကါပှၤအတၢ်စုလိၢ်ခီဉ်ခိဉ် ဒီးမၤန့ၢ် ဆူဉ်ပှၤလၢ ကမၤ ဃုာ်ဒီးတၢ်ဖိဉ်ဃံးအဂၤတဖဉ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်ဘှိဘဉ်မၤဂ့ၤထိဉ်တၢ်မၤအကျိုၤအကျဲတဖဉ် – ကျဲလၢကကွဲမှာ်ပှၤကိုဖိတဖဉ်, ဟံဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ်, ပှၤတဝၤကရၢဖိတဖဉ် ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိ လၢတၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ရ့ လိာ်မှာ်လိာ်လၢကသူဉ်ထိဉ် တၢ်ဒိသူဉ်ဒိသး, တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲဒီးတၢ်ဆဲးကျိးတဲသကိးတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်ဘှိဘဉ်မၤဂ့ၤထိဉ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖဉ် အိဉ်ဒီးတၢ်ပညိဉ်လၢကသူဉ်ထိဉ် ပှၤတဝၤအဖီခိဉ် ဒီး ပှၤနှာ်လီၤမၤသကိးတၢ်တဖဉ်အတၢ်ဂံၢ်ဆူဉ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်တဖဉ်အဖီခိဉ်နှဉ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဘှိဘဉ်မၤဂ့ၤထိဉ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖဉ် ကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ်အခါ, ပှၤခဲလၢ်တူၢ်ဘဉ်လၢအအိဉ်ဒီး တၢ်ဘံဉ်တၢ်ဘၢ လၢကိုအပူၤ, မ့ၢ်လၢတၢ်ရ့လိာ်မှာ်လိာ်လၢအဒိဉ်အယိာ်ဒီးယံာ်ထၢ တဖဉ်ဘဉ်တၢ်သူဉ်ထိဉ်အီၤလၢပှၤမၤဃုာ်မၤသကိးတၢ်တဖဉ်အဘၢဉ်စၢၤန့ဉ်လီၤ. ပှၤတဝၤတၢ်သူဉ်ထိဉ် တၢ်အိဉ်ဖှိဉ်တဖဉ်, မ့ၢ် တၢ်မၤဂ့ၤထိဉ်တၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး အတၢ်အိဉ်ဖှိဉ်တဖဉ်, တၢ်တဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ဃးတၢ်ဘှိဘဉ်မၤဂ့ၤတၢ်, တံၤသကိးတၢ်ကျဲၤဘဉ်လိာ်တၢ်, ဒီးဟံဉ်ဖိဃီဖိကရူၢ် တၢ်အိဉ်ဖှိဉ်တဖဉ် မ့ၢ်တၢ်ဘှိဘဉ် မၤဂ့ၤထိဉ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤ အကျဲသနူးအဒိတဖဉ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်တမျာ်တၢ်/တၢ်ဃ့ဆူဉ်ဃ့စီးတၢ် – ဟံးန့ၢ်ဆူဉ်တၢ်စုလိၢ်ခီဉ်ခိဉ် လၢပှၤအဂၤတဂၤအအိဉ် မ့တမ့ၢ် မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်. တၢ်မ့ၢ်တစူးကါတၢ်မၤဆူဉ်တၢ် မ့တမ့ၢ် မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်ဘဉ်နှဉ်, ကွၢ် တၢ်ဟုဉ်တၢ်.

မ့ၢ်ဘူဉ်နံၤကို – တၢ်ဟ့ဉ်လီၤတၢ်ထိဉ်ကိုဖဲမ့ၢ်နံၤဒဲ တၢ်ဃုထၢတခါအသိး လၢတၢ်ဟ်ပတုာ်တစိၢ်တလိၢ်လၢကိုနှဉ်လီၤ.

တၢ်ထိဉ်ကိုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပိၢ် (SAM) – တၢ်အံၤဘဉ်ထွဲဒီး SPPS တၢ်ထိဉ်ကိုတၢ်မၤအကျိုၤအကျဲတဖဉ်လီၤ. ကွၢ် https://www.spps.org/academics/office-of-school-support/school-attendance-matters.

ကိုဒီတဖျၢဉ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ (SWD) – လံာ်တီၤပြိလၢ အမၤပနီဉ်တၢ်အဆၢလၢ တၢ်သူဉ်ထိဉ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤဒီး တၢ်မၤအကျိုၤအကျဲတဖဉ်လၢ တၢ်ရဲဉ်ကျဲၤမၤ တၢ်မၤလိတီၤဒၢး -ဒီး ဝဲၤဒၢး-ပၢ ဆှၤရဲဉ်ကျဲၤတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတဖဉ်အဂိၢ်နှဉ်လီၤ. SPPS ကိုဒီတဖျၢဉ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ မ့ၢ်တၢ်ဟ် ပနီဉ်တၢ်အတီၤပတီၢ်အဒိလၢဘဉ် တၢ်စူးကါအီၤလၢ SPPS ကိုခဲလၢ်နှဉ်လီၤ. တၢ်အဒိအံၤတၢ်မၤန့ၢ်အီၤသ့လၢ Schoology အပူၤ လၢ PBIS အပှၤခၢဉ်စးအဂိၢ် ဒီးလၢ ကိုတၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤဝဲၤဒၢးအအိဉ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတကပၤ – တၢ်ပဉ်ဃုာ်လၢတၢ်ဟ် သူဉ်ဟ်သးလၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတကပၤ ပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီဉ်, တၢ်မံဃုာ် လိာ်သး မ့တမ့ၢ် တၢ်ထၢ နှာ်လီၤဟိာ်ခွါကွၢ်ဂိၢ်ဆူဟိာ်မုဉ်ကွၢ်ဂိၢ်အပူၤ, မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်ဘဉ်ဒွံးဘဉ်ဒွါလိာ်သး, တၢ်ဟ်ဖျါထိဉ်မုဉ်ခွါ ကွၢ်ဂိၢ်လၢတဘဉ်ဘျိုးဘဉ်ဒါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိဉ်လီၤမုဉ်ခွါကွၢ်ဂိၢ် ဒီးမၤမှာ်သးတဖဉ်လီၤ. ကွၢ်စ့ၢ်ကီး မုဉ်ခွါကွၢ်ဂိၢ် ဒီး တၢ်ဖိဉ်ဘဉ်ထိးဘဉ် မုဉ်ခွါကွၢ်ဂိၢ်.

တၢ်ဖိဉ်ဘဉ်ထိးဘဉ်မုဉ်ခွါ ကွၢ်ဂိၢ် – ပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဖိဉ်ပှၤအဂၤတဂၤအမုဉ်ခွါကွၢ်ဂိၢ် လၢပှၤဘဉ်သး မ့တမ့ၢ် ပှၤတဘဉ်သး မ့တမ့ၢ် မၤဆူဉ်ပှၤလၢကဖိဉ်ပှၤအဂၤ တဂၤအမုဉ်ခွါကွၢ်ဂိၢ်, ဒီး မၤလၢအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတကပၤ မ့တမ့ၢ် မၤဆူဉ် ပှၤနှဉ်လီၤ. လၢကမၤန့ၢ်အါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိုၤအဂိၢ်, ကွၢ် Minn. Stat. § 609.341, subds. 5, 11. ကွၢ်ဘဉ် နီၢ်ခိမိၢ်ကွၢ်ဂိၢ်တဖဉ်အဂ့ၢ်.

တၢ်မၤအ့နှပယွဲမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး – တၢ်မၤအ့နှပယွဲမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးပဉ်ဃုာ်ဒီးမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်ဒိဉ်ထိဉ်လဲၤထိလၢတၢ်တတူၢ်လာ်, တၢ်ဃ့ထိဉ်မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်သးအိဉ်, တၢ်ထိဉ်ဟူးထိဉ်ဂဲၤ နီၢ်ခိတၢ်အိဉ်ဃုာ်ဂဲၤဃုာ်လာ်သး, မ့တမ့ၢ် နီၢ်ခိ တၢ်သကဲာ်ပဝးအဂၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢထးခိဉ်တၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအလုၢ်လၢ်ဒဉ်ဝဲဖဲလၢ-

(1) တၢ်သကဲာ်ပဝး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအဝဲန္ဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ပညိဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဘဉ်ဒိဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤတံာ်တာ်ပှၤတဂၤဂၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် အတၢ်မၤလိမၤဒိး လၢတအိဉ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျိၤ, မ့တမ့ၢ် ဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်တဲပျံၤတဲဖုး, တၢ်အ့ဉ်လာ်ဆိးက့, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤသးထိဉ်ပှၤသးလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, တၢ်မၤလိမၤဒိး, မ့တမ့ၢ် လီၢ်ကဝီၤကိုအခိဉ်ဃၢၤ တၢ်အိဉ်သး

(2) တၢ်ဆ့ၢထီဉ်တၢ်သကဲာ်ပဝး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအဝဲန္ဉ်ဒုးကဲထီဉ်တၢ်ဟ်ပနီဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘျၢ, ဖျိဖျိ မ့တမ့ၢ် တၢ်နၢ်ပၢၢ်အီၤသ့လီၤတံၢ်လီၤဆဲး, လၢတၢ်ဒိးန့ၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၢၤဃာ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒိးန့ၢ်တၢ်မၤလိမၤဒိး မ့တမ့ၢ် တၢ်နှ့ၢ်ဘျုးလၢလီၢ်ကဝီၤကိုအအိဉ် မ့တမ့ၢ်

(3) တၢ်ဆ့ၢထီဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်လာ်ဝဲဒဉ်တၢ်သကဲာ်ပဝး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအဝဲန္ဉ်ခီဖျိပှၤတဂၤဂၤစူးကါဝဲဒဉ်တၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်နီၢ်ဖဲတၢ် ဆၢတာ်တၢ်မၤဘဉ်ဒိဝဲဒဉ်ပှၤတဂၤဂၤဝဲန္ဉ်အ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် အတၢ်မၤလိမၤဒိး မ့တမ့ၢ် အတၢ်နှာ်လီၤမၤန့ၢ်တၢ်နှ့ၢ်ဘျုးဖဲလီၢ်ကဝီၤကိုအအိဉ်နှဉ်လီၤ. လၢကမၤန့ၢ်အါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. Stat. § 121A.03, ကမံးတံာ်မိၢ်ပှၢ်ဖီလစံဉ် 415.00.

မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအတၢ်သကဵာ်ပဝးတကြၢးတဘဉ်, မၤနးထိဉ်တၢ် – တၢ်မၤကမဉ် Minn တမံၤလၢ်လၢ်နှဉ်လီၤ. တၢ်သိဉ်တၢ်သီ. § 609.342 (တၢ်မၤကမဉ်မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်သကဵာ်ပဝး ကွိၢ်မ့ဉ်သဲစးဖဲအပတိၢ် 1 ဒံၢ်ကရံဉ်) ခီဖျိ Minn နှဉ်လီၤ. တၢ်သိဉ်တၢ်သီ. § 609.345 (တၢ်မၤကမဉ်မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်သကဵာ်ပဝးကွိၢ်မ့ဉ်သဲစးဖဲအပတိၢ် 4 ဒံၢ်ကရံဉ်) နှဉ်လီၤ. တၢ်မၤက မဉ်မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်သကဵာ်ပဝးကွိၢ်မ့ဉ်သဲစးပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤကမဉ်ကွိၢ်မ့ဉ်ဒ်အမ့ၢ် "တၢ်ဖိဉ်ဘဉ်ထိးဘဉ် မုဉ်ခွါကွၢ်ဂီၤ" မ့တမ့ၢ် မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂၤလၢအကမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤလၢအမၤကမဉ်ကွိၢ်မ့ဉ်ဖဲလၢပှၤနိၢ်ဒိဉ်တဂၤဂၤမ့ၢ်မၤဝဲ (1) တၢ်အဝဲနှဉ် ခီဖျိ တၢ်မၤဆူဉ်, တၢ်မၤဆူဉ်မၤဆိး, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးဒီးတၢ်စုကဝဲၤလီၤဘဉ်ယိဉ်တဖဉ်, (2) တၢ်မၤထီဒါ ပှၤတဂၤဂၤလၢပှၤမၤတၢ်ဖိသ့ဉ်ညါဝဲ မ့တမ့ၢ် အိဉ်ဒီး အဂ့ၢ်အဝီလၢတၢ်ကသ့ဉ်ညါဝဲမ့ၢ်တၢ်သး တဘဉ်လီၢ်ဘဉ်စး, နိၢ်သးကွဲကွဲဉ် မ့တမ့ၢ် နိၢ်ခိတၢ်မၤစၢၤတအိဉ်, မ့တမ့ၢ် (3) တၢ်မၤကမဉ် ဝဲဒဉ် Minn တၢ်သိဉ်တၢ်သီ. § 609.342- 609.345 အဂၤတဖဉ်နှဉ်လီၤ. လၢကမၤနှ့်အါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. တၢ်သိဉ်တၢ်သီ. § 609.342-.345. ကွၢ်ဘဉ်နိၢ်ခိမိၢ် က့ၢ်ဂီၤတဖဉ်, တၢ်ဖိဉ်ဘဉ်ထိးဘဉ် မုဉ်ခွါကွၢ်ဂီၤ , ဒီးတၢ်မၤကမဉ်မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအဂ့ၢ်တကွၢ်.

တၢ်မၤကမဉ်မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး – တၢ်မၤကမဉ်မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးမ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤနးဒိဉ်ထိဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဆူဉ်နိၢ်ခိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးနးဒိဉ်ထိဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဆူဉ်, လၢအဘဉ် ထွဲဒီးတၢ်ဖိဉ်ဘူးထိးဘူးပှၤအဂၤတဂၤဂၤအနိၢ်ခိမိၢ်က့ၢ်ဂီၤတဖဉ် (ဒ်နှဉ်သိးတၢ်ကူတၢ်သိးလၢအကျၢ်ဘၢဝဲဒဉ် နိၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတဖဉ်), မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဆူဉ်ပှၤတဂၤဂၤလၢ အကဖိဉ်ဘူးထိးဘူး ဝဲဒဉ် ပှၤလၢအဂၤတဂၤဂၤအနိၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတဖဉ် နှဉ်လီၤ. လၢကမၤနှ့်အါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. တၢ်သိဉ်တၢ်သီ. § 121A.03, Minn. တၢ်သိဉ်တၢ်သီ. § 609.341, ဒီး ကမံးတံာ်အဖီလစံဉ် 415.00. တၢ်မၤတၢ်ဒ်သိးတဖဉ်အံၤစ့ၢ်ကီး ပဉ်ဃုာ်လၢ တၢ်မၤကမဉ် ကွိၢ်မ့ဉ်သဲစးအပူၤနှဉ်လီၤ. ကွၢ်ဘဉ်တၢ်မၤအၢ တပျုၢ်တပျိၤ, နိၢ်ခိမိၢ်က့ၢ်ဂီၤတဖဉ် (Intimate Parts), မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး, တၢ်ဖိဉ်ဘဉ်ထိးဘဉ် မုဉ်ခွါကွၢ်ဂီၤ , ဒီးမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်သကဵာ်ပဝး တကြၢးတဘဉ်, နးဒိဉ်ထိဉ်အဂ့ၢ်တကွၢ်.

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤကိုဖိကရူၢ် (Student Assistance Team (SAT)) – တၢ်မၤလိမၤဒိးထိရိၤအခိဉ်ထံးခိဉ်ဘိလၢအဟ့ဉ်တၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤ လၢသရဉ်သမါတဖဉ် အတၢ်မၤလၢပှဲၤဝဲဒဉ် တၢ်မၤလိမၤဒိးလီၤဆီအဂီၢ်ဒီးတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအတၤလီၤအဝဲသ့ဉ်အကိုဖိတဖဉ်နှဉ်လီၤ. SAT အတၢ်ပညိဉ်ကွၢ်စိမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤကိုဖိသ့ဉ်တဖဉ်နှဉ် အတၢ်လိဉ်ဘဉ်တၢ်သိဉ်လိနဲဉ်လိ လီၤဆီလိာ်သးတဖဉ်, တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး, မ့တမ့ၢ် တၢ်နှာ်လီၤကျဲၤစၢၤတၢ်အဂၤတဖဉ်လၢတၢ်မၤလီၤတံၢ်ဝဲဒဉ် အဝဲသ့ဉ်ကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ် ဖဲတၢ်ရဲဉ်ကျဲၤလီၤတၢ်မၤလိ ထိရိၤအပူၤနှဉ်လီၤ. တၢ်ပညိဉ်ဃီၤဝဲဖဲတၢ်ဒိသဒၢအဖီခိဉ်ဒီးတၢ်သိဉ်လိနဲဉ်လိတၢ်သ့တၢ်ဘဉ် အသိတဖဉ်ဖဲတၢ်ရဲဉ်ကျဲၤလီၤတၢ်မၤလိထိရိၤအပူၤနှဉ်လီၤ.

ကိုဖိတၢ်အိဉ်ဖှံဉ် – တၢ်ပၢဆၢၤရဲဉ်ကျဲၤဝဲဒဉ်တၢ်တၢဉ်ပိဉ်တဲသကိး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢဒီးကိုဖိတဖဉ်လၢတၢ်ဘ့ဉ်လီၤဘျါဘဉ် အဝဲသ့ဉ်အတၢ်မၤလိမၤဒိး မ့တမ့ၢ် အတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ် သးအတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖဉ်နှဉ်လီၤ.

ကိုဖိအတၢ်ကူတၢ်သိး – တၢ်ကူတၢ်သိးအက့ၢ်ဂီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲကတီၤလီၤနိၢ်ကစၢ်လၢအတဖိးမံလိာ်သးဖဲဖိလစံဉ်တဖဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်နဲဉ်ကျဲတဖဉ်အပူၤလၢ တၢ်မၤအီၤခီဖျိကို မ့တမ့ၢ် ကိုကီၢ်ရ့ဉ်နှဉ်လီၤ. လၢကသ့ဉ်ညါအါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢပှဲၤအဂီၢ်, ကွၢ်ဘဉ်ပၢဆၢၤကိုကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢၢ်ဖိလစံဉ် 501.03, ဒီး ကမံးတံာ်ဖိလ်စံဉ် 501.04 (လၢအ့ထၢဉ်နဲးဖိခိဉ်ဖဲ spps.org/boardpolicies) တကွၢ်.

တၢ်ခီဆၢကဒါက့ၢ်ကိုဖိကရူၢ် (Student Response Team (SRT)) – တၢ်သ့ဉ်ညါဝဲဒဉ်ဖိးသဲစးဒ်အမ့ၢ် "ကိုဖိအတၢ်ကီတၢ်ခဲကမံးတံာ်" ("Pupil's Problem Committee") နှဉ်လီၤ. လၢတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလီၤဘဉ်ယိဉ်ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ်အဂီၢ်, ကမံးတံာ်တဖုအံၤကထံဉ်လိာ်အိဉ်ဖှံဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်နှာ်လီၤကျဲၤစၢၤတၢ်ကီတၢ်ခဲဒီး တၢ်မၤပတီၢ်ဆူညါတဖဉ်အဂ့ၢ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်မၤဘဉ်ဒိဆါနိၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ် – နိၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလၢအဘဉ်ထွဲဒီးနိၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤဟးဂီၤတစိၢ်တလီၢ်ဘဉ်ဆဉ်ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်လၢအဒုးအိဉ် ထိဉ်တၢ်လီၤမၢ် တစိၢ်တလီၢ် ဘဉ်ဆဉ်ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ် မ့တမ့ၢ် နိၢ်ခိမိၢ်ပှၢ် မ့တမ့ၢ် က့ၢ်ဂီၤဒွဲတတီၤလၢ်လၢ်မၤတၢ်တဘဉ်လီၢ်ဘဉ်စး, မ့တမ့ၢ် တၢ်လၢအဒုးအိဉ်ထိဉ် နိၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်တတီၤလၢ်လၢ်သဘုံးနှဉ်လီၤ. လၢကမၤနှ့်အါထိဉ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ကွၢ် Minn. Stat. § 609.02, subd. 7a.

တၢ်ပတုာ်ဃာ်ကိုဖိတၢ်ထိဉ်ကို – ကိုခိဉ်နၢ်ပှၤပၢဆၢၤတၢ်မၤဝဲဒဉ်တၢ်တြိဃာ် ကိုဖိအတၢ်လဲၤထိဉ်ကိုအကတီၢ်လၢအအါနှ့်ဒဲး (**1**) သီဒီးတအါနှ့်ဒဲးတၢ်ထိဉ်ကိုအနံၤ (10) သီဘဉ်နှဉ်လီၤ. ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်တၢ်ကမၤအါထိဉ်ဝဲဒဉ်ယဲၢ်သိဖဲလၢမ့ၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ဆိမိဉ်ဆၢတာ်ဘဉ်ဃးတၢ်ဟ်ကပၤက့ာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒုးဟးထိဉ်က့ာ်, မ့တမ့ၢ် ဖဲလၢကိုဖိအတၢ်အိဉ်ဖျါမ့ၢ်ဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ် လီၤဘဉ်ယိဉ်တဘျီဃီဒီးဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ်အခါနှဉ်လီၤ. ကွၢ်ဘဉ် Minn အဂ့ၢ်တကွၢ်. တၢ်သိဉ်တၢ်သီ. § 121A.41, ဒီး ကမံးတံာ်အဖီလ်စံဉ် 506.03.

တၢ်ထိဉ်ကို့စဲၤခံ – တၢ်လဲၤတုၤဆူကို့ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလိလီၢ်စဲၤခံနှဉ်လီၤ. ကွၢ်ဘဉ်စ့ၢ်ကီးတၢ်တထိဉ်ကို့အဂ့ၢ်တကွၢ်.

တၢ်ကဲဒိးမၤဒိးတၢ်ဒိးတၢ်ကိးလိာ်ကွဲပှၤအမံၤ – တၢ်ကဲဒိးမၤဒိး မ့တမ့ၢ် တၢ်ကိးလိာ်ကွဲပှၤအမံၤလၢအိဉ်ဒီး မ့တမ့ၢ် တအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢအမၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး တၢ်, မၤလီၤပှၤအသူး သ့ဉ်, မ့တမ့ၢ် မၤပျံၤမၤဖုးပှၤအဂၤတဂၤဂၤလၢတထိဉ်ဘးဒီးတၢ်မၤနၢၤမၤဃဉ်အခီပညီနှဉ်လီၤ.

တၢ်စူးကါကမၣ်/တၢ်မၤကမၣ်ထဲးနိလိၣ်ကှံၣ် – ကွိဖိဘၣ်ထွဲ မၤသကိး ဖဲတၢ်စူးကါကမၣ်ထဲးနိလိၣ်ကှံၣ် တကြၢးတဘၣ်အပူၤ ပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်စူးကါ iPad, လီတဲစိအပိးလီ, နီၢ်ကစၢ် အံၣ်လဲးထြိနံးပိးလီ, ခဲမရၣ်, ခီၣ်ဖျုထၢၣ်ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်အဂၤတဖၣ်နၣ်လီၤ. တၢ်တဟ့ၣ်ခွဲးလၢကွိဖိတဖၣ်ကနာ်လီၤစူးကါဝဲဒၣ်အ့ထၢၣ်နဲးခီဖျိ နီၢ်ကစၢ် Wi-Fi စရီတဖၣ်, 3G/4G ခးက့တဖၣ်, ဟ့ာ်ယဲၤသန့ (proxy sites) လၢတဟ်ဖျါအမံၤတဖၣ်အပူၤဘၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်အက့ၢ်အဂီၤလၢအဂၤတမံၤမံၤဖဲအအိၣ်ဖဲ စုၣ်ဖီလ်ပဒိၣ်ကို့ တဖၣ်အတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအခါ မ့တမ့ၢ် ကွိကီၢ်ရူၣ် အပူၤနၣ်လီၤ. ကွိဖိထုးထီၣ်ကွံာ် တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါအခးက့ (memory card) မ့တမ့ၢ် လီအ့ၣ်ဖဲခဲမရၣ်, လီတဲစိ, မ့တမ့ၢ် လီတဲစိစိာ်စုအပိးလီအပူၤ ဖဲတၢ်ဟံးန့ၢ်ဃာ် တၢ်သ့ၣ် တဖၣ်နၣ်အခါလၢအမ့ၢ် တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီဝဲလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအကျဲခီဖျိကို့အတၢ်ပၢဆ့ၢ သုးကျဲၤဝဲၤကျိၤန့ၣ်လီၤ. လၢကသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢပှဲၤအဂီၢ်, ကွၢ် ပၢဆ့ၢ်ကွိကမံးနံာ်ခိၣ် ကျၢ်ဖိလစံၣ် 520 ဘၣ်ဃး တၢ်စူးကါ ထဲးနိလိၣ်ကှံၣ်ဒီး တၢ်ပူၤဖျဲး (Technology Usage and Safety) အဂ့ၢ်တက့ၢ်.

ထဲးနိလိၣ်ကှံၣ်, တၢ်စူးကါကွိကီၢ်ရူၣ်အထဲးနိလိၣ်ကှံၣ်တၢ်အိၣ်ယၢၤတဖၣ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးစိကမီၤ မ့တမ့ၢ် တကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ – တၢ်ဟူးဂဲၤဖံးမၤတမံၤလၢ်လၢ်လၢ အမၤကမၣ်ဝဲ ဒၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကမံးတံာ်အ တၢ်စူးကါထဲးနိလိၣ်ကှံၣ်ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးအဖီလစံၣ် (Technology Usage and Safety Policy) မ့တမ့ၢ် တၢ်စူးကါ ကွိလီၢ်ကဝီၤအခိၣ်ဖျုထၢၣ် အလီၢ်အကျဲ, အတၢ်မၤကျိၤကျဲ, အဟ့ာ်ဘျးစဲတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ခီၣ်ဖျုထၢၣ်ဒွဲပူၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (software) လၢတၢ်တူၢ်လိာ်တသ့ မ့တမ့ၢ် တဖိးသဲစးနၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဆ့ၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကွဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤလၢအမၤဘၣ်ဒိဆါတၢ်လၢတၢ်စူးကါဝဲဒၣ်အ့ထၢၣ်နဲး, လီတဲစိလၢ အပျုၤထံးတအိၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢ အပိးလီအဂၤ တဖၣ် နၣ်လီၤ. တၢ်စူးကါဝဲဒၣ်ဖိလစံၣ်အံၤလၢကွိဖိအတၢ်ဟူးဂဲၤဖံးမၤလၢအကဲထီၣ်သးဖဲကွိပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ကွိချၢမ့ၢ်ဂ့ၤဒီးဖဲကွိပျၢ်ဝံၤအလီၢ်ခဲလၢ အတၢ်စူးကါဝဲဒၣ် လီၢ်ကဝီၤ ထဲးနိလိၣ်ကှံၣ်အ တၢ်အိၣ်ယၢၤတဖၣ်အခါနၣ်လီၤ. တၢ်အစၢလၢအမၤသးဒီးကွိဖိမ့ၢ်ဝဲအတၢ်နၣ်လီၤ မၤန့ၢ်ထဲးနိလိၣ်ကှံၣ်ခွဲးယာ်လီၤဆီတအိၣ်လၢၤ, တၢ်ဆိကတီၢ်အီၤ, ပၢၤကီၢ် အတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ, ဒီး/မ့တမ့ၢ် ဘၣ်လိးက့ၤတၢ်အလဲနၣ်လီၤ. လၢကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢပှဲၤအဂီၢ်, ကွၢ် ပၢဆ့ၢ်ကွိကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢၢ် အဖီလစံၣ် 520.00. ကွၢ်ဘၣ်တၢ်မၤနၤမၤဃၣ်, တၢ်မၤနၤဃၣ်ခီဖျိခိၣ်ဖျုထၢၣ်ကျိၤကျဲ (Cyberbullying), တၢ်မၤအ့နုပယွဲအဂ့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ဟုၣ်တၢ်ဘျၣ် – တၢ်ဟံးန့ၢ်/တၢ်ပၢဝဲဒၣ်လီၢ်ကဝီၤကွိအတၢ်စုလီၢ်ခီၣ်ခိၣ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးစိကမီၤပၣ်ဃုာ်ဒီးဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်ဝဲလၢဆ့ကၤ ကွဲးကဲး(ထ်), အံၣ်လဲးထြိနံး လၢအပ့ၤဒိၣ်, ဒီးအဂၤတဖၣ်ဘၣ်နၣ်လီၤ.

တၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံး – အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢတၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံးတၢ်လၢ တၢ်ကတိၤ, တၢ်ကွဲး, မ့တမ့ၢ် နီၢ်ခိတၢ်အိၣ်ဖျါလၢအဒုံးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤဘၣ်ဒိဆါ မ့တမ့ၢ် မၤကမၣ်ပှၤအဂၤတဂၤဂၤ မ့တမ့ၢ် ပှၤအဂၤအတၢ်စုလီၢ်ခီၣ်ခိၣ်နၣ်လီၤ. တၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံးအဒိအတံာ်တဖၣ်လၢအမၤကမၣ်ဝဲဒၣ်ဖီလစံၣ်အံၤပၣ်ဃုာ်ဒီး, ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်ဝဲလၢ, တၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံးလၢ အမၤ ဟးဂီၤဝဲဒၣ်ပှၤတဂၤဂၤအတၢ်စုလီၢ်ခီၣ်ခိၣ်, ဒ်အမ့ၢ်သိလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ခီၣ်ဖျုထၢၣ်, တၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံးလၢ အမၤတပျုၢ်တပျိၤ ပှၤအဂၤတဂၤဂၤ, မ့တမ့ၢ် တအိၣ်ဒီးတၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံးလီၤဆီလၢ အဒုံးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပှၤအဂၤတဂၤဂၤဘၣ်နၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျါအဒိအတံာ်တဖၣ်လၢတၢ်တဟ်ပနီၣ်ဝဲဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံးလၢအပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်တဲလိာ်ကွဲတၢ်, တၢ်ကတိၤ ဆဲးအဲးတၢ်, တၢ်မၤအ့နုလိာ်ကွဲတၢ်ဒ်တံၤသကိး, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤသးဒိၣ်သးဟ့တၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်သးနၣ်လီၤ. *ပှၤပၢဆ့ၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်သမံသမိးကွၢ်ဝဲဒၣ်ကွိဖိအိၣ်ဒီးအတၢ်ဟ်သးလၢ အဒုံးနဲၣ်ဖျါထိၣ်တၢ်အဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီးကကွၢ်ထံဆိမိၣ်တၢ်မၤသးနီၢ်နီၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်လၢတၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါဝဲဖဲကဘျုံးပၤ 14 အပူၤနၣ်လီၤ. * တၢ်ဟ်ဖျါဝဲဒၣ်တၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံး တဖၣ်အဂ့ၢ်လၢတၢ်စူးကါဝဲဒၣ်တၢ်ဂ့ၢ်သၢကလုာ်ဒ်လာ်အံၤအသိး-

- **တၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံး, ပှၤတဂၤဂၤ –** အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢအဒုံးနဲၣ်ဖျါထိၣ်တၢ်တမံၤမံၤလၢအဒုံးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိဆါ မ့တမ့ၢ် မၤကမၣ်ပှၤအဂၤတဂၤလၢ်လၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤဂၤအတၢ်စုလီၢ်ခီၣ်ခိၣ်လၢတၢ်ဆ့ၢအီၤခီဖျိပှၤတဂၤဂၤအနီၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်လၢအဘူးတံၢ်ကတၢၢ်ဒီးပှၤလၢတၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံးအီၤတဂၤနၣ်လီၤ. ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသတူၢ် ကလာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤတရီတပါနၣ်လီၤ.
- **တၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံး, တမ့ၢ်ပှၤတဂၤဂၤ –** အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢအဒုံးနဲၣ်ဖျါထိၣ်တၢ်တမံၤမံၤလၢအဒုံးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိဆါ မ့တမ့ၢ် မၤကမၣ်ပှၤအဂၤတဂၤလၢ်လၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤဂၤအတၢ်စုလီၢ်ခီၣ်ခိၣ်လၢအဘဘၣ်တၢ်ဆ့ၢခီဖျိလၢအ့ထၢၣ်နဲးဖီခိၣ် မ့တမ့ၢ် ခီဖျိတၢ်အကျိၤအကျဲအဂၤတမံၤမံၤနၣ်လီၤ.
- **တၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံး, နးဒိၣ်ထီၣ် –** တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢအမၤပျုံၤမၤဖုံးတၢ်တမံၤလၢ်လၢ်-

  (i) မၤတၢ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢကဒုံးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံးတၢ်ဒိၣ်ဒိၣ် ကလာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပျုံၤတၢ်အါတလၢ လၢကွိပှၤတဝၤအကူာ်လၢအဂၤါအကျၤါ,

  (ii) မၤတၢ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢကဒုံးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဃ့ၢ်ပူၤဖျဲး မ့တမ့ၢ် ကးတံာ်တၢ်သူၣ်ထီၣ်, တၢ်ရိၣ်ဖိၣ်ထီၣ်သးအလီၢ်အကျဲ, ကွိအမူးတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်,

  (iii) ထီဒါမၤကမၣ် ပှၤတဂၤစုာ်စုာ် မ့တမ့ၢ် ကရူၢ်, မ့တမ့ၢ်

  (iv) တၢ်အိၣ်ဖျါတမံၤလၢ်လၢ်လၢအတထီၣ်ဘးဝဲဒၣ် တၢ်မၤပျုံၤမၤဖုံးအခီပညီ, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢတၢ်တဆိမိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် အဂ့ၢ်, ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ပျုံၤတၢ်ဖုံးနီၢ်နီၢ်ဒီးအါတလၢကဲၣ်ဆိး, တၢ်ပျုံၤနၢ်စိၤတၢ်, တၢ်မၤအိၣ်ကလီ, မ့တမ့ၢ် တၢ် ဟ်ကွံာ်တၢ်ကွၢ်ထံဆိမိၣ်ခီဖျိ (i) ဒီး (ii) နၣ်လီၤ.

တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးလၢအနးဒိဉ်ထီဉ်အဒိအတဲာ်တဖဉ်ပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲလၢ, ကွိဖိအတၢ်မၤပျံၤမၤဖုးလၢ တၢ်မၤပိၢ်ဖးတၢ်, ကွိဖိထီဉ်ဖျါထီဉ် တၢ်ဖဲပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ကစီဉ် အဖီခိဉ်လၢကွိဖိအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢအခးနါစိၤတၢ်ဖဲကွိပူၤ, ကွိဖိမၤပျံၤမၤဖုးတၢ်လၢတၢ်ဒွဉ်အူအီဉ်ကွိတၢ်သူဉ်ထီဉ် မ့တမ့ၢ် ကွိသိလ့ဉ်ဘၢး(စ်), မ့တမ့ၢ် ကွိဖိကတိၤလိာ်ကွဲတၢ် လၢအဒုးအိဉ်ထီဉ် တၢ်ဟ်ကွံာ်ကွိတၢ်သူဉ်ထီဉ်နှ့ဉ်လီၤ.

ကွိခိဉ်နှၤ်ပှၤပၢဆှၢတၢ်တဖဉ်ကွၢ်ထံဆိမိဉ်ဝဲဒဉ်တၢ်မၤကမဉ်အဂ့ၢ်လၢတၢ်ကြားသမံထံကွၢ်ကဒါကွ့ၤတၢ်မၤပျံၤမၤဖုး အခိပညီအဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးခီဖျိ တၢ်စူးကါဝဲဒဉ် လာ်နဲဉ်ကျဲ အံၤလၢတၢ်ဆိမိဉ်ဆၢတဲာ်ဘဉ်ဃးတၢ်မၤကမဉ်အံၤလၢအမ့ၢ်တမ့ၢ်ဝဲဒဉ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးအဂ့ၢ်- တၢ်မၤပျံၤမၤဖုး, နးဒိဉ်ထီဉ်,- မ့တမ့ၢ် တၢ်စူးကါတၢ်ကတိၤတရီတပါနှ့ဉ်လီၤ.

တၢ်အိဉ်ဒီး/တၢ်စူးကါညါသူးဒီးတၢ်ပိးတၢ်လီလၢအဘဉ်ထွဲဒီးကသံဉ်ညါသူးအဂၤတဖဉ် – တၢ်ကြိဝဲဒဉ်ကွိဖိလၢအကအိဉ်ဒီးညါသူး, မ့ဉ်ခွဲး, မ့ဉ်ဒွဲး, အံဉ်လဲးထြိနံး မီာ်ထူစံကရဲး (e-cigarettes), တၢ်ဆှၢတၢ်ဒီးအံဉ်လဲးထြိနံးပိးလီတဖဉ်, ဒီးတၢ်ပိးတၢ်လီလၢအဘဉ်ထွဲဒီးကသံဉ်သူးတဖဉ်ဖဲအဝဲသ့ဉ်အတၢ်ပၢဘဉ်ဝဲအပူၤနှ့ဉ်လီၤ. ကွိဖိလၢအပၢဘဉ် မ့တမ့ၢ် စူးကါ ညါသူးတၢ်ဖိတၢ်လံၤ အကလုာ်ကဘဉ်တၢ်ပၢဆှၢအီၤခီဖျိ မံဉ်နံဉ်စိထဉ် (Minnesota) တၢ်သိဉ်တၢ်သီဒီး SPPS ပၢဆှၢကွိကူဉ်သ့ ကမံးတာ်ခိဉ်ကျၢ်အဖီလ်စံဉ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီး ခိဉ်ဃၤလၢတအိဉ်ဒီးညါသူးတၢ်မူၤတၢ်ဘ့ီး (Tobacco Free Environment) နှ့ဉ်လီၤ. တၢ်မၤကမဉ်လၢအဟ်ဖှိဉ်ထီဉ်သးမ့ၢ်ပွဲၤထီဉ်သၢဘျိနှ့ဉ်တၢ်ကဆှၢခီအီၤဆူ Ramsey ခီထံဉ်ပိၢ်ရိအအိဉ်နှ့ဉ်လီၤ. လၢကသ့ဉ်ညါအါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢပွဲၤအဂိၢ်, ကွၢ်ဘဉ်ကမံးတာ်အဖီလစံဉ် 414.00 လၢအ့ထၢဉ်နံးဖီခိဉ်ဖဲ **spps.org/boardpolicies** တက့ၢ်.

တၢ်လဲၤနှာ်လီၤလၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ပျါခွဲး – တၢ်လဲၤဟ်ဖျါထီဉ်သး ဖဲကွိတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ မ့တမ့ၢ် ကွိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤဖဲတၢ်နဲဉ်လီၤ ဒုးဟးထီဉ်အီၤဝံၤအလီၢ်ခံခီဖျိ ကွိအပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပှၤတဂၤဂၤလၢအဟံးမူဒါလၢသဲစးဂ့ၢ်ဝီလၢတၢ်ပၢဆှၢဝဲဒဉ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖဉ်နှ့ဉ်လီၤ. အိဉ်ဝဲဖဲကွိတၢ်သူဉ်ထီဉ်အလီၢ်ဖဲ တၢ်ထုးထီဉ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ပတုာ်အီၤအကတီၢ် တၢ်ဟ် ပနီဉ်ဝဲလၢအလဲၤနှာ်လီၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ပျါခွဲးနှ့ဉ်လီၤ. လၢကသ့ဉ်ညါအါထီဉ်အဂ့ၢ်အကျိၤ လၢပွဲၤအဂိၢ်ကွၢ်ဘဉ်ဖဲ Minn တက့ၢ်. တၢ်သိဉ်တၢ်သီ. § 609.605, အဒ့. 4; St. Paul Legis. တၢ်ခူသူဉ်နီဉ်ဂံၢ် § § 283.01-283.03.

တၢ်စူးကါကွိအတၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်လၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်ခွဲးစိကမီၤ – တၢ်စူးကါကွိအတၢ်စုလီၢ်ခိဉ်ခိဉ်လၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်ခွဲးစိကမီၤ မ့တမ့ၢ် ဖိးသဲစးလၢတမ့ၢ်ဝဲလၢ တၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤ စၢၤကွိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖဉ်အဂိၢ်ဘဉ်နှ့ဉ်လီၤ.

တၢ်မၤကမဉ်တၢ် – ဖံးမၤတၢ်တမံၤလၢ်လၢ်လၢၤအဘဉ် တၢ်တြိအီၤခီဖျိဖီလစံဉ်, သဲစးတၢ်ဘျၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအတၢ်သိဉ်တၢ်သီနှ့ဉ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ဉ်ပလီၢ် – တၢ်ဆဲးကျိုးဝဲလၢတၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲးလၢတၢ်ဆိကတီၢ်ကွံာ်ဝဲဒဉ်အတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအမၤတံာ်တာ်တၢ်မၤလိမၤဒိးအခိဉ်ဃၤတၢ်အိဉ်သး မ့တမ့ၢ် တၢ်တပူၤဖျဲးအလီၢ်နှ့ဉ်လီၤ.

တၢ်ပိာ်ထွဲ I - ပၢဆှၢကိုကူဉ်သ့ကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢ်ဖိလစံဉ်တဖဉ်

501.00 တၢ်တြိဝဲဒဉ်တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤပှၤအလၤကပီၤ

1. လီၤ်ကဝီၤကိုဖိ, သရဉ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်ဖိ, ပှၤမ့ာ်သးမၤကလီတၢ်ဖိ, ပှၤအၢဉ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ, ပှၤမၤတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပၢဆှၢကို ကူဉ်သ့ကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢ်တဖဉ် တဘဉ်ရဲဉ်လီၤကျဲၤလီၤ, နဲဉ်လီၤ, ဟ့ဉ်သဆဉ်ထီဉ်, မၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် မၤသကိးတၢ် ဖဲတၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤပှၤ အလၤကပီၤအပူၤ နှဉ်ဘဉ်.
2. လီၤ်ကဝီၤကိုဖိ, သရဉ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်ဖိ, ပှၤမ့ာ်သးမၤကလီတၢ်ဖိ, ပှၤအၢဉ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ, ပှၤမၤတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပၢဆှၢကို ကူဉ်သ့ကမံး တံာ်ခိဉ်ကျၢ်တဖဉ် တဘဉ်ဟ့ဉ်တၢ်ပျဲ, တဟ်ထံဉ်အသး မ့တမ့ၢ် တူၢ်ဝဲဒဉ် တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤပှၤအလၤကပီၤနှဉ်ဘဉ်.
3. တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်အၢဉ်လီၤလၢအအိဉ်ဖျိဝဲခီဖျိ ပှၤတဂၤဂၤလၢ အဘဉ်တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤအလၢကပီၤနှဉ် တမ့ၢ် တၢ်မၤစှၤလီၤ တၢ်တြိတၢ် လၢအပဉ်ဃုာ် ဖဲဖီလ်စံဉ်အံၤအပူၤနှဉ်လီၤ.
4. တၢ်တြိဝဲဒဉ်တၢ်မၤဒိဉ်ထိဉ်တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤပှၤအလၤကပီၤလၢအကဲထိဉ်သးဖဲကိုတၢ်သူဉ်ထိဉ်အပူၤအချၢဖဲတၢ်ထိဉ်ကိုအကတိၤ်ဒီးကိုပျၢ် ဝံၤအလိၤ်ခံနှဉ်လီၤ.
5. ပှၤတဂၤဂၤလၢအနှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်ဖဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအမၤကမဉ်ဝဲဒဉ် ကိုကိၤ်ရူဉ် တၢ်တြိဆၢ တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤပှၤအလၤကပီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်တြိဆၢ တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤ ပှၤအလၤကပီၤအသဲစးတၢ်ဘျၢ လၢတၢ်စးထိဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤသကိးဒီးကိုဖိအတၢ်ကရၢကရိန္ဉ် တၢ်က ဘဉ်ဟံးဂ့ၢ်ဝိဒီးသိဉ်သီ အီၤလၢအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဝဲနှဉ်အဂိၢ်နှဉ်လီၤ.
6. ကိုကိၤ်ရူဉ်ကဘဉ်သမံသမီးဝဲဒဉ်တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤပှၤအလၤကပီၤလၢတၢ်ဆိုးထိဉ်ဝဲတဖဉ်အဂ့ၢ်ခဲလာ်ဒီး ကဘဉ်ဟံးဂ့ၢ်ဝိဒီးသိဉ်သီ ကိုဖိ, ကိုသရဉ်သရဉ်မုဉ်, ကိုခိဉ်နှၢ်ပှၤ ပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်, ပှၤမ့ာ်သးမၤကလီတၢ်ဖိ, ပှၤအၢဉ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ, ကိုကိၤ်ရူဉ်ပှၤမၤတၢ်ဖိဂုၤဂၤ မ့တမ့ၢ် ပၢဆှၢကိုကူဉ်သ့ကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢ်တဖဉ်လၢတၢ်ထံဉ်နှဲဝဲလၢ အမၤကမဉ်ဝဲဒဉ်ဖီလစံဉ်အံၤနှဉ်လီၤ.

တၢ်အခိပညီတဖဉ်

1. "တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤ ပှၤအလၤကပီၤ" အခိပညီမ့ၢ်ဝဲတၢ်ကျဲးစၢးမၤထီဒါကိုဖိ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဆူဉ်ကိုဖိမၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအဒုးအိဉ်ထီဉ် တၢ်လီၤဘဉ် ယိဉ်ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ် ဒီးတၢ်မၤဘဉ်ဒိဆါပှၤအဂၤ, ဒ်သိးကိုဖိကစးထီဉ် မ့တမ့ၢ် မၤသကိးတၢ်ဒီးကိုဖိအတၢ်ကရၢကရိ, မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ပညိဉ်အဂၤတမံၤမံၤ အဂိၢ်နှဉ်လီၤ. တၢ်ကတိၤဖျၢဉ်ဘဉ်ဃး တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤပှၤအလၤကပီၤ ပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ်ထဲဒဉ် တၢ်ဟ်ဖျါလၢလော်တဖဉ်အံၤ-
    a. တၢ်မၤသအုးသပိုၤနိၣ်ခိမိၢ်ပ့ၢ်အကလှာ်တမံၤလၢ်လၢ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်စံဉ်ညီဉ်လၢနိဉ်ဖျူ, တၢ်တီၢ်, တၢ်ထိတၢ်ကျၤ, တၢ်စဲပနီဉ်ဃာ်, တၢ်ဒုးထုးတရှၤဒီးလီသဟိဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်လီၤက်ကသံဉ်ကသီ အတၢ်မၤဘဉ်ဒိဆါဖဲနိၣ်ခိမိၢ်ပ့ၢ်အလိၤနှဉ်လီၤ.
    b. နိၣ်ခိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအကလှာ်တမံၤလၢ်လၢ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဒုးကီၤမံကီၤဂဲၤ, တၢ်ဘဉ်သဂၤ်ဒီးမူခိဉ်ကလံၤသီဉ်ဂီၤတၢ်အိဉ်သး, တၢ်ဒုးဃာ်ဖဲ တၢ်ဖိဉ်ဃံးအလိၢ်, တၢ်ဒုး မၤဒိဉ်ထိဉ်အညဉ်ထူဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂၤတဖဉ်လၢအဒုးလီၤဘဉ်ယိဉ်ကိုဖိလၢ တအိဉ်ဒီးအဂ့ၢ် အကျိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်လၢအမၤဘဉ်ဒိကိုဖိအနိၣ်ခိ မ့တမ့ၢ် နိၣ်သးတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ မ့တမ့ၢ် အတၢ်ပူၤဖျဲးအဂိၢ်နှဉ်လီၤ.
    c. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံၤလၢ်လၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်အီသံးဧါက်ဧါ, ကသံဉ်မူၤဘိုး, ညါသူးအတၢ်ဖိတၢ်လံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိဉ်တၢ်အီ, တၢ်ထံတၢ်နိအဂၤတမံၤ လၢ်လၢ်, မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်ကသီအဂၤတဖဉ် လၢအဒုးလီၤဘဉ်ယိဉ်ကိုဖိလၢတအိဉ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်လၢအမၤဘဉ်ဒိကိုဖိအနိၣ်ခိ မ့တမ့ၢ် နိၣ်သး တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ မ့တမ့ၢ် အတၢ်ပူၤဖျဲးအဂိၢ်နှဉ်လီၤ.
    d. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢတမံၤလၢ်လၢ် လၢအမၤပျုံၤမၤဖုး မ့တမ့ၢ် ဒုးပျုံၤဒုးဖုးဝဲဒဉ်ကိုဖိလၢ အတဒုးပဉ်ဃုာ်ဝဲဖဲ စရီပူၤ, လၢအဒုးအိဉ်ထီဉ်ကိုဖိ အသးတၢ်ဆီဉ်သနံးနုးနုးကလဲာ်, တၢ်မၤမော်ဆုး မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဆံးစှၤလီၤအလၤကပီၤ, လၢအမၤ ဘဉ်ဒိဝဲဒဉ်ကိုဖိအ နိၣ်သးတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ မ့တမ့ၢ် အလၤက ပီၤ မ့တမ့ၢ် တဲဟးဂီၤကိုဖိအသးလၢအထီဉ်ဒံးကိုနှဉ်လီၤ.
    e. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံၤလၢ်လၢ်လၢအဒုးအိဉ်ထီဉ် မ့တမ့ၢ် လိဉ်ဘဉ်ဝဲလၢကိုဖိကဖံးမၤတၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်မၤကမဉ်ဝဲဒဉ်ကီၤစဲဉ် မ့တမ့ၢ် ဖဲဉ်ဒရၢဉ်ကီၤစၢဖိုဉ်အ သဲစးတၢ်ဘျၢ မ့တမ့ၢ် လီၤကဝီၤကိုအဖီလစံဉ် မ့တမ့ၢ် အတၢ်သိဉ်တၢ်သီတဖဉ်နှဉ်လီၤ.
2. "ကိုဖိအတၢ်ကရၢကရိ" အခိပညီမ့ၢ်ဝဲကရူၢ်, ကရၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကရၢကရိလၢအအိဉ်ဒီးကိုဖိတဖဉ်ဒ်အမ့ၢ်အကရၢဖိတဖဉ်အခိဉ်သ့ဉ် မ့တမ့ၢ် ပှၤနှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်သကိးတဖဉ် နှဉ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လၢအပဉ်ဃုာ်ဒီးတီၤပတီၢ်, တၢ်မၤလိအတီၤ, ကရူၢ်, တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ မ့တမ့ၢ် ကိုအမူးလီၤဆီတ ဖဉ်နှဉ်လီၤ. ကိုဖိတၢ်ကရၢကရိတလိဉ် လၢအကဘဉ် မ့ၢ်ဝဲဒဉ် ကိုအတၢ်ရၢကရိဖိးသဲစးလၢအကဘဉ်အိဉ်ဝဲဖဲ တၢ်အခိပညီအံၤအဖီလာ်ဘဉ် နှဉ်လီၤ.

တၢ်ဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်မၤကျိၤကျဲတဖဉ်

1. ပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢအနာ်ဝဲလၢအအိဉ်တ့ၢ်လံဖဲတၢ်တူၢ်ဘဉ် တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤပှၤအလၤကပီၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် ပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢအအိဉ်ဒီး တၢ်သ့ဉ်ညါနၢ်ပၢၢ် မ့တမ့ၢ် နာ်ဝဲလၢ တၢ်သကဲာ်ပဝဲဝဲနှဉ် မ့ၢ် တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤပှၤအလၤကပီၤဒီးအကဘဉ်ဟ်ဖျါထိဉ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖိးသဲစး အဂ့ၢ် တဘျီဃီဆူ ကိုကိၤ်ရူဉ် အပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲအအိဉ် လၢဖီလစံဉ်အံၤဟ့ဉ်လီၤအီၤမူဒါအသိးနှဉ်လီၤ.
2. ကိုခိဉ်မ့ၢ်ဝဲဒဉ်ပှၤတဂၤလၢအဟံးမူဒါဝဲလၢကဒိးနှၢ်ဘဉ် တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤပှၤအလၤကပီၤ အလံာ်ဟ်ဖျါတဖဉ်အဂိၢ် ဖဲတၢ်သူဉ်ထိဉ်အပတီၢ် နှဉ်လီၤ. ပှၤတဂၤလၢ်လၢ်ဟ်ဖျါ ထိဉ် တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤပှၤအလၤကပီၤအဂ့ၢ်ဆူ Human Resources Department မ့တမ့ၢ် ပှၤပၢဆှၢကိုခိဉ် ကျၢ်အဝဲၤဒၢး အအိဉ်လိၤလိၤသ့ဝဲနှဉ်လီၤ.
3. ကိုသရဉ်သမါ, ကိုခိဉ်နှၢ်တဖဉ်, ပှၤမ့ာ်သးမၤကလီတၢ်ဖိ, ပှၤအၢဉ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ, ကိုကိၤ်ရူဉ်ပှၤမၤတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပၢဆှၢကိုကူဉ်သ့ကမံး တံာ် ခိဉ်ကျၢ်တဖဉ်ကဘဉ် ပလီၤပဒီသးလီၤဆီဒဉ်တၢ်လၢတၢ်အိဉ်သးလၢအကဲထိဉ်သးသ့ဉ်တဖဉ်, တၢ်မၤသး မ့တမ့ၢ် တၢ်အိဉ်သး လၢအပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်မၤဆံးလီၤစှၤလီၤပှၤအလၤကပီၤအဂ့ၢ် နှဉ်လီၤ. ပှၤဒ်နှဉ်သိးတဂၤလၢ်လၢ်, လၢအဒိးနှ်ဘဉ်တၢ်ဟ်ဖျါ အဂ့ၢ်အကျိၤ

လၢအဘဉ်ဃးဒီး, တၢ်မၤအၢ မၤသီ, မ့တမ့၊် တၢ်လၢအကမ့၊်သ့ဉ်သ့ဉ် တၢ်မၤဆံးလီၤစ့ၢ်လီၤ ပှၤအလၢကပီၤအဂ့၊်နှ၌, ကဘဉ်ဟ်ဖျါထိဉ်ဝဲဆူကိုခိဉ်အအိဉ်တဘျီဃီနှ၌လီၤ.

4. တၢ်ဆ့ၢ်ထိဉ်တၢ်ဆိုးထိဉ်အဂ့၊်လၢတၢ်နာ်ဝဲလၢအဂ့ၤ မ့တမ့၊် တၢ်ဟ်ဖျါထိဉ် တၢ်မၤဆံးလီၤစ့ၢ်လီၤ ပှၤအလၢကပီၤအဂ့၊်တမၤဘဉ်ဒိဝဲဒဉ် ပှၤဆိုးထိဉ်တၢ်ဖိ မ့တမ့၊် ပှၤဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်ဖိ အခါဆူညါတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, အတီၤပတီၢ် မ့တမ့၊် တၢ်ဟ့ဉ်လီၤအီၤမူဒါတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖဉ် ဘဉ်နှ၌လီၤ.

ကိုကီၢ်ရ့ဉ် တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝိ

လၢတၢ်ဒိးန့ၢ်ဝဲဒဉ်တၢ်ဆိုးထိဉ် မ့တမ့၊် တၢ်ဟ်ဖျါဘဉ်ဃးဒီး တၢ်မၤဆံးလီၤစ့ၢ်လီၤပှၤအလၢကပီၤအဂ့၊်အဖိခိဉ်အခါ, ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ကဘဉ်ဟံးမူဒါ မ့တမ့၊် ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤလၢပှၤတဂၤ မ့တမ့၊် ကရူၢ်ကရၢလၢကိုကီၢ်ရ့ဉ်ဟ့ဉ်လီၤမူဒါတဖဉ် လၢကသမံသမိးတၢ်ဖဲ ကိုခိဉ်နှ၊်ဟ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ်အခါနှ၌လီၤ. ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ကမၤဝဲဒဉ်တၢ်အပတီၢ်ဆူညါတဖဉ်တဘျီဃီလၢတၢ်ဒီသဒၢစၢၤဝဲဒဉ်ပှၤဆိုးထိဉ်တၢ်ဖိ, ပှၤဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်ဖိ, ကိုဖိ, မ့တမ့၊် ပှၤအဂၤတဖဉ်လၢ အအိဉ်ခိး တၢ်မၤဝံၤဝဲဒဉ်တၢ်သမံ သမိးတၢ်မၤဆံးလီၤစ့ၢ်လီၤပှၤအလၢကပီၤအဂ့၊်နှ၌လီၤ. ဖဲတၢ်မၤဝံၤဝဲဒဉ်တၢ်သမံသမိးအခါ, ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ကဟံးနှ၊်ဂ့ၢ်ဝိ လၢအကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲ နှ၌လီၤ. တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝိတဖဉ် ကပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့၊်ထဲဒဉ်လၢ, တၢ်ဒုးပလီၢ်, တၢ်ဟ်ပတုာ်, တၢ်ဟ်ကပၤ, တၢ်ဒုးဟးထိဉ်, တၢ်ဆ့ၢ်ခီ, တၢ်ဘျိဘဉ်မၤဂ့ၤထိဉ်, တၢ်ဆိကတီၢ် မ့တမ့၊် တၢ်ပျဲကွံဉ်နှ၌ဘဉ်နှ၌လီၤ. တၢ်ဟ်ထွဲထိဉ်အခံ လၢတၢ်သိဉ်သီတၢ်တဖဉ်နှ၌ ကဘဉ်မ့၊်ဝဲတၢ်ဒိဉ် တၢ်မ့၊်လၢအလၢပွဲၤဝဲလၢအမၤပျံၤပှၤဒ်သိး အသုတၢ်မၤကမဉ်တၢ်တဂ့ၤအဂီၢ် ဒီးအကဘဉ်မ့၊် တၢ်သိဉ်သီတၢ်ကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲလၢအတြီဝဲဒဉ် တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတဂ့ၤတဖဉ်နှ၌လီၤ.

တၢ်ဟ့ဉ်ကဉ်ဆၢက့ၤတၢ်

ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ကဘဉ်သိဉ်သီတၢ် မ့တမ့၊် ဟံးဂ့ၢ်ဝိလၢကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲလၢအတြီဆၢဝဲဒဉ် ကိုဖိ, သရဉ်သမါ, ကိုခိဉ်နှ၊်, ပှၤမ့ာ်သးမၤကလီတၢ်ဖိ, ပှၤအၢဉ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိ, ပှၤမၤတၢ်ဖိ မ့တမ့၊် ပၢဆ့ၢ်ကိုကူဉ်သ့ကမံးတံာ်ခိဉ်ကျၢ်တဖဉ်လၢ အမ့၊်ပှၤလၢအဟ့ဉ်ကဉ်ဆၢက့ၤပှၤလၢအဟ်ဖျါထိဉ် တၢ်မၤဆံးလီၤစ့ၢ်လီၤပှၤအလၢကပီၤ အဂ့၊်ဖိးသဲစး မ့တမ့၊် ထီဒါဝဲဒဉ်ပှၤတဂၤဂၤလၢအ မ့၊်ပှၤအုဉ်သး, ပှၤမၤစၢၤတၢ် မ့တမ့၊် ပှၤနှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်သကိး ဖဲတၢ်သမံသမိး အပူၤ, မ့တမ့၊် ထီဒါဝဲဒဉ်ပှၤတဂၤ ဂၤလၢအအုဉ်သး, မၤစၢၤတၢ် မ့တမ့၊် နှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်ဖဲတၢ်စံဉ်ညီဉ်ပီတ့ အပူၤ မ့တမ့၊် တၢ်စံဉ်ညီဉ်ဒိကနှဉ်လၢအဘဉ် ထွဲဒီး တၢ်မၤဆံးလီၤစ့ၢ်လီၤပှၤအလၢကပီၤ ဒ်နှ၌သိးတဖဉ်နှ၌လီၤ. တၢ်ဟ့ဉ်ကဉ်ဆၢက့ၤတၢ် ပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့၊်တၢ်ဟ်ပနီဉ်ထဲလၢ, တၢ်မၤပျံၤ မၤဖုးအက့ၢ်ဂီၤတမံၤလၢ်လ၊်, တၢ်မၤကဉ်တၢ် မ့တမ့၊် တၢ်မၤအ့နှ့ပယွဲနှ၌လီၤ.

တၢ်ရၤလီၤ ဖိလ်စံဉ်အဂ့ၢ်

ဖိလ်စံဉ်အံၤကဘဉ်အိဉ်ဖျါဝဲဖဲကိုတဖျၢဉ်စုာ်စုာ်အကိုဖိလာ်တၢ်နဲဉ်ကျဲအပူၤဒီးဖဲကိုတဖျၢဉ်စုာ်စုာ်အတၢ်သူဉ်ထိဉ်အလီၢ်ဒီးကိုအပှၤမၤတၢ်ဖိအလာ်တၢ်နဲဉ်ကျဲတဖဉ်အပူၤနှ၌လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ဒိးသန့ၤဖိးသဲစး-

- Minn. တၢ်သိဉ်တၢ်သီ. § 121A.69

တၢ်ဂ့ၢ်ဒိးသန့ၤအတၢ်မၤနှီဉ်-

- ကမံးတံာ်အဖိလစံဉ် 506.00 ကိုဖိအတၢ်သိဉ်တၢ်သီ
- ကမံးတံာ်အဖိလစံဉ် 415.00 တၢ်မၤအ့နှ့ပယွဲ, တၢ်စုဆူဉ်ခိဉ်တကးဒီးတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအမၤသးထိဉ်ပှၤသး

505.00 တၢ်တြီဆၢတၢ်မၤနၤၤမၤဃဉ်

တၢ်ပညိဉ်

တၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤခိဉ်ဃၤတၢ်အိဉ်သးမ့၊်တၢ်အလိၢ်အိဉ်ဝဲလၢစ့ဉ်ဖိလ်ပဒိဉ်ကိုတဖဉ် (“ကိုကီၢ်ရ့ဉ်”) အဂီၢ်လၢတၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်မၤလိမၤဒိးဒီး ပှၤဂ့ၢ်ဝိတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထိ လၢအ ကိုဖိခဲလၢာ်အဂီၢ်နှ၌လီၤ. တၢ်မ့၊်လၢ်ဝဲလၢကိုဖိလၢအမၤလိတၢ်ဖဲကိုကီၢ်ရ့ဉ်အပူၤကဘဉ်ဟ်ကဲလီၤအနိၢ်ကစၢ်သး, ခိဉ်ဃၤတၢ် မၤလိမၤဒိး, ကိုဖိအဂၤတဖဉ်, အဝဲသ့ဉ် အမိၢ်ပၢ်/ပှၤ ကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိ, ဟံဉ်ဖိ ဃီဖိဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိခဲလာ်နှ၌လီၤ. တၢ်တြီဝဲဒဉ်တၢ်မၤနၤၤမၤဃဉ် လာ်သးဖဲ ကိုကီၢ်ရ့ဉ် အပူၤနှ၌လီၤ. ဖိလစံဉ်အံၤဘ့ဉ်လီၤဘ့ဉ်ဘဉ်ဝဲဒဉ်ကိုဖိတဖဉ်အတၢ်မၤနၤၤမၤဃဉ် လာ်သးအတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖဉ်,— တၢ်စူးကါဖိလ်စံဉ် အဂၤတဖဉ်လၢတၢ်မၤဘဉ်လီၢ် ဘဉ်စးက့ၤပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ်နှ၌လီၤ.

ဖဲတၢ်ကျဲးစၢးဟ့ဉ်လီၤမၤစၢၤတၢ်ပူၤဖျဲးဒီးကိုအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအဂ့ၤလၢအကိုဖိခဲလာ်အဂီၢ်, မ့၊်ကိုကီၢ်ရ့ဉ်အိဉ်ဒီးအတၢ်ဟ်လီၤသးလၢ-

- သိဉ်လိနဲဉ်လိ, မၤဆူဉ်ထိဉ်ကဒါက့ၤတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအဂ့ၤတပၤအက့ၢ်ဂီၤဒိ, ဒီး
- တၢ်သမံသမိး, တၢ်ခီဆၢကဒါက့ၤ, တၢ်ဘျိဘဉ်မၤဂ့ၤ, ဒီးတၢ်သိဉ်သီဝဲဒဉ်တၢ်မၤနၤၤမၤဃဉ်လာ်သးအတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢတၢ်တြီဆၢဝဲဒဉ်တကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ်ဒံးဘဉ်နှ၌လီၤ.

တၢ်အခီပညီတဖဉ်

A. “တၢ်မၤနၤၤမၤဃဉ်လာ်သး” အခီပညီမ့၊်ဝဲတၢ်တဲပျံၤတဲဖုး, တၢ်မၤပျံၤမၤဖုး, တၢ်မၤအၢမၤသီ မ့တမ့၊် တၢ်မၤဘဉ်ဒိဆါ တၢ်သကာ်ပဝဲးလၢ အမ့၊်တၢ် တိာ်ဟ်လၢအမၤဆါပှၤသးဒီး-

(1) အိဉ်ဒီးတၢ်တထဲးသိးတုၤသိးအစိကမီၤလၢအမ့၊်တၢ်နိၢ်ကီၢ် မ့တမ့၊် တၢ်ထံဉ်သ့ဉ်ညါဝဲဖဲကိုဖိအတၢ်ဘဉ်ထွဲ ဖဲတၢ်တြီဝဲဒဉ်တၢ်သကာ်ပဝဲး ဒီးတၢ်ပညိဉ်ဃီၤတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအဘၢဉ်စၢၤဒီးတၢ်မၤဝံၤမၤက့ၤတၢ်သကာ်ပဝဲး မ့တမ့၊် တၢ်ဒုးအိဉ်ထိဉ်အက့ၢ်ဂီၤ,- မ့တမ့၊်

(2) တၢ်မၤတာ်တာ်ကိုဖိအတၢ်မၤလိမၤဒိးအခွဲးယာ်နိၢ်နိၢ်ဒီးဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ် မ့တမ့၊် အတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးအကံၢ်စိတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လၢတၢ်နှာ်လီၤ ပဉ်ဃုာ် ဖဲကိုအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ မ့တမ့၊် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖဉ်အပူၤ မ့တမ့၊် ဒိးန့ၢ်ဘဉ်ကိုအတၢ်နှ့ၢ်ဘျုး, တၢ်မၤစၢၤ, မ့တမ့၊် ခွဲးယာ်လီၤဆီတဖဉ်နှ၌လီၤ.

B. “တၢ်မၤနၢၤဃာ်ခီဖျိခိဉ်ဖျူထၢဉ်ကျိၤကျဲ”(Cyberbullying) အခီပညီမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤနၢၤမၤဃာ်လာ်သးလၢတၢ်စူးကါစဲးဖိကဟဉ်ပိညါအဖိခိဉ် မ့တမ့ၢ် အံဉ်လဲးထြိနုံးတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢ အကျဲအဂၤတဖဉ်, ပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဆ့ၢ်ဃီၤတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ, တၢ်ပနီဉ်, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂီၤ, တၢ်ကလုာ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိၤ, ဃုာ်ဒီးတၢ်တီဉ်ဖျါထိဉ်တၢ်ဖဲပှၤဂ့ၢ်ဝိဟ့ဉ်ဘျးစဲအဟ့ဉ်ယဲၤသန့ ပျါစီၢ်ခိဉ်, တၢ်ဆ့ၢခီဖျိခိဉ်ဖျူထၢဉ်, လီတဲစိစီာ်စု, မ့တမ့ၢ် အံဉ်လဲးထြိနုံးပီးလီအဂၤ တဖဉ်နှဉ်လီၤ.
C. “တၢ်သကာ်ပဝးလၢတၢ်တြီဝဲ”အခီပညီမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤနၢၤမၤဃာ်လာ်သး မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤနၢၤဃာ်ခီဖျိခိဉ်ဖျူထၢဉ်ကျိၤကျဲ (Cyberbullying) ဒ်တၢ်ဟ်ဖျါဝဲဖဲဖီလစံဉ်အံၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘဉ် ထွဲခီဆၢလာ်သးလၢတၢ်ဟ်ဖျါနီၢ်နီၢ်, တၢ်ဟ်တၢ်ကမဉ်လၢပှၤလိၤ, တၢ်ဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ဉ်ထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘဉ်ဃးဒီးတၢ်သကာ်ဝးဒ်နှဉ်သိးတဖဉ်အဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ဉ်ညါဝဲဒဉ်တၢ်ဟ်ဖျါကမဉ်ဘဉ်ဃး တၢ်မၤနၢၤမၤဃာ် လာ်သးအဂ့ၢ်နှဉ်လီၤ.
D. “တၢ်ခီဆၢကဒါက့ၤတၢ်ဘှိဘဉ်မၤဂ့ၤ” အခီပညီမ့ၢ်ဝဲတၢ်ထိဉ်ကွၢ်တဲာ်ကွၢ်ဝဲဒဉ်တၢ်ဆိကတီၢ်ဒီးတၢ်ဘှိဘဉ်က့ၤတၢ်သကာ်ပဝးလၢတၢ်တြီဝဲအဂီၢ်, တၢ်ဒီသဒၢတၢ်သကာ်ပဝးလၢ တၢ်တြီအီၤ အသုတကဲထိဉ်ကဒီးအသိတဘျီ, ဒီးတၢ်ဒီသဒၢ, တၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤ, ဒီးတၢ်နှာ်လီၤကျဲၤစၢၤတၢ်လၢ ကိုဖိ အခၢဉ်စးလၢအမ့ၢ်ပှၤလၢတၢ်ပညိဉ်ဃီၤအတၢ်သကာ်ပဝးလၢအဘဉ်တၢ်တြီဝဲ နှဉ်လီၤ.
E. လုၢ်လၢ်သကာ်ပဝးလၢအတဲပျံၤတဲဖုးတၢ်, မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်, မၤအၢမၤသီတၢ် မ့တမ့ၢ် မၤဘဉ်ဒိဆါတၢ်ပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲလၢ, တၢ်သကာ်ပဝးအဝဲနှဉ်-
    - ဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်မၤဘဉ်ဒိဆါကိုဖိအနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤ မ့တမ့ၢ် ကိုဖိအတၢ်စုလီၢ်ခီဉ်ခိဉ် မ့တမ့ၢ် ဒုးအိဉ်ထိဉ်ကိုဖိလၢအကဘဉ်ပျံၤဖုးဝဲဒဉ် တၢ်မၤ ဆါပှၤတဂၤဂၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်စုလီၢ်ခီဉ်ခိဉ်, တၢ်မၤကမဉ်ကိုဖိအနီၢ်ကစၢ်တၢ်မ့ၢ်လၢ်လၢအိဉ်ဒီးအဂ့ၢ်အဝီ,
    - တၢ်စံးအၢစံးသိကိုဖိ,
    - အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသးလၢအဒုးတူၢ်ဝဲဒဉ်ကိုဖိအသးတၢ်ဆီဉ်သနံး, မ့တမ့ၢ်
    - မ့ၢ်တၢ်နဲဉ်လီၤလိၤလိၤဖဲကိုဖိတဂၤလၢ်လၢ် မ့တမ့ၢ် ကိုဖိတဖဉ်, ပဉ်ဃုာ်ဒီးပှၤတဂၤဂၤအတၢ်မ့ၢ်တၢ်နီၢ်နီၢ် မ့တမ့ၢ် အကလုာ်တၢ် လီၤစၢၤ, ကလုာ်ဒူဉ်, ဖံးဘှဉ်အလွဲၢ်, တၢ်သိဉ် တၢ်သီမိၢ်ပှၢ်, တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, တၢ်နှာ်လီၤခီအိဉ်အပတီၢ်, မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး, တၢ်ဆီဟံဉ်ဆီဃီအတၢ်အိဉ်သး, ဟံဉ်ဖိဃီဖိအတၢ်အိဉ်သး, ပှၤဂ့ၢ်ဝီမုၢ်ကျိၤဝဲၤ ကွာတၢ်အိဉ်သး, နီၢ်ခိတၢ်အိဉ်ဖျါ, မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်သးစဲ, ဃုာ်ဒီးမုဉ်ခွါအတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒီးအတၢ်အိဉ်ဖျါ, တၢ်မၤလိမၤဒိးအပတီၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးကိုဖိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, အနီၢ် ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢပုဲၤ, မ့တမ့ၢ် အတၢ်အိဉ်သးလၢအဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤကမျၢၢ်, သးနံဉ်, မ့တမ့ၢ် လုၢ်လၢ်သကာ်ပဝးအဂၤ တဖဉ်လၢတၢ်ဒုးနဲဉ်ဖျါဝဲဖဲအဆၢဒိဉ် 363A အပူၤနှဉ်လီၤ.
    - တၢ်ဒုးအိဉ်ထိဉ်တၢ်မၤလိမၤဒိးအခိဉ်ဃၢၤတၢ်အ့ဉ်လာ်ဆိးက့လၢကိုဖိတဂၤအဂီၢ်, မ့တမ့ၢ်
    - ဒုးအိဉ်ထီဉ်ကိုဖိအတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုး, တၢ်နံၤဘဉ်ဖးလဲ, တၢ်မ်ာ်ဆ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိဉ်ယံၤက္ဂာ်ဒီးပှၤအဂၤတဖဉ်နှဉ်လီၤ.
F. “တၢ်မၤကဉ်ဆၢက့ၤတၢ်” အခီပညီမ့ၢ်ဝဲတၢ်တၢ်မၤကဉ်ဆၢက့ၤတၢ်, တၢ်မၤပျံၤမၤဖုး, မ့တမ့ၢ် အိဉ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသး လၢတၢ်ကတိၤဆံးစ့ၢလီၤ ပှၤဂၤအသူး သ့ဉ်လၢကပီၤလၢအမၤထီဒါဝဲဒဉ်ပှၤလၢအဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်မၤနၢၤမၤဃာ်ဖိုးသဲစးအဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ထီဒါဝဲဒဉ်ပှၤလၢအအုဉ်သး, မၤစၢၤတၢ်, မ့တမ့ၢ် နှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်ဖဲတၢ်သမံသမီး, တၢ်စံဉ်ညီဉ်ပီတ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်စံဉ်ညီဉ်ဒိကနှဉ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်မၤနၢၤမၤဃာ်ဒ်နှဉ်သိး တဖဉ်အဂ့ၢ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်တြီဃာ်တၢ်

A. တၢ်မၤနၢၤမၤဃာ်လာ်သး မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤနၢၤဃာ်ခီဖျိခိဉ်ဖျူထၢဉ်ကျိၤကျဲ (Cyberbullying) လၢအတြီဆၢဝဲဒဉ်ကိုဖိ, ခီဖျိကိုဖိတဂၤလၢ်လၢ် မ့တမ့ၢ် တကရူၢ်, ဘဉ်တၢ်တြီဃာ်ဝဲဖဲ Saint Paul ကမျၢ်ကိုတဖဉ်အပူၤနှဉ်လီၤ.
B. တၢ်ဟ့ဉ်ကဉ်ဆၢက့ၤတၢ် မ့တမ့ၢ် ကိုဖိတဂၤလၢ်လၢ် မ့တမ့ၢ်
လီၢ်ကဝီၤပှၤမၤတၢ်ဖိဟ့ဉ်ကဉ်ဆၢကဒါက့ၤပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢအိဉ်ဒီးတၢ်နှာ်အဂ့ၢ်လၢအဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်နီၢ်နီၢ်, တၢ်ဟ်ထီဉ် တၢ်ကမဉ်လၢပှၤလိၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်သကာ်ပဝးလၢတၢ်တြီဝဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ဉ်ထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘဉ်ဃးဒီးတၢ်သကာ်ပဝးလၢတၢ်တြီဝဲတဖဉ် အဂ့ၢ်နှဉ်လီၤ.
C. တၢ်သ့ဉ်ညါဝဲဒဉ်တၢ်ဟ်ဖျါကမဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်မၤနၢၤမၤဃာ်လာ်သးအဂ့ၢ်နှဉ်လီၤ.
D. တၢ်သကာ်ပဝးလၢတၢ်တြီဝဲမ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ဘဉ်တြီဃာ်ဝဲ-
    1. ဖဲကိုအတၢ်စုလီၢ်ခီဉ်ခိဉ်အဖီခိဉ်, လီၢ်ကဝီၤကိုဟ့ဉ်လီၤမၤစၢၤဝံစိာ်တီဆုၢတၢ်မၤစၢၤ, မ့တမ့ၢ် ရဲဉ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖဉ် လၢကိုဖိ လၢအအိဉ်ခိးဝဲဒဉ် ဝံစိာ်တီဆုၢတၢ်မၤစၢၤလၢလီၢ်ကဝီၤကိုဟ့ဉ်လီၤဝဲနှဉ်လီၤ.
    2. ဖဲကိုအပှၤမၤသကိးတၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအိဉ်သးကတီၢ် မ့တမ့ၢ် ဖဲကိုအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ, တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, မူး မ့တမ့ၢ် အတၢ်ဟးလာ်ကွဲ တဖဉ်ကတီၢ်.
    3. တၢ်စူးကါကိုအခီဉ်ဖျူဉ်ထၢဉ်, အံဉ်လဲးထြိနုံး တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်ပီညါ, ဟ့ဘျးစဲ, အတၢ်ကူဉ်လာ်အိဉ်သကိး, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆ့ၢလော်ပရၢစရီတဖဉ်.
    4. တၢ်စူးကါဝဲဒဉ်စဲးဖိကဟဉ်ပိညါအလီသဟီဉ်ဖဲကိုတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအချၢလၢအမၤတံာ်တာ်ဝဲဒဉ်ကိုဖိအတၢ်မၤလိမၤဒိး မ့တမ့ၢ် ကိုခိဉ်ဃၢၤ တၢ်အိဉ်သးနီၢ်နီၢ် ဒီးဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ်နှဉ်လီၤ.
E. တၢ်စူးကါဝဲဒဉ်ဖီလစံဉ်အံၤလၢပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢအမၤဘဉ်ထွဲဝဲဖဲတၢ်မၤနၢၤမၤဃာ်လာ်သးအပူၤလိၤလိၤ, ဒ်နှဉ်သိးပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢ အဆီဉ်ထွဲ မၤစၢၤပှၤအဂၤတဖဉ် အတၢ်မၤနၢၤ မၤဃာ်လာ်သးလၢကျဲတဘိဘိနှဉ်လီၤ.
    1. တၢ်တဘဉ်ဟ့ဉ်တၢ်ပျဲလၢပှၤမၤတၢ်ဖိ, ပှၤမှာ်သးမၤကလီတၢ်ဖိ, ဒီးပှၤအၢဉ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိတဖဉ်မၤနၢၤမၤဃာ်လာ်အသးဘဉ်နှဉ်လီၤ. ကိုအပှၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ လၢ်လၢ် လၢအမ့ၢ်ပှၤအုဉ်သးဘဉ်ဃးတၢ်သကာ်ပဝးလၢတၢ်တြီဝဲ, မ့တမ့ၢ် မၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်နာ်နှ်သ့လၢအ ဒုးအိဉ်ထီဉ်ပှၤတဂၤဂၤအတၢ်ဆိကမိဉ်က မဉ်ကိုဖိ လၢအမ့ၢ် တၢ်ပညိဉ်ဃီၤ တၢ်သကာ်ပဝးလၢ တၢ်တြီဝဲ,

ကဘဉ်ကျဲးစးးမၤဝဲအိဉ်ဒီးအဂ့ၢ် အကျိၤလၢတၢ်မၤလၢပှဲၤဒီးဘ့ဉ်လီၤဘျါဘဉ်တၢ်သကဲာ်ပဝးလၢတၢ်တြိဝဲအတၢ်ဂ့ၢ်ကီနှဉ်လီၤ. တၢ်စူးကါစ့ၢ်ကီးဖီလစံဉ်အံၤလၢပှၤတဂၤလၢ် လၢ်လၢအိဉ်ဒီး တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤပှၤအဂၤတဖဉ်အတၢ်မၤနၢၤ မၤဃဉ်လိာ်သးလၢကျဲတဘိဘိနှဉ်လီၤ.

2. တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်အၢဉ်လီၤလၢအအိဉ်ဖျိဝဲခီဖျိကိုဖိတဂၤလၢအဘဉ်တၢ်မၤနၢၤမၤဃဉ်အီၤတမ့ၢ်တၢ်မၤ စ့ၢၤလီၤတၢ်တြိတၢ် လၢအပဉ် ဃုာ်ဖဲဖီလစံဉ်အံၤအပူၤနှဉ်လီၤ.

တၢ်သမံသမီး

A. ပှၤပၢဆ့ၢသုးကျဲၤတၢ်ဖိလၢအဟံးမူဒါဝဲလၢတၢ်ဒုးကဲထီဉ်လိဉ်ထိဉ်တၢ်, ဒီးတၢ်သံကွၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးဖိလစံဉ်အံၤဖဲကိုတၢ်သူဉ်ထိဉ်တဖျၢဉ် လၢ်လၢ် အပူၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်သူဉ်ထိဉ်အခိဉ်, ပှၤပၢဆ့ၢသုးကျဲၤတၢ်လိၢ်တၢ်ကျဲ, မ့တမ့ၢ် ကိုခိဉ် မ့တမ့ၢ် ပှၤပၢဆ့ၢသုးကျဲၤတၢ်လိၢ်တၢ်ကျဲလၢတၢ် ဟ့ဉ်လီၤအီၤမူဒါ နှဉ်လီၤ.

B. ပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢအနာ်ဝဲလၢအတူၢ်ဘဉ်တ့ၢ်လံတၢ်မၤနၢၤမၤဃဉ်အီၤ မ့တမ့ၢ် ပှၤတဂၤဂၤလၢအိဉ်ဒီးတၢ်သ့ဉ်ညါနၢ်ပၢၢ် မ့တမ့ၢ် နာ်ဝဲဒဉ်တၢ် သကဲာ်ပဝး ဝဲနှဉ်မ့ၢ်တၢ် မၤနၢၤမၤဃဉ် လိာ်သးနှဉ်, ကြၢးတီဉ်ဖျိထီဉ်တၢ်မၤသးဖိးသဲစးဝဲနှဉ်အဂ့ၢ်တဘျီဃီ, မ့တမ့ၢ် ဖဲတၢ်မၤသးသတူၢ် ကလာ်ဝံၤအလီၢ်ခံလၢအဆိ အချ့တသ့ဖဲအသ့နှဉ်လီၤ.

C. ပှၤပၢဆ့ၢသုးကျဲၤတၢ်ဖိလၢအဟံးမူဒါကဘဉ်စးထိဉ်သမံသမီးဝဲဒဉ်တၢ်ဟ်ဖျိထိဉ်တၢ်သကဲာ်ပဝးလၢတၢ်တြိဝဲဒဉ်တဖဉ်အဂ့ၢ်ခဲလၫ်ဖဲတၢ်ဟ် ဖျိထိဉ်ဝဲဖဲကိုထိဉ်အနံၤသၢသီအကတီၢ်ပူၤနှဉ်လီၤ.

D. ဖဲတၢ်အိဉ်ခိးတၢ်မၤဝံၤဝဲဒဉ်တၢ်သမံသမီးအခါ, လီၢ်ကဝီၤကိုကဘဉ်မၤဝဲဒဉ်တၢ်အပတီၢ်ဆူညါတဘျီဃီလၢတၢ်ဒီသဒၤဝဲဒဉ်တၢ်ပညိဉ်, ပှၤဟ် ဖျိထီဉ် တၢ်ဖိ, ကိုဖိ, ပှၤကွၢ်ကီတၢ်ဖဲတၢ် ကပၤ, ဒီးပှၤအဂၤတဖဉ်ဒ်အလီၢ်အိဉ်အသိးဒီးဖိးမံလာ်သးဒီးသဲစးတၢ်ဘျၢလၢအအိဉ်ဟ်ဝဲအသိး နှဉ်လီၤ.

E. ဖဲတၢ်မၤဝဲဒဉ်တၢ်သမံသမီးအခါ, ပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢတၢ်ဟ်ထိဉ်တၢ်ကမဉ်လၢအဘဉ်ထွဲဝဲဖဲတၢ်သကဲာ်ပဝး လၢတၢ်တြိဝဲဒဉ်အပူၤတၢ်က ဟ့ဉ်အီၤ တၢ်ပျဲလၢအကဟ်ဖျိထိဉ်သးလၢ တၢ်ဒီသဒၤ လီၤကွၤအနီၢ်ကစၢ်သးအဂီၢ်နှဉ်လီၤ.

F. တၢ်ဆိုးထီဉ်တၢ်ဒီးတၢ်သမံသမီးတၢ်မၤနၢၤမၤဃဉ်အဂ့ၢ်တၢ်ကဘဉ်မၤနီဉ်မၤဃါအီၤလၢတၢ်ကစူးကါဝဲလာ်တကွိဉ်ဒိ 415.00.1: တၢ်ဟ်ဖျိထိဉ် တၢ်ကွၢ် တလီၤလာ်သး, တၢ်မၤအ့နုပယွဲ, တၢ်စုဆူဉ်ခိဉ်တကး, တၢ်မၤနၢၤမၤဃဉ်ဒီးတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအဂၤလၢအမၤသးထီဉ်ပှၤသးအဂ့ၢ်နှဉ် လီၤ. ပှၤပၢဆ့ၢ သုးကျဲၤတၢ်ဖိလၢအဟံးမူဒါကဘဉ်ကွၢ်ထွဲကတီၤဃာ်ဝဲဒဉ်တၢ်မၤနီဉ် မၤဃါလာ်တီလာ်မီလၢအဘဉ်ထွဲဒီး တၢ်ဆိုးထီဉ်တၢ်ဒီး တၢ်သမံသမီးတၢ်ဂ့ၢ် ဒ်တၢ်မၤကျိၤကျဲအသိးလၢအဘဉ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်ခီဖျိပှၤသုးကျဲၤပၢဆ့ၢတၢ်ခိဉ်ကျၢ်နှဉ်လီၤ.

G. တၢ်ကဘဉ်ပၢဆ့ၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်သမံသမီးဒ်ဖီလစံဉ်အံၤဒီးတၢ်မၤကျိၤကျဲအသိးလၢအဘဉ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်ခီဖျိပှၤသုးကျဲၤပၢဆ့ၢတၢ်ခိဉ်ကျၢ်နှဉ် လီၤ.

H. တၢ်ပၢဆ့ၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်ဟ်ဖျိထိဉ်တၢ်သကဲာ်ပဝးလၢတၢ်တြိဝဲဒဉ်အဂ့ၢ်ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်တၢ်တဟ်ဖျိထိဉ်အမံၤဘဉ်နှဉ်လီၤ. ဒ်လဲဉ်ဂ့ၤ, ပှၤပၢဆ့ၢ သုးကျဲၤ တၢ်ဖိလၢအဟံးမူဒါတဘဉ်ဒီးသန့ၤ
သးလၢတၢ်တဟ်ဖျိထိဉ်မံၤအဖီခိဉ်ထဲတဂၤဧံၤလၢတၢ်ဆိမိဉ်ဆၢတဲာ်တၢ်သိဉ်တၢ်သိအဂီၢ်နှဉ်လီၤ.

I. ဖဲတၢ်ဆိမိဉ်ဆၢတဲာ်ဝဲဒဉ်တၢ်ဟ်ဖျိထိဉ်တၢ်ကဲထိဉ်သတူၢ်ကလာ်လၢအမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်မၤနၢၤမၤဃဉ်, ဒီးတၢ်ခီဆၢကဒါကွၤ်ကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲအဂ့ၢ်, လီၢ်ကဝီၤကို ကကွၢ်ထံဆိမိဉ်ဝဲဒဉ်တၢ်မၤ သးလၢအဘဉ်ထွဲခဲလၫ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲလၢ, တၢ်မၤသးနီၢ်နီၢ်ဒ်လာ်အံၤအသိး-

1. ကရၢလၢအဘဉ်ထွဲတဖဉ်အသးနံဉ်, အတၢ်ဒိဉ်တုာ်ခိဉ်ပုဲၤ, ဒီးအတၢ်နၢ်ပၢၢ်အတီၤပတီၢ်တဖဉ်,
2. တၢ်မၤဘဉ်ဒိဆါအတီၤပတီၢ်တဖဉ်, တၢ်မၤသးလၢအအိဉ်ဝးတရံးတဖဉ်, ဒီးတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအန့ဆၢဉ်,
3. တၢ်ကဲထိဉ်သတူၢ်ကလာ်ဖဲအပူၤကွံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လၢအပူၤကွံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးမၤဝဲဒဉ် တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးအကွၢ်ဂီၤတဖဉ် ဆူညါကွၢ်ကွၢ်,
4. တၢ်ရ့လာ်ဘဉ်ထွဲဖဲကရၢလၢအဘဉ်ထွဲတဖဉ်အဘၢဉ်စၢၤ, ဒီး
5. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအမ့ၢ်တၢ်ဟ်ထိဉ်တၢ်ကမဉ်လၢပှၤလိၤကဲထိဉ်သတူၢ်ကလာ်အပူၤနှဉ်လီၤ.

J. လီၢ်ကဝီၤကိုထၢဖိုဉ်ဝဲဒဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဖဲတၢ်မၤတၢ်သမံသမီးအဆၢကတီၢ်လၢအအိဉ်ဝဲဖဲ မဲဉ်နံဉ်စိထဉ်ပဒိဉ်မၤဝဲဒဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအတၢ် သိဉ်တၢ်သီ (Minnesota Government Data Practices Act) ဒီး ဟံဉ်ဖိဃီဖိတၢ်မၤလိမၤဒိးအခွဲးယာ်ဒီးအနီၢ်ကစၢ်တၢ်ခူသူဉ်အတၢ်သိဉ် တၢ်သီ (Family Educational Rights and Privacy Act) အဖီလာ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်ခီဆၢတဖဉ်

A. ဖဲတၢ်ဟ်ဂၢၢ်ဟ်ကျၢၤဝဲဒဉ်တၢ်ဆိုးထီဉ်တၢ်သကဲာ်ပဝးလၢတၢ်တြိဝဲဒဉ်အဂ့ၢ်အခါ, ပှၤပၢဆ့ၢသုးကျဲၤတၢ်ဖိလၢအဟံးမူဒါကကွၢ်ထံဆိမိဉ်ဝဲဒဉ် တၢ်ဘှိဘဉ် မၤဂ့ၤထိဉ်က့ၤတၢ်အတၢ်ခီဆၢ တဖဉ်အဂ့ၢ်ခဲလၫ်ဒီးမၤမူဒါကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲဒီး/မ့တမ့ၢ် နာ်လီၤကျဲၤစၢၤဒ် ကိုဖိအတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး အလံာ်နဲဉ်ကျဲ (Student Behavior Handbook) အသိး- တၢ်ခွဲးယာ်ဒီးတၢ်မၤမူဒါ တဖဉ်ဒီးတၢ်မၤကျိၤကျဲအသိးလၢအဘဉ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ် ခီဖျိပှၤသုးကျဲၤပၢဆ့ၢတၢ်ခိဉ်ကျၢ်ၢ် နှဉ်လီၤ.

B. ဖဲတၢ်ကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲအလီၢ်လၢဖိသဉ်အိဉ်ဒီးအနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢပုဲၤအဂီၢ်တၢ်ကဒီသဒၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ခီဆၢကဒါကွၤ်တၢ်သကဲာ်ပဝးလၢတၢ်တြိဝဲ, ဖိသဉ် အနီၢ်တဂၤတၢ်မၤလိမၤဒိးတၢ်တိာ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် အဆၢဒိဉ် 504 တၢ်တိာ်ကျဲၤကမၤလၢပှဲၤတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်တဖဉ် ဒီးဖိသဉ်အတၢ်သ့ဂ့ၤဂ့ၤ ဘဉ်ဘဉ် အတၢ်လိဉ်တဖဉ်လၢတၢ်ခီဆၢကဒါကွၤ, တၢ်လၢအတဘဉ်ထွဲဖဲတၢ်သကဲာ် ပဝးလၢတၢ်တြိဝဲအပူၤနှဉ်လီၤ.

တၢ်ထုးထီဉ်ရၤလီၤ, တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, ဒီးတၢ်သိဉ်လိ

A. တၢ်ကရၢလီၤဟ်ဖျိဝဲဒဉ်ဖီလစံဉ်အံၤခီဖျိ- (1) ပှၤမၤတၢ်ဖိအသီအတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖဉ်, (2) တၢ်ဟ်ဖိုဉ်ဃုာ်ဝဲဖဲ ကိုဖိအတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး အလံာ်နဲဉ်ကျဲ (Student Behavior Handbook) အပူၤ- တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီးတၢ်မၤမူဒါတဖဉ်လၢကိုဖိ, မိၢ်ပၢ်, ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိ

တဖၢ်အဂီၢ်, (3) တၢ်တီၢ် ဖျါထီၢ်ဝဲဖဲလီၢ်ကဝီၤကိုအဟှၢ်ယဲၤသန့အဖီခိၢ်, (4) တၢ်သိၢ်တၢ်သီလၢကိုတဖျၢၢ်စုၢ်စုၢ်အပှၤမၤတၢ်ဖိဒီးပှၤအၢၢ် လီၤမၤသကိးတၢ်သဘျ့, ဖဲလၢပှၤအၢၢ် လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိမ့ၢ်အိၢ်ဒီးတၢ်ဘၢ်ထွဲခီဆၢလိၢ်သးဒီးကိုဖိတဖၢ်ဒ်ညီနုၢ်အသိး, ဖဲအဖံးမၤတၢ် ဒီးလီၢ်ကဝီၤကိုအဆၢကတီၢ်, ဒီး (5) တီၢ်ဖျါထီၢ်ဝဲဖဲ တၢ်ဂ့ၢ်ကျၢၢ်တံၢ်အက့ၢ်ဂီၤဒိအပူၤဖျါတြၢၢ်ကလၢ်ဖဲတၢ်ပၢဆှၢသုးကျဲၤဝဲၤဒၢးတဖၢ်သကုၤ လီၢ်ကဝီၤကိုအပူၤနၢ့ၢ်လီၤ.

B. လီၢ်ကဝီၤကိုလိၢ်ဘၢ်ဝဲဒၢ်တၢ်လဲၤထီၢ်လဲၤထီစဲၢ်နီၢ်တပယူၢ်ဃီ, လၢအဖိးမံလိၢ်သးဒီးသဲစးတၢ်ဘျၢ, လၢတၢ်မၤလီၤတံၢ်ဝဲဒၢ်ဖီလစံၢ်အံၤ အတၢ်ကဲထီၢ် လိၢ်ထီၢ်အဂီၢ်နၢ့ၢ်လီၤ.

C. လီၢ်ကဝီၤကိုကဟ့ၢ်လီၤဝဲဒၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘၢ်ဃးဒီးပှၤတဝၢတၢ်အိၢ်ယၢၤလၢအအိၢ်ဟ်စၢၤတဖၢ်လၢတၢ်ပညိၢ်ဝဲဒၢ်တၢ်သကဲၢ်ပဝး လၢတၢ်တြီဝဲ, ပှၤဟူးဂဲၤမၤတၢ်ဖိ, ဒီးတၢ်မၤဘၢ်ဒိပှၤတဂၤလၢ်လၢ်, ဒ်အကြၢးဝဲဘၢ်ဝဲအသိးနၢ့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ဒိးသန့ၤဖိးသဲစး-

Minn. တၢ်သိၢ်တၢ်သီ. § 121A.031 တၢ်မၤနၢၤမၤဃၢ်ကိုဖိအဖီလစံၢ် (School Student Bullying Policy)
Minn. တၢ်သိၢ်တၢ်သီ. § 121A.03 ဖီလစံၢ်အက့ၢ်ဂီၤဒိ (Model Policy)
Minn. တၢ်သိၢ်တၢ်သီ. §§ 121A.40-121A.56 တၢ်ထုးထီၢ်ကွံၢ်ကိုဖိတီတြၢ်အတၢ်သိၢ်တၢ်သီ (Pupil Fair Dismissal Act)
Minn. တၢ်သိၢ်တၢ်သီ. § 121A.69 တၢ်လီၤပျံၤလီၤဘၢ်ယိၢ်အဖီလစံၢ် (Hazing Policy)

တၢ်ဂ့ၢ်ဒိးသန့ၤအတၢ်မၤနီၢ်-

102.00 တၢ်ခွဲးဂ့ၤယၢ်ဘၢ်ထဲသိးတုၤသိး/တအိၢ်ဒီးတၢ်ကွၢ်တလီၤလိၢ်သး
415.00 တၢ်မၤအ့နှ့ပယွဲ, တၢ်စုဆူၢ်ခီၢ်တကး, ဒီးတၢ်ဟ်သူၢ်ဟ်သးအဂၤလၢအမၤသးထီၢ်ပှၤသး
501.00 တၢ်တြီဝဲဒၢ်တၢ်လီၤပျံၤလီၤဘၢ်ယိၢ်
506.00 ကိုဖိအတၢ်သိၢ်တၢ်သီ
ကိုဖိအတၢ်ဟ်သူၢ်ဟ်သးအလံၢ်နဲၢ်ကျဲ (Student Behavior Handbook)- တၢ်ခွဲးယၢ်ဒီးတၢ်မၤမူဒါတဖၢ်
520.00 တၢ်စူးကါစဲးဖီကဟၢ်ပီညါဒီးတၢ်ပူၤဖျဲး (Technology Usage and Safety)

415.00 တၢ်ကွၢ်တလီၤလိၢ်သး, တၢ်မၤအ့နှ့ပယွဲ, တၢ်စုဆူၢ်ခီၢ်တကး, ဒီးတၢ်ဟ့ၢ်ကၢ်ဆၢက့ၤတၢ်

တၢ်ပညိၢ်

Saint Paul ကမျၢၢ်ကိုတဖၢ် (“the District”) နၢ်နှ့ၢ်ဝဲဒၢ်ကိုဖိ, ပှၤမၤတၢ်ဖိ, ဒီးလီၢ်ကဝီၤကိုအပှၤမၤတၢ်ဖိဝဲၤကျိၤအနီၢ်ကစၢ်ဒၢ်ဝဲအသူးသ့ၢ်လၤကပီၤနၢ့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်နၢ့ၢ်အဃိ, လီၢ်ကဝီၤကို ကျဲးစၢး ဟံးဃၢ်ကတီၤဝဲဒၢ်တၢ်မၤလိမၤဒိးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအခိၢ်ဃၢၤတၢ်အိၢ်သးလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ကွၢ်တလီၤလိၢ်သး, တၢ်မၤအ့နှ့ပယွဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်စုဆူၢ်ခီၢ်တကးဖဲကလုၢ်တၢ်လီၤစၢၤ, ဖံးဘ့ၢ်အလွဲၢ်, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, တၢ်သိၢ်တၢ်သီမိၢ်ပှၢ်, တၢ်ဘူၢ်တၢ်ဘါ, တၢ်ဆီဟံၢ်ဆီဃီအ တၢ်အိၢ်သး, ဟံၢ်ဖိဃီဖိအတၢ်အိၢ်သး, မုၢ်ခွါ, မုၢ်ခွါသွံၢ်ထံး မ့တမ့ၢ် မုၢ်ခွါသွံၢ်ထံးတၢ်သးစဲ, မုၢ်ခွါအတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒီး အတၢ်အိၢ်ဖျါ, တၢ်မၤလိမၤဒိးအပတီၢ်လၢ အဘၢ်ထွဲဒီးကိုဖိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, သးနံၢ်, နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤ, တၢ်ကဲကရၢဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖဲလီၢ်ကဝီၤကမံးတံၢ်အပူၤဒ် Minn ဟ်ပနီၢ်လီၤဝဲအသိးနၢ့ၢ် လီၤ. တၢ်သိၢ်တၢ်သီ. § 363A.03. လီၢ်ကဝီၤကိုကျဲးစၢးဟံးဃၢ်ကတီၤဝဲဒၢ်တၢ်မၤလိမၤဒိးဒီးတၢ် ဖံးတၢ်မၤအခိၢ်ဃၢၤတၢ်အိၢ်သး လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဟ့ၢ်ကၢ်ဆၢ ကဒါက့ၤတၢ်နၢ့ၢ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤကိုကမၤမူဒါလၢတၢ်သမံသမိးဝဲဒၢ်တၢ်ဆိုးထီၢ်တၢ်မၤကမၢ်ဝဲဒၢ်ဖီလစံၢ်အံၤအဂ့ၢ်ခဲလၢ်နၢ့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်ခီဆၢကဒါက့ၤတၢ်မၤက မၢ်ဖီလ်စံၢ်အံၤအဂ့ၢ်, လီၢ်ကဝီၤကိုကမၤမူဒါကြၢးဝဲဘၢ်ဝဲ ဒီးကၢကီၢ်လိၢ်သးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအဒီသဒၢဝဲဒၢ်တၢ်တူၢ်ဘၢ်တၢ်ခဲလၢ်, တၢ်တြီဃၢ်တၢ်ဟ်သူၢ် ဟ်သးလၢအလီၤက်လိၢ်သးခါဆူညါ, ဒီးမၤလၢမၤပှဲၤလီၢ်ကဝီၤကိုအမူဒါအခိၢ် သ့ၢ်လၢတၢ်မၤ ကူၢ်ဘၢ်ကူၢ်သ့ထီၢ်ဒီးမၤဂ့ၤထီၢ်တၢ်ဒိၢ်ထီၢ်လဲၤထီအဂီၢ်နၢ့ၢ်လီၤ.

လိၢ်ဟ်ဖျါဖီလစံၢ်အဂ့ၢ်ထီရီၤ

A. တၢ်စူးကါဝဲဒၢ်ဖီလစံၢ်အံၤလၢကိုဖိ, သရၢ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲၤတၢ်ဖိ, ဒီးလီၢ်ကဝီၤကိုအဂၤအပှၤမၤတၢ်ဖိခဲလၢ်အဂီၢ်နၢ့ၢ်လီၤ.

B. လီၢ်ကဝီၤကိုအဖီလစံၢ်မ့ၢ်ဝဲလၢတၢ်ဟံးဃၢ်ကတီၤတၢ်မၤလိမၤဒိးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအခိၢ်ဃၢၤတၢ်အိၢ်သးလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ကွၢ်တလီၤလိၢ်သး, တၢ်မၤအ့နှ့ပယွဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်စုဆူၢ်ခီၢ် တကးဖဲကလုၢ်တၢ်လီၤစၢၤ, ဖံးဘ့ၢ်အလွဲၢ်, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, တၢ်သိၢ်တၢ်သီမိၢ်ပှၢ်, တၢ်ဘူၢ်တၢ်ဘါ, တၢ်ဆီ ဟံၢ်ဆီဃီအတၢ်အိၢ်သး, ဟံၢ်ဖိဃီဖိအတၢ်အိၢ်သး, မုၢ်ခွါ, မုၢ်ခွါသွံၢ်ထံး မ့တမ့ၢ် မုၢ်ခွါသွံၢ်ထံးတၢ်သးစဲ, မုၢ်ခွါအတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒီး အတၢ်အိၢ်ဖျါ, တၢ်မၤလိမၤဒိးအပတီၢ်လၢအဘၢ်ထွဲဒီးကိုဖိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, သးနံၢ်, နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤ, တၢ်ကဲကရၢဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖဲလီၢ်ကဝီၤကမံးတံၢ် အပူၤဒ် Minn ဟ်ပနီၢ်လီၤဝဲအသိးနၢ့ၢ်လီၤ. တၢ်သိၢ်တၢ်သီ. § 363A.03. လီၢ်ကဝီၤကိုတြီဝဲဒၢ်တၢ်အက့ၢ်ဂီၤ တမံၤလၢ်လၢ်အမ့ၢ်တၢ် ကွၢ်တလီၤလိၢ်သး, တၢ်မၤအ့နှ့ပယွဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်စုဆူၢ်ခီၢ်တကးဖဲကလုၢ်တၢ်လီၤစၢၤ, ဖံးဘ့ၢ်အလွဲၢ်, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, တၢ်သိၢ်တၢ်သီမိၢ်ပှၢ်, တၢ်ဘူၢ်တၢ်ဘါ, တၢ်ဆီဟံၢ် ဆီဃီအတၢ်အိၢ်သး, ဟံၢ်ဖိ ဃီဖိအတၢ်အိၢ်သး, မုၢ်ခွါ, မုၢ်ခွါသွံၢ်ထံး မ့တမ့ၢ် မုၢ်ခွါသွံၢ်ထံးတၢ်သးစဲ, မုၢ်ခွါအတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒီးအတၢ်အိၢ်ဖျါ, တၢ်မၤ လိမၤဒိးအပတီၢ်လၢအဘၢ်ထွဲဒီးကိုဖိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, သးနံၢ်, နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤ, တၢ်ကဲကရၢဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖဲလီၢ်ကဝီၤကမံးတံၢ်အပူၤဒ် Minn ဟ်ပနီၢ်လီၤဝဲအသိးနၢ့ၢ်လီၤ. တၢ်သိၢ်တၢ်သီ. § 363A.03.

C. လီၢ်ကဝီၤကိုအဖီလစံၢ်မ့ၢ်ဝဲလၢတၢ်ဟံးဃၢ်ကတီၤတၢ်မၤလိမၤဒိးဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအခိၢ်ဃၢၤတၢ်အိၢ်သးလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်မၤကၢ်ဆၢကဒါက့ၤတၢ်နၢ့ၢ် လီၤ. လီၢ်ကဝီၤကိုတြီဝဲဒၢ် တၢ်မၤကၢ်ဆၢကဒါက့ၤတၢ်အက့ၢ်ဂီၤတမံၤလၢ်လၢ်နၢ့ၢ်လီၤ.

D. တၢ်မၤကမၢ်ဖီလစံၢ်အံၤကဲထီၢ်သးဖဲလၢကိုဖိ, သရၢ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲၤတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် လီၢ်ကဝီၤကိုအဂၤအပှၤမၤတၢ်ဖိဝဲၤကျိၤပဲၤထံနီၤဖးထီဒါ လိၢ်သး မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤအ့နှ့ပယွဲ ကိုဖိ, သရၢ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲၤတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် လီၢ်ကဝီၤကိုအဂၤအပှၤမၤတၢ်ဖိဝဲၤကျိၤ မ့တမ့ၢ် ကိုဖိ, သရၢ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲၤတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် လီၢ်ကဝီၤကိုအဂၤ အပှၤမၤတၢ် ဖိဝဲၤကျိၤအကရူၢ်လၢအဒိးသန့ၤထီၢ်သးလၢပှၤတဂၤဂၤအကလုၢ်တၢ်လီၤစၢၤ, ဖံးဘ့ၢ်အလွဲၢ်, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, တၢ်သိၢ်တၢ်သီမိၢ်ပှၢ်, တၢ်ဘူၢ်တၢ်ဘါ, တၢ်ဆီဟံၢ်ဆီဃီအတၢ်အိၢ်သး, ဟံၢ်ဖိဃီဖိအတၢ်အိၢ်သး, မုၢ်ခွါ, မုၢ်ခွါသွံၢ်ထံး မ့တမ့ၢ် မုၢ်ခွါသွံၢ်ထံးတၢ်သးစဲ, မုၢ်ခွါအတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒီးအတၢ်အိၢ်ဖျါ, တၢ်မၤလိမၤဒိးအပတီၢ်လၢအဘၢ်ထွဲဒီးကိုဖိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, သးနံၢ်, နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤ, တၢ်ကဲကရၢဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖဲလီၢ်ကဝီၤကမံးတံၢ်အပူၤဒ် Minn ဟ်ပနီၢ်လီၤဝဲအသိးနၢ့ၢ်လီၤ. တၢ်သိၢ်တၢ်သီ. § 363A.03.

E. တၢ်မၤကမၣ်ဖိလစံၣ်အံၤကဲထိၣ်သးဖဲလၢကိုဖိ, သရၣ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် လိၢ်ကဝီၤကိုအဂၤအပှၤမၤတၢ်ဖိဝဲၤကျိုၤပဲၤထံနီၤဖးထီဒါလိာသး မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤအ့နုပယွဲ ကိုဖိ, သရၣ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် လိၢ်ကဝီၤကိုအဂၤအပှၤမၤတၢ်ဖိဝဲၤကျိုၤ မ့တမ့ၢ် ကိုဖိ, သရၣ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် လိၢ်ကဝီၤကိုအဂၤအပှၤ မၤတၢ် ဖိဝဲၤကျိုၤအကရူၢ်လၢအဒိးသန့ၤထိၣ်သးလၢပှၤတဂၤဂၤအကလုာ်တၢ်လီၤစၢၤ, ဖံးဘ့ၣ်အလွဲၢ်, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, တၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၢ်ပှၢ်, တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ, တၢ်ဆီဟံၣ်ဆီးဃီအတၢ်အိၣ်သး, ဟံၣ်ဖိးဃီဖိအတၢ်အိၣ်သး, မုၣ်ခွါ, မုၣ်ခွါသွံၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် မုၣ်ခွါသွံၣ်ထံးတၢ်သးစဲ, မုၣ်ခွါအတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒီးအတၢ်အိၣ်ဖျါ, တၢ်မၤလိမၤဒိးအပတီၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးကိုဖိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, သးနံၣ်, နီၤ်ခိကွၢ်ဂီၤ တလၢပှဲၤ, တၢ်ကဲကရၢဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖဲလီၤ်ကဝီၤကမံးတံာ်အပူၤဒ် Minn ဟ်ပနီၣ်လီၤဝဲအသိးနှၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သီ. § 363A.03.

F. တၢ်မၤကမၣ်ဖိလစံၣ်အံၤကဲထိၣ်သးဖဲလၢကိုဖိ, သရၣ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် လိၢ်ကဝီၤကိုအဂၤအပှၤမၤတၢ်ဖိဝဲၤကျိုၤဘၣ်ထွဲမၤသကိး ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်ကၣ်ဆၢကဒါကွၤ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကၣ်ဆၢကွၤ်တၢ်လၢအမၤပျံၤမၤဖုးပှၤတဂၤဂၤလၢအအိၣ်ဒီး မ့တမ့ၢ် နာ်ဝဲလၢအအိၣ်ဒီး (1) တၢ်ဟ်ဖျါထိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်စံးတၢ်သပှၢ်ပှၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ထိၣ်တၢ်ကမၣ်လၢ ပှၤလိၤအမၤကမၣ်ဝဲဒၣ်ဖိလစံၣ်အံၤ မ့တမ့ၢ် ဖိလစံၣ်အဂၤတဖၣ်, သဲစးတၢ်ဘျၢ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ, (2) မၤကဲထိၣ်တၢ်နာ်အဂ့ၤလၢတၢ်ဟ်ဖျါထိၣ်တၢ်မၤကမၣ်ဝဲဒၣ်ဖိလစံၣ်အံၤ မ့တမ့ၢ် ဖိလစံၣ်အဂၤတဖၣ်, သဲစးတၢ်ဘျၢ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီဖိးသဲစး, (3) မၤမူဒါဒ်ပှၤအုၣ်သးဖဲတၢ်သမံသမိးဝဲဒၣ်တၢ်ဆိုးထီၣ်တၢ်မၤကမၣ်ဝဲဒၣ်ဖိလစံၣ်အံၤ မ့တမ့ၢ် ဖိလစံၣ် အဂၤတဖၣ်, သဲစးတၢ်ဘျၢ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီဖိးသဲစးအပူၤ, (4) အုၣ်သး, မၤစၢၤတၢ်, မ့တမ့ၢ် နာ်လီၤပၣ်ဃုာ်ဖဲတၢ်ဃုထံၣ်နှ့်တၢ်သမံသမိးတၢ်ဂ့ၢ်နီၤ်နီၤ်အပူၤ, တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဒိကနှၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတာ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်မၤကမၣ်ဝဲဒၣ်ဖိလစံၣ်အံၤ မ့တမ့ၢ် ဖိလစံၣ်အဂၤတဖၣ်, သဲစးတၢ်ဘျၢ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီဖိးသဲစး, ဒီး/မ့တမ့ၢ် (5) တၢ်မၤစၢၤတၢ် ဖဲတၢ်ဘှိဘၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိုအကျဲအပူၤလၢတၢ်ခီဆၢကဒါကွၤ်တၢ်မၤကမၣ်ဖိလစံၣ်အံၤ မ့တမ့ၢ် ဖိလစံၣ်အဂၤတဖၣ်, သဲစးတၢ်ဘျၢ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီနှၣ်လီၤ.

G. တၢ်မၤကမၣ်ဖိလစံၣ်အံၤကဲထိၣ်သးဖဲလၢကိုဖိ, သရၣ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် လိၢ်ကဝီၤကိုအဂၤအပှၤမၤတၢ်ဖိဝဲၤကျိုၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်လီၤသး လၢတၢ်ဟ်ဖျါကမၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ကွၢ်တလီၤလိာသး, တၢ်မၤအ့နုပယွဲ, တၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကး, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကၣ်ဆၢကွၤ်တၢ်အဂ့ၢ်နှၣ်လီၤ.

H. လိၢ်ကဝီၤကိုကမၤမူဒါလၢတၢ်သမံသမိးဝဲဒၣ်တၢ်ဆိုးထီၣ်ခဲလၢ်အဂ့ၢ်, လၢအဖိးသဲစးမ့ၢ်ဂ့ၤ, တဖိးသဲစးမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢတၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲးဘၣ်ဃး, တၢ်ကွၢ်တလီၤလိာသး, တၢ်မၤ အ့နုပယွဲ, တၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးလၢအဒိးသန့ၤထိၣ်သးလၢပှၤတဂၤဂၤအကလုာ်တၢ်လီၤစၢၤ, ဖံးဘ့ၣ်အလွဲၢ်, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, တၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၢ်ပှၢ်, တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ, တၢ်ဆီဟံၣ်ဆီးဃီအ တၢ်အိၣ်သး, ဟံၣ်ဖိးဃီဖိအတၢ်အိၣ်သး, မုၣ်ခွါ, မုၣ်ခွါသွံၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် မုၣ်ခွါသွံၣ်ထံးတၢ်သးစဲ, မုၣ်ခွါအတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒီးအတၢ်အိၣ်ဖျါ, တၢ်မၤလိမၤဒိးအပတီၢ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီးကိုဖိအတၢ် ဖံးတၢ်မၤ, သးနံၣ်, နီၤ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤ, တၢ်ကဲကရၢဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖဲလီၤ်ကဝီၤကမံးတံာ်အပူၤဒ် Minn ဟ်ပနီၣ်လီၤဝဲအသိးနှၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သီ. § 363A.03. လိၢ်ကဝီၤကိုကမၤမူဒါလၢ တၢ်သမံသမိးဝဲဒၣ်တၢ်ဆိုးထီၣ်ခဲလၢ်အဂ့ၢ်, လၢအဖိးသဲစးမ့ၢ်ဂ့ၤ, တဖိးသဲစးမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢတၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲးဘၣ်ဃးတၢ်ဟ့ၣ်ကၣ်ဆၢကဒါကွၤ် တၢ်အဂ့ၢ်နှၣ်လီၤ. လိၢ်ကဝီၤကိုကဟံးဂ့ၢ်ဝီဝဲလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့တမ့ၢ် မၤတၢ်တြီဆၢကြၤးဝဲဘၣ်ဝဲဖဲကိုဖိ, သရၣ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် လိၢ်ကဝီၤကိုအဂၤအပှၤမၤတၢ်ဖိဝဲၤကျိုၤလၢတၢ် ထံၣ်နှ့်ဝဲလၢအမ့ၢ်ပှၤမၤကမၣ်ဝဲဒၣ်ဖိလစံၣ်အံၤနှၣ်လီၤ.

တၢ်အခိပညီတဖၣ်

A. <u>ကိုကီၢ်ရ့ၣ်အပှၤမၤတၢ်ဖိဝဲၤကျိုၤ,</u> ထဲဒၣ်လၢဖိလစံၣ်အံၤအတၢ်ပညီၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဧ၊, ဃုာ်ဒီးပၢဆှၢကိုကူၣ်သ့ကမံးတံာ်ခိၣ်ကျၢ်အကရၢဖိတဖၣ်, ကိုကီၢ်ရ့ၣ်အပှၤမၤတၢ်ဖိ, ခၢၣ်စး, ပှၤမှာ်သးမၤကလီ, ပှၤအၢၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် ပှၤတဂၤဂၤလၢအအိၣ်ဖဲ ကိုကီၢ်ရ့ၣ်အတၢ်ကွၢ်ထွဲဒီးအတၢ်ပၢဆှၢအဖိလာ်နှၣ်လီၤ.

B. <u>တၢ်တြီဝဲဒၣ်တၢ်မၤအ့နုပယွဲခီဖျိဖိလစံၣ်အံၤလၢအပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်သကာ်ပဝဲးလၢနီၤ်ခိ</u> မ့တမ့ၢ် တၢ်ကတိၤ, ဃုာ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျိုးဆဲးကျၢလၢအိၣ်လဲးထြိနံးကျိုကျဲ, လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပှၤ တဂၤဂၤ မ့တမ့ၢ် ကရူၢ်တဖုဖုအကလုာ်တၢ်လီၤစၢၤ, ဖံးဘ့ၣ်အလွဲၢ်, ထံကီၢ်လၢအဟဲဝဲ, တၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၢ်ပှၢ်, တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ, တၢ်ဆီဟံၣ်ဆီးဃီအတၢ်အိၣ်သး, ဟံၣ်ဖိးဃီဖိအတၢ် အိၣ်သး, မုၣ်ခွါ, မုၣ်ခွါသွံၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် မုၣ်ခွါသွံၣ်ထံးတၢ်သးစဲ, မုၣ်ခွါအတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒီးအတၢ်အိၣ်ဖျါ, တၢ်မၤလိမၤဒိးအပတီၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးကိုဖိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, သးနံၣ်, နီၤ်ခိကွၢ်ဂီၤ တလၢပှဲၤ, တၢ်ကဲကရၢဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖဲလီၤ်ကဝီၤကမံးတံာ်အပူၤဒ် Minn ဟ်ပနီၣ်လီၤဝဲအသိးနှၣ်လီၤ. Stat. § 363A.03 ဖဲတၢ်မၤတၢ်-

1. အိၣ်ဒီးတၢ်ပညီၣ် မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထိၣ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိလၢအတဲပျံၤတဲဖုးတၢ်, တၢ်အ့ၣ်လာ်ဆိးက့, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤသးထိၣ်ပှၤသးလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, တၢ်မၤလိမၤဒိးအခိၣ်ဃၢၤတၢ်အိၣ်သး,
2. အိၣ်ဒီးတၢ်ပညီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဘၣ်ဒိဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤတံာ်တာ်ပှၤတဂၤဂၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် အတၢ်မၤလိမၤဒိးလၢတအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျိၤ, မ့တမ့ၢ်
3. မ့တမ့ၢ် မၤဘၣ်ဒိဝဲဒၣ်ပှၤတဂၤဂၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် အတၢ်မၤလိမၤဒိးအခွဲးယာ်တဖၣ်ဒိဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်နှၣ်လီၤ.

C. <u>တဘျိဃီအခိပညီမ့ၢ်ဝဲလၢအဆိအချ့ တသ့ဖဲအသ့ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်ဖဲတၢ်အိၣ်သးလၢ</u>အယာ်နှ့်ဒံးတၢ်မၤအဆၢကတိၤ 1 သီဘၣ်နှၣ်လီၤ. တၢ်ဟ်ပနီၣ်လီၤ တၢ်ဖံးတၢ်မၤအနံးအသိခီဖျိ ဖဲၣ်ဒရၢၣ်ကိၢ်စၢဖိုၣ်ပဒိၣ်အလာ်နံၣ်လာ်လါ, ဒီးတမ့ၢ်ခီဖျိလီၤ်ကဝီၤကိုအလာ်နံၣ်လာ်လါဘၣ်နှၣ်လီၤ.

D. <u>တၢ်ဒီသဒၢတၢ်နီၤဖးလီၤတၢ်တဖၣ်, အခိပညီ</u>

1. “နီၤ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤ” အခိပညီမ့ၢ်ဝဲတၢ်အိၣ်သး မ့တမ့ၢ် တၢ်အရူၢ်အသဲးတမံၤလၢ်လၢ်လၢအဒုးကဲထိၣ်ပှၤတဂၤဂၤလၢနီၤ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤ နှၣ်လီၤ. ပှၤနီၤ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤ မ့ၢ်ပှၤတဂၤဂၤလၢ်လၢအမ့ၢ်-
    a. အိၣ်ဒီးနီၤ်ခိ, စ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါ, မ့တမ့ၢ် သးတၢ်လီၤတူၣ်လီၤကၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်ပနီၣ်အတၢ်အိၣ်မူတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအရ့ဒိၣ် အဆၢတခါခါ မ့တမ့ၢ် အါခါ,
    b. အိၣ်ဒီးတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါတၢ်လီၤတူၣ်လီၤကၤဒ်နှၣ်သိးတဖၣ်အဂ့ၢ်, မ့တမ့ၢ်
    c. တၢ်ဟ်ဝဲဒ်အမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤတူၣ်လီၤကၤဒ်နှၣ်သိးနှၣ်လီၤ.
2. “ဟံၣ်ဖိးဃီဖိတၢ်အိၣ်သး” အခိပညီမ့ၢ်ဝဲပှၤတဒိၣ်တူၣ်ခိၣ်ပွဲၤတဂၤဂၤ မ့တမ့ၢ် အါဂၤအိၣ်ဆိးဝဲဒီး-
    a. အဝဲသ့ၣ်အမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤကွၢ်ထွဲဖိသၣ်ဆံးဖိးသဲစး, မ့တမ့ၢ်
    b. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိအမူဒါလၢအိၣ်ဃုာ်ဒီးမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိအတၢ်ကွဲးဟ့ၣ်တၢ်ပျါနှၣ်လီၤ. တၢ်ကျဲးစၢးဒီသဒၢတြီဆၢဝဲဒၣ် တၢ်မၤအ့နုပယွဲလၢအဒိးသန့ၤထိၣ်သးလၢဟံၣ်ဖိးဃီဖိအတၢ်အိၣ်သးဖိခိၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ပှၤလၢအိၣ်ဒီးအဟုးသးတဂၤဂၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဝဲဒၣ်တၢ်ကွၢ် ထွဲပှၤတဂၤဂၤဖိးသဲစးလၢအတမ့ၢ်ပှၤဒိၣ်တူၣ်ခိၣ်ပွဲၤဒံးဘၣ် နှၣ်လီၤ.

3. “မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး” အခီပညီမှ်ဝဲတ်သူဉ်ထိဉ်ဆီလီၤပှၤဂှ်ဝီအမူဒါ, အတ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး, တ်ဟူးတ်ဂဲၤ, ဒီးတ်သက်ပဝးပနီဉ်လၢပှၤဂှ်ဝီဟ်ပနီဉ်ဝဲလၢတ်မှ်ဟ်မုဉ် မှတမှ် တ်မှ်ဟ်ခွါနှဉ်လီၤ.
4. “မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအတ်အိဉ်ဖျါ” အခီပညီမှ်ဝဲတ်အကှ်အဂီၤလၢပှၤတဂၤဂၤဟ်ဖျါထိဉ် မှတမှ် အမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတ်အိဉ်ဖျါဆူပှၤဂၤ, အါတကှ်ခီဖျိအတ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး, တ်ကူတ်သိး, တ်ဟ်ခိဉ်သူတ်ကယၢကယဲ, တ်ဟူးတ်ဂဲၤ, တ်ကလုၤ်, မှတမှ် အတ်ပှုးဒိပှုးတ်ဘ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ.
5. “မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတ်မှ်တ်” အခီပညီမှ်ဝဲပှၤတဂၤဂၤအစှဉ်တ်သှဉ်ညါလီၤအနီ်ကစ်ဒဉ်ဝဲအမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအဂှ်ယ်ယ်နှဉ်လီၤ.
6. “တ်ဆီဟံဉ်ဆီဃီအတ်အိဉ်သး” အခီပညီမှ်ဝဲပှၤတဂၤဂၤမှ်ပှၤသဘျှ, ပှၤဆီဟံဉ်ဆီဃီ, ပှၤလီၤဖးဒီးအဒီမါဝၤ, ပှၤအိဉ်လီၤဆီလ်သးဒီးအဒီမါဝၤ, မှတမှ် ပှၤဒီမါဝၤလၢအအိဉ်မူဒံးဒီး, ဖဲတ်ဖံးတ်မၤအတ်ဂှ်တ်ကျိၤအပူၤ, ပဉ်ဃုာ်ဒီးတ်ဒီသဒၢတြီဆၢတ်မၤအှနှပယွဲလၢဒိးသနှုထိဉ်သးဖဲအတ်အုဉ်သး, တ်အိဉ်သး, တ်ဖံးတ်မၤ, မှတမှ် အဒီမါဝၤအတ်နှ်နှ် မှတမှ် အပူၤကွံ်အဒီမါဝၤနှဉ်လီၤ.
7. “ထံကီ်လၢဟဲဝဲ” အခီပညီမှ်ဝဲပှၤတဂၤဂၤအတ်အိဉ်ဖျဲဉ်ထိဉ်အလီ်လၢအဟဲလီၤစၢၤလၢအထူအထံးဒဉ်ဝဲနှဉ်လီၤ.
8. ’’ကလုာ်’’ မှ်တ်လၢအအိဉ်ဃုာ်ဒီး ကလုာ်အလုၤ်အလၢ်သကဲးပဝးလီၤဆီတဖဉ်, လၢအပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမှ်တ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲလၢ, ခိဉ်သူအကဆှဉ်, အကဟုာ်, အကျၤ, ခိဉ်သူအကှ်အဂီၤတဖဉ် ဒ်အမှ် သံဉ်ခိဉ်သူ ဒီး ပိၤခိဉ်သူတဖဉ်နှဉ်လီၤ.
9. “မုဉ်/ခွါ” အခီပညီမှ်ဝဲပှၤတဂၤဂၤအတ်မူပီညါဒီးအါတကှ်တ်ရဲဉ်ကျဲၤဝဲလၢအကရူ်ဒ်အမှ်ဟ်ခွါ, ဟ်မုဉ်, မှတမှ် တ်ကဲမုဉ်တ်ကဲခွါခံမံၤလ်ာ်နှဉ်လီၤ. “မုဉ်/ခွါ” ပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမှ်တ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲလၢ, တ်အိဉ်ဒီးဟုးသး, တ်အိဉ်ဖျဲဉ်ထိဉ်, ဒီးနီ်ခိကှ်ဂီၤတလၢပှဲၤလၢအဘဉ်ထွဲဒီးတ်အိဉ်ဒီးဟုးသး မှတမှ် တ်အိဉ်ဖျဲဉ် ထိဉ်နှဉ်လီၤ.
10. “မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတ်သးစဲ” အခီပညီအိဉ်ဒီး မှတမှ် တ်ထံဉ်ဝဲလၢအအိဉ်ဒီးတ်သးပလၢ်, နီ်ခိတ်ဟူးတ်ဂဲၤ, မှတမှ် မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအတ်ဘျးစဲလ်သးဒီးပှၤလၢအဂၤ တဂၤဂၤလၢတအိဉ်ဒီးတ်ကနဉ်ဃုာ်ဝဲဒဉ်ပှၤဝဲနှဉ်အမုဉ်ခွါ မှတမှ် တ်ထံဉ်ဝဲလၢအအိဉ်ဒီး တ်ဘျးစဲဝဲဒီးတ်သးစဲအဝဲနှဉ်, မှတမှ် အိဉ်ဒီးနီ်ကစ်အတ်အိဉ်ဖျါ မှတမှ် အတ်မှ်တ်လၢတမှ်ဝဲဒဉ်လုၤ်လ်ထူသနူလၢအဘဉ်ထွဲဒီးတ်မှ်ခွါ မှတမှ် တ်မှ်မုဉ်ဘဉ်နှဉ်လီၤ. “မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတ်သးစဲ” တပဉ်ဃုာ်ဝဲဒီးတ်ဘျးစဲလ်သးလၢနီ်ခိ မှတမှ် မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးလၢအဘျးစဲဒီးဖိသဉ်ခီဖျိပှၤဒိဉ်တုာ်ခိဉ်ပှဲၤတဂၤဂၤနှဉ်လီၤ.
11. “တ်အိဉ်သးလၢအဘဉ်ထွဲဒီးတ်တိစၢၤမၤစၢၤကမျၢ်” အခီပညီမှ်ဝဲတ်အိဉ်သးလၢပှၤဒိးနှ်ဘဉ်ကီ်စၢဖှိဉ်, ကီ်စဲဉ်, မှတမှ် လီ်ကဝီၤတ်မၤစၢၤ, ပဉ်ဃုာ်ဒီးကသံဉ်က သီတ်ကူစါအတ်မၤစၢၤ, မှတမှ် မှ်ပှၤဒိးသနှုသးလၢအဒိးနှ်ဝဲဒဉ်ကီ်စၢဖှိဉ်, ကီ်စဲဉ်, မှတမှ် လီ်ကဝီၤစှဆီဉ်ထွဲ, ဃုာ်ဒီးတ်မၤစၢၤတ်ဒိးလဲဟံဉ်ဃီ မှတမှ် တ်မၤလၢပှဲၤစၢၤဟံဉ်လဲနှဉ်လီၤ.

E. <u>တ်ခီဆၢတ်ဘှီဘဉ်မၤဂှၤထိဉ်ကှၤတ်အခီပညီမှ်ဝဲတ်ထိဉ်ကွ်တ်ကွ်ဝဲဒဉ်တ်ဆိကတီ်ဒီး</u>တ်ဘှီဘဉ်ကှၤတ်ဟူးတ်ဂဲၤလၢအကွ်တလီၤတ်, မၤအှနှပယွဲတ်, မှတမှ် ဟှဉ်ကဉ် ဆၢကှၤတ်, တ်ကြီဆၢတ်ကွ်တလီၤတ်, တ်မၤအှနှပယွဲ, မှတမှ် တ်မၤကဉ်ဆၢကှၤတ်အတ်ဖံးတ်မၤလၢကဲထိဉ်ကဒီးတဖဉ်, ဒီးတ်ဒီသဒၢ, တ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤ, ဒီးတ်နှဉ်လီၤကျဲၤ စၢၤတ်လၢကိုဖိ မှတမှ် ပှၤမၤတ်ဖိလၢတ်ပညိဉ်အီၤ မှတမှ် ပှၤတူ်ဘဉ်တ်ကွ်တလီၤတ်, တ်မၤအှနှပယွဲ, မှတမှ် တ်မၤကဉ်ဆၢကှၤတ်အခၢဉ်စးနှဉ်လီၤ.

F. <u>တ်မၤအှနှပယွဲမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး, အခီပညီ</u>

1. တ်မၤအှနှပယွဲမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးပဉ်ဃုာ်ဒီးမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအတ်ဒိဉ်ထိဉ်လဲၤထီလၢတ်တတူ်လ်ာ်, တ်ဃှထိဉ်မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတ်သးအိဉ်, တ်ထိဉ်ဟူးထိဉ်ဂဲၤနီ်ခိတ်အိဉ်ဃုာ် ဂဲၤဃုာ်လ်ာ်သး, မှတမှ် နီ်ခိတ်သက်ပဝးအဂၤ မှတမှ် တ်ဖံးတ်မၤလၢထးခိဉ်တ်ကတိၤ မှတမှ် မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအလုၤ်လ်ဒဉ်ဝဲဖဲလၢ-
   a. တ်ဆှၢထိဉ်တ်သက်ပဝး မှတမှ် တ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအဝဲနှဉ်ဒုးကဲထိဉ်တ်ဟ်ပနီဉ် မှတမှ် တ်ဘျၢ, ဖျါဖျါ မှတမှ် တ်နှ်ပၢ်အီၤသှလီၤတံ်လီၤဆဲး, လၢတ်ဒိးနှ် မှတမှ် တ်ပၢၤဃာ်တ်ဖံးတ်မၤ, မှတမှ် တ်ဒိးနှ်တ်မၤလိမၤဒိး မှတမှ် တ်နှ်ဘျုးလၢလီ်ကဝီၤကိုအအိဉ် မှတမှ်
   b. တ်ဆှၢထိဉ် မှတမှ် တ်ဂှ်လ်ာ်ဝဲဒဉ်တ်သက်ပဝး မှတမှ် တ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအဝဲနှဉ်ခီဖျိပှၤတဂၤဂၤစူးကါဝဲဒဉ်တ်ဂှ်နီ်နီ်ဖဲ တ်ဆၢတ်တ်မၤ ဘဉ်ဒိဝဲဒဉ်ပှၤတဂၤဂၤဝဲနှဉ်အတ်ဖံးတ်မၤ မှတမှ် အတ်မၤလိမၤဒိး, မှတမှ်
   c. တ်သက်ပဝး မှတမှ် တ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအဝဲနှဉ်အိဉ်ဒီးတ်ပညိဉ် မှတမှ် တ်မၤဘဉ်ဒိဒိဉ်ဒိဉ်မုၤ်မုၤ် မှတမှ် တ်မၤတံ်တ်ပှၤတဂၤဂၤအတ်ဖံးတ်မၤ မှတမှ် အတ်မၤလိမၤဒိးလၢတအိဉ်ဒီးအဂှ်အကျိၤ, မှတမှ် ဒုးအိဉ်ထိဉ်တ်တဲပျုံၤတဲဖုး, တ်အှဉ်လ်ာ်ဆိးကှ, မှတမှ် တ်မၤသးထိဉ်ပှၤသးလၢတ်ဖံး တ်မၤ, တ်မၤလိမၤဒိးအခိဉ်ဃၢၤတ်အိဉ်သးနှဉ်လီၤ.
2. ဘဉ်သှဉ်သှဉ်တ်မၤအှနှပယွဲမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးကပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမှ်တ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲလၢ-
   a. တ်တတူ်လ်ာ်တ်မၤအှနှပယွဲ မှတမှ် တ်မၤအၢမၤသီလၢတ်ကတိၤ,
   b. တ်တတူ်လ်ာ်တ်ဆီဉ်သနံးလၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတ်ဟူးတ်ဂဲၤအဂီ်,
   c. တ်တတူ်လ်ာ်, တ်ထိဉ်ဟူးထိဉ်ဝးမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအကှ်ဂီၤတကြားတဘဉ်, တ်ပံ်လ်ာ်ကွဲ, နီ်ခိတ်ဘူးတ်တံ်လ်ာ်သး, လၢနှဉ်အမဲ်ညါအလီ်အိဉ်လၢ ကိုဖိ, သရဉ်သမါ, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲၤတ်ဖိ, မှတမှ် လီ်ကဝီၤကိုအပှၤမၤတ်ဖိဝဲၤကျိၤတဂၤဂၤကအိဉ်ဒီးတ်ကီၤသးလၢတ်ဟးဆှဲးဝဲဒဉ်တ်မၤဘဉ်ဒိဆါပှၤတဂၤဂၤအနီ်ခိ မှတမှ် အတ်စုလီ်ခီဉ်ခိဉ်,
   d. တ်တတူ်လ်ာ်ဝဲဒဉ်မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအတ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး မှတမှ် တ်ကတိၤဖျၢဉ်တဖဉ်, လၢအပဉ်ဃုာ်ဒီးတ်လိဉ်ဘဉ်မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအတ်သးစဲတဖဉ်, တဘျီဃီဒီးတ်မၤပျုံၤမၤဖုးလၢအအိဉ်ဖျါစီဉ်ဝဲၤကဲၤလၢအဘဉ်ထွဲဒီးပှၤတဂၤဂၤအတ်ဖံးတ်မၤ မှတမှ် တ်မၤလိမၤဒိးအတ်အိဉ်သးတဖဉ်အဖီခိဉ်,
   e. တ်တတူ်လ်ာ်ဝဲဒဉ်မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအတ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး မှတမှ် တ်ကတိၤဖျၢဉ်တဖဉ်, လၢအပဉ်ဃုာ်ဒီးတ်လိဉ်ဘဉ်မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးအတ်သးစဲတဖဉ်, တဘျီဃီဒီးတ်ရှလ်ာ်မၤဘဉ်လီၤဆီအတ်အၢဉ်လီၤလၢအအိဉ်ဖျါစီဉ်ဝဲၤကဲၤလၢအဘဉ်ထွဲဒီးပှၤတဂၤဂၤအတ်ဖံးတ်မၤ မှတမှ် တဉ်မၤလိမၤဒိးအတ် အိဉ်သးတဖဉ်, မှတမှ်
   f. တ်တတူ်လ်ာ်ဝဲဒဉ်တ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး မှတမှ် တ်ကတိၤဖျၢဉ်တကြားတဘဉ်ဖဲပှၤတဂၤဂၤအလိၤမှ်လၢအမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတ်သးစဲ, ဃုာ်ဒီးအမုဉ်ခွါအတ် မှ်တ် မှတမှ် တ်အိဉ်ဖျါအဖီခိဉ်အဃိနှဉ်လီၤ.

G. <u>တၢ်မၤကမၢ်မုၢ်ခွါသွံၢ်ထံး, အခီပညီ</u>

1. တၢ်မၤကမၢ်မုၢ်ခွါသွံၢ်ထံးမှၢ်တၢ်ဃုတၢ်အှၢ်လိာ်ဆိးကှလၢနီၢ်ခိနီၢ်ခီ မှတမှၢ် တၢ်မၤဆူၢ်တၢ် မှတမှၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်လၢအဘၢ်ထွဲဒီး တၢ်ဖီၢ်ဘူးထိးဘူးပှၤအဂၤတဂၤ ဂၤအနီၢ်ခိကှၢ်ဂီၤ မှတမှၢ် မၤဆူၢ်ဝဲဒၢ်ပှၤတဂၤဂၤလၢအကဖီၢ်ဘူးထိးဘူးအနီၢ်ခိကှၢ်ဂီၤနှၢ်လီၤ. နီၢ်ခိမိၢ်ကှၢ်ဂီၤတဖၢ် (Intimate Parts), ဒ် Minn ဟ်ပနီၢ်လီၤဝဲအသိးနှၢ် လီၤ. တၢ်သိၢ်တၢ်သီ. § 609.341, ပၢ်ဃုာ်ဒီးဟိ်မုၢ်ကှၢ်ဂီၤအခိၢ်သှၢ်, ကံၢ်ကၤထံး, ကံၢ်ဒုၢ်ကဆူး, ခံကိၢ်, မှတမှၢ် သးနါပှၢ်, ဒ်နှၢ်သိးတၢ်ကူတၢ်သိးလၢအကျၢၢ်ဘၢဝဲဒၢ် နီၢ်ခိကှၢ်ဂီၤသှၢ်တဖၢ်အံၤနှၢ်လီၤ.
2. ဘၢ်သှၢ်သှၢ်တၢ်မၤကမၢ်မုၢ်ခွါသွံၢ်ထံးကပၢ်ဃုာ်ဒီး, ဘၢ်ဆၢ်တမှၢ်တၢ်ဟ်ပနီၢ်ဝဲလၢ-
   a. တၢ်ထိးဘူး, တၢ်ဒဲ, တၢ်စှီၤထုး, မှတမှၢ် တၢ်ပံၢ်ထုးပှၤတဂၤဂၤအနီၢ်ခိကှၢ်ဂီၤအလီၢ်တဖၢ်, ဖဲလၢပှၤတဂၤဂၤအဝဲနှၢ်မှၢ်မုၢ်/ခွါဒံးသိးဒီးအီၤ မှတမှၢ် တမှၢ်မုၢ်/ခွါဒံးသိးဒီးအီၤ,
   b. တၢ်မၤဆူၢ်, တၢ်မၤဆူၢ်, မှတမှၢ် တၢ်ကျဲးစၤးမၤဆူၢ် မှတမှၢ် မၤဆူၢ်အီၤလၢအကဖီၢ်ဘူးထိးဘူးပှၤတဂၤဂၤအနီၢ်ခိကှၢ်ဂီၤအလီၢ်တဖၢ်နှၢ်,
   c. တၢ်မၤဆူၢ်, တၢ်မၤဆူၢ်, မှတမှၢ် တၢ်ကျဲးစၤးမၤဆူၢ် မှတမှၢ် မၤဆူၢ်အီၤလၢအကမံဃုာ်အိၢ်ဃုာ်ဒီးအီၤ မှတမှၢ် မၤမုၢ်ခွါတၢ်ရှလိာ်ဒီးပှၤအဂၤတဂၤဂၤ, မှတမှၢ်
   d. တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးဝဲလၢတၢ်မၤဆူၢ် မှတမှၢ် မၤဆူၢ်မၤမုၢ်ခွါတၢ်ရှလိာ်, ပၢ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဖီၢ်ဘူးထိးဘူးနီၢ်ခိကှၢ်ဂီၤ မှတမှၢ် တၢ်မံဃုာ်အိၢ်ဃုာ်, ဒီးပှၤအဂၤစှၢ်ကီးနှၢ်လီၤ.

H. <u>ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲၤတၢ်ဖိလၢအဟံးမူဒါ</u>

1. ဖဲကိုတၢ်သူၢ်ထီၢ်အပူၤ, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲၤတၢ်ဖိလၢအဟံးမူဒါမှၢ်ဝဲကိုခိၢ် မှတမှၢ် ကိုခိၢ်လၢတၢ်ဟှၢ်လီၤအီၤမူဒါနှၢ်လီၤ.
2. ဖဲကိုတၢ်သူၢ်ထီၢ်အပူၤ မှတမှၢ် ဝဲၤကျိၤလၢတအိၢ်ဒီးကိုခိၢ်, ပှၤပၢဆှၢသုးကျဲၤတၢ်ဖိလၢအဟံးမူဒါမှၢ်ဝဲပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်သူၢ်ထီၢ် မှတမှၢ် ဝဲၤကျိၤ မှတမှၢ် ပၢဆှၢတၢ်မူဒါခိၢ် လၢတၢ်ဟှၢ်လီၤအီၤမူဒါနှၢ်လီၤ.

I. <u>တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအတြီတၢ်နီၢ်နီၢ်</u>

တၢ်ဖံးတၢ်မၤတမံၤလၢ်လၢ်လၢအဒုးအိၢ်ထီၢ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးလၢအမၤဘၢ်ဒိဘၢ်ထံး မှတမှၢ် မၤဘၢ်ဒိဆါပှၤဟ်ဖျါထီၢ်တၢ်ဖိ, ပှၤဆိုးထီၢ်တၢ်ဖိ မှတမှၢ် ပှၤလၢတၢ်ကျၢၢ်အီၤအဂၤတဖၢ်နှၢ်နးနးကလဲာ် လၢအဖျါလီၤက်လၢအတြီဝဲဒၢ်ကိုဖိ မှတမှၢ် လီၢ်ကဝီၤကိုအပှၤမၤတၢ်ဖိဝဲၤကျိၤအိၢ်ဒီးအဂှၢ်အကျိၤဒီးတၢ်နာ်လၢအဂှၤ လၢတၢ်ဟ်ဖျါထီၢ် မှတမှၢ် တၢ်ဆီၢ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်မၤကမၢ်ဖီလစံၢ်အံၤဖိးသဲစး နှၢ် လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတကြၢးတဘၢ်တပၢ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, လၢအပၢ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤ မှတမှၢ် တၢ်မၤလိမၤဒိးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, လၢအကဲထီၢ်တှၢ်လံဝဲလၢတအိၢ်ဒီး တၢ်နၢ်ဃုာ်ဝဲဒၢ်တၢ်ဟ်ဖျါ ထီၢ်လုၢ်လၢ်သကဲာ်ပဝးတကြၢးတဘၢ်အတၢ်နာ်လၢအဂှၤနှၢ်လီၤ.

J. <u>ကိုကီၢ်ရှၢ်ပှၤဘၢ်မူဘၢ်ဒါအပှၤခွဲးယာ် (District Human Rights Officer)</u>

1. ကိုကီၢ်ရှၢ်ပှၤဘၢ်မူဘၢ်ဒါအပှၤခွဲးယာ်မှၢ်ဝဲဒၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤခွဲးယာ်ထဲသိးတုၤသိးအပှၤနဲၢ်တၢ်ဖိ (Director of Equal Employment Opportunity) နှၢ်လီၤ.
2. လၢတၢ်အံၤအဃိ ပၢဆှၢကိုကူၢ်သှကမံးတံာ်ခိၢ်ကျၢၢ်ဟှၢ်လီၤဝဲဒၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤခွဲးယာ်ထဲသိးတုၤသိးအပှၤနဲၢ်တၢ်ဖိ (Director of Equal Employment Opportunity) အမူဒါဒ် ကိုကီၢ်ရှၢ်ပှၤဘၢ်မူဘၢ်ဒါအပှၤခွဲးယာ် (District Human Rights Officer) အသိးလၢအကဒိးနှၢ်ဝဲဒၢ်လံာ်တၢ်ဟ်ဖျါ မှတမှၢ် တၢ်ဆိုးထီၢ်တၢ်ကွၢ်တလီၤ, တၢ်မၤအှနှပယွဲ, တၢ်စုဆူၢ်ခီၢ်တကး, မှတမှၢ် တၢ်ဟှၢ်ကၢ်ဆၢကှၤတၢ်လၢတၢ်တြီအီၤခီဖျိဖီလ်စံၢ်အံၤအဂှၢ်နှၢ်လီၤ.
3. ဖဲတၢ်အိၢ်သးလၢ တၢ်ဖံးတၢ်မၤခွဲးယာ်ထဲသိးတုၤသိးအပှၤနဲၢ်တၢ်ဖိ (Director of Equal Employment Opportunity) အလီၢ်လၢလီၤဟိအဆၢကတီၢ် ကိုကီၢ်ရှၢ် ပှၤဘၢ်မူဘၢ်ဒါအပှၤခွဲးယာ် (District Human Rights Officer) မှၢ်ပှၤတဂၤဂၤလၢအနုာ်လီၤပှဲၤဝဲဒၢ်တၢ်အကတီၢ် ဒ်ပှၤသုးကျဲၤပၢဆှၢတၢ်ခိၢ်ကျၢၢ်ဟှၢ်လီၤအီၤမူဒါ အသိးနှၢ်လီၤ.

တၢ်ဟ်ဖျါထီၢ်တၢ်မၤကျိၤကျဲတဖၢ်

A. ပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢအနာ်လၢပှၤတဂၤအံၤကဲထီၢ်တၢ်ပညိၢ် မှတမှၢ် ပှၤတူၢ်ဘၢ် တၢ်လၢတၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှမၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မှတမှၢ် တၢ် မၤကၢ်ကဒါကှၤတၢ်လၢ တၢ်မၤကမၢ်ဖီလစံၢ်အံၤ ခီဖျိ ပှၤကိုဖိ, ကိုသရၢ်, ပှၤပၢဆှၢရဲၢ်ကျဲၤတၢ်, မှတမှၢ် ကိုကီၢ်ရှၢ်ပှၤဘၢ်မူဘၢ်ဒါအဂၤ, မှတမှၢ် ပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢအိၢ်ဒီးတၢ်သှၢ်ညါနၢ်ပၢၢ် မှတမှၢ် နာ်လၢ တၢ်မၤတၢ် အံၤပၢ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှမၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မှတမှၢ် တၢ်မၤကၢ်ကဒါကှၤတၢ် လၢဘၢ်တၢ်တြီအီၤလၢဖီလစံၢ်အံၤ ဒီးပှၤကိုဖိ, ကိုသရၢ်, ပှၤပၢဆှၢ ရဲၢ်ကျဲၤတၢ်, မှတမှၢ် ကိုကီၢ်ရှၢ်ပှၤဘၢ်မူဘၢ်ဒါအဂၤ မှတမှၢ် ပှၤကိုဖိအကရူၢ်, ကိုသရၢ်အကရူၢ်, ပှၤပၢဆှၢရဲၢ်ကျဲၤတၢ်အကရူၢ်, မှတမှၢ် ကိုကီၢ်ရှၢ်ပှၤဘၢ် မူဘၢ်ဒါအဂၤအကရူၢ်နှၢ် ကဘၢ်ဟ်ဖျါထီၢ် တၢ်မၤတၢ်လၢတၢ်ဟ်အၢတခီတၢၤအီၤတဖၢ်အံၤ တဘျီဃီဆူ ကိုကီၢ်ရှၢ်ပှၤဘၢ်မူဘၢ်ဒါလၢအိၢ်ဒီးမူဒါခီဖျိဖီလစံၢ်အံၤ နှၢ်လီၤ. ပှၤတဂၤကဟ်ဖျါထီၢ်တၢ်မၤတၢ်လၢ အပၢ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှ မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မှတမှၢ် တၢ်မၤကၢ်ကဒါကှၤတၢ်လၢ တဟ်ဖျါမံၤသၢ်ဘၢ်. ဒ်လဲၢ် ဂှၤ, ကိုကီၢ်ရှၢ်, တဒိးသနှၤထီၢ်အသးထဲလၢ တၢ်ဟ်ဖျါလၢ တဟ်ဖျါမံၤသၢ်တခါဧိၤ လၢကဆၢတဲာ်တၢ်သိၢ်တၢ်သီ မှတမှၢ် တၢ်ခီဆၢအဂၤတဖၢ်ဘၢ်နှၢ်လီၤ.

B. ကိုကီၢ်ရှၢ် ဟှၢ်ဂံၢ်ဟှၢ်ဘါ ပှၤလၢအဟ်ဖျါထီၢ်တၢ်ဂှၢ် မှတမှၢ် ပှၤဟ်ဒှၢ်ဟ်ကမၢ်တၢ်လၢကစူးကါ 415.00.1 လံာ်ကွီၢ်ဒိ, ဘၢ်ဆၢ်တၢ်ဟ်ဖျါလၢထးခိၢ်တဖၢ်စှၢ်ကီး ကဘၢ် တၢ်ကွၢ်ထံ ဆိကမိၢ်အီၤဒ်တၢ်ဟ်ဒှၢ်ဟ်ကမၢ်တၢ် စှၢ်ကီးနှၢ်လီၤ. ဒ်လဲၢ်ဂှၤ, တၢ်ဟ်ဖျါလၢထးခိၢ်ခဲလၢာ်, ကဘၢ်မၤစှၤလီၤ တၢ်တဘျီဃီလၢ ကကွဲးတၢ်လၢ 415.00.1 လံာ်ကွီၢ်ဒိအဖီခိၢ် ခီဖျိပှၤပၢ ဆှၢရဲၢ်ကျဲၤတၢ်လၢ အဟံးမူဒါနှၢ်လီၤ.

C. တၢ်နီတမံၤလၢဖီလစံၢ်အပူၤအံၤ တဘၢ်တြီပှၤနီတဂၤလၢ ကဟ်ဖျါထီၢ် တၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှမၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မှတမှၢ် တၢ်မၤကၢ်ကဒါကှၤတၢ်လိၤလိၤဆူ ကိုကီၢ်ရှၢ်ပှၤဟီၢ်ခိၢ်ဖိခွဲးယာ်ဝဲၤဒၢးခိၢ် (District Human Rights Officer) မှတမှၢ် ဆူပှၤပၢဆှၢရဲၢ်ကျဲၤတၢ်အခိၢ်အအိၢ်ဘၢ်နှၢ်လီၤ. တၢ်ဟ်ဒှၢ်ဟ်ကမၢ်တၢ်အပူၤ မှၢ်ပၢ်ဃုာ်ဒီး ပှၤပၢဆှၢရဲၢ်ကျဲၤတၢ်လၢအဟံးမူဒါနှၢ်, တၢ်ဟ်ဒှၢ်ဟ်ကမၢ်အံၤတၢ်ကဘၢ်မၤအီၤ မှတမှၢ် တီၢ်ဖျါထီၢ်တၢ်အံၤ လိၤလိၤဒီးပှၤပၢဆှၢရဲၢ်ကျဲၤတၢ်အခိၢ် မှတမှၢ် ကိုကီၢ်ရှၢ်ပှၤဟီၢ်ခိၢ်ဖိ ခွဲးယာ်ဝဲၤဒၢးခိၢ် (District Human Rights Officer) လၢပှၤလၢအဟ်ဖျါထီၢ်တၢ်ဂှၢ် မှတမှၢ် ပှၤဟ်ထီၢ်တၢ်ဟ်ဒှၢ်ဟ်ကမၢ်နှၢ်လီၤ.

D. ဖဲတၢ်သူၢ်ထီၢ် မှတမှၢ် ဝဲၤကျိၤအပတီၢ်, ပှၤပၢဆှၢရဲၢ်ကျဲၤတၢ်လၢအဟံးမူဒါ အံၤ မှၢ်ပှၤလၢအဟံးမူဒါလၢကဒိးနှၢ်ဘၢ် တၢ်ဟ်ဖျါလၢထးခိၢ် မှတမှၢ်လၢ တၢ်ကွဲးအပူၤဘၢ်ဃးဒီး တၢ်ဟ် ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှမၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီ တပါ, မှတမှၢ် တၢ်မၤကၢ်ကဒါကှၤတၢ်လၢဘၢ်တၢ်တြီအီၤလၢ

ဖီလ်စံဉ်အံၤလီၤ. ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါလၢအဒိဉ်တုာ်ခိဉ်ပှဲၤ လၢအဒိးနှ့ၢ် ဘဉ် တၢ်ဟ်ဖျါဘဉ်ဃးဒီးတၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ်ကဒါက့ၤတၢ်လၢဘဉ်တၢ်တြီအီၤလၢ ဖီလစံဉ်အံၤ ကဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါ ပှၤပၢဆှၢ ရဲဉ်ကျဲၤတၢ်လၢအဟံးမူဒါ တဘျီဃီ, မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်ပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဟ်ထီဉ်တၢ်ကမဉ်ဆူပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤလၢအဟံးမူဒါဘဉ် နှဉ်လီၤ. တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ် မ့ၢ်ပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟ်ထီဉ်တၢ်ကမဉ်ဆူပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ် လၢအဟံးမူဒါနှဉ်, တၢ်ကဘဉ်မၤတၢ်တီဉ်ထီဉ်တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ် မ့တမ့ၢ် တီဉ်ဖျါထီဉ် လိၤလိၤဒီး ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်အခိဉ် မ့တမ့ၢ် ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ပှၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိ ခွဲးယာ်ဝဲၤဒၢးခိဉ် (District Human Rights Officer) အအိဉ်တဘျီဃီနှဉ်လီၤ. ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်လၢအဟံးမူဒါ ဒီး ကိုကီၢ်ရ့ဉ် ပှၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိ ခွဲးယာ်ဝဲၤဒၢးခိဉ် ကမၤလီၤတံၢ်လၢဖီလစံဉ်အံၤဒီးအတၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖဉ်, တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖဉ်, တၢ်ဟိာ်ထွဲထီဉ်အခံတဖဉ်, ဒီးတၢ်ဖီဉ်ဃံးတဖဉ် ဘဉ်တၢ်စူး ကါအီၤလၢအတီအ တြၢ်ဒီးလၢလၢပှဲၤပှဲၤနှဉ်လီၤ.

E. တၢ်ကဟ့ဉ်ပလီၢ်ကိုသရဉ်, ကိုပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်, ပှၤမှာ်သးမၤကလီတၢ် တဖဉ်, ပှၤဟံးလံာ်ဃံးဃာ်မၤတၢ်တဖဉ်, မ့တမ့ၢ် ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိအဂၤတဖဉ် လီၤဆီဒဉ်တၢ်ဒီးတၢ်မၤအသး လၢအကဲထီဉ်အသးသ့တဖဉ်, တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တဖဉ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်အိဉ်သးတဖဉ်လၢ ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်ပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟ်ထံနီၤဖးတၢ်, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်တၢ်, တၢ်မၤတရီတပါတၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ်က ဒါက့ၤတၢ်နှဉ်လီၤ. ပှၤတဂၤလၢ်လၢ်အံၤမ့ၢ်ထံဉ်ဘဉ်တၢ်မၤအသး, သ့ဉ်ညါ, ဒိးနှ့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဟ်ဖျါ ဘဉ်ဃးဒီး, မ့တမ့ၢ် အိဉ်ဒီးတၢ်သ့ဉ်ညါနၢ်ပၢၢ် မ့တမ့ၢ် နာ်လၢတၢ်မၤ တၢ်ပဉ် ဃုာ်ဒီးတၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ် မၤကဉ်ကဒါက့ၤတၢ်နှဉ် ကမၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲလၢကဟ်ဖျါ ထီဉ်ဒီးဃ့ဉ်လီၤ တၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ်ကဒါက့ၤတၢ် ဒီးကဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါ ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ် လၢအဟံးမူဒါတဘျီဃီ, မ့တမ့ၢ်လၢပှၤတဂၤ အံၤသ့ဉ်ညါ မ့တမ့ၢ် အိဉ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ် လၢအနာ်ဝဲဒဉ်လၢပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်လၢအဟံးမူဒါအံၤ ပဉ်ဃုာ်လၢတၢ်မၤတၢ်လၢဘဉ်တၢ်တြီအီၤလၢဖီလစံဉ်အံၤနှဉ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်တနီၤအပူၤ, တၢ်ကြၢးဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်လိၤလိၤဆူ ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ် အခိဉ် မ့တမ့ၢ် ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ပှၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိခွဲးယာ်ဝဲၤဒၢးခိဉ်အအိဉ်သတူၢ် ကလာ်နှဉ်လီၤ. ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါ လၢအလီၤတူာ် လီၤကာ်လၢ ကဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်လၢအဟံးမူဒါလၢအမၤတၢ်လၢအပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ်ကဒါ က့ၤ တၢ်လၢအမၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲလၢကဟ်ဖျါထီဉ်တၢ် ဒီးဃ့ဉ်လီၤ တၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ်ကဒါက့ၤတၢ်လၢ တၢ် ဆၢကတီၢ်ဘဉ်ဘဉ်အပူၤနှဉ် ကဘဉ်တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီအီၤလၢ တၢ်သိဉ်တၢ်သီတကပၤနှဉ်လီၤ.

F. လၢတၢ်ဒိးနှ့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဟ်ဖျါအဖီခိဉ်, ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်လၢအဟံးမူဒါ ကဘဉ်ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါ ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ပှၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိခွဲးယာ်ဝဲၤဒၢးခိဉ်တဘျီဃီ, တချုးလၢအသမံသမိး မ့တမ့ၢ် ဃိသမံထံတၢ်ဟ်ဖျါနှဉ်လီၤ. ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်လၢအဟံးမူဒါကဃ့ထီဉ်တၢ်, ဘဉ်ဆဉ်တဘဉ်မၤဆူဉ်, တၢ်တီဉ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်လၢတၢ်ကွဲးဘဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်ကွဲးဟ်ဖျါ ထီဉ်ဘဉ်ဃးဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဆှိးထီဉ်တၢ်ကမဉ်တဖဉ်နှဉ် တၢ်ကဘဉ်ဆှၢအီၤဆူညါတတီၤတဘျီဃီ လၢပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်လၢအဟံးမူဒါဆူ ကိုကီၢ်ရ့ဉ် ပှၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိ ခွဲးယာ်ဝဲၤဒၢး ခိဉ်အအိဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်လၢတၢ်ကတိၤနှဉ်, ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်လၢအဟံးမူဒါ ကဘဉ်မၤစှၤလီၤတၢ်အံၤလၢလံာ်ကွီဉ်ဒိလၢတၢ်ကွဲးအပူၤလၢအနီၢ်ကစၢ် လၢတၢ်ဖံးတၢ် မၤတၢ်အသီ (1) သီအပူၤနှဉ်လီၤ. တၢ်လီၤတူာ်လီၤကာ်လၢတၢ်ကဆှၢထီဉ်တၢ်ဟ်ဖျါတမံၤလၢ်လၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ဒ့ဉ် ဟ်ကမဉ်ဘဉ်ဃး ဒီးတၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤ တရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ်ကဒါက့ၤတၢ် ဆူညါတတီၤ ဒ်တၢ်ဟ့ဉ်လီၤအီၤဖဲအံၤအသိးနှဉ် တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်လၢအဟံးမူဒါလၢတၢ်သိဉ်တၢ်သီတကပၤနှဉ်လီၤ.

G. တၢ်မ့ၢ်မၤတၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်လၢဘဉ်တၢ်တြီအီၤလၢဖီလစံဉ်အံၤ ပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟ်ထီဉ်တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်ဆူ ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ပှၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိခွဲးယာ် ဝဲၤဒၢးခိဉ်နှဉ်, တၢ်ကဘဉ်တီဉ်ဖျါ ထီဉ်တၢ် ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်လိၤလိၤဒီး ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်အခိဉ်အအိဉ်တဘျီဃီနှဉ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်မၤတၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်လၢဘဉ်တၢ်တြီအီၤလၢဖီလစံဉ်အံၤ ပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟ်ထီဉ်တၢ် ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်က မဉ်ဆူပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်အခိဉ်နှဉ်, တၢ်ကဘဉ် တီဉ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်လိၤလိၤဒီးတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ကမံးတံာ်မိၢ်ပှၢ် အအိဉ်နှဉ်လီၤ.

H. ကိုကီၢ်ရ့ဉ်က ဟ်ဖျါထီဉ် ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ပှၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိခွဲးယာ်ဝဲၤဒၢးခိဉ်အမံၤဖျိဖျိဖျါဖျါ, ပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဆှၢလံာ်ပရၢလီၢ်အိဉ်ဆိးထံး ဒီးလီတဲစိနီဉ်ဂံၢ်နှဉ်လီၤ.

I. တၢ်တီဉ်ဖျါထီဉ်ဘဉ်ဃးဒီး တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်လၢအိဉ်ဒီးတၢ်နာ်လၢအဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ဖျါထီဉ်ဘဉ်ဃးဒီးတၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ် ကဒါက့ၤတၢ် လၢဘဉ်တၢ်တြီအီၤလၢဖီ လစံဉ်အံၤနှဉ် တမၤဘဉ်ဒိပှၤဟ်ထီဉ်တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ် မ့တမ့ၢ် ပှၤဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်အခါဆူညါတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, မးပတီၢ်, တၢ်မၤမူဒါတဖဉ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤခိဉ်ဃၢၤဘဉ်နှဉ်လီၤ.

J. တၢ်စူးကါဘဉ်ဃးဒီး တၢ်ဟ်ဖျါထီဉ်လံာ်ကွီဉ်ဒိလၢအဖိးသဲစးနှဉ် တမ့ၢ်တၢ်ဖီဉ် ဃံးအီၤဘဉ်နှဉ်လီၤ.

K. တၢ်ဟ်ဖျါဘဉ်ဃးဒီးတၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ်ကဒါက့ၤတၢ်လၢဘဉ်တၢ်တြီအီၤလၢဖီလစံဉ်အံၤနှဉ် ဘဉ်တၢ် ဟ်ဖျါထီဉ်အီၤဒ်နီၢ်တဂၤ တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ ဒီး/မ့တမ့ၢ် နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖှိဉ်/ ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖှိဉ်လၢတၢ်ဃိသမံထံအီၤလၢတၢ်ဟ်အီၤ ဒ်တၢ်ခူသူဉ်အသိး ဒီးတၢ်တမၤဖျါထီဉ်အီၤ ပူၤကွံာ်တၢ်ဟ့ဉ်အခွဲး လၢသဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီဘဉ်နှဉ် လီၤ.

L. ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ကဟ်ကဲ ပှၤဟ်ထီဉ်တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်(တဖဉ်), ပှၤလၢ တၢ်တီဉ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်လၢအဖီခိဉ်တဖဉ်, ဒီးပှၤထံဉ်တၢ်မၤအသးတဖဉ် အနီၢ်ကစၢ် အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တသ့ဖဲအသ့, လၢအဘဉ်လိာ်ဖိးမံဒီး ကိုကီၢ်ရ့ဉ်အမူအဒါဖိးသဲစးလၢကဃိသမံထံတၢ်, လၢကဟံးဂ့ၢ်ဝီမၤ တၢ်လၢအဘဉ် ဘျိးဘဉ်ဒါ, ဒီးလူၤဟိာ်မၤထွဲတၢ်ဃုထံဉ်သ့ဉ်ညါ တၢ်တမံၤ လၢ်လၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဖျါထီဉ်တၢ်လၢပဘဉ်မၤအီၤတဖဉ်နှဉ်လီၤ.

M. တၢ်မၤကဉ်ပှၤတူၢ်ဘဉ်တၢ်, ပှၤဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအိဉ်ဒီးတၢ်နာ်လၢအဂ့ၤ, ပှၤထံဉ်တၢ်အုဉ်သး ဘဉ်ဃးဒီးတၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤတရီတပါ, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ်ကဒါက့ၤတၢ်, မ့တမ့ၢ် ပှၤတဂၤဂၤလၢ အနုာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢ တၢ်ရဲဉ်ကျဲၤဟ်လီၤ မ့တမ့ၢ် မၤတၢ်ရဲဉ်ကျဲၤမၤ ဘဉ်လိာ်တၢ် နှဉ်တၢ်တြီအီၤနှဉ်လီၤ.

N. တၢ်တြီတၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်လၢအကမဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ်ကဒါက့ၤပှၤ အဂၤတဂၤတဖဉ်နှဉ်လီၤ.

O. ပှၤလၢအနုာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢ တၢ်ဟ်ထံနီၤဖးတၢ်, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤ တရီတပါ, တၢ်မၤကဉ်ကဒါက့ၤတၢ်, မ့တမ့ၢ် ဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်အကမဉ် ဘဉ်ဃး ဒီးတၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤ ကဉ်ကဒါက့ၤတၢ်, မ့တမ့ၢ် ပျဲခွဲး, တကနဉ်ဃုာ်, မ့တမ့ၢ် တူၢ်တၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအှနှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ်ကဒါက့ၤတၢ်နှဉ် တၢ်ကဟ့ဉ်အီၤတၢ်ကမဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ခီဆၢအဂၤ တဖဉ်လၢတၢ်မၤအီၤ ဒ်ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ဖီလစံဉ်တဖဉ်ဒီးတၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢတဖဉ်ဟဲဝဲအသိးနှဉ်လီၤ.

တၢ်ဃိသမံထံ

A. ခီဖျိကိုကီ၎ရှ၎်အတ၎ဟှ၎်စိဟှ၎်ကမီ၊ ပှ၊ပ၊ဆှ၊ရဲ၎်ကျဲ၊တ၎်လ၊ဟံးမူဒါတဖ၎်ကရဲ၎်ကျဲ၊မ၊တ၎် မ့တမ့၎် ဟှ၎်စိဟှ၎်ကမီ၊တ၎်ဃိသမံထံ, ဖဲအဒိးနှ၎် ဘ၎်တ၎်ဟ်ဖျါ မ့တမ့၎် တ၎်ဟ်ဒှ၎် ဟ်ကမ၎်လိ်ဘ၊ လိ်ကွီ၎်တ၎်ဟ်ထံနီ၊ဖး, တ၎်မ၊အှ့နှ့မ၊တံ်တ်, တ၎်မ၊တရီတပါ, မ့တမ့၎် တ၎်မ၊ကဉ်ကဒါကှ့၊တ၎်လ၊ ဘ၎်တ၎်တြီအီ၊လ၊ဖီလ်စံ၎်အံ၊ လ၊တ၎်ဖံးတ၎်မ၊တ၎် 3 သီအတီ၎်ပူ၊လီ၊. ကိုကီ၎ရှ၎်ပှ၊ဘ၎်မူဘ၎်ဒါ မ့တမ့၎် ပှ၊ တ၎်ကရ၊ကရိသ၊ဖုတဖုလ၊ ဘ၎်တ၎်ဟှ၎်စိဟှ၎်ကမီ၊အီ၊လ၊ကိုကီ၎ရှ၎်ကမ၊တ၎်ဃိသမံထံနှ၎်လီ၊.

B. တ၎်ဃိသမံထံကပ၎်ဃုာ်ဒီးနီ၎်တဂ၊တ၎်သံကွ၎်သံဒိးဒီးပှ၊လ၊အဟ်ထီ၎်တ၎်ဟ်ဒှ၎် ဟ်ကမ၎်, ပှ၊လ၊ဘ၎်တ၎်ဟ်ထီ၎်တ၎်ဟ်ဒှ၎်ဟ်ကမ၎်လ၊အလိ၊ တဖ၎်, ဒီးပှ၊အဂ၊လ၊အသှ၎်ညါ ဘ၎်ဃးတ၎်မ၊အသးလ၊တ၎်ဆှိးထီ၎်အီ၊(တဖ၎်) မ့တမ့၎် တ၎် ဂှ၎်တ၎်ကျိ၊လ၊အအိ၎်လ၊တ၎်ဟ်ဒှ၎်ဟ်ကမ၎်အံ၊ နှ၎်လီ၊. တ၎်ဃိသမံထံကပ၎်ဃုာ်စှ၎်ကီး တ၎်မ၊အကျဲအသနူအဂ၊ တမံ၊လ၎်လ၎် ဒီး လံ်တီလံ်မီတဖ၎် မ့တမ့၎် အံ၎်လဲ၊ထြီနံးလံ်တြံ်တဖ၎် ဒီး/မ့တမ့၎် ဘံ၎်ဒံ၎်အိ၎်တဖ၎်လ၊အဘ၎်ဃးတဖ၎် ခီဖျိပှ၊ဃိသမံထံတ၎်နှ၎်လီ၊.

C. လ၊တ၎်မ၊တ၎်ဆ၊တဲ်လ၊ တ၎်မ၊တ၎်ဟ်ထီ၎်တ၎်ဟ်ဒှ၎်ဟ်ကမ၎်အံ၊ ပ၎်ဃုာ်ဒီး တ၎်မ၊ကမ၎်ဖီလစံ၎်၎ါအပူ၊, ကိုကီ၎ရှ၎်ကြားကွ၎်ထံဆိကမိ၎် တ၎်မ၊အသးအခိ၎်အဃ၊၊တဖ၎်, တ၎်ဟ် သူ၎်ဟ်သးအနှ့ဆ၊၎်, တ၎်မ၊အသးလ၊အပူ၊ကွံ်တဖ၎် မ့တမ့၎် တ၎်ဟ်သူ၎်ဟ်သးအကှ၎်အဂီ၊လ၊ အဆဲးမ၊အသးတဖ၎်, တ၎်ရှ့လိ်မုာ်လိ်လ၊ပှ၊လ၊အပ၎်ဃုာ်တဖ၎်အဘ၊၎်စ၊၊, ဒီး တ၎်ဂှ၎်တ၎်ကျိ၊တဖ၎်လ၊တ၎်မ၊အသးလ၊တ၎်ဟ်ဒှ၎်ဟ်ကမ၎် တဖ၎်အိ၎်ထီ၎်အပူ၊နှ၎်လီ၊. တ၎်ဟူးတ၎်ဂဲ၊လီ၊ဆီဒ၎်တ၎် မ့တမ့၎် တ၎်မ၊အသး ပ၎်ဃုာ်ဒီး တ၎်မ၊ကမ၎်ဖီလစံ၎် လိ၎်ဘ၎် တ၎်ဆ၊တဲ်ဒိးသနှ့ထီ၎် အသးလ၊ တ၎်ဂှ၎်နီ၎်နီ၎် ဒီးတ၎်မ၊သးအခိ၎်အဃ၊၊တဖ၎် ခီဖျိစူးကါတ၎်လူ၊ဟိ်မ၊ထွဲတ၎်လ၊အဂှ၊နှ၎်ဒိ၎်နှ၎် တ၎်အုဉ်သးအတီ၊ပတီ၎်နှ၎်လီ၊.

D. တကးဒံးဘ၎်, ကိုကီ၎ရှ၎်ကဟံးဂှ၎်ဝီမ၊ တ၎်အပတီ၎်သတူ၎်ကလာ် တဖ၎်, ဒီးအတ၎်စံ၎်ညီ၎်ဆ၊တဲ်ဒ၎်ဝဲ, လ၊ကဒီသဒ၊ပှ၊လ၊တ၎်ပညိ၎်အီ၊ မ့တမ့၎် ပှ၊တူ၎် ဘ၎်တ၎်, ပှ၊လ၊ အတီ၎် ထီ၎်တ၎်ဟ်ဒှ၎်ဟ်ကမ၎်, ဒီးပှ၊ကိုဖိတဖ၎်, ကိုသရ၎်တဖ၎်, ပှ၊ပ၊ဆှ၊ရဲ၎်ကျဲ၊တ၎်တဖ၎်, မ့တမ့၎် ကိုကီ၎ရှ၎်ပှ၊ဘ၎် မူဘ၎်ဒါတဖ၎် ဟ်ကတီ၎်ဃာ်တ၎်မ၊ဝံ၊ တ၎်ဃိသမံထံတ၎်လိ်ကွီ၎် ဘ၎်ဃးဒီးတ၎်ဟ်ထံနီ၊ဖး, တ၎်မ၊အှ့နှ့မ၊တံ်တ်, တ၎်မ၊တရီတပါ, မ့တမ့၎် တ၎်မ၊ ကဉ်ကဒါကှ့၊တ၎်လ၊ဘ၎်တ၎်တြီအီ၊လ၊ ဖီလစံ၎်အံ၊နှ၎်လီ၊.

E. တ၎်ကမ၊ဝံ၊တ၎်ဃိသမံထံလ၊ တ၎်ဖံးတ၎်မ၊တ၎် 30 သီအတီ၎်ပူ၊ စးထီ၎်လ၊ တ၎်ဒိးနှ၎်တ၎်ဟ်ဒှ၎်ဟ်ကမ၎်, မ့တမ့၎်ဘ၎်လ၊တ၎်အံ၊ကဲထီ၎်လိ၎်ထီ၎်သး တသှ့ လ၊ကမ၊ဝံ၊တ၎်ဃိသမံထံ လ၊တ၎်ဟ်ပနီ၎်တ၎်ဆ၊ကတီ၎်အတကွီ၎်အပူ၊ဘ၎် နှ၎်လီ၊. ပှ၊လ၊အမ၊ဝံ၊တ၎်ဃိသမံထံ ကမ၊နီ၎်မ၊ဃါတ၎်ဃိသမံ ထံဒီး အတ၎်ကျ၊၎်တံ၎် တ၎်ဂှ၎်လ၊လံ်ကွီ၎်ဒိ 415.00.1 အဖီခိ၎်နှ၎် လီ၊. တ၎်ဟ်ဖျါကပ၎်ဃုာ်ဒီးတ၎်ဆ၊တဲ်လ၊မ့၎်တ၎်လိ်ကွီ၎်အံ၊ကအုဉ်အသးလ၊ တ၎်အံ၊မ့၎်တ၎်နီ၎်နီ၎်၎ါ ဒီးမ့၎်တ၎်တဖ၎်အံ၊မ၊ဖျါထီ၎်တ၎်မ၊ကမ၎် ဖီလစံ၎် အံ၊၎ါနှ၎်လီ၊. ဖဲတ၎်မ၊ဝံ၊ တ၎်ဃိသမံထံအဖီခိ၎်, ပှ၊ပ၊ဆှ၊ရဲ၎်ကျဲ၊တ၎်လ၊ အဟံးမူဒါ ကမ၊လီ၊တံ၎်လ၊လံ်ကွီ၎်ဒိ 415.00.1 ဒီးတ၎်ဟ်ဖျါ တ၎်ဃိသမံထံအဂ၊တမံ၊လ၎်လ၎်ဘ၎်တ၎်တီ၎်ဖျါထီ၎်အီ၊ဆူ ကိုကီ၎ရှ၎် ပှ၊ဟီ၎်ခိ၎်ဖိ ခွဲးယာ်အခိ၎် ဒီးပှ၊လ၊လာ်ခံဂ၊လ၊အအိ၎်-

1. တ၎်ဃိသမံထံလ၊အပ၎်ဃုာ်ဒီးတ၎်လိ်ကွီ၎်ထီဒါပှ၊ကိုဖိအဂီ၎်, ကဘ၎်တ၎်တီ၎် ထီ၎်အီ၊ဆူလီ၎်ကဝီ၊ပှ၊တိစ၊၊မ၊စ၊၊ပှ၊ပ၊ဆှ၊ရဲ၎်ကျဲ၊တ၎် အခိ၎်, မ့တမ့၎်
2. တ၎်ဃိသမံထံလ၊အပ၎်ဃုာ်ဒီးတ၎်လိ်ကွီ၎်ထီဒါ ကိုကီ၎ရှ၎်ပှ၊ဘ၎်မူဘ၎်ဒါ, ကဘ၎်တ၎်တီ၎်ထီ၎်အီ၊ဆူ ပှ၊မ၊တ၎်ဖိဂံ၎်ဘါကမံးတံ်မိ၎်ပှ၎် ပှ၊နဲ၎်တ၎်အခိ၎်အဒိ၎်ကတ၊၎် မ့တမ့၎် ကမံးတံ်အပှ၊နဲ၎်တ၎်အခိ၎်အဒိ၎်ကတ၊၎်အခ၊၎်စးအအိ၎်လီ၊.

ကိုကီ၎ရှ၎်တ၎်မ၊ဘ၎်လိ်တ၎်ဟ်သူ၎်ဟ်သး

A. ကိုကီ၎ရှ၎်ကမ၊တ၎်မ၊ဘ၎်လိ်တ၎်ဟ်သူ၎်ဟ်သး လ၊တ၎်မ၊ကမ၎် တမံ၊လ၎်လ၎်လ၊ဖီလစံ၎်အံ၊အဂီ၎်နှ၎်လီ၊. တ၎်မ၊ဘ၎်လိ်တ၎်ဟ်သူ၎်ဟ်သးဒ်သိး အံ၊နှ၎် ကဘ၎်ဘ၎် လိ်ဖိးမံဒီး သဲစးဒီး တ၎်သိ၎်တ၎်သီတ၎်ဘျ၊, ကိုကီ၎ရှ၎်ဖီလစံ၎်တဖ၎်, ဒီးတ၎်လ၊အဘ၎်ထွဲတမံ၊လ၎်လ၎်ဒီး တ၎်အ၊၎်လီ၊တူ၎်လိ် သကိးတ၎်တဖ၎်နှ၎်လီ၊.

B. တ၎်မ၊ဘ၎်လိ်တ၎်ဟ်သူ၎်ဟ်သးအံ၊ ကဘ၎်လ၊လီ၎်ဒီးတ၎်တြီ တ၎်မ၊ကမ၎်တ၎် တဖ၎်ဒီးတ၎်သိ၎်တ၎်သီဘ၎်ဘျိးဘ၎်ဒါလ၊ အတြီတ၎်ဟ်သူ၎်ဟ်သး နှ၎်လီ၊.

1. တ၎်မ၊ဘ၎်လိ်တ၎်ဟ်သူ၎်ဟ်သးလ၊ပှ၊ကိုဖိတဖ၎်လ၊အမ၊ကမ၎်တ၎်, မ့တမ့၎် နုာ်လီ၊ပ၎်ဃုာ်, လ၊တ၎်တြီတ၎်မ၊ကမ၎်တ၎်သိ၎်တ၎်သီ ဘ၎်ဃးဒီး တ၎်ဟ်ထံနီ၊ဖး, တ၎်မ၊ တရီတပါ, တ၎်မ၊အှ့နှ့မ၊တံ်တ်, မ့တမ့၎် တ၎်မ၊ကဉ်ကဒါကှ့၊တ၎်, မ့တမ့၎် ပှ၊လ၊အပ၎်ဃုာ်လ၊တ၎်မ၊ ကမ၎်တ၎်လ၊အိ၎်ဒီးတ၎်ဟ်လီ၊သး လ၊တ၎် ဟ်ဖျါထီ၎် ဘ၎်ဃး ဒီးတ၎်ဟ်ထံနီ၊ဖး, တ၎်မ၊အှ့နှ့မ၊တံ်တ်, တ၎်မ၊တရီတပါ, မ့တမ့၎် တ၎်မ၊ကဉ်ကဒါကှ့၊တ၎် ပ၎်ဃုာ်ဒီး, ဘ၎်ဆ၎်တမ့၎်တ၎်ဟ်ပနီ၎်, တ၎်ခီ ဆ၊တဖ၎်, တ၎်နုာ်လီ၊မ၊စ၊၊ ဆိတ၎်ဟ်သူ၎်ဟ်သးလ၊အဂှ၊, တ၎်ကျဲ၊ဘ၎်လိ် တ၎်တဖ၎် ဒီးတ၎်ဘှီဘ၎်ကဒါကှ့၊တ၎်ဖံးတ၎်မ၊တဖ၎် မ့တမ့၎် တ၎်စံးဆ၊တဖ၎်, တ၎်ဟှ၎်ပလီ၎်တဖ၎်, တ၎်ဆှ၊ခီ, တ၎်ဟ် ပတုာ်တစိ၎်တလီ၎်, ဒီး/မ့တမ့၎် တ၎်ဟီဟးထီ၎်ကွံ်နှ၎်လီ၊.
2. တ၎်မ၊ဘ၎်လိ်တ၎်ဟ်သူ၎်ဟ်သးလ၊ပှ၊မ၊တ၎်ဖိတဖ၎်လ၊အမ၊ကမ၎်တ၎်အဂီ၎်, တ၎်တကနှ၎်ဃုာ်, မ့တမ့၎် တူ၎်တ၎်ဟ်ထံနီ၊ဖး, တ၎်မ၊အှ့နှ့ မ၊တံ်တ်, တ၎်မ၊တရီတပါ, မ့တမ့၎် တ၎်မ၊ကဉ်ကဒါကှ့၊တ၎်, မ့တမ့၎် ပ၎်ဃုာ်တ၎်မ၊ကမ၎်တ၎် လ၊အိ၎်ဒီးတ၎်ဟ်လီ၊သးလ၊အဟ်ဖျါထီ၎် ဘ၎်ဃးဒီးတ၎်ဟ်ထံနီ၊ဖး, တ၎်မ၊အှ့နှ့ မ၊တံ်တ်, တ၎်မ၊ တရီတပါ, မ့တမ့၎် တ၎်မ၊ကဉ်ကဒါကှ့၊တ၎် ပ၎်ဃုာ်ဒီး, ဘ၎်ဆ၎်တမ့၎်တ၎်ဟ်ပ နီ၎်, တ၎်ခီဆ၊တဖ၎် ဒီး/မ့တမ့၎် တ၎်ဟံးဂှ၎်ဝီလ၊တ၎်သိ၎်တ၎်သီတကပ၊ထီ၎်ဘးတု၊ ဒီးပ၎် ဃုာ်ဒီးတ၎်ဟီဟးထီ၎် မ့တမ့၎် တ၎်ထုးထီ၎်ကွံ် လ၊တ၎်မ၊နှ၎်လီ၊.
3. တ၎်မ၊ဘ၎်လိ်တ၎်ဟ်သူ၎်ဟ်သးလ၊ပှ၊အဂ၊လ၊အနုာ်လီ၊ပ၎်ဃုာ်တ၎်တြီတ၎် မ၊တ၎်ဘ၎်ဃးဒီးတ၎်ဟ်ထံနီ၊ဖး, တ၎်မ၊အှ့နှ့မ၊တံ်တ်, တ၎်မ၊တရီတပါ, မ့တမ့၎် တ၎်မ၊ ကဉ်ကဒါကှ့၊တ၎်, မ့တမ့၎် ပှ၊လ၊အနုာ်လီ၊ပ၎်ဃုာ်လ၊ တ၎်မ၊က မ၎်တ၎်လ၊အိ၎်ဒီးတ၎်ဟ်လီ၊သး လ၊အဟ်ဖျါထီ၎်ဘ၎်ဃးဒီး တ၎်ဟ်ထံနီ၊ဖး, တ၎်မ၊အှ့နှ့ မ၊တံ်တ်, တ၎်မ၊တရီတပါ, မ့တမ့၎် တ၎်မ၊ကဉ်ကဒါကှ့၊တ၎် ပ၎်ဃုာ်ဒီး, ဘ၎်ဆ၎်တမ့၎်တ၎်ဟ်ပနီ၎်, တ၎်ကွ၎်ကဟ်ကွံ်လ၊ ကိုကီ၎ရှ၎်တ၎်စုလီ၎်ခီ၎်ခိ၎် ဒီးတ၎်မ၊အသးတဖ၎် ဒီး/မ့တမ့၎် တ၎်ထုးထီ၎်ကွံ်လ၊ တ၎်မ၊စ၊၊ ဒီး/မ့တမ့၎် တ၎်ဟံးလံ်ဃံးဃာ်မ၊တ၎်တဖ၎်နှ၎်လီ၊.

C. ကိုကီ၎ရှ၎် ကဟှ၎်စှ၎်ကီးတ၎်ကမ၎်ဒီး ပှ၊ကိုဖိတဂ၊လ၎်လ၎်, ပှ၊မ၊တ၎်ဖိ, မ့တမ့၎် ကိုကီ၎ရှ၎်ပှ၊ဘ၎်မူဘ၎်ဒါအဂ၊တဂ၊လ၎်လ၎်ဒီး တ၎်ဟ်ဖျါလ၊အမ၊ စှ၊လီ၊ပှ၊အလ၊ကပီ၊ မ့တမ့၎် မ၊တ၎်ဒိးသနှ့ထီ၎်အသးလ၊ တ၎်အရှု၎်အသဲးလ၊ဘ၎်တ၎်ဒုးနဲ၎်ဟ်ဖျါထီ၎်အီ၊လ၊ ဖီလစံ၎်အံ၊အကူ် 1 အပူ၊, လ၊တ ပ၎်ဃုာ်ဒီးတ၎်ဟ်ထံနှ၊ဖးလ၊တဖိးသဲစး, တ၎်မ၊အှ့နှ့မ၊တံ်တ်, တ၎်မ၊တရီတပါ, မ့တမ့၎် တ၎်မ၊ကဉ်ကဒါကှ့၊တ၎် ဘ၎်ဆ၎် ဒ်လဲ၎်ဂှ၊မ့၎်တ၎်လ၊တ ဘ၎်ဘျိးဘ၎်ဒါတဖ၎်နှ၎်လီ၊.

D. ကိုကိ်ရ်ုန်ုတဟ့ုန်စိဟ့ုန်ကမီၤလၢတၢ်ကဟ်ဖျါထိဉ် ပှၤတူၢ်ဘဉ်တၢ်အနိ်ၢ်ကစၢ်တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ မ့တ့မ့ၢ် နိ်ၢ်ကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါၤ ဘဉ်ထွဲဒီးပှၤလၢ အမၤကမဉ်တၢ်လၢ တၢ်လိာ်ကွိၢ်အီၤ လၢအမ့ၢ် ကိုကိ်ရ်ုဉ် အပှၤကိုဖိ မ့တမ့ၢ် ပှၤမၤတၢ်ဖိ, ပူၤကွံာ်ဘဉ်တၢ်ဟ့ုဉ်အခွဲးလၢသဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီနှ့ဉ်လီၤ.

E. လၢကဒီသဒၢ မ့တမ့ၢ် ခီဆၢတၢ်မၤတၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအ့နှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ် မၤတရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ်ကဒါကွဲးတၢ်လၢ ဘဉ်တၢမၤအီၤလၢ မ့တမ့ၢ် ထီဒါမၤကမဉ်လိၤလိၤ ပှၤဖိသဉ်လၢအိဉ်ဒီးကွံၢ်ဂီၤတလၢတပ့ဲၤန့ဉ်, ကိုကိ်ရ်ုဉ်, ကမၤတၢ်ဆၢတံာ်လၢအကြၢးအဘဉ်လၢ ပှၤဖိသဉ်အနိ်ၢ်တဂၤ တၢ်မၤလိ မၤဒီးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျါၤ (“IEP”) မ့တမ့ၢ် အကူဉ် 504 ကရူၤ်, ပျဲပှၤဖိသဉ်အ IEP မ့တမ့ၢ် အကူဉ် 504 တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ကကွဲးပတြိာ်အီၤ လၢ ကဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်တဖဉ်ဒီးတၢ်မၤတၢ်စဲဉ်နီၤတဖဉ်လၢပှၤဖိသဉ်လိဉ်ဘဉ်တဖဉ် မ့ၢ်လၢ ပှၤဖိသဉ်အကွံၢ်ဂီၤတလၢပဲ့ၤ လၢကပျဲပှၤဖိသဉ်က စံးဆၢတၢ် မ့တမ့ၢ် တပဉ်ဃုာ်လၢတၢ်မၤတၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအ့နှ့မၤတံာ်တာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ် ကဒါကွဲးအပူၤ တဖဉ်နှ့ဉ်လီၤ.

တၢ်မၤကဉ်ကဒါကွဲးတၢ်

A. ကိုကိ်ရ်ုန်ုတြိတၢ်မၤကဉ်ကဒါကွဲးတၢ်တံာ်တံာ်ဖျုဖျု, ဒီးကသိဉ်ဃီဉ်သီဃီဉ် မ့တမ့ၢ် ဟံးဂ့ၢ်ဝီမၤ တၢ်မၤဘဉ်လိာ်တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢအကြၢးအဘဉ်, ပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢ အမၤကမဉ် ဖီလစံဉ်အံၤ လၢအနှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢ တၢ်မၤ ကမဉ် မ့တမ့ၢ် မၤပျံၤမၤဖုး မၤကဉ်ကဒါကွဲးပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢအိဉ်ဒီး မ့တမ့ၢ် နာ်လၢ-

1. ဟ်ဖျါထိဉ်, ဟ်ဖျါတၢ်နိၢ်နိၢ်, မ့တမ့ၢ် လိာ်ကွိၢ်တၢ်မၤကမဉ်ဖီလ်စံဉ်အံၤ မ့တမ့ၢ် ဖီလစံဉ်အဂၤတမံၤလၢ်လၢ်, သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သိဉ်တၢ်သီ တၢ်ဘျၢ,
2. မၤတၢ်ဟ်ဖျါဘဉ်ဃးဒီးတၢ်လိာ်ကွိၢ်တၢ်မၤကမဉ်ဖီလ်စံဉ်အံၤလၢအိဉ်ဒီးတၢ်နာ်လၢအဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် ဖီလစံဉ်အဂၤတမံၤလၢ်လၢ်, သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သိဉ်တၢ်သီ တၢ်ဘျၢ,
3. မၤအမူအဒါဒ်ပှၤအုဉ်အသး လၢတၢ်ဃိသမံထံတၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ် လၢတၢ်လိာ်ကွိၢ်တၢ်မၤတရီတပါဖီလစံဉ်အံၤ မ့တမ့ၢ် ဖီလ်စံဉ်အဂၤတမံၤလၢ်လၢ်, သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢ,
4. ဆိဉ်လီၤသး, တိစၢၤမၤစၢၤ, မ့တမ့ၢ်နှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢ တၢ်ဃုထံဉ်သ့ဉ်ညါတၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဃိသမံထံ, တၢ်စံဉ်ညီဉ်ဒိကနှဉ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကွိၢ်တၢ်မၤ တရီတပါဖီလစံဉ်အံၤ မ့တမ့ၢ် ဖီလစံဉ်အဂၤတမံၤလၢ်လၢ်, သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သိဉ်တၢ်သီ တၢ်ဘျၢ, ဒီး/မ့တမ့ၢ်
5. တိစၢၤမၤစၢၤတၢ်လၢ တၢ်မၤဘဉ်လိာ်တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးတၢ်ရဲဉ်ကျဲၤမၤတၢ်မၤ အကျိၤအကျဲ မ့တမ့ၢ် မၤကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ်တၢ် လၢတၢ်ခီဆၢ တၢ်မၤတရီတပါ ဖီလ်စံဉ်အံၤ မ့တမ့ၢ် ဖီလ်စံဉ်အဂၤတမံၤလၢ်လၢ်, သဲစးတၢ်သိဉ်တၢ်သီ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢလီၤ.

B. တၢ်မၤကဉ်ကဒါကွဲးတၢ်ပဉ်ဃုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီဉ်, တၢ်မၤပျံၤမၤဖုး တၢ်လၢကျဲအကွံၢ်အဂီၤတမံၤလၢ်လၢ်, တၢ်မၤဆၢကွဲးတၢ်လၢတၢ်အၢ, တၢ်မၤအ့နှ့မၤတံာ်တာ်တၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ကတိၤဟးဂီၤပှၤအလၢကပီၤလၢတၢ်ဟ်လီၤသးနိ်ၢ် နိ်ၢ်အပူၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်မၤကဉ်ကဒါကွဲးအခီပညီ မ့ၢ်စ့ၢ်ကီး တၢ်မၤထီဒုဉ်ဒါတၢ်တမံၤလၢ်လၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးလၢတၢ် ကမၤထီ ဒုဉ်ဒါတၢ်နိ်ၢ်နိ်ၢ်လၢကိုကိ်ရ်ုဉ်, မ့တမ့ၢ် ပှၤမၤတၢ်ဖိတဂၤလၢ်လၢ်, ထီဒုဉ်ဒါ ပှၤမၤတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပှၤကိုဖိတဂၤလၢ်လၢ်လၢ အိဉ်ဒီးတၢ်မၤတၢ်ဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်လၢအိဉ်ဒီးတၢ်နာ်လၢအဂ့ၤ လၢ ကိုကိ်ရ်ုဉ်မၤကမဉ်တၢ်နှ့ဉ်လီၤ. တၢ်ကဟ့ဉ်တၢ်ကမဉ်တၢ်ဟ်ထွဲထိဉ်တဖဉ် ကဘဉ်တၢ်မၤအီၤလၢလၢလိဉ်လီဉ် ဆူဉ်ဆူဉ်လၢအကြၢးဒီးတၢ်မၤတရီတပါ ဒီးတၢ်သိဉ်ဃီဉ်သီဃီဉ်ပှၤလၢ အနှာ်လီၤ ပဉ်ဃုာ်လၢတၢ်မၤကဉ်ကဒါကွဲးတၢ်အပူၤ)တဖဉ်) လၢအဘဉ်ဘျိုးဘဉ်ဒါလီၤ.

တၢ်ရၤလီၤဒုးသ့ဉ်ညါဖိလ်စံဉ်ဒီးတၢ်မၤလိ

A. တၢ်ကဟ်ထိဉ်ဖိလစံဉ်အံၤတဘိယ်ဉ်ဃီလၢကိုကိ်ရ်ုဉ်တၢ်သူဉ်ထိဉ် တဖျၢဉ်စုာ်စုာ် လၢလိၢ်ကဝီၤတဖဉ်လၢပှၤကိုဖိဒီးကိုကိ်ရ်ုဉ်ပှၤဘဉ်မူ ဘဉ်ဒါတဖဉ် နာ်လီၤကွာ်သ့နှ့ဉ်လီၤ.

B. ဖီလစံဉ်အံၤတၢ်ကဟ့ဉ်လီၤအီၤဆူ ကိုကိ်ရ်ုဉ်တဖျၢဉ်စုာ်စုာ် ဒီး ပှၤဟံးလံာ်ဃံးဃာ်မၤတၢ်လၢအဘျ လၢအတၢ်ဘဉ်ထွဲခီဆၢလိာ်သးအိဉ်ကဒဲကဒဲ ထီဘိဒီး ပှၤကိုဖိတဖဉ်ဖဲ တၢ်စးထိဉ်မၤတၢ်ဖိးတၢ်မၤအဆၢကတိၢ်ဒီးကိုကိ်ရ်ုဉ် နှ့ဉ်လီၤ.

C. ဖီလ်စံဉ်အံၤကဖျါထိဉ်လၢ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီးတၢ်သ့ဟံးမူဒါလံာ်ဃံးဃာ်အပူၤလီၤ.

D. ကိုကိ်ရ်ုဉ် ကဒုးအိဉ်ထိဉ် တၢ်မၤအကျိၤအကျဲဘဉ်ဃးဒီးတၢ်တၢဉ်ပိဉ် သကိးဖီလစံဉ်အံၤဒီးပှၤကိုဖိဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ်နှ့ဉ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ဒိးသန့ၤဖိးသဲစး-

Minn. Stat. § 120B.232 (တၢ်သကဲာ်ပဝံးတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့)
Minn. Stat. § 120B.234 (တၢ်ဒီသဒၢပှၤဖိသဉ်တၢ်မၤတရီတပါလၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး တကပၤတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့)
Minn. Stat. § 121A.03, Subd. 2 (မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံး, တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ, ဒီးတၢ်မၤအ့မၤတံာ်တာ်ဘဉ်ဃးဒီးကလှာ် ဒူဉ်ဒီးတၢ်မၤကမဉ်ဖီလစံဉ်)
Minn. တၢ်သိဉ်တၢ်သီ. § 121A.031 တၢ်မၤနၤမၤဃာ်ကိုဖိအဖီလစံဉ် (School Student Bullying Policy)
Minn. Stat. Ch. 363A (Minnesota ပှၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိခွဲးယာ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီ)
Minn. Stat. § 609.341 (အခီပညီတဖဉ်)
Minn. Stat. § 626.556 et seq.
(တၢ်ဟ်ဖျါဘဉ်ဃးဒီးတၢ်မၤအၢမၤသီမၤပယွဲပှၤဖိသဉ်ဆံးတဖဉ်)
20 U.S.C. §§ 1681-1688 (Title IX တၢ်ဘ့ီဘဉ်တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ 1972)
29 U.S.C. § 621 et seq. (သးနံဉ်တၢ်ပာ်ထံနီၤဖးလၢတၢ်ဖိးတၢ်မၤတၢ်သိဉ်တၢ်သီအပူၤ)
29 U.S.C. § 794 (တၢ်ဘ့ီဘဉ်မၤဂ့ၢ်ထိဉ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီ 1973, § 504)
42 U.S.C. § 1983 (ကွိၢ်ထံလၢတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤမၢ်ကွံာ်အဂီၢ်)
42 U.S.C. § 2000d et seq. (Title VI ကမျၢၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီ 1964)
42 U.S.C. § 2000e et seq. (Title VII ကမျၢၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီ)

တၢ်ဂ့ၢ်ဒိးသန့ၤအတၢ်မၤနီဉ်-

ဖီလစံဉ် 101.00- ကလှာ်ဒူဉ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး
ဖီလစံဉ် 102.00- တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘဉ်ထဲသိးတုၤသိး/တမ့ၢ်-တၢ်ဟ်ထံနီၤဖး
ဖီလစံဉ် 401.00- တၢ်ဖိးတၢ်မၤတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘဉ်ထဲသိးတုၤသိး
ဖီလစံဉ် 500.00- ဟ်မဉ်ဟ်ခွါတၢ်ပဉ်ဃုာ်
ဖီလစံဉ် 501.00- တၢ်တြိတၢ်တူၢ်လာ်မှာ်ပှၤကိုဖိအသီလၢတဖိးသဲစး
ဖီလစံဉ် 505.00- တၢ်တြိတၢ်မၤနၤအိဉ်ဃီဉ်တၢ်
ဖီလစံဉ် 506.00- ပှၤကိုဖိတၢ်သိဉ်တၢ်သီ-
ဖီလစံဉ် 506.02- ပှၤကိုဖိတၢ်သိဉ်တၢ်သီ- တၢ်ဟီဟးထိဉ်ကွံာ်ဒီးတၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွံာ်
ဖီလစံဉ် 506.03- ပှၤကိုဖိတၢ်သိဉ်တၢ်သီ- တၢ်ဟ်ပတုာ်တစီၢ်တလီၢ်
ဖီလစံဉ် 520.00- တၢ်စူးကါစဲးဖိကဟဉ်ပိညါဒီးတၢ်ပူၤဖျဲး
ဖီလစံဉ် 609.00- တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ

42 U.S.C. § 12101 et seq.
(ပုၤအမဲရကၢဖိလၢအိၣ်ဒီးက့ၫ်ဂီၤတလၢတပ့ဲၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီ)

တၢ်ပိာ်ထွဲ III - တၢ်မၤကျိၤကွာ်လၢ တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်ဘဉ်ဃး တၢ်သိဉ်ကွၤသီကွၤတၢ်အဂီၢ် (စ့ဉ်ဖိလ်ပဒိဉ်ကို တၢ်မၤကျိၤကွာ် ၅၀၆.၀၀.၀၁)

Minnesota Statute Section 121A.61 လိဉ်ဘဉ် ကိုကီၢ်ရ့ဉ် ကဘဉ်ဒုးအိဉ်ထိဉ် ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ဒီဘ့ဉ် ကိုတၢ်သိဉ်ကွၤသီကွၤတၢ် ဖိလ်စံဉ်လၢအပဉ်ဃုာ် တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်ကျိၤကွာ်ဘဉ်ဃးတၢ်သိဉ်ကွၤသီကွၤတၢ်လၢ ကိုဖိတဖဉ်, မိၢ်ပၢ် ဒီးပူၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဂုၤဂၤ တဖဉ်, ဒီး ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိ ကစူးကါဝဲဒ်သိး ကဆုၤထိဉ် တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တခါ ဒီး ကွၢ်ဃုတၢ်ဘှိမၤဘဉ်ထိဉ်တၢ် လၢအဘဉ်ဃးဒီး *Minnesota Statutes Sections 121A.40 to 121A.61* အတၢ်လိဉ်ဘဉ်တဖဉ်, လၢအပဉ်ဃုာ် တၢ်မၤကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ် လီၢ်ကဝီၤ တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး ဒီး တၢ်သိဉ်ကွၤသီကွၤတၢ်အဖိလ်စံဉ်တဖဉ်လၢ တၢ်တမၤကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ်အီၤ ဂုၤဂုၤဘဉ်ဘဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလၢအအိဉ်ဒီးတကွၢ်တလီၤတၢ်နှဉ်လီၤ.

စ့ဉ်ဖိလ်ပဒိဉ်ကို (SPPS) မၤန့ၢ်ဆီဉ်ခံဝဲလၢ ဖဉ်တံဉ်တဖဉ် အဆိကတီၢ်ကကျဲးစၢးဘျါ၌ တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တၢ်တဖဉ် ဃုာ်ဒီး ကိုခိဉ် မ့တမ့ၢ် ကိုခိဉ်စၢၤတချုးလၢအဆုၤထိဉ် ဖိးသဲစး တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တၢ်ဒီးဘဉ်အဆၢကတီၢ်နှဉ်လီၤ. နတၢ်ကျဲးစၢးဘျါ၌တၢ်တဖဉ် မ့ၢ်တကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ်ဘဉ်နှဉ်, ပှၤကဘဉ်ဆုၤထိဉ် ဖိးသဲစး တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တၢ်လၢအကဘဉ်စူးဝဲ Discipline Complaint Procedure (တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ် တၢ်ကျိၤကွာ်ဘဉ်ဃးတၢ်သိဉ်ကွၤသီကွၤတၢ်) လာ်တကွိၢ်ဒိနှဉ်လီၤ.

A. <u>ဖိးသဲစး တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တၢ်ကျိၤကွာ်မ့ၢ်ဒ်လၢလာ်အသိး</u> -

၁. ကိုဖိတဖဉ်, မိၢ်ပၢ်တဖဉ် ဒီး ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဂုၤဂၤတဖဉ်, ဒီး ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိတဖဉ် ဆုၤထိဉ် တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တၢ်တခါ ဒီး ကွၢ်ဃုတၢ်ဘှိမၤဘဉ်ထိဉ်တၢ်ဘဉ်ဃး Minnesota Statutes Sections 121A.40 to 121A.61 အတၢ်လိဉ်ဘဉ်တဖဉ်, လၢအပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်မၤကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ် လီၢ်ကဝီၤ တၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး ဒီး တၢ်သိဉ်ကွၤသီကွၤတၢ်အဖိလ်စံဉ်တဖဉ်လၢ တၢ်တမၤကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ်အီၤဂုၤဂုၤဘဉ်ဘဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလၢ အအိဉ်ဒီး တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ်နှဉ်လီၤ.

၂. ပှၤလၢအဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တၢ်တဂၤ ကြၢးစူးကါ ၅၀၆.၀၀.၁ လာ်တကွိၢ်ဒိနှဉ်လီၤ. လာ်တကွိၢ်ဒိ အဝဲအံၤ နမၤန့ၢ် အီၤ သ့ဖဲ **spps.org/rights_and_responsibilities** ဟ့ယဲၤဖီခိဉ်နှဉ်လီၤ. ပှၤဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တဂၤ မ့ၢ်လိဉ် ဘဉ်တၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤလၢ ကမၤပှဲၤလာ်တကွိၢ်ဒိအဂီၢ်နှဉ်, အဝဲသ့ဉ်ဃ့ထိဉ်တၢ်မၤစၢၤလၢ ကိုအအိဉ်သ့ဝဲဒဉ်နှဉ်လီၤ.

၃. Discipline Complaint Procedure အလာ်တကွိၢ်ဒိ ကြၢးတၢ်ဆုၤအီၤလၢ တဆဲလွံၢ်(၁၄)သိအတီၢ်ပူၤ စးထိဉ်လၢတၢ်သိဉ်ကွၤသီကွၤတၢ် အနံၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တၢ်တခါလၢ်လၢ်လၢ အဘဉ်တၢ်ဆုၤအီၤ လၢ တဆဲလွံၢ်(၁၄) သိအ မာ်ညါနှဉ် တၢ်တဆိမိဉ်ကွၢ်ထံအီၤဘဉ်.

၄. ဖဒိးန့ၢ်လာ်အခါ, Discipline Complaint Procedure လာ်တကွိၢ်ဒိ ကဘဉ်တၢ်ဆုၤအီၤဆူ Assistant Superintendent လၢအကွၢ်ထွဲဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးကိုဖဲ ကိုဖိလၢဘဉ်တၢ်ဆုၤထိဉ်အဂ့ၢ်တဂၤထိဉ်ကိုအလီၢ်နှဉ်လီၤ. Assistant Superintendent ကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲတဂၤ ကပၢဆုၤကွၢ်သမံသမိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဒီး တၢ်မၤနိဉ်မၤဃါအစၢတမံၤလၢ်လၢ် ဒီး ကဟ်းန့ၢ်စ့ၢ်ကီးမူဒါလၢ ကဟ်ဃာ်ဒီး မၤဘဉ်လာ် ပှၤဟ်းန့ၢ်တၢ်မၤနိဉ်မၤဃါတမံၤလၢ်လၢ်နှဉ်လီၤ.

၅. တၢ်ဃိထံသမံသမိး တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တၢ် ကဘဉ်တၢ်စးထိဉ်မၤအီၤလၢ သၢ(၃)သိအနံၤတီၢ်ပူၤဖဲ တၢ်ဒိးန့ၢ်လာ်တကွိၢ်ဒိ အခါနှဉ်လီၤ.

၆. တၢ်ဃိထံသမံသမိးတၢ် ကဘဉ်တၢ်ပၢဆုၤမၤအီၤ Assistant Superintendent အကြၢးအဘဉ်တဂၤ မ့တမ့ၢ် ခိဉ်နၢ်တဂၤ မ့တမ့ၢ် ပှၤတဂၤလၢ ဘဉ်တၢ်ဟ်လီၤအီၤလၢ ကိုကီၢ်ရ့ဉ်နှဉ်လီၤ.

၇. တၢ်ဃိထံသမံသမိးတၢ် ကဟ့ဉ်လီၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တခါလၢ ပှၤလၢပဉ်ဃုာ်တဖဉ် ကဆုၤထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂုၤဂၤ လၢအဘဉ်ထွဲ ဒီးတၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တၢ်နှဉ်လီၤ.

၈. Assistant Superintendent မ့တမ့ၢ် ခိဉ်နၢ် ကြၢးကွဲးနိဉ်ကွဲးဃါ တၢ်ဂ့ၢ်ကျၢ်တံၢ်ဖဲ လာ်တကွိၢ်ဒိ ၅၀၆.၀၀.၁ အဖီခိဉ် ဒီး ကြၢးဟ့ဉ်လီၤ အတၢ်ကွဲးဟ်ဖျါထိဉ်အတၢ်ဆၢတာ်ဆူ ပှၤဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တၢ်အအိဉ် လၢဘှိ၌ တၢ်ဟ်ထိဉ်တၢ်ကမဉ်တခါစုာ်စုာ် ဒီး ပဉ်ဃုာ်တၢ်လၢအဃုထံဉ် နှ့ဝဲတဖဉ် ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ကျၢ်တံၢ်နှဉ်လီၤ.

၉. တၢ်ဃိထံသမံသမိး မ့ၢ်ထံဉ်ဝဲလၢ Minnesota Statutes Sections 121A.40 to 121A.61 အတၢ်လိဉ်ဘဉ်တဖဉ်, လၢအပဉ်ဃုာ် လီၢ်ကဝီၤ အဖိလ်စံဉ်တဖဉ်လၢ တၢ်တမၤကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ်အီၤ ဂုၤဂုၤဘဉ်ဘဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလၢအအိဉ်ဒီး တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ်နှဉ်, တၢ်ဘှိမၤဂုၤထိဉ်တၢ် အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤကဘဉ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထိဉ်အီၤဒ်သိးကဘှိဘဉ်ကိုဖိ အတၢ်မၤနိဉ်မၤ ဃါ ဒီး ဟ့ဉ်လီၤတၢ်သိဉ်လိ, တၢ်ဟံးစုနဲဉ်ကျဲ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သူဟံးမူဟံးဒါတၢ်မၤကျိၤကျဲတဖဉ်ဆူ ကိုပှၤမၤတၢ်ဖိလၢအကြၢး တဖဉ်ဒသိးအကမၤလီၤတံၢ်ဒီး အကလူၤဟ်မၤထွဲတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ အကြၢးအဘဉ် ဃုာ်ဒီး ဖီလ်စံဉ်လၢခါဆူညါအပူၤနှဉ်လီၤ.

၁၀. ကိုကီၢ်ရ့ဉ် ကဟ်ဒိဉ်ဟ်က ပှၤဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တၢ်ဖိ, ကိုဖိ, ပှၤတဂၤစုာ်စုာ်လၢဘဉ်တၢ်ဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်အီၤ ဒီး ပှၤအုဉ်သး အနိၢ်ကစၢ်အ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတသ့ဖဲအသ့, ပဉ်ဃုာ် ကိုကီၢ်ရ့ဉ် ဖိးသဲစးပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါလၢဃိထံသမံသမိးတၢ်, ဟံးန့ၢ်ဂ့ၢ်ဝီကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲ, ဒီး ကွဲးဟ်ထိဉ် ကွၤတၢ်ဂ့ၢ်ဆူ ပှၤဟ်ဒ့ဉ်ဟ်ကမဉ်တၢ် ဃုာ်ဒီး တၢ်ဆၢတာ်အလာ်လ်ၢ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ.

၁၁. တၢ်မၤဆၢကွၤတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကဉ်ကွၤတၢ်လၢထီဒါပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢ, အိဉ်ဒီးတၢ်နှာ်လၢကမၤဂ့ၤတၢ်, ဟ်ဖျါနိၢ်နိၢ် အတၢ်ဆိမိဉ်, ဟ်တၢ်ကမဉ်လၢပှၤအလိၤ, မ့တမ့ၢ် ဟ်ဖျါတၢ်ဟ်ဒ့ဟ်ကမဉ်တၢ်နှဉ် ဘဉ်တၢ်တြိဿဟ်အီၤလီၤ. ပှၤတဂၤစုာ်စုာ်လၢ ဘဉ်တၢ်သ့ဉ်ညါအီၤ လၢ အမၤဆၢကွၤတၢ် မ့တမ့ၢ် မၤကဉ်ကွၤတၢ်လၢအထီဒါပှၤတဂၤလၢ်လၢ်လၢ အိဉ်ဒီးတၢ်နှာ်လၢကမၤဂ့ၤ တၢ်, ဟ်ဖျါနိၢ်နိၢ်အတၢ်ဆိမိဉ်, ဟ်တၢ်ကမဉ်လၢပှၤအလိၤ, မ့တမ့ၢ် ဟ်ဖျါတၢ်ဟ်ဒ့ဟ်ကမဉ်တၢ်နှဉ် ကဘဉ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ဂ့ၢ်ဝီသိဉ် ကွၤသီကွၤအီၤ လၢအပဉ်ဃုာ် ကိုကီၢ်ရ့ဉ် ဖီလ်စံဉ်တဖဉ်, တၢ်မၤကျိၤကွာ်တဖဉ်, ဒီး တၢ်အၢဉ်လီၤကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲတမံၤလၢ်လၢ် လၢပှၤအၢဉ်လီၤတူၢ်လာ်ဝဲနှဉ်လီၤ.

၁၂. တၢ်ဟ်ဖျါလၢအိဉ်ဒီးတၢ်တမ့ၢ်တတီ မ့တမ့ၢ် အဘျူးတအိဉ်တဖဉ်နှဉ်ဘဉ်တၢ်တြိဿဟ်လီၤ. ပှၤတဂၤစုာ်စုာ်လၢဘဉ်တၢ်သ့ဉ် ညါအီၤလၢ အဆုၤထိဉ်တၢ်ဟ်ဖျါလၢအိဉ်ဒီးတၢ်တမ့ၢ်တတီ မ့တမ့ၢ် အဘျူးတအိဉ်တဖဉ်နှဉ် ကဘဉ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ဂ့ၢ်ဝီသိဉ်ကွၤသီ ကွၤအီၤလၢအပဉ်ဃုာ် ကိုကီၢ်ရ့ဉ် ဖီလ်စံဉ်တဖဉ်, တၢ်မၤကျိၤကွာ်တဖဉ်, ဒီး တၢ်အၢဉ်လီၤကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲတမံၤလၢ်လၢ်လၢပှၤ အၢဉ်လီၤတူၢ်လာ်ဝဲနှဉ်လီၤ.

တၢ်မၤကျိၤကွာ်အဝဲအံၤကဘဉ်တၢ်ဟ်ထိဉ်အီၤလၢ ကိုကီၢ်ရ့ဉ်ဟ့ယဲၤဖီခိဉ် ဒီး ကအိဉ်ဖျါဝဲဖဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီးမူဒါ အလာ်ဟံးဃာ် အပူၤနှဉ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢၤဒီးတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ

တၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘဉ်ထဲသိးတုၤသိး/တမ့ၢ်-တၢ်ဟ်ထံနီၤဖးဖိလ်စံဉ်

SPPS တအိဉ်ဒီးတၢ်ကွၢ်တလီၤဟ်ထံနီၤဖးတၢ်လၢ ကလုာ်ဒူဉ်, တၢ်သိဉ်တၢ်သိမိၢ်ပှၤ်, တၢ်ကဲမ့ဉ်ခွါ, တၢ်ဖျိတဖျိသးအပတိၢ်, ထံကိၢ်လၢအဟဲဝဲ, သးနံဉ်, ဖံးဘ့ဉ် အလွဲၢ်, တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ, တၢ်ဟ် ဖျါထိဉ်တၢ်ကဲမ့ဉ်ခွါ ဒီးတၢ်ဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်ဘဉ်သးလၢ တၢ်ကဲမ့ဉ်ခွါ, တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွဲဉ်, တၢ်အပတိၢ်ဘဉ်ဃးဒီးကမျၢ်တၢ်တိ စၢၤမၤစၢၤ, တၢ်ဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်ဘဉ်သးလၢ မုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတကပၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်အဲဉ်တၢ်ကဟ့ကယာ်, ဟံဉ်ဖိဃီဖိတၢ်အိဉ်သး, ကွၢ်ဂီၤတလၢတပုၤ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကဲက ရၢဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢလိၢ်ကဝီၤခိဉ်မံးရျၢဉ် အပူၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်သံကွၢ်သံဒီးဘဉ်ထွဲဒီး ပတၢ်တအိဉ် ဒီး-တၢ်ဟ်ထံနီၤဖးဖိလစံဉ်လၢ တၢ်ကြၢးဆှၢအီၤလိၢ်လိၢ် ဆူ 360 Colborne Street, Saint Paul, MN 55102 မ့တမ့ၢ် ကိး ၆၅၁-၇၄၄-၆၉၅၀ နှဉ်တက့ၢ်. ၄၁၅ လံာ်တကွိၢ်ဒိကဘဉ်တၢ်စူးကါအီၤဒ်သိး ပှၤကဟ်ဖျါထိဉ် တၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ထွဲလိာ်သးဒီး တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ်ဒီးတၢ်ဟ်ထံနီၤဖးတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤအ့နှမၤတံာ်တာ် တၢ်အဒိအတံာ်လၢအိဉ်ထိဉ်သ့သ့ဉ်တဖဉ် လၢအဒိးသန့ၤထိဉ်အ သးလၢတၢ်အပနီဉ်အက့ၢ်အဂီၤ လၢဘဉ်တၢ်ဒီသဒၢအီၤတဖဉ် - **spps.org/form415**.

လၢကဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်ဟ်ထံနီၤဖး, တၢ်မၤအ့နှမၤတံာ်တာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကမဉ် တၢ်အဂၤအဂီၢ်-

- **ပှၤမၤတၢ်ဖိ –** ဆဲးကျိး Human Resources ဖဲ 651-767-8200 မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘဉ်ထဲသိးတုၤသိး (Equal Employment Opportunity- (EEO) အဝဲၤဒၢး ဖဲ ၆၅၁-၇၄၄-၆၉၅၀ နှဉ်တက့ၢ်. ၄၁၅ လံာ်တကွိၢ်ဒိကဘဉ်တၢ်စူးကါအီၤဒ်သိး ပှၤကဟ်ဖျါထိဉ် တၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ထွဲလိာ် သးဒီး တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ်ဒီးတၢ်ဟ်ထံနီၤဖးတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤအ့နှမၤတံာ်တာ်တၢ်အဒိအတံာ်လၢအိဉ်ထိဉ်သ့သ့ဉ်တဖဉ် လၢအဒိးသန့ၤ ထိဉ်အသးလၢ တၢ်အပနီဉ်အက့ၢ် အဂီၤလၢဘဉ်တၢ်ဒီသဒၢအီၤတဖဉ် - **spps.org/form415**.
- **ပှၤကိုဖိတဖဉ် –** အဆိကတၢ်ဆဲးကျိး ကို/တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ ကိုခိဉ်, ဒီးကိး EEO ပှၤနဲဉ်တၢ် ဖဲ ၆၅၁-၇၄၄-၆၉၅၀ လၢကဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ် ဒီးတၢ်ဟ်ဝဲ ထံနီၤဖး, ပဉ်ဃုာ်ဒီး Title IX (တၢ်ဟ်ထံနီၤဖး လၢမုဉ်ခွါသွံဉ်ထံးတကပၤ ဒီး တၢ်မၤအ့နှမၤတံာ်တာ် တၢ်လၢအဘဉ်ဃးဒီးမုဉ်ခွါဂ့ၢ်ဝီ) တၢ်မၤ တရီတပါ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကမဉ်ပှၤကိုဖိပှၤ ဟိဉ်ခိဉ်ဖိခွဲးယာ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ. ၄၁၅ လံာ်တကွိၢ်ဒိကဘဉ်တၢ်စူးကါအီၤဒ်သိး ပှၤကဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ် ထွဲလိာ်သးဒီး တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ် ဒီးတၢ်ဟ်ထံနီၤဖးတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤအ့နှမၤတံာ်တာ်တၢ်အဒိအတံာ်လၢအိဉ်ထိဉ်သ့သ့ဉ်တဖဉ် လၢအဒိးသန့ၤထိဉ် အသးလၢတၢ်အပနီဉ်အက့ၢ်အဂီၤ လၢဘဉ် တၢ်ဒီသဒၢအီၤတဖဉ် - **spps.org/form415**. ပှၤမၤကမဉ်တၢ်တဂၤလၢတၢ်လိာ်ကွိၢ်အီၤ မ့မ့ၢ်ပှၤကိုဖိန့ဉ်, အဆိကတၢ်ဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်မၤအသး ဆူကိုခိဉ်အအိဉ်တက့ၢ်. ကျဲအဂၤတဘိလၢကဟ်ဖျါထိဉ်တၢ်မၤကမဉ်တၢ်ဆူ Assistant Superintendent လၢကိုအဂီၢ် ဖဲ ၆၅၁-၇၆၇-၈၁၃၃ နှဉ်တက့ၢ်.

ပှၤကိုဖိလၢအိဉ်ဒီးတၢ်လီၤတူာ်လီၤကာ်တဖဉ်

စ့ဉ်ဖိလ်ပဒိဉ်ကိုတၢ်မၤစၢၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖဉ်

- တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီၤဆီဝဲၤကျိၤ- 651-767-8321
- 504 ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်အခိဉ်- 651-767-8380

တမ့ၢ် - စ့ဉ်ဖိလ်ပဒိဉ်ကိုတၢ်မၤစၢၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖဉ်

- MDE (Minnesota တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ဝဲၤကျိၤ)- 651-582-5200
- PACER (မိၢ်ပၢ်တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်တဲစၢၤတၢ်ကရၢကရိလၢ တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ခွဲးယာ်အဂီၢ်)- 952-838-9000

ကိုပှၤသမံသမီးတၢ် (Ombudsperson)

SPPS ပှၤသမံသမီးတၢ် (Ombudsperson) မၤစၢၤပှၤကိုဖိတဖဉ်, မိၢ်ပၢ်တဖဉ် ဒီးပှၤတဝၤကရၢဖိတဖဉ်လၢ ကဃ့ဉ်လီၤကိုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပိၢ်တဖဉ် ဖဲအဝဲသ့ဉ်မ့ၢ်တတုၤ ထိဉ်ဒီးတၢ်အစၢလၢအသးမံဝဲဒီးကိုပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်တဖဉ်ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိကရၢဖိတဖဉ်နှဉ်လီၤ. ကိုပှၤသမံသမီးတၢ် (Ombudsperson) မၤစၢၤတၢ်လၢလာ်သ့-

တဲကျဲၤစၢၤတၢ်အစၢဒီးကိုသရဉ် မ့တမ့ၢ် ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်

- ဆဲးကျိးတဲသကိးတၢ်တုၤလီၤတီၤလီၤဒီးကိုသရဉ် မ့တမ့ၢ် ပှၤပၢဆှၢရဲဉ်ကျဲၤတၢ်
- နၢ်ပၢ်ကိုဖိလစံဉ်, တၢ်သိဉ်တၢ်သိတၢ်ဘျၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘျၢအကျိၤအကျဲတဖဉ်
- ဘျးစဲနှၤ်ပုၤဒီးကိုကိၢ်ရ့ဉ်ပှၤမၤတၢ်ကရၢဖိလၢအဘဉ်ဘျိးဘဉ်ဒါ မ့တမ့ၢ် ဝဲၤဒၢး
- ထၢဖိုဉ်ဟ်ဖိုဉ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထီရီၤဘဉ်ဃးဒီး ကိုကိၢ်ရ့ဉ်. ဆဲးကျၢ ပှၤသမံသမီးတၢ် (Ombudsperson) ခီဖျိ ကိး 651-767-8394 မ့တမ့ၢ် လၢအ့ထၢဉ်နဲးအဖီခိဉ် ဖဲ- **spps.org/ombudsperson**.

ကီ၊စဲ့ဒီဘွဲ့တ၊သမံသမိးတဖဉ် -မိ၊ပ၊/ပှၤကွ၊ထွဲတ၊အတ၊နှာ်လီၤပဉ်ဃုာ် တ၊နဲ့ဉ်ကျဲဒီးတ၊ဂ့၊လိာ် တ၊ဂ့၊တ၊ကျိၤ

မိ၊ပ၊/ပှၤကွ၊ထွဲတ၊အတ၊နှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်တ၊နဲ့ဉ်ကျဲဒီးတ၊ဂ့၊လိာ် တ၊ဂ့၊တ၊ကျိၤ

နပှၤကိုဖိအတ၊နှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢ ကီ၊စဲ့ဒီဘွဲ့တ၊သမံသမိးတဖဉ် မှ၊တ၊အရ့ဒိဉ်ဖဲတ၊အံၤပျဲနကိုဒီးကိုကီ၊ရ့ဉ်လီ၊ကဝီၤ လၢကမၤလီၤတံ၊ပှၤကိုဖိခဲလၢာ် အိဉ်ဒီးအခွဲးလၢ ကမၤနှ၊တ၊ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သွလၢအကံ၊အစီပတီ၊ထီနှဉ်လီၤ. လၢအပူၤကွံာ်, ပှၤကိုဖိလၢအကှ၊အဂီၤတလၢတပဲ့ၤဒီးပှၤမၤလိအဲကလံးကျာ်တဖဉ် အါတကှ၊ဘဉ်တ၊ကွ၊ကဟ် ကွံာ်အီၤလၢ ကီ၊စဲ့ဒီဘွဲ့တ၊သမံသမိးတဖဉ်နှဉ်လီၤ. ခီဖျိတ၊ဃှထီဉ် ပှၤကိုဖိခဲလၢာ်ကဟံးနှ၊ဒိးစဲး ကီ၊စဲ့ဒီဘွဲ့တ၊သမံသမိး တဖဉ်အဃိ, ကိုဒီးကိုသရဉ်တဖဉ်အိဉ်ဒီးတ၊ဂ့၊တ၊ကျိၤအါထီဉ်လၢကသွဉ်ညါပှၤကိုဖိခဲလၢာ်မၤတ၊ဒ်လဲဉ်နှဉ်လီၤ. တ၊အံၤမၤစၢၤကိုတဖဉ်လၢ ကမၤဂ့ၤထီဉ် တ၊ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သွကွ့၊ကွ့၊ လၢအဝဲသွဉ်ဟွဉ်လီၤဝဲ ဒီးလၢကသွဉ် ညါကရူ၊, တီၤ, မှတမှ၊ တ၊ဂ့၊တဖဉ်လၢကလိဉ်အါထီဉ်တ၊ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤနှဉ်လီၤ.

တ၊သမံသမိးဘျးစဲ ဒီး တီၤပတီ၊တဖဉ်

ကီ၊စဲ့ဒီဘွဲ့တ၊သမံသမိးတဖဉ် ဒိးသနှၤထီဉ်အသးလၢ မံဉ်နံဉ်စိထဉ် အခဲဒမံ၊ တီၤပတီ၊(Minnesota Academic Standards) မှတမှ၊ WIDA အဲကလံး ကျာ်တ၊လဲၤထီဉ်လဲၤထီတီၤပတီ၊တဖဉ် (English Language Development Standards) အဖီခိဉ်နှဉ်လီၤ. တီၤပတီ၊တဖဉ်အံၤ ဒုးနဲ့ဉ် ဖျါထီဉ်တ၊သွဉ်ညါ နၢ်ပၢ၊ဒီးတ၊သွတ၊ဘဉ်တဖဉ်လၢ ပှၤကိုဖိတဖဉ်ကြားမၤလိဝဲဒဉ်လၢ K-12 ပဒိဉ်ကိုဒီး ခုးထၢဉ်ကိုတဖဉ်အပူၤနှဉ်လီၤ. မံဉ်နံဉ်စိထဉ်ဟ်တ၊ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သွ အကံ၊အစီလၢအထီ, ဒီး ကီ၊စဲ့ဒီဘွဲ့တ၊သမံသမိးတဖဉ် ဟွဉ်လီၤပှၤကူဉ်ဘဉ် ကူဉ်သွတဖဉ်ဒီး ခိဉ်နၢ် တဖဉ်လၢ တ၊ခွဲးတ၊ယာ်တဖဉ်ဒ်သိး ကသမံသမိးပှၤ ကိုဖိဒီးကိုအတ၊ မၤနၢၤတ၊နှဉ်လီၤ.

မံဉ်နံဉ်စိထဉ်တ၊သမံသမိးလၢအကျၢ်ဘၢတ၊ခဲလၢာ်ခဲဆှ (Minnesota Comprehensive Assessments (MCA) ဒီး မံဉ်နံဉ်စိထဉ်တ၊သမံသမိးဘဉ်ဃး ဒီး အခဲဒမံ၊တ၊သှတ၊ဘဉ်တဖဉ် (Minnesota Test of Academic Skills (MTAS)

MCA ဒီး MTAS တဖဉ် မှ၊ဝဲတနံဉ်တဘျီတ၊သမံသမိးတဖဉ်လၢ တ၊ဖး, တ၊ဂံ၊တ၊ဒွး, ဒီး စဲအှဉ်လၢအထိဉ်ဒွးပှၤကိုဖိအတ၊မၤလိမၤဒိးချ့သဒံးဘဉ်ဃးဒီး မံဉ်နံဉ်စိထဉ် K-12 အခဲဒမံ၊တ၊မၤလိမၤဒိးတီၤပတီ၊တဖဉ်နှဉ်လီၤ.

ACCESS ဒီး Alternate ACCESS လၢပှၤမၤလိအဲကလံးကျာ်တဖဉ်အဂီ၊

ACCESS ဒီး Alternate ACCESS တဖဉ်မှ၊ဝဲဒဉ်တနံဉ်တဘျီတ၊သမံသမိး တဖဉ် လၢပှၤမၤလိအဲကလံးကျာ်တဖဉ်အဂီ၊လၢအဟွဉ်လီၤ တ၊ဂ့၊တ၊ကျိၤဘဉ်ဃးဒီး အဝဲသွဉ်အတ၊လဲၤထီဉ်လဲၤထီလၢတ၊မၤလိမၤဒိးအခဲဒမံ၊ ဒိးသနှၤထီဉ်အသးလၢ WIDA အဲကလံးကျာ်တ၊လဲၤထီဉ်လဲၤထီအတီၤပတီ၊တဖဉ်အဖီခိဉ်နှဉ်လီၤ.

ကီ၊စဲ့ဒီဘွဲ့တ၊သမံသမိးတဖဉ် မၤစၢၤဟံဉ်ဖိဃီဖိဒီးပှၤကိုဖိတဖဉ်

တ၊နှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢ ကီ၊စဲ့ဒီဘွဲ့တ၊သမံသမိးတဖဉ် မၤစၢၤ ဟံဉ်ဖိဃီဖိတဖဉ်ထံဉ်အဝဲသွဉ်အပှၤကိုဖိတ၊မၤလိမၤဒိးချ့သဒံး ဒ်သိးအဝဲသွဉ်ဟွဉ်ကူဉ်တဲ စၢၤတ၊လၢ အဝဲသွဉ်အတ၊မၤနၢၤတ၊လၢကိုအပူၤကသွနှဉ်လီၤ. တီၤထီကိုဖိတဖဉ်စူးကါ MCA အစၢတဖဉ်သွ -

- လၢတ၊မၤလိအကတီ၊တ၊လီ၊တ၊ကျဲဖဲ မံဉ်နံဉ်စိထဉ် (Minnesota State) ခီလှဉ်ကို မှတမှ၊ ဖှဉ်စိမိၤနှဉ်လီၤ. ပှၤကိုဖိတဖဉ်မှ၊ဒိးနှ၊ဘဉ်တ၊ထီဉ် ခီလှဉ်ကိုသွ- အမးနှဉ်, အဝဲသွဉ်တလိဉ်ဘှီဘဉ်မၤဂ့ၤထီဉ်ကှၤ, တလိဉ်ခြဲးဒှးတ၊မၤလိအကတီ၊လၢလံာ်တ၊မၤလိမိ၊ပှ၊ဝဲနှဉ်အဂီ၊ဘဉ်နှဉ်လီၤ.
- လၢဖျိထီဉ်ကိုဝံၤအလီ၊ခံတ၊ဆဲးလီၤမံၤတ၊ဃုထၢအကျဲတဖဉ်(Postsecondary Enrollment Options (PSEO) ဒီးခီလှဉ်ကိုလၢကို တ၊တိာ်ကျဲၤ တဖဉ်အပူၤနှဉ်လီၤ.

ပှၤမၤလိအဲကလံးကျာ်လၢဒိးစဲး ACCESS မှတမှ၊ Alternate ACCESS တဖဉ်ဒီးတုၤထီဉ်ဒီးတ၊လိဉ်ဘဉ်လီၤတံ၊လီၤဆဲးတဖဉ် အိဉ်ဒီးတ၊ခွဲးတ၊ယာ်လၢ ကဟးထီဉ်လၢ ပှၤမၤလိအဲကလံးကျာ်တ၊တိာ်ကျဲၤတဖဉ်နှဉ်လီၤ.

တ၊ဟံးနှ၊ဒိးစဲး ကီ၊စဲ့ဒီဘွဲ့တ၊သမံသမိးတဖဉ် မၤစၢၤနပှၤကိုဖိအကို

ကီ၊စဲ့ဒီဘွဲ့တ၊သမံသမိးတဖဉ် ဟွဉ်လီၤတ၊ဂ့၊တ၊ကျိၤဆူနကိုဒီးကိုကီ၊ရ့ဉ်လီ၊ကဝီၤဘဉ်ဃးဒီးပှၤကိုဖိခဲလၢာ်ဘျးစဲသကိးဒီးတ၊ဂ့၊တ၊ကျိၤလၢအဝဲသွဉ် မၤလိဝဲလၢကိုအပူၤဒ်လဲဉ်နှဉ်လီၤ. တ၊ဂ့၊တ၊ကျိၤအံၤမၤစၢၤ -

- ပှၤကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သွသမံသမိးအဝဲသွဉ်အတ၊သိဉ်လိတ၊ပီးတ၊လီတဖဉ်ဒ်လဲဉ်
- ကိုဒီးကိုကီ၊ရ့ဉ်လီ၊ကဝီၤတဖဉ် ဟ်ဖျါထီဉ်တ၊တထဲသိးတုၤသိးလၢကရူ၊တဖဉ်အဘၢဉ်စၢၤ, ဟးဃုသွဉ်ညါတ၊ကဲထီဉ်သးအဂ့၊ဂံ၊ထံးဒီး မၤကဲထီဉ် လိဉ်ထီဉ်တ၊ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤတဖဉ်ဒ်လဲဉ်လီၤ.
- ကိုဒီးကိုကီ၊ရ့ဉ်လီ၊ကဝီၤခိဉ်နၢ်တဖဉ်မၤတ၊ဆၢတဲာ်ဘဉ်ဃးဒီး ကစူးကါကျိဉ်စှဒီးတ၊မၤစၢၤတဖဉ်လၢကဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤပှၤကိုဖိခဲလၢာ်ဒ်လဲဉ်နှဉ်လီၤ.

ပှၤကိုဖိတ၊နှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢကီ၊စဲ့ဒီဘွဲ့တ၊သမံသမိးတဖဉ်အပူၤ

ပှၤကိုဖိအတ၊နှာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢကီ၊စဲ့ဒီးတ၊လိဉ်ဘဉ်လၢတ၊ဃှထီဉ်အီၤလၢလီ၊ကဝီၤတဘှဉ်ဘှဉ်စုာ်စုာ်အံၤ မိ၊ပ၊/ပှၤကွ၊ထွဲတ၊အတ၊ဃုထၢလီၤ. နမှ၊ဃုထၢလၢ တဒုးနှာ် လီၤပဉ်ဃုာ်လၢကီ၊စဲ့ဉ်တ၊သမံသမိးအပူၤနှဉ်, ဝံသးစူၤဟွဉ်လီၤတ၊ဂ့၊လၢနတ၊ဆၢတဲာ်အဂီ၊လၢလံာ်ကွီဉ်ဒိအဖီခိဉ်နှဉ်တကှ၊. ဆဲးကျိးနပှၤကိုဖိအကိုလၢ ကမၤလိအါထီဉ် ဘဉ်ဃးဒီးတ၊သမံသမိးလၢတ၊ဃှထီဉ်အီၤလၢလီ၊ကဝီၤတဘှဉ်စုာ်စုာ်နှဉ်တကှ၊.

တၢ်ပိာ်ထွဲထီဉ်တဖဉ်လၢတနာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢ ကိၢ်စဲဉ်ဒီဘှဉ်တၢ်သမံသမိးတဖဉ်အပူၤ

- ပှၤကိုဖိတဒီးနှဉ်ဘဉ်နီၢ်တဂၤစုာ်စုာ်အမးဘဉ်နှဉ်လီၤ. လၢ ACCESS ဒီး Alternate CCESS အဂီၢ်, ပှၤကိုဖိတအိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘဉ်လၢကဟးထီဉ်လၢအဝဲသ့ဉ်အပှၤမၤလိအဲကလံၤကျိာ်တၢ်တိာ်ကျဲၤဘဉ်နှဉ်လီၤ.
- ကိုဒီးလီၢ်ကဝီၤတၢ်သမံသမိးအစၢတဖဉ်တလၢပှဲၤဘဉ်, မၤကီမၤခဲအါထီဉ်တၢ်လၢကအိဉ်ဒီး ပှၤကိုဖိအတၢ်မၤလိအတၢ်အိဉ်ဖျါလီၤတံၢ်လီၤဆဲးနှဉ်လီၤ.
- မ့ၢ်လၢပှၤကိုဖိလၢအကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲခဲလၢ်တဖဉ် ပဉ်ဃုာ်လၢတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွးတနီၤအပူၤဖဲအဝဲသ့ဉ်တနာ်လီၤပဉ်ဃုာ် အခါဒဉ်လာ်, ကိုဒီးကိၢ်ရူဉ်လီၢ်ကဝီၤအတၢ်ဟံးမူဒါအစၢတဖဉ်ဘဉ်ဒီဝဲဒဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်အံၤကမၤဘဉ်ဒိကိုအတၢ်သ့တၢ်ဘဉ် လၢကဘဉ်တၢ်ဒုးနဲဉ်ဟ်ဖျါထီဉ်အီၤလၢတၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤအဂီၢ် မ့တမ့ၢ် သ့ဉ်ညါဟ်ပနီဉ်လၢ တၢ်မၤနၤၤအဂိၢ်ဘဉ်နှဉ်လီၤ.

(education.mn.gov > ပှၤကိုဖိ တဖဉ်ဒီး ဟံဉ်ဖိယီဖိတဖဉ် > တၢ်တာ်ကျါတဖဉ်ဒီးတၢ်ခဲဉ်တၢ်ကျါတဖဉ်> ကိၢ်စဲဉ်ဒီဘှဉ်တၢ်သမံသမိး)

သမံသမိးဒီးနလီၢ်ကဝီၤကို မ့တမ့ၢ် ကိုကိၢ်ရူဉ်လီၢ်ကဝီၤလၢသ့ဉ်ညါဘဉ်လၢ မ့ၢ်တၢ်ပိာ်ထွဲထီဉ်အခံအဂၤအိဉ်တမံၤလၢ်လၢ်လၢ တၢ်တနာ်လီၤပဉ်ဃုာ်အဂိၢ်ဓါနှဉ်တကွ့ၢ်.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂၤ

လၢတၢ်ထိဉ်ဃူအဖိခိဉ်, ပှၤကိုဖိတဖဉ်စူးကါတၢ်သိဉ်လိအဆၢကတိၢ်စုၤန့ၢ် ၁ မျးကယၤလၢကဟံးနှၢ်ဒီးစဲးကိၢ်စဲဉ်ဒီဘှဉ်တၢ်သမံသမိးတဖဉ်လၢတနံဉ်စုာ်စုာ်လီၤ. Minnesota သဲစးတၢ်ဘျၢဟ်ပနီဉ် ပှၤကိုဖိစူးကါတၢ်ဆၢကတိၢ်ခဲလာ်ဟ်ဖိုဉ်တကတိၢ် လၢကဟံးနှၢ်ဒီးစဲး ကိုကိၢ်ရူဉ်လီၢ်ကဝီၤအဂၤ မ့တမ့ၢ် ကိုဒီတဖျၢဉ် တၢ်သမံသမိး: တဖဉ်တုၤလၢ ၁၁ နှဉ်ချဉ် မ့တမ့ၢ် စုၤန့ၢ်အနှဉ်လၢတၢ်ထိဉ်ကိုတၢ်မၤလိနံဉ်တနံဉ်စုာ်စုာ်အဂိၢ်, ဒီးသန့ၤထိဉ်အသးလၢတိၤအဖိခိဉ်နှဉ်လီၤ.
တၢ်လိဉ်ဘဉ်ကိုကိၢ်ရူဉ်လီၢ်ကဝီၤတဖဉ်ဒီးခွးထၢဉ်ကိုတဖဉ်
လၢကစဲကျုံးထုးထီဉ်တၢ်သမံသမိးလာ်နှဉ်လာ်လါလၢအဝဲသ့ဉ်အဟ့ာ်ယဲၤသနဲ့အဖိခိဉ်တချုးတၢ်ထီဉ်ကို တၢ်မၤလိနံဉ်တနံဉ်စုာ်စုာ်စးထိဉ်နှဉ်လီၤ.
ကွၢ်နကိုကိၢ်ရူဉ်လီၢ်ကဝီၤ မ့တမ့ၢ် ခွးထၢဉ်ကိုအဟ့ာ်ယဲၤသန့လၢကမၤန့ၢ်အါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်သမံသမိးအဖိခိဉ် နှဉ်တကွ့ၢ်.

(တိၢ်နိဉ် - လာ်ကွီဉ်ဒိအံၤတၢ်သူသ့ဒဉ်ထဲလၢ ၂၀_____ တုၤ ၂၀_____ တၢ်ထိဉ်ကိုတၢ်မၤလိနံဉ်ဧၤလီၤ)

DEPARTMENT OF EDUCATION

ကိၢ်စဲဉ်ဒီဘှဉ်တၢ်သမံသမိး - မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်အတၢ်ဆၢတာ်လၢတနာ်လီၤပဉ်ဃုာ်

ခီဖျိမၤပုဲၤလာ်ကွီဉ်ဒိအံၤအဃိ, နအၢဉ်လီၤအီလီၤလၢနပှၤကိုဖိတနာ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢကိၢ်စဲဉ်ဒီဘှဉ်တၢ်သမံသမိးတဖဉ်အပူၤဘဉ် ဒီး တဒီးနှၢ်ဘဉ်နီၢ်တဂၤစုာ်စုာ်တၢ်သမံသမိး အစၢတဖဉ်ဘဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်ကဘဉ်ဆူၤကဒါကူၤလာ်ကွီဉ်ဒိအံၤဆူနပှၤကိုဖိအကို တချုးလၢတၢ်ပၢဆူၤရဲဉ်ကျဲၤတၢ်သမံသမိးလၢအကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲနှဉ်လီၤ.

ကိုဖိအဂ့ၢ်အကျိၤ

မံၤခီဉ်ထံး - _____ မံၤခၢဉ်သး - _____ မံၤကတၢ်ိ - _____

အိဉ်ဖျဲဉ်မုၢ်နံၤ - _____/_____/_____ မၤလိတီၤအခဲအံၤလၢကိုအပူၤ - _____

ကို - _____ ကိုကိၢ်ရူဉ်လီၢ်ကဝီၤ - _____

မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်အမံၤ (ကွဲးလီၤ) - _____

မိၢ်ပၢ်/ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ - _____ နံၤသီ - _____

တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်လာ်အီၤ -

ဝံသးစူၤဒုးနဲဉ်ဟ်ဖျါထိဉ်ကိၢ်စဲဉ်ဒီဘှဉ်တၢ်သမံသမိး(တဖဉ်)လၢနထုးထိဉ်ကွံာ်ပှၤကိုဖိလၢတၢ်ထိဉ်ကိုတၢ်မၤလိနံဉ်အံၤ -

□ MCA/MTAS တၢ်ဖးလံာ် □ MCA/MTAS စဲအ့ဉ်

□ MCA/MTAS တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွး □ ACCESS/Alternate ACCESS

ဆဲးကျိးနကို မ့တမ့၊် ကိုကီၢ်ရ့ဉ်လီၢ်ကဝီၤလၢကမၤန့၊်အါထီဉ်တၢ်ဂ့၊်တၢ်ကျိၤလၢကဘဉ်ထုးထီဉ်ကွံာ်လၢလီၢ်ကဝီၤတၢ်သမံသမီးဒ်လဲဉ်နှဉ်တက့ၢ်.